

Crucovic, impensis Joannis
Haller. 1511.

^

J 47

comutacione semel audire su sub magro legensho exercitum prior

Exercitium Houe

Logice Seu Librorū Prior

Et Elenchorū Magri Joannis de Bolognia
p Juniorib⁹ collectū ac nouiter emēdatū

Jo magro Jacobo Cypr
hora 10 m 14
rioris theologor
Comitatus
1720

Sic enim possit qd debitor an fuisse non legi
committitur fuisse qd fuisse. unde arde fit ist
assensu quod qd fuisse debitor pnt a pntio
pntio d. illud

228324 I

Inicius Li-
bri Priorū Ana-

leticorum Aristotelis

Queritur Primo

Utrum Syllogismus

Simpliciter dictus Sit

Subiectum Sciencie Libri Priorum

In decisione questionis duo principaliter

tractabitur. Primo premittentur quedā p̄nencia ad gene-
ralem noticiā parciū nonlogicę. Secūdo p̄tractabitur que-
stio in se

Quantum ad primum

Notandum primo. Quod noua logica est p̄s lo-

gice p̄ncipaliter p̄siderans de tota argumentatione scđm se p̄t

de p̄tibus subiectinis argumentacionis vel p̄tētib⁹ earūde

In qua diffinitione innuitur. q̄ noua logica p̄uenit cū veteri in

hoc q̄ p̄tētib⁹ seorsū est p̄s vna logicę: et nō tota logica. Diffe-

runt aut̄ ex p̄tē p̄sideratorū. Argumentacio enim quę est subie-

ctina logicę habet p̄tes duplices. scz. Integrales ⁊ Subiecti-

nas. Integrales sunt ex quib⁹ integrat argumentacio. Et ta-

les sunt duplices. Propinque. vt p̄p̄sicioes ex quib⁹ imediate

p̄stītuuntur argumentacio Remote. vt termini quib⁹ nō integras

argumentacionem: nisi mediāte p̄p̄e ex terminis talib⁹ p̄stī-

tuta Subiectine aut̄ p̄tes sunt inferiores bñi⁹: qđ est argumē-

tacio. Et tales sunt duplices. Quedāz em̄ sunt subiectine in

modo vel materialiter. vt argumentacio dialectica argumen-

tacio demonstratiua argumentacio sophistica Alię aut̄ sunt sub-

iectine formaliter. vt syllogism⁹ exemplū enthimemā ⁊ indu-

ctio Vetus itaqz logica p̄siderat p̄tes argumentacionis inte-

grales. Noua vero de ipsa argumentacione scđm se: et de p̄tē

1283241

Primi Priorum

bas eius subiectivis. Et propter hec diversa considerata: he ptes
logice differentes sunt, et vna earu merito dicitur noua, alte
ra vo vet. Ad qd ideo. q illa ps logice que dicitur vet sit prius
inuenta: n illa que dicitur noua, vel quia vna esset prius me
surata tempe q alia, quia mensurari tpe p se sciencie no venit
cum quolibet sciencia sit accidens spuale. Sed potius illa ps lo
gice dicitur vetna: quia est de pib integralibus argumetaci
onis: que sunt natura priores tota argumetacione et pib et
tas subiectivis: de qb est noua logica. Omis em ps naturali
ter est prior suo toto

Binidit aut noua logica p Boeciū in Thopice in inuentiua et
indicatiua. Inuentiua illa dicitur esse: que docet principaliter mo
dum inueniendi modū ad qdūqz positū finaliter ostendēdū
sive p babiliter, siue apparenter. Indicatiua vero que et reso
lutoriā alio nomine dicitur est que principaliter docet modū re
solvendi syllogismū in sua pncipia: nō qualiācūqz s ppa. Li
cet em inuentio veritat, alicui p pōis possit haberi nō tū p
ppa pncipia et intrinseca: s ecia p accidēcia ppa per pncipia et
extrinseca: p signa et pecturas: p cōmūes habitudines cōmūni
tatiōis mltis applicabili. emi modi sūt iteciōes generis spe
ciei totius et pris et alie ex qb pstituit loci dialectici. tamen
quia indiciū sūm Tullii est cognicio rei cū certitudine que nō
potest haberi nisi p resolutionē in pncipia ppa et causas. Et i
deo logica indicatiua docet resolutionem syllogismi in pnci
pia propria

Notandum secundo. Q libri noue logice ab

Aristotele traditi sunt quatuor. Quorū duo sunt inuentiui. scz
Thopicoz et Elencoz. In libris Thopicoz docet inuēcio me
dii ad qdūqz positū p bādū p babiliter. In Elencoz vo appa
renter. Duo aut libri scz. Priorz et posteriorz sunt resolutiui
licet differenter. Est em resolutio syllogismi duplex scz. gene
ra et psequē. Resolutio genera est qua resoluitur syllogism
in sua pncipia materialia formalia et regulatiua: pueniēcia
sibi ratione illacionis. Alia aut est resolutio psequē: sectiō
quā psequēs necessariū resoluit in pncipia et causas necessa
rias que significantur pmissas demonstracionis. Resolutio p

consequentia.

Questio Prima 30. 3

quantitas supponit resolutionem sequencie et non per se. Et ideo resolutio sequencie vocatur prima. sequens vero secunda sine posterior. Liber itaque posteriorum resolutorius est: quia docet de resolutione posteriori: puta sequens. Priorum vero liber dicitur resolutorius ideo: quia tractat de resolutione priori: puta sequencie. Et ex hoc apparet: quoniam recte liber iste intitulo-
 tur Liber Priorum Analyticorum. Est enim de priorum analitico. i. resolu-
 cione. Analytica enim grece: resolutio est latine. Precedit etiam
 convenienter liber priorum omnes libros nonne logice. et est fundamen-
 tum eorum. quia est de communioribus. scilicet de argumentatione scilicet
 se et in generali. sicut et liber Philosophicorum fundamentum est omnium
 librorum philosophie naturalis. Quia vero in titulo questionis dicitur syllo-
 gismus simpliciter: Ideo

Notandum tercio. Quod Simpliciter potest ca-

pi pluribus modis. Primo ut valet tantum sicut in actu. et hic
 capitur a Philosopho primo de generatione. cum dicit. quod generatio sic
 ex non ente simpliciter. Secundo simpliciter valet tantum sicut
 uniuoce. ut apud Philosophum dicentem. Videtur autem neque genus
 neque species simpliciter dici. Tercio ut valet tantum sicut vtr. ut
 cum dicimus hoc est simpliciter verum. i. vtr. Quarto capitur sim-
 pliciter ut valet tantum sicut sine addito. ut in secundo Thopicorum
 ubi dicitur. Simpliciter dico quod sine addito dico. Quinto ut
 valet tantum sicut intracte. Dimissis itaque primis duabus excep-
 tionibus: posteriores tres subferre possunt presenti proposito.
 Cum enim dico Simpliciter: duplex potest esse sensus.
 Primum Simpliciter. i. vtr. tam in se quam in suis partibus: tam
 integralibus quam subiectivis considerat. Secundus sensus. Syllogis-
 mus simpliciter. i. sine addito vel intracte considerat. In pri-
 mo sensu. syllogismus simpliciter est subiectum principalitatem in tota lo-
 gica. In alio vero sensu: est subiectum scientie librum Priorum. Et hic
 considerandum quod syllogismus potest accipi dupliciter. Anomodo absolu-
 te et secundum se: quantum ad ea que sibi continentur: gracia forme syllo-
 gismi in omni materia indifferenter. Et isto modo dicitur syllo-
 gismus accipi intracte: et esse subiectum istius scientie. Sec-
 undo potest considerari syllogismus ut trahitur ad certam materiam
 vel necessariam vel probabilem vel apparentem. et sic est subiectum in

Al iii

Primi Priorum

alijs libris nonne logice: iuxta diversam ei⁹ tractionem. Et
quo sequitur, q^d filius est subiectu in tota logica: in libro Prior
et in alijs libris nonne logice, hoc tamen non est eodē modo ut
patet ex dictis

Notandum Quarto: Subiectum sciencie

est duplex. Cōmunitat⁹ et pncipalitat⁹. Cōmunitat⁹ est cōmu-
nissimū in aliqua sciēcia pñderatū: ad quod omnia in tali sciē-
cia pñderata habēt ordinē et attributionē. Pncipalitat⁹
autē est pncipalior pñderata sub subiecto cōmunitat⁹, ut pat⁹
de ente et de deo. Et nō est subiectu pñderatū cōmuni-
tatis, s^{ed} pncipalitat⁹. Et tale subiectu sciēcie h^{ab}et quatuor
nomina. Primo enī dicit⁹ subiectu, in quātū de eo demonstrāt⁹
pñderatū. Secūdo dicit⁹ obiectu, p quātū pncipaliter obij-
citur nostro intellectui in aliqua sciēcia. Tercio dicit⁹ causa
materialis p quātū circa ipm pñderatū intentio alicu⁹ artificis
Quarto dicit⁹ gen⁹ scibile, quia sub ei⁹ scibilitate omnia in ta-
li sciēcia pñderata sciūt⁹ et intelligūt⁹. Isti notabilib⁹ sic statib⁹

est Conclusio responsalis: Argumentatio

pñderata scōm rationes generales tantū et scōm se est subie-
ctum sciēcie libri prior cōmunitat⁹. Sed filius simpliciter, di-
ctus, i. intracte accept⁹ est subiectu pncipalitat⁹ hui⁹ sciēcie
Prima pars patet. Quia argumentatio pñderata scōm se et
rationes generales: est cōmmissimū in ista sciēcia pñderatū
Ergo pma pñderata vera. Secūda pars pat⁹. Quia argumentatio hab^{et}
quatuor species, scz syllogismū, exēplū, enthimema et inducti-
onem, modo syllogism⁹ inter istas est pncipalior, et quo erem-
plum, enthimema, et inductio reductūt⁹ ad syllogismū: sicut
imperfectū ad pfectū. Secūdo Prior. Passio autē demonstrabilis de
syllogismo simpliciter est hēse illatūū psequēt⁹ et antecedere
que demonstrat⁹ de subiecto suo mediāte diffinitione sylli: inferi-
us ponēda mō cōmuni. Contra ea que dicta sunt in notabilib⁹

Arguitur primo Sciencia libri Prior nō

priner ad novā logicā s^{ed} veterem, pbat⁹. Sciēcia pñderatā de
trib⁹ integralib⁹ argumentatiōis est pars veteris logice, s^{ed} sciēcia
libri prior est hui⁹ modi. Maior pñderata ex dictis. Minor, Quia in pri

mo por determinat Pbs de ppone de tmo vt patebit. hec aut
sunt pres integrales argumētacionis. Dicēdū. q. Partes in-
regraes argumētacionis captiū dupliciter. Uno modo mate-
rialiter: quantū ad id quod sunt. et sic de eis definiatur in ve-
terī logica. ibi est p̄dictur quid sit nomen quid vbi qd p̄posicio
Alio modo p̄sideratur formaliter: quantū ad esse qd habet in or-
dine ad p̄stitionē alieni? argumētacionis et sic de eis defini-
natur in libro por: nō absolute s̄ respectu tantū. Et ita ex
hoc nō sequitur: q. liber por p̄tinet ad veterē logicam

Arguitur Secūdo Liber prior nō p̄tinet ad
nouam logicam. Probat. Quia omis logica noua vel est in-
dicatua vel inuentua. s̄ sciēcia libri por nullū illoz est. ergo
maior est Boecij in suis Thopis. m̄sior. q. nō sit inuentua
pbat auctoritate eiusdē Boecij ibidē dicent. duas tantū par-
tes logice scz Thopis et Elencs esse inuentuas. Quia nō sit in-
dicatua. pbat. Quia docet modū inueniendi mediū. vt p̄ in p̄
mo por. ¶ Dico. q. Pbs nō docet talē inuencionē mediij p̄-
cipaliter vt in ea sitat. s̄ vt eo inuēto p̄scti syllogismū in sua
p̄ncipia resoluat. Sciēcia autē debet denominari a p̄ncipaliter
p̄siderat: et non ab his que incidēt aliter p̄siderantur

Arguitur Tercio Non sunt quatuor libri no-
ue logice. ergo. pbat. antecēdēs. Duo sunt libri veteris logi-
ce. ergo etiā duo noue logice. tener p̄sequēcia a simili. Antecē-
dens est notū ¶ Dico q. nō est simile. quia libri veteris logice
p̄tinet ad p̄mā et scdā opacionē intellectus. Sed libri noue lo-
gice ad terciā. modo plūs p̄tingit intellectū errare. in terciā
opacione q̄ scdā vel p̄mā. ergo etiā plures sunt libri necessaria
in noue logice q̄ veteris

Arguitur Quarto Sciēcia libri prior nō
est p̄mā inter libros noue logice. pbat. Digniora sunt pora
Sed sciēcia libri posterior est dignior q̄ sciēcia libri por. ergo
maior. quia honorabiliora et digniora dicimur pora. et Aristo.
in postp̄dicamētis. m̄sior p̄. q̄a sciēcia libri posterior est finis
tocius logice. et sciēcia libri por ordinatur in sciēciam libri
posterior sicut in finem. modo finis est nobilior ordinat in fi-

Primi Priorum

nem ¶ Dico vix argumentū pcludit de ordine dignitat? et
pfectionis: nō aut cōmunitat? modo sciēcia libri pōr pcedit via
cōmunitatis

Arguitur Quinto Sciencia libri Thopico
zum debet pcedere via cōmunitat? pbat. ¶ Cōmunitas debent
esse pōra via cōmunitat? Sed sciēcia libri Thopicoz est cōmū
nissima. ergo. Aliaior nota. Aliaior est Arist. pmo posterior.
vbi ostendit q dialētica est sciēcia cōmunis ¶ Dico q Arist.
p dialecticā intellexit totam logicā: et nō sciēcia libri Topico
zum modo tota logica est cōmunis p applicacionē: et sic argū
mentū non concludit

Arguitur Sexto Null? syllogus ē simpliciter
dictus. ergo. pbat. antecedens. Cōpositū nō est simplex. Sed
omnis syllogus est cōpositus. ergo null? est syllogus simpliciter dictus
¶ pocius cōpositus dicitur. Aliaior est nota. Aliaior est Aristotel? i
pmo hui? vbi dicit. omnis syllogus pstat ex trib? terminis et duab?
ppōnib? ¶ Dico q syllogus dicitur simpliciter ex causis dictis
in notabili tercio: et non ideo quia nō esset cōpositus

Arguitur Septimo Syllogus simpliciter nō
est subiectū sciēcie libri pōr. pbat. Quod est instrumentū acq
rendi aliquā sciēciam nō est subiectū illi sciēcie. Sed syllogus
est instrumentū acqrendi hanc sciēciā. ergo Aliaior. Quia i
dem nō potest esse instrumentū et subiectū alicui sciēcie. quia
subiectū habet rationē finis: instrumentū vō est id quo aliqd
deducitur ad finem ¶ Dico q syllogus pvidetur dupliciter. Uno
modo in pcculari. et sic de eo non est sciēcia specialis: nec est
hic subiectū: licet bene sit instrumentū nō solū hui? sciēcie s
eciam omniū aliar. Alio modo pvidetur in vli abstrahendo
ab hoc vel ab illo. et hoc modo syllogus simplr ē subiectū h? libri

Arguit Octavo Null? est syllogus incontra
ctus. ergo syllogus simpliciter valens tantū sicut intract? non
est subiectū hui? sciēcie. Ans pbat. Nihil est ingenere qd non
sit in aliqua spēz. ergo videtur qd nō deat aliqs syllogus qui nō
sit in aliqua materia speciali et determinata. Ans est Aristot. iij.

Thopicoz ¶ Dico q' est syllogismus quando constituitur ex terminis significativis semper fiat in hac vel illa materia tamen non est de ratione eius q' sit in tali materia puta necessaria aut probabilis sed in omni materia indifferenter fieri potest et ideo dicitur syllogismus incontractus

Arguit nono Argumentatio non est subiectum huius scientie. probatur. Idem non est subiectum totius et partis. sed argumentatio est subiectum totius logice. ergo non est subiectum huius scientie. **Ad idem** patet. Quia idem non potest adequari toti et parti. **Ad idem** patet. ¶ Dico q' argumentatio tripliciter potest considerari. Uno modo secundum se et pres suas integritates et subiectivas similes: et sic est subiectum totius logice. Secundo consideratur secundum se et partes subiectivas tantum: et sic est subiectum totius nove logice. Tercio consideratur secundum se et rationes generales tantum: et sic est subiectum huius libri

Utrum diffinitio propositionis rei diversioque apud in littera sit bene assignata. Questio ista duo querit. Primo **Utrum** diffinitio propositionis: illa videlicet. Propositio est oratio affirmativa vel negativa alicuius de aliquo: sit bene assignata. Secundo querit. An diversio propositionis in vlem particularem et in definitam: sit sufficiens Pro intellectu questione

Sciendum primo Quod principalis intentio Aristotelis in libro hoc est velle determinare de syllo. Et quia propositio et terminus sunt pres syllogismi. Ut ergo perfecte notificaret syllogismum: quise habet ut totum. diffinit hic propositum et terminum incidentaliter. Sicut enim esse totius dependet ex esse partium sic etiam cognitio totius dependet ex cognitione partium. Aliter autem consideratur propositio hic: et in primo Perihemenias. Ibi enim consideratur propositio inquantum est signum precepti mentis: et nuncius intellectus nostri ad exprimendum preceptum copulatum: quem intellectus format de rebus. propter quod Philosophus ibidem diffinit propositum sub nomine enunciacionis dicens. Enunciatio est oratio in qua est verum vel falsum: scilicet signaturus. et isto modo propositio dicitur quasi verum vel falsum propositio. In libro hoc consideratur propositio ut est pres proxima syllogismi: materialiter ipsi syllogismo constitutus. secundum quem modum di-

Primi Prorum

etiam p^o quasi p^o alio inferendo posicio: et hoc vel actu vel a-
ptitudine. et sic p^o misse et asserencia conclusionis dicitur p^o
nes. Conclusio etiam licet actu nō ponat p^o aliquam conclusionem in-
ferenda. tamē q^a habet aptitudinem ad hoc q^d ponatur p^o pre-
missa ad conclusionē inferendā in aliquo syllo potest dici p^o

Notandū Secdo Q^d diffinitū p^osentis diffini-
tionis est p^o kathegorica. p^o quod datur in telligi. q^d hic nō dif-
finitur p^o y^o potetica. Cui⁹ ratio est. quia hic diffinitur p^oposi-
tio vt habet ordinem et ingressum ad syllogismum kathegoricū. de
quo hic p^oncipaliter intenditur. Talis enī solū est in modo et fi-
gura. Syllogismū aut kathegoricū p^osternit p^o kathegorica et non
y^o potetica. Pro genere autem in ista diffinitione ponitur o-
ratio. Debet autem p^opositio esse oratio congrua. perfecta
non equoca. nec interrogativa. et debet esse o^o affirmativa vt
negativa: alicui⁹ p^odicari et nō pluriū p^odicato^o: de aliquo sub-
lecto et nō de pluri⁹. quod dicitur ad osam⁹ p^oponis y^o poteti-
ce: in qua plura p^odicatur. et etiam ad differenciā p^oponis in qua
enunciatur plura de vno vel vni de pluri⁹. vel plura de pluri⁹
bus inzinete. Diffinit aut⁹ Brilto. p^oponē p^o affirmatiuū et ne-
gatiuū: et nō p^o verū et falsū. vt in p^omo Peribhermentas. quia
penes variacionē affirmacionis et negacionis variat syllogismus
et destruitur. eo q^d ex p^ortis negatiuis nō potest fieri syllogismus in a-
liqua figura. Similiter. ex p^ortis affirmatiuis in scda figu-
ra. Sed verū et falsū nō variat syllogismū. eo q^d ex p^omissis falsis ita
bene fit syllogismus sicut ex veris in omni figura. Quid aut⁹ sit p^o
affirmatiua vel negativa dictū est in summis.

Notandū tercio Q^d diuisio p^oponis quā dat
p^obs in textu accipitur penes quātitatē p^oponis. Et quo seq^o
Q^d hic p^o nō diuiditur in tota sui cōmunitate: s^o solū p^o ka-
thegorica: q^ue etiam p^ons est diffinita. Illa enī sola est alicui⁹ q^u
titat⁹. p^opones v^o y^o potetice nulli. vt vni⁹ est in sumis. p^obs
aut⁹ inter ceteras p^opones: hic nō enumerat p^oponē singlarē. q^a
quātitas singlaris nō est quātitas. Ubi aduerte. q^d Quātitas
p^oponis accipitur dupliciter. Vno modo p^obs ad similitudine⁹
quātitat⁹ realis. et sic quātitas singlaris nō est quātitas. Si
enī ad in natura vnitas nō est quātitas: s^o p^oci⁹ p^ouacio quā

dicat: sic et in arte quantitas singulari in qua subiectum supponit
per uno tantum: prope est quantitas, et sic Disto. in lra cepit qua-
ritatem. cum dicitur ponem penes quantitatem. Secundo capitur
quantitas communiter: ut indifferenter dicit quantitate positine
vel pnatine, et sic quantitas singulari dicitur quantitas, et isto
modo ea cepit Petr' Hispan': cum ponem penes quantitatem dicit
fit in quatuor membra. Unde sicut in natura triplex repitur qua-
ritas, et aliquid quod est pnatio ei: sic similiter in arte. Prima est
quantitas realis maxima vocatur corpus: que continet omnes dimen-
siones, scilicet longitudinem latitudinem et profunditatem, et repit
quantitas media superficies: que continet duas dimensiones, et ter-
cia que est minima ut linea: que continet unam dimensionem tantum
Ad similitudinem prime capitur in arte quantitas visus. Ad simili-
tudinem secunde quantitas particulari. Ad similitudinem tercię qua-
ritas indefinita. Et hinc unitas non est quantitas sed pnatio ei
Sic similiter quantitas singularis proprie non est quantitas

Notandum quarto Proposicio vltis e q om
ant nulli inesse significat. i. proposicio vltis est pro in qua pona-
tum denotatur puenire quilibet supposito subiecti distributi.
ut omnis homo est al. vel remoueri a quolibet supposito subie-
cti, ut nullus homo est asinus. Dicitur notatur in qua pona-
tatur puenire, propter illam vltimam. omnis homo est asinus. In qua licet p-
dicatum non pueniat, cuiuslibet supposito subiecti: tamen denotatur
puenire. Dicitur vltiori subiecti distributi, propter excludere il-
lam indefinitam. homo est al. in qua pona-
tatur: licet pueniat, cuiuslibet
supposito subiecti: non tamen est vltis: quia non habet subiectum di-
tributum. Illa autem duo adiectiva omni et nulli in diffinitione p-
positionis non debent determinare hoc quod est entis: sed hoc quod
est supposito subiecti, quia alias illa non esset vltis, omnis homo est
al. Proposicio autem particulari secundum Aristotelem est que alicui aut
non alicui aut non omni inesse significat, id est. pro particularis
est que significat predicatum inesse alicui scilicet supposito subiecti:
ratione signi particulari, ut quod homo est al., aut que fit predicatum non
inesse alicui scilicet supposito subiecti: ratione signi particulari, ut
quod homo non est al. Aut pro particulari est, que fit predicatum inesse non
omni scilicet supposito subiecti, ut non omnis homo est al., que etiam est p-

*Nota qd fiddle gthole ad male
ut pro qd fit gthole fiddle fige
fiddle gthole fiddle fiddle
fiddle fiddle fiddle fiddle fiddle
fiddle fiddle fiddle fiddle fiddle*

*a de aplo fiddle fiddle
fiddle fiddle fiddle fiddle
fiddle fiddle fiddle fiddle
fiddle fiddle fiddle fiddle
fiddle fiddle fiddle fiddle
fiddle fiddle fiddle fiddle*

Primi Priorum

icularis ratione eqpollencie ¶ Quod dicitur. qd pō p̄ticularis
2is sit nō alicui inesse illa negacio. non. debet referri ad liij in
esse. vt sic sensus. pō p̄ticularis est que sit alicui non inesse. et
nō debet illa negacio. non. referri ad hoc signū alicui: sic em̄
non alicui valeret tantū sicut nulli: p̄ regulā eqpollencie. vbi
aut̄ p̄dicatū significatur inesse nō alicui. i. nulli: est. vltis pō et
non p̄ticularis. P̄positio vō indefinita est que inesse aut nō
inesse sit: sine signo vli vel p̄ticulari. id est. pō indefinita ē que
sit p̄dicatū inesse sc̄z subiecto: p̄ aliquo vel aliquib⁹ suppositis.
sumpro tali subiecto sine signo vli vel p̄ticulari. Aut pō indefi
nita est que nō sit p̄dicatū inesse sc̄z subiecto p̄ aliquo vel ali
quib⁹ suppositis: sumpro tali subiecto sine signo vli vel p̄ticulari.
Exemplū p̄m. Contrarior est eadē disciplina. hō est at. Exē
plum sc̄dū. Complas nō est bona. hō non est asin⁹. Et pō dicit
toto indefinita. quia ista indifferētia est ad omēm quantitātē p̄
posicionis suscipiendā. sic qd de ipā potest fieri. vltis. p̄ticularis
vel etiā singularis. nō qd em̄ p̄ secundū se et in ipā forma. sed
sufficit: qd aliquādo sc̄dū ei⁹ resoluentē. vt patet de ista. omnes
ap̄li dei sunt duo decim. que est indefinita et nō potest vltari
nisi p̄us resolnatur sic maxim⁹ numer⁹ ap̄loz dei est duodena
rius. et illa tūc vniversalizatur dicendo. omis maxim⁹ nume
rus res. Et ista diffinitio sic intellecta etiā p̄uenit quantitātē sin
gulari. Si aut̄ qd velit excindere quantitātē singulārē ab ista
diffinitione debet addere subiecto cōmuni. Istis notabilib⁹ sic
stantib⁹ est ista Conclusio responsalis Diffi
nitio p̄pōnis et ei⁹ diuisio est sufficiēter assignata. Nec conclusio
quantū ad diffinitionē p̄batur p̄ conditiones bone diffinitionis.
Quia habz aliqd p̄ genere et aliqd p̄ differētijs. et p̄uenit cui
libet p̄pōni: sine sit. vltis. p̄ticularis. indefinita: sine dialectica
sophistica. vel demonstratiua. et exp̄mit sufficienter naturā dif
finitri. ergo est bona. Sc̄da aut̄ ps conclusionis quantū ad diuisi
onem. p̄batur p̄ sufficienciā. Quia in omni p̄pōne in qua t̄m
nus cōmunijs ponitur subiectū: aut accipitur cū signo aut sine
signo. Si sc̄dū: sit. est pō indefinita. Si p̄mū: hoc est dupliciter:
Quia vel sumitur cū signo vli: et sic est pō vltis. Vel cū signo p̄
ticulari: sic est particularis

Arguitur pmo Proposicio nō p̄t diffiniri p
affirmatiōē & negatiūm. ergo diffiniciō p̄pōis nō valet. p-
batur. Nullū gen^{us} habet diffiniri p̄ suas spēs. s̄ affirmatiō et
negatiō sunt spēs p̄pōis vel enunciatiōis. ergo. Ad alior.
q̄ pocius e p̄uerso spēs habet diffiniri p̄ gen^{us}: alias enī esset cir-
culatio in diffiniciōib^{us}: quod est p̄ter Aristotelē pmo poster.
orū. Minor est Aristo. pmo Perihermēias. ¶ Dico q̄ maior
habet veritatē de diffiniciōe q̄ dicitur. modo ista est de
scriptura tantum

Arguit scdo Propō nō diffinit p vlt pticula
re et indefinitum. ergo etiā, nō debuit diffiniri p affirmatiuū
et negatiuū. Teneat p se necēcia a simili. Quia sicut affirmatiuū
et negatiuū sunt ppetates pponis. sic etiā pticulare vlt et inde
finitum. Et dico qd nō est simile. quia affirmatiuū et negatiuū
teneat se ex pre forme pponis. s; vlt pticulare indefinitū ex par
te materie. mō forma pl⁷ valz ad explicatiōē esse rei qz materie

Arguitur tercio Diffinitio cū diffinitio p̄stitu
It vñā p̄ponē falsam. ergo nō valet. tener p̄ñā. Quia diffinitio
debet vere p̄dicari de diffinito. An̄s patet. Quia valet illā di
ffunctivā falsam. om̄is p̄p̄o est oīo affirmatīva alicui⁹ de ali
quo. vel. om̄is p̄p̄o est oīo negatīva alicui⁹ de aliquo. **¶ Dico ve**
rum argumētū p̄cluderet: si vel teneretur hic diffunctivus. mo
do hic debet teneri diffunctivim: vt sc̄i p̄iungit inter terminos
non inter p̄posiciones

non inter propositiones
Arguitur quarto Bifinitio pponis est in-
 fufficiens. pbat. Quia in ea nō additur illa pñcula alicui⁹ ab-
 līquo: que tamen addenda est. vt patet p̄ autoritatē P. M. et
 pbat. ratione. Ista p̄pō de importat inherēciam p̄dicati ad
 subiectū. Et illis inherēcia nō significatur in p̄pōne negatiua s̄
 tantū in affirmatiua. ergo nō sufficeret dicitur alicui⁹ de ali-
 quo: s̄ oportet addere: alicui⁹ ab aliquo: ppter p̄pōnem negatiua
 ¶ Dico. q̄ ista p̄posicio de in dicitur diffinitio nō denotat p̄-
 nēciencia p̄dicati ad subiectū: s̄ solū denotat habitudinē ge-
 neralē p̄dicati ad subiectū: sicut ⁊ in diffinitione subiecti ⁊ p̄-
 dīcati. cū dicitur. q̄ subiectū est. de quo alio dicitur: p̄dicatum

Arguit q̃nto Diuisio quā facit Aristote. est

Arguitur sexto Ex hac solutione data sequere

Arguitur septimo Ex diffinitione pponis vtis

Arguit octauo Bifinicio p^ois indefinite
q^o est bona. pbat. Quia, puenit alteri a diffinito, ergo nō ē bo

na. His pbat. Quia puenit huic pponi singulari. hō est spēs. v.
bi pōcatu si significatur inesse subiecto sine signo. ¶ Dico. q. in
omib' diffinitionib' pōict' debet p'supponi. q. subiectu sit ter-
minus cōmunis. hō autē in pōicta pōne tenetur singulariter
Quia p natura simplicis in se accepta p modū vnus discreti. et
ita diffinitio illa pōis indefinite sibi non conuenit

Etz tantū tria sint genera pponuz. scz. syllo
gistica-dialectica-et demōstrativa. V. o intellectuone qñtōis

Horatū pmo **Q** gen^o in titulo astionis de

bet accipi p parte in modo seu min^o cōmuni: vt sit sensus. vtz
tanti tria sunt min^o cōmunia: pnta sub hoc quod est ppō. et
nō debet capi gen^o ppe p genere quod est vte, quia nullū illorū
est gen^o ad ppōnem ¶ Quia itaqz gen^o ppōnis est ppōicio de
monstratiua. Quins diffinicio extren pbi talis elicitur. Pro
ppōicio demonstratiua est sumptio alterius pti ptradictionis
que est vera: p pmas ppōnes sumpta. ¶ Pro cui^o diffinitione
hicelectione aduertendū. qd ppō demonstratiua dicitur triplex
rer. Primo quia est pōitura ex terminis vel termino demo
stratiuo. et sic ppō singularis est demonstratiua. Istō mō capie
Biligam ppōnem demonstratiua: cū dicit^r. Nulla ppō demo
stratiua pbatur. Secūdo capitur ppō demonstratiua actine p
ppōicione que apta nata est demonstrare aliā. et sic pmissa de
monstracionis dicitur ppōnes demonstratiue. Tercio ppō dicit
tur demonstratiua passiuē: quia scilicet potest demonstrari et sic p
clusio demonstracionis dicit^r ppōicio demonstratiua. et sic ca
pitur hic. Et ad est reguntur tres pōiciones. Prima. qd talis
ppō debet esse vera et non falsa. et p hoc excluditur ppō imposs
bilis: que nō dicitur demonstratiua. Et hec pōicio tangitur in
diff^o cū dicitur. que est vera. Scda pōicio. qd sumat sine
interrogacione vtriusqz pti ptradictionis. Et p hoc excludit^r
ppōicio dialectica: que pponitur p modū ptradictionis. vt. v
zum mundū est eternus vel non. Et hoc tangit in diffinitione
cui dicitur. sumptio alterius pti ptradictionis. Tercia. qd
ppōicio demonstratiua sit deducta vs deducibilis ex pms in
cipiis vel ex ppōnib^o que sumptentur origine ex incipiis pms
Et p hoc excluditur ppō contingens: que nō est demonstratiua

Primi Priorum

Prima in incipia sunt necessarie propositiones, ex necessarijs aut non sequitur contingens. Imo hoc. Et hec proclio tangit in diffinitione cum dicitur, per primas propositiones sumpta. Et aduerte, quod supcio in diffinitione propositionis demonstrative de capi passine, per propositiones sumpta

Notandum secundo Quod propositio dialectica in textu diffinitur sic. Est percontanti interrogatio contradictionis, syllogismi et vero sumptio apparentis et probabilis. In qua diffinitione tanguntur tres procliones requirite ad propositionem dialecticam. Prima, quod ipsa sit propositio per modum contradictionis, sic quod per eam deatur electio respondentis: si vult ad eam respondere affirmative vel negative, vel utrum mundus sit eternus vel non. Et hec proclio tangit in diffinitione cum dicitur, percontanti interrogatio contradictionis. Secunda proclio, quod propositio dialectica debet esse apparentis veritatis. Et per hoc excluditur propositio impossibilis: que est manifeste falsitas. Et hec proclio tangit in diffinitione cum dicitur, Syllogismi et vero sumptio apparentis. Tercia, quod ipsa sit probabilis per utrumque: sic quod ipsa non sit simpliciter necessaria. Et per hoc excluditur propositio demonstrativa, et hec proclio tangit in diffinitione cum dicitur, probabilis

Notandum tercio Quod propositio dialectica differt a propositione demonstrativa quatuor modis. Primo quo ad modum proponendi, quia propositio dialectica proponitur respondenti per modum contradictionis, ut, utrum mundus sit eternus vel non. Demonstrativa vero non sic proponitur, cuius ratio est, quia demonstrator syllogizat ex necessarijs, que necessitas non tenet se ex parte nostri, si res, et ideo demonstrator non proponit per modum contradictionis neque quicquam sensum respondentis. Dialecticus vero quia syllogizat ex probabilibus que probabilitas tenet se ex parte nostri: ex quo nihil prohibet quedam falsa probabiliora esse quibusdam rebus, et ideo querit sensum respondentis dante electionem ei cui prius velit sentire. Et aduerte, quod non tota oratio proposita per modum contradictionis dempto signo questionis est propositio dialectica, quia talis propositio est propositio distinctiva copulativa et privativa dicentibus, et omnis talis est necessaria. Si una propositio kathegórica de illa distinctiva quam respondens assumpsit vel dialectice syllogizat dicitur propositio dialectica, ut si aliquis iter rogaret, est ne mundus eternus vel non, ista tota oratio non est propositio dialectica: sed est questio: que non est propositio: sed una pars quatuor

respondens assumit: dicitur dialectica, ut si diceret, mūd? non ē
etern? Sed i differentia. Quia ppositio demonstrativa spēs
vera, & dialectica est apparetur vā. eo q̄ apparet esse vā appo
nenti vel respondēti. cū hoc tamen stat: q̄ aliquādo est falsa et
pbabilis. Tercia. Quia ppositio demonstrativa est de dicta
et pponib? necessitate: que sumptezūt originem ex pmiss pncipi
is. & ppo dialectica de dicitur ex his q̄ sunt vera ut in plurimu.
Quarta. q̄ ppo demonstrativa causat fecitā. dialectica vō opiniōez

Notandū quarto Aristoteles in lra diffinit
terminū dicens. Termin? est in quē resolvit ppo. ut pōcatū et
de quo pōdicatur. aut appositio. aut separatō esse vel non esse: hoc ē
affirmatione facta p vbiū affirmatiū. aut divisione facta p vbiū
negatiū. esse em̄ in diffinitione dicit copulā affirmatiū: nō es
se vō copulā negatiū. pōcatū itaq; et subiectū dicūtur termi
ni similitudinariē: ad similitudinē finini mathematice accepti.
Quia sicut termin? mathematice accept?: ideo dicit termin?. q̄
a terminat aliquā quantitatē: sicut panes? lineam: ita subiectū
et pōcatū similitudinariē dicūt terminū: eo q̄ termināt pponē.
Resolvere aut in ppositio est pēs formales tam accidentales q̄
essentiales auferre: hoc est resolvere: non est aliud nisi copulam
et sinkathegremata a pponē kathegorica auferre. Et licet
hic diffinitur idem p seipm quo ad vocē: non tamen quo ad mo
dum significandi. Termin? em̄ ut diffinitur: accipitur pssime p
parte pncipali materiali pponis kathegorice: quo modo subie
ctum et pōcatū dicūtur termini. Sed ut est gen? diffiniōis ca
pitur termin? cōmuniter p omni illo quod potest esse pars ppo
nis kathegorice: non curando an essentialis vel accidentalis
materialis vel formalis. Istis notabilib? nō stantib? est ista

Conclusio respōsal Tantū tria sunt genera
ppositionū: scz syllogistica dialectica et demonstrativa. patet
p̄ hīs ex dictis

Arguit pmo Nō sunt tria genera ppoīs. pba
tur. Sicut est de syllo dmostrativo et dialectico: si ē de pponē de
monstrativo et dialectico. Sed omis syllogismus demonstrativus est di
alecticus. ergo omis ppositio demonstrativa est dialectica. Ad
dātor ex pueniēti similitudine. Adnor. Quia syllogismus dialecticus ē ex

Primi Prorogati

probabilib⁹. pmo Thopicoꝝ. similiter sylus demonstratin⁹. Ex quo em pabile est quod pluri⁹ aut maxime sapietib⁹ videt esse ver. sylus demonstratin⁹ pcedit ex pbabilib⁹. quia procedit ex his que omib⁹ sunt nota: hinc sunt ppoiciones necessarie ¶ Di co. qd licet ppō demonstratina et dialctica sint idem materiali ter q non formaliter. potest em vna et eadem ppoicio scdm rem esse oialctica et demonstratina: q scdm alia et alia rationem

Arguit. scdo Plura sunt genera pponū q̄ tā

$\frac{1}{2} \pi = \frac{1}{2} \pi$
 $\frac{1}{2} \pi = \frac{1}{2} \pi$
 $\frac{1}{2} \pi = \frac{1}{2} \pi$
 $\frac{1}{2} \pi = \frac{1}{2} \pi$

Arguiturtercio Propoficio demōftratiua nō

est sumptio alterius per contradictionis. probatur. Quia est sumptio verius
q[uam] peris contradictionis. probatur. Quia demonstrator demonstrat
veramq[ue] per contradictionis vna[m] vera[m] et alia[m] falsam. ex quo se
cundum Aristotelem v. j. Topicorum: peratior est eade[m] disciplina
¶ Dico. q[uod] demonstrator demonstrat etiamq[ue] contradictionis
¶ non eode[m] modo. quia demonstrat oppositionem vera[m] p[er] se et p[er]ci
paliter: falsam vero ex p[er]sona[m] n[ost]ra[m] et minus principaliter

Arguit quarto S. diffinicio p̄p̄is demon-

fratius esset bona: sequeretur. q. scda ppō Euclidis nō esset de-
monstratina. Neq. nēs falsuz. scq. la pbatur. Quia non demonstrā-
tur ex pmissis principiis: s. ex ppōe i ma immediate pcedēti ¶ Dico.
Q. duplices sūt ppōnes p me. quedā sūt simpliciter i me: q.
scilicet pstituentur ex terminis communibus. vt omne est vel nō
est. nō ptingit idē sumi esse q. non esse. Quedā vō sūt ppōnes
p me respectu me. et sic pmissis pclusionis dicuntur ppōnes p me re-
spectu pclusionis pbande. No vult ergo illa dñm. cio q. pclusio
demonstratur p pmas ppōnes simpliciter. quia tales non ingre-
diuntur formaliter demonstracōne s. tantū vñaliter. vt patz
pmo posterior. Sed vult diffinico. q. pclusio debet demonstrari
p pmas ppōnes i respectu: que tamen simpliciter sedem ex p-
missis proposicionibus simpliciter

Arguit q̄nto Si diffinicio p̄ponis dialēctice
 est bona, sequetur: q̄ dialēctice posset arguere p̄terea p̄re con-
 traditionis. p̄sequens falsum, quia sic sequetur: q̄ respondens dia-
 lectice assentiret duob⁹ p̄terdictoriis, quod est contra Aristotele
 .iiii. Metaphysice. Sequa probatur. Quia possibile est quod per
 dialēctici respondēt adducit rationes p̄terea p̄terea fortes et
 probabiles: et sic videret assentire ambab⁹ p̄tib⁹ ¶ Dico, q̄ nūc
 non assentit alicui p̄tenti: s̄ intellectus tenet iudiciū suū in suspen-
 so: sic q̄ nulli totaliter assentit: s̄ expectat rationē forciorē in-
 venientem cui tunc assentit

Arguit sexto Proposicio dialectica nō est interrogacio. pbatur. Omnis ppō dialectica est ppō. s. nulla interrogacio est ppō. ergo. alior nota alior. Quia ppō est oīō non interrogacio. ¶ Dico. q. interrogacio non debet hierapi p qstione tota. vel rīculo qstionis. sicut est dicitur. vñ p mō. sit etern⁹ Sed debet capi pssine p. ppōne interrogata; deposito signo quāfirino. talis em̄ interrogaciō bñ ē ppō: licet nō pmo mō capta.

Arguit septio Plura sunt genera pponū q̄ ia
Probat. Distinctio genēz pponū capitur penes distinctionem
disputacionū, s̄ quatuor sūt genera disputacionū. ergo. 1. maior
Quia in disputacione demonstratiua scilicet r̄r ppositio necessa-
ria: in dialectica p̄babilis. minor est Dist. pmo Elencorū 2. Di-
co, q̄ maior est falsa, quia genera ppositiōnū sumūtur penes p-

Primi Priorum

baconem et illacionem: non aut penes genera disputationum
Vel dico, qd tantum tria sunt genera propositionum secundum
gen^{ra}: possunt tamen plura esse secundum speciem

Arguit octauo Diffinitio termini non est be-
ne posita. probatur. Dis bona diffinitio debet dari p^{er} p^{ar}ta. Et ista
non est huiusmodi: ergo. Minor est Boecij in libro diffinitionu
Minor. Quia ista datur p^{er} p^{ro}positionem. modo p^{ro}positio est poste-
rior termino. Termin^{us} enim est p^{ri}us ipius p^{ro}positionis. modo omnis
pars p^{re}cedit totu^m ¶ Dico. Licet p^{ro}positio sit posterior termino: via
nature: non tamen via cognitionis. totu^m enim est notius p^{ar}te

Arguit nono Diffinitio termini p^{ro}uenit alteri a
diffinito. ergo non valet. Ans. q^{uia} p^{ro}uenit copule v^{er}balis: ex quo p^{ro}-
positio resoluit in copula v^{er}balem. Et copula v^{er}balis non est termi-
nus. ergo. Minor patet p^{ri}mo. q^{uia} si sic sequeretur q^{uia} essent plures
termini Et tres in sy^llo. Sec^{undo} patet minor. q^{uia} termin^{us} in p^{ro}-
posito dicitur a terminando: quia scilicet materialiter terminat p^{ro}positio-
nem sicut vnu^m extremu^m. Et copula v^{er}balis noⁿ terminat sicut extremu^m: Et
magis vult extremu^m ad inuicem ¶ Dico p^{re}cedendo: q^{uia} copula v^{er}-
balis noⁿ est termin^{us}: et negando v^{er}ter^{ius}: q^{uia} in copula resoluit
p^{ro}positio. Illa enim in que res aliqua resoluit debent p^{ro}stitui ip^{se} re
materialiter. et debet manere facta resolutione. Copula v^{er}o cu^m
sit forma p^{ro}positi^{onis}: non potest manere facta resolutione p^{ro}positi^{onis}.
et ita diffinitio termini sibi non p^{ro}uenit

Atq^{ue} diffinitio syl^lli in q^ua dicit^{ur}. Syllus est ora-
cio: in qua quibuscumq^{ue} positis: aliud q^uod ab his que posita sunt ex ne-
cessitate accidit: eo q^{uia} hec sunt. sit bona Pro tractando q^uestioⁿis
Notandum p^{ri}mo Q^{uod} Aristot^{es}. p^{ri}mo q^{uod} definitiuit de
p^{ri}ncipis materialib^{us} tam p^{ri}us q^{uam} remoti^{us} sy^lli. p^{ri}mo incipit
definire de syllo tam diffinitia: q^{uam} omisive. Diffinit aut syllo-
gismu^m hic non in sua comunitate: vt extendit se ad omem syl-
logismu^m: Et ant^{ea} syl^lli categorici de medio comuni: quia ta-
les soli sunt in modo et in figura. Et aduerte. Quia syl^llus
potest capi aliquando p^{er} p^{re}missis tantu^m. aliquando p^{er} p^{re}missis et p^{er}-
tione simili. ideo quo modo hic debeat capi syl^llus triplex apud lo-
gicos inuenitur opinio. Prima dicit. q^{uia} syl^llus debet capi p^{er} p^{re}-
missis tantu^m. Que opinio p^{ro}bat tripliciter. Primo. ex diffinitio

one sylli. Dicit enim Arist. Syllus est oio in qua qñsdā posset ali
no qdē ab his res. Per aliud: ipam pñonē intelligēs. Quia er
go aliud: dicit diuersitātē essentialē. pñsio que seq̃et pmissis
est alia a syllo: 2 p pñsequēs syllus debet capi p pmissis tantū.
Secdo pbat̃ hec opinio. Quia dicit Arist. Q. omis syllus pñtat
ex tribus terminis 2 duab' pñtib'. hoc autē nō potest intelligi de
syllo capiēdo sylm p pmissis 2 pñsione simul. Tercio pbat̃
p Arist. scdo pñsio dicentē. q̃ una potestas sylli est plura pñdere
Constat autē q̃ pñsio non pñndit h' pñsio: et p pñsequēs syls de
bet capi p pmissis tantū. Secda opinio dicit. Q. syllus deb' ca
pi p pmissis et pñsione simul. Que opinio pbat̃ p mo. Quia
syllus h' diffinit: vt cōprehendit qdlibet argumētū syllicū
sub se. Sed syllus cap' p pmissis tantū non est argumētū, ergo
res. Secdo. De quocūq; negat gen' spēs de eodē etiā negat spe
cies illi' generis. Sed de syllo p pmissis tantū capto: negat ge
nus sylli quod est argumētacio: ex quo pñsio sunt pñs argumē
tacionis, ergo syllus non potest capi p pmissis tantū. Tercio. q̃
a si syllus caperet p pmissis tantū: seq̃ret. q̃ idē poneretur in
ipso. patet. quia pñsio ponitur in syllo. et syllus capitur p pñs
is tantū igitur syllus poneretur in syllo. Tercia opinio dicit.
Q. syllus potest capi hic vtroq; modo. Que opinio sic pbat. q̃
hic diffinitur syllus: sicut postea de eodē determinatur. h' postea de
terminatur de eo vtroq; modo. Alii nādo qdē accipiendo sylm
p pmissis tantū. vt patet p argumēta pñe opinionis. Aliquādo
vō capiēdo sylm p pmissis 2 pñsione simul. vt in scdo hui'. vbi
dicitur q̃ syllus est spēs argumētacionis. que dicit aīis 2 pñs si
mul. Sed hec opinio nō videtur esse vera. quia sic seq̃retur. q̃ dif
finitū pñent diffinitionis. esset cognōcū cognōcentū. ex quo ali
a est ratio sylli vt capitur p pmissis tantū. et alia ratio ei' vt ca
pitur p pmissis et pñsione simul. Item sequeatur. q̃ diffinitio cū
diffinitio causarē. oracionem plures. quod est pñra omēs logi
cos. Videtur itaq; q̃ opinio scda sic verior. et eam tenēdo dicen
dum ad rationem pñmā pñe opinionis. Q. Arist. In diffinitione
sylli dicens aliud: non vult q̃ pñsio sit aliud a syllo. h' vult q̃ sit
aliud a pñsio sylli: sicut effect' est aliud a sua causa. Ad scda
dicitur. Q. Arist. dicens sylm pñtare ex duab' pñtib': intelli
git de inferentib'. non tamen p hoc negatur quin adhuc sic ter
cia pñsio in syllo que dicitur illata. Ad terciā dicitur. Q. pote

Primi Priorum

has sylli est plura cludere ratione antecedet et fmissa. sepe
nāq; alioq; attribuitur toti: quod tamen nō explet nisi p partes
Notandū scdo Qz diffinicio sylli ita intelli-

gitur. Sylus est oīo. scz. vna: non simpliciter hāggēgative. r
est oīo pporetica psequencionalis. In qua ponit. ubi disposit
quibusdā. i. pmissis pvnlonē mediū cū extremis: aliud qdem ab
his que posita sunt. i. ipa pto. que est alia a fmissis. accidit. i.
sequitur ex necessitate. i. illacionis. eo q; hec sunt. i. virtute di
sposicionis pmissa in modo r figura. In qua diffinitione oīo
ponitur p genere et non argumentatio. quia diffinicio debet da
re p nociora. cū aut oīo iam diffinita sit apbo pmo Periheme.
nocior est nobis ipa argumentacione: que nō dūm a pbo diffini
ta est. Debet aut sylus esse oīo pporetica rationalis et psequen
cionalis. Unde oīo psequencionalis est oīo cui? copula pncipal
est nota illacionis: illative et affirmative tenta. ppter defectū p
mi hic non est oīo psequencionalis. omne al est substantia. oīs hō
est al. oīs hō est substantia: quia ibi deficit nota illacionis. Simi
liter ppter defectū scdi nō est oīo psequencionalis: sic arguēdo.
omne al est substantia. oīs hō est al. non ergo oīs hō est substantia
quia nota illacionis nō tenetur illative. Sic aut pticula in diffi
nitione sylli ponuntur pro differentiis. Cū em dicitur. qbusdā.
tangitur de a sylli ab enclimemate: qd ē p vna pmissa pcedit. p
illā vō pncipā. posita. excluditur inductio. et pū. et omēs cōv
naciones inptiles. In qb? licet sint plures pponēs: non tamen
sunt debite disposite in mō r figura. Et vō dicitur. aliud. excludi
tur pcticio pncipij: que peccat ptra sylm simplr dictū. per vlti
mam pncipā. eo q; hec sunt. excluditur nō ppter hoc accidere fal
sum. vnde illa vltima pticula ostendit causam: quare pto sequi
tur et pmissis. Tenetur em ibi li se o causaliter: et li hec relati
ne: ex arte et non ex vsu grāmaticoz. et debet referri ad illā pt
culā in diffinitione sylli. in qua qbusdā posita. Et his dice? se
quūtur aliqua correlaria scdm ordinē. Primi. Omis sylus ē
oīo pporetica. Scdm. Omis sylus ē psequencia formalis. Ter
cium. Omis sylus est ppo affirmativa: licet aliq; sylus sit ne
gatiu. Quartū. Null? sylus pcedit alteri syllo: quia sic ne
garetur forma sylli. Quintū. Omis psequencia sylistica est ne
cessaria. necessitate sequele. Sextū. Aliqua psequencia sylistica

Primi Priorum

Arguit pmo Nullus complexus est diffinitio. syllogismus est complexus. ergo eius non est aliqua diffinitio. 2^a Maior. quia diffinitio debet esse species. modo species est incomplexus. ex quo est vlt. Minor est nota. quia syllogismus prinet tres propositiones. ¶ Dico. quod et si syllogismus alter ex pluribus propositionibus. et tamen ille due propositiones inferentes una cum conclusionem habeat unam formam vniuersalem. vnde dicuntur. forma enim est que vniuersalem refacit: ipsam locans in genere et specie.

Arguit secundo Syllogismus non est oratio. ergo diffinitio mala. 1^a Maior. Quia syllogismus non est una oratio. sed plures. ergo non est oratio. 2^a Maior. quia idem est oratio et una oratio. quarto ad ista. ¶ Dico. quod licet syllogismus non sit una oratio categorica. tamen est una oratio yppotetica. vel una aggregativa. et quatenus in syllogismo sint plures orationes. tamen vniuersali syllogismus dicitur oratio quod orationes respiciunt ratione. Primo. propter vniuersalem maiorem: quod sicut principium formale vniuersale in premissis cum veritate et eternitate. virtute cuius tandem in conclusionem vniuersalem inter se. Secundo. quia in syllogismo maior propositio habet se ut vltima: et ideo maior dicitur. secunda habet se ut principalis: coartans et determinans maiorem. modo. et determinatio et determinabilis fit vniuersali: sicut ex actu et potentia. Tercio. quia due premissae syllogismi ordinantur ad vnum finem. vnde inferre conclusionem. sed ordinata in vnum finem quodammodo sunt idem. et ideo syllogismus vniuersaliter dicitur oratio.

Arguit tercio Syllogismus non est oratio yppotetica. ergo declaratio non valet. probatur. 1^a Maior. quia sequitur bene. alius syllogismus est categoricus. ergo alius syllogismus est propositio categorica. 2^a Maior ab inferiori ad superiorem. Dis enim syllogismus est propositio. sed non eque. so. ois propositio est syllogismus. ¶ Dico. quod 2^a Maior non valet. quia variatur determinatio. Aliter enim categoricus determinat ipsum syllogismus. et aliter propositio. Syllogismus enim determinat ratione premissarum: pro eo quod ille syllogismus dicitur categoricus: qui constituitur ex propositionibus categoricis. propositio autem determinat ratione subiecti et predicati. et eo. quod propositio categorica dicitur: que habet subiectum et predicatum principales presens sui. Si militer soluitur hoc argumentum. Alius syllogismus est negatiuus. et in declaratio. ergo alius syllogismus est propositio negatiuus.

Arguit quarto Diffinitio syllogismi est incompleta. probatur. quia in ea non additur illa precipua necessitas: quam tamen addit Boetius. ¶ Dico. quod hic non oportet addere illa precipua. quia hic diffinitio

nitur syllogismus simpliciter, ut est illatus? de cuius ratione non est ut ex
probabilibus pcedat. Boetius? Sed diffinitio syllogismi dialectici: qui requirit
sententiam respondentem, et ideo addidit illam particulam et processis

Arguit quinto: Cōclō non sequitur ex necessitate. p
batur. Quod est contingens non sequitur ex necessitate aliud. h ali
cui? syllogismo pto est contingens: imo et aliqua impossibilis: ergo. **I** dico
ad maiorem. Illud quod est contingens non sequitur ex necessitate, ve
rum est: necessitate psequens: h bñ necessitate pñe. Unde Du
plex est necessitas, scilicet necessitas pñe: que puenit ex necessaria
habitudine pñis ad añs. Alii est necessitas pñis: que puenit ex
necessaria habitudine finioz in pñone pñioz, et talis necessi
tas reperit in pñone syllogismi demonstrativi et de tali necessitate, nō
intelligitur diffinitio syllogismi sed de prima

Arguit sexto: Diffinitio syllogismi nō est bona. p
batur. Nulla diffinitio est bona ubi est repugnancia pñi ad inini
cem, sed in diffinitione syllogismi est repugnancia pñi, ergo. **A**da
ior. Quia talis oñs est in se falsa, quia nō est thapbi. **A**sinor, qd se
qui ex necessitate et accidere repugnat. **I** dico vñ argumen
tum pcluderet si accidit, in diffinitione diceret contingencia: sed
dicit sequelam

Arguit vltio: Cōclō nō est aliud a pmissis. p
batur. Quod puenit in eodē materiali et formali cū pmissis: ē
idē cū eis. h pto est huiusmodi, ergo. **A**sinor, qd pto materiali
ter cōponitur ex tēmis pmissis: et habet eandē copulā vbalet
I dico, qd licet pto pueniat scōm ptem materiale cū pñis p
missis, non tamen scōm totū, qd in pñone nō ponit modū: qd
tamen ponitur in pmissis. In pñone etiā vñt maior et remi
tas minor: qd tñ nō fit in aliqua pmissa, et ita pto est aliud a
pmissis: saltem quo ad officiū. Officiū em pmissar ē inferre a
ctine pñonē. Cōclōnis vñ inferri passivē ex pmissis

Arz dñssio syllogismi in syllogismo pfectū et ipfectū sit
bene assignata. Pro intellectione questionis more

Notandū pmo: Qd syllogismus dicitur pfectus dupl.

Quo modo, ratione cōpōsicionis, qd scilicet est cōplete cōpositus? ex
maiore minore et pñone: debere dispositus in modo et figura, et

Primi Priorum

Ne quilibet syllabus nō trācat? dicitur pfectus. et p oppositū ille syllabus est imperfectus: cui aliquid deficit. quē admodū scdo pōr Emblemata vocat syllabus imperfectus: quia sibi deficit una pmissa. Alio modo dicitur syllabus pfectus: ratione manifeste et pfecte regulacionis pncipia regulatina: que sunt: dici de omni et dici de nullo. Et sic q̄tior modi p̄me figure dicunt pfecti alij vō: quia nō manifeste regulantur p dici de omni vel dici de nullo: dicunt imperfecti. Perfectū ergo in diuisione nō debet capi pfecto simpliciter: quale est deus. s̄ p pfecto in genere. Ad quē p̄terit quantū ad essentiam tantū. s̄ p pfecto finaliter sine quo ad bene esse: quod ē manifeste regulari et euidenter concludere.

Notandū scdo Syllabus pfectus est q̄ nullus alius indiget p̄ter ea que sumpta sunt: vt appareat necessarius Pro qua diffinitione intelligēda. Scitendū. q̄ omnis syllabus indiget pncipaliter duobus. Primo indiget pmissis et t̄mis positis in ipso: que sunt de int̄inseca et cōpōsitione: et que essentia- liter et materialiter ipm cōponit. Et hec vocant pncipia syllorum materialia. His indiget quibet syllabus sine pfectus sine imperfectus. Secundo. syllabus indiget pncipiis regulatinis: vel aliquo pncipio regulatino. que sunt. dici de omni et dici de nullo. His etiam indiget quibet syllabus sine pfectus sine imperfectus. Et hec vocant pncipia regulatina. Aliqui vō syllabi vltra hec indigent etiā pncipiis q̄busdā extrinsecis: vt reducāt ad syllabos pfectos: que sunt. p̄uersio transposicio pmissarū et reductio p impossibile. Et his indiget tantum syllabus imperfectus. Unde diffinitio syllabi pfecti sic intelligit̄. Syllabus pfectus est. sc̄t. syllabus qui nullus alteri. i. nullo alio pncipio reductino extrinseco indiget. p̄ter ea que sumpta sunt. i. p̄ter pncipia cōmunia syllabi. et ea que in diffinitione syllabi exp̄m̄s. vt sūt p̄pōnes et termini ex q̄bus p̄st̄ituitur syllabus vt appareat necessarius. i. euidens p̄sequencia quantū ad illationem.

Notandū tercio. Quod vñ syllabus est euidentior alio Tribus modis. Primo facione materie et qua pcedit. Et sic syllabus demonstrat̄ est euidentior dialectico. Dialecticus enim syllabus pcedit ex p̄habilibus. s̄ demonstrat̄ et necessariis. Et sic syllabus imperfectus potest esse euidentior syllabo pfecto ratione materie et qua syllabatur. Scdo vñ syllabus dicitur euidentior alio quo ad p̄p̄s et quo ad vsum. Et sic itē stat̄ s̄m̄m̄ imperfectū esse euidentior

re pfecto. stat enim aliquem esse magis pfectum si syllabus pfecto pfecto
Tercio. vni syllabus dicitur euidetior alio ratione forme silabice. Et
sic ille est euidetior qui magis euidenter regulatur p pncipia regu-
larum silabar. vt sunt illi. 4. Barbara. Celarent. Darii. Ferio.

Notandum quarto. Quod syllabus imperfectus est qui vni

aut plurius indiget que sunt necessaria p sumptos terminos: non autem
p sumptas ppones. Que distinctio sic intelligitur. Syllabus imper-
fectus: est scilicet syllabus: qui indiget vni pncipij: scilicet reduci in silabus
Sicut est syllabus in Celarent: qui reducit ad silabus ad Celarent: solum
p vni pncipij: scilicet p pncipium aut plurius. scilicet pncipios reduci-
tionis silabar: sicut Camesiores. que scilicet pncipia sunt necessaria. scilicet
p ipius euidetia. p sumptos terminos. i. manentibus et de terminis in
ali reductione. non autem p sumptas ppones. i. variat pponibus vel
vna earum. In omni enim reductione silabar seruari debet idem termi-
ni. quia si acciperetur alij terminus: esset substitutio noui silabi: et non pfe-
ctio por. ppones vero variat de sunt vel ambe. vel vna earum. quia si
non variarent: sic silabus non pferetur: si simpliciter maneret idem
syllabus et eque pfectus. Ex isto patet correlarie primo. Quod omnes mo-
di olm figurarum: ppter tres quatuor modi pme figure: sunt silabi pfe-
cti. Secundo sequitur correlarie. Quod omnis silabus p dicitur de omni aut de
nullo oculis regularis est imperfectus. Racio: quia indiget vni aut
plurius. Correlarie tertio. Quod non omnes silabice figurarum sunt
equiter pfecti. si aliqui plures. alij minus. Ita notandum sic statim.

est Conclarespōsalis. Diuisio syllabi in syllabum
pfectum et imperfectum est bene assignata. Patet primo ex dictis

Arguitur primo. Diuisio syllabi in syllabum pfectum et
imperfectum non est bona. probatur. Quia bona diuisio debet esse generis
in distinctas species. si silabus pfectus et imperfectus non distinguuntur specie.
ergo. falsior est Boetij. et sinior. Quia pfectum et imperfectum non va-
riant speciem. primo Politicorum. I. Dico. et si imperfectum imperfectione
separabilis et que oritur ex pncipijs copulationibus: non distinguatur
specie a pfecto. vt patet de homine senes et iuuenes. Tamen imper-
fectum imperfectione que est de essentia imperfecti et est inseparabilis
ab eo distinguitur specie a pfecto. vt patet de asino respectu hominis.
Talis autem imperfectio est in silabus imperfecto. quia non separat ab ipso

Arguitur secundo. Syllabus pfectus indiget alicuius

Primi Priorum

horne
seruon
felo off mi
fz dhu b
qmi et
fran si
Kong foma

23. in g...
 24. in g...
 25. in g...
 26. in g...
 27. in g...

12/10/17
 12/11/17
 12/12/17
 13/1/18
 13/2/18
 13/3/18
 13/4/18
 13/5/18
 13/6/18
 13/7/18
 13/8/18
 13/9/18
 13/10/18
 13/11/18
 13/12/18
 14/1/19
 14/2/19
 14/3/19
 14/4/19
 14/5/19
 14/6/19
 14/7/19
 14/8/19
 14/9/19
 14/10/19
 14/11/19
 14/12/19
 15/1/20
 15/2/20
 15/3/20
 15/4/20
 15/5/20
 15/6/20
 15/7/20
 15/8/20
 15/9/20
 15/10/20
 15/11/20
 15/12/20
 16/1/21
 16/2/21
 16/3/21
 16/4/21
 16/5/21
 16/6/21
 16/7/21
 16/8/21
 16/9/21
 16/10/21
 16/11/21
 16/12/21
 17/1/22
 17/2/22
 17/3/22
 17/4/22
 17/5/22
 17/6/22
 17/7/22
 17/8/22
 17/9/22
 17/10/22
 17/11/22
 17/12/22
 18/1/23
 18/2/23
 18/3/23
 18/4/23
 18/5/23
 18/6/23
 18/7/23
 18/8/23
 18/9/23
 18/10/23
 18/11/23
 18/12/23
 19/1/24
 19/2/24
 19/3/24
 19/4/24
 19/5/24
 19/6/24
 19/7/24
 19/8/24
 19/9/24
 19/10/24
 19/11/24
 19/12/24
 20/1/25
 20/2/25
 20/3/25
 20/4/25
 20/5/25
 20/6/25
 20/7/25
 20/8/25
 20/9/25
 20/10/25
 20/11/25
 20/12/25
 21/1/26
 21/2/26
 21/3/26
 21/4/26
 21/5/26
 21/6/26
 21/7/26
 21/8/26
 21/9/26
 21/10/26
 21/11/26
 21/12/26
 22/1/27
 22/2/27
 22/3/27
 22/4/27
 22/5/27
 22/6/27
 22/7/27
 22/8/27
 22/9/27
 22/10/27
 22/11/27
 22/12/27
 23/1/28
 23/2/28
 23/3/28
 23/4/28
 23/5/28
 23/6/28
 23/7/28
 23/8/28
 23/9/28
 23/10/28
 23/11/28
 23/12/28
 24/1/29
 24/2/29
 24/3/29
 24/4/29
 24/5/29
 24/6/29
 24/7/29
 24/8/29
 24/9/29
 24/10/29
 24/11/29
 24/12/29
 25/1/30
 25/2/30
 25/3/30
 25/4/30
 25/5/30
 25/6/30
 25/7/30
 25/8/30
 25/9/30
 25/10/30
 25/11/30
 25/12/30
 26/1/31
 26/2/31
 26/3/31
 26/4/31
 26/5/31
 26/6/31
 26/7/31
 26/8/31
 26/9/31
 26/10/31
 26/11/31
 26/12/31
 27/1/32
 27/2/32
 27/3/32
 27/4/32
 27/5/32
 27/6/32
 27/7/32
 27/8/32
 27/9/32
 27/10/32
 27/11/32
 27/12/32
 28/1/33
 28/2/33
 28/3/33
 28/4/33
 28/5/33
 28/6/33
 28/7/33
 28/8/33
 28/9/33
 28/10/33
 28/11/33
 28/12/33
 29/1/34
 29/2/34
 29/3/34
 29/4/34
 29/5/34
 29/6/34
 29/7/34
 29/8/34
 29/9/34
 29/10/34
 29/11/34
 29/12/34
 30/1/35
 30/2/35
 30/3/35
 30/4/35
 30/5/35
 30/6/35
 30/7/35
 30/8/35
 30/9/35
 30/10/35
 30/11/35
 30/12/35
 31/1/36
 31/2/36
 31/3/36
 31/4/36
 31/5/36
 31/6/36
 31/7/36
 31/8/36
 31/9/36
 31/10/36
 31/11/36
 31/12/36
 32/1/37
 32/2/37
 32/3/37
 32/4/37
 32/5/37
 32/6/37
 32/7/37
 32/8/37
 32/9/37
 32/10/37
 32/11/37
 32/12/37
 33/1/38
 33/2/38
 33/3/38
 33/4/38
 33/5/38
 33/6/38
 33/7/38
 33/8/38
 33/9/38
 33/10/38
 33/11/38
 33/12/38
 34/1/39
 34/2/39
 34/3/39
 34/4/39
 34/5/39
 34/6/39
 34/7/39
 34/8/39
 34/9/39
 34/10/39
 34/11/39
 34/12/39
 35/1/40
 35/2/40
 35/3/40
 35/4/40
 35/5/40
 35/6/40
 35/7/40
 35/8/40
 35/9/40
 35/10/40
 35/11/40
 35/12/40
 36/1/41
 36/2/41
 36/3/41
 36/4/41
 36/5/41
 36/6/41
 36/7/41
 36/8/41
 36/9/41
 36/10/41
 36/11/41
 36/12/41
 37/1/42
 37/2/42
 37/3/42
 37/4/42
 37/5/42
 37/6/42
 37/7/42
 37/8/42
 37/9/42
 37/10/42
 37/11/42
 37/12/42
 38/1/43
 38/2/43
 38/3/43
 38/4/43
 38/5/43
 38/6/43
 38/7/43
 38/8/43
 38/9/43
 38/10/43
 38/11/43
 38/12/43
 39/1/44
 39/2/44
 39/3/44
 39/4/44
 39/5/44
 39/6/44
 39/7/44
 39/8/44
 39/9/44
 39/10/44
 39/11/44
 39/12/44
 40/1/45
 40/2/45
 40/3/45
 40/4/45
 40/5/45
 40/6/45
 40/7/45

9-
 10-
 11-
 12-
 13-
 14-
 15-
 16-
 17-
 18-
 19-
 20-
 21-
 22-
 23-
 24-
 25-
 26-
 27-
 28-
 29-
 30-
 31-
 32-
 33-
 34-
 35-
 36-
 37-
 38-
 39-
 40-
 41-
 42-
 43-
 44-
 45-
 46-
 47-
 48-
 49-
 50-
 51-
 52-
 53-
 54-
 55-
 56-
 57-
 58-
 59-
 60-
 61-
 62-
 63-
 64-
 65-
 66-
 67-
 68-
 69-
 70-
 71-
 72-
 73-
 74-
 75-
 76-
 77-
 78-
 79-
 80-
 81-
 82-
 83-
 84-
 85-
 86-
 87-
 88-
 89-
 90-
 91-
 92-
 93-
 94-
 95-
 96-
 97-
 98-
 99-
 100-
 101-
 102-
 103-
 104-
 105-
 106-
 107-
 108-
 109-
 110-
 111-
 112-
 113-
 114-
 115-
 116-
 117-
 118-
 119-
 120-
 121-
 122-
 123-
 124-
 125-
 126-
 127-
 128-
 129-
 130-
 131-
 132-
 133-
 134-
 135-
 136-
 137-
 138-
 139-
 140-
 141-
 142-
 143-
 144-
 145-
 146-
 147-
 148-
 149-
 150-
 151-
 152-
 153-
 154-
 155-
 156-
 157-
 158-
 159-
 160-
 161-
 162-
 163-
 164-
 165-
 166-
 167-
 168-
 169-
 170-
 171-
 172-
 173-
 174-
 175-
 176-
 177-
 178-
 179-
 180-
 181-
 182-
 183-
 184-
 185-
 186-
 187-
 188-
 189-
 190-
 191-
 192-
 193-
 194-
 195-
 196-
 197-
 198-
 199-
 200-
 201-
 202-
 203-
 204-
 205-
 206-
 207-
 208-
 209-
 210-
 211-
 212-
 213-
 214-
 215-
 216-
 217-
 218-
 219-
 220-
 221-
 222-
 223-
 224-
 225-
 226-
 227-
 228-
 229-
 230-
 231-
 232-
 233-
 234-
 235-
 236-
 237-
 238-
 239-
 240-
 241-
 242-
 243-
 244-
 245-
 246-
 247-
 248-
 249-
 250-
 251-
 252-
 253-
 254-
 255-
 256-
 257-
 258-
 259-
 260-
 261-
 262-
 263-
 264-
 265-
 266-
 267-
 268-
 269-
 270-
 271-
 272-
 273-
 274-
 275-
 276-
 277-
 278-
 279-
 280-
 281-
 282-
 283-
 284-
 285-
 286-
 287-
 288-
 289-
 290-
 291-
 292-
 293-
 294-
 295-
 296-
 297-
 298-
 299-
 300-
 301-
 302-
 303-
 304-
 305-
 306-
 307-
 308-
 309-
 310-
 311-
 312-
 313-
 314-
 315-
 316-
 317-
 318-
 319-
 320-
 321-
 322-
 323-
 324-
 325-
 326-
 327-
 328-
 329-
 330-
 331-
 332-
 333-
 334-
 335-
 336-
 337-
 338-
 339-
 340-
 341-
 342-
 343-
 344-
 345-
 346-
 347-
 348-
 349-
 350-
 351-
 352-
 353-
 354-
 355-
 356-
 357-
 358-
 359-
 360-
 361-
 362-
 363-
 364-
 365-
 366-
 367-
 368-
 369-
 370-
 371-
 372-
 373-
 374-
 375-
 376-
 377-
 378-
 379-
 380-
 381-
 382-
 383-
 384-
 385-
 386-
 387-
 388-
 389-
 390-
 391-
 392-
 393-
 394-
 395-
 396-
 397-
 398-
 399-
 400-
 401-
 402-
 403-
 404-
 405-
 406-
 407-
 408-
 409-
 410-
 411-
 412-
 413-
 414-
 415-
 416-
 417-
 418-
 419-
 420-
 421-
 422-
 423-
 424-
 425-
 426-
 427

recti, ergo diuino insufficiens. Ans pater de illis
cautionibus
etiam
diuini

simis yppoteticis et expositorijs. pater. quia tales non regulantur
p dici de omni vel p dici de nullo ¶ Dico. qd p dicitur intelligit de
fillogismo kathegorico de medio comuni: et non de fillogismo
yppotetico vel de medio singulari

Arguit ultimo Syllus factus in primo p me fi-
gure non est pfectus. pbatur de isto. Omnis hominem ptingit non cur
rere. offe ribile ptingit non esse hominem. igitur omne ribile pti
git non currere. pbatur. quia indiget alicuius extrinseci: ut si con
uersione in opposita qualitate. Neq in isto fillo est formaliter
dici de omni. quia sp p dicitur negatur de si. biecto ¶ Dico. qd p
dictum argumentum non est in Barbara. quia oēs p pones sunt ne
gatiue. potest tamen p questionem in opposita qualitate esse in
Barbara

Et qdlibet syllus regule p dici de omni vel p di-
ci de nullo Pro intellectione questionis more

Notandum primo Qd p q Aristoteles dicitur
nec de pncipiis materialibus syllis. pnter dicitur de pncipiis re
gulatiuis: que sunt. aliter esse in toto altero. sive dici de omni. r
dici de nullo. de qd pnter determinando: pmitit. qd aliter esse in
toto altero. et dici de omni: idē sunt. quoniam intelligendū est scdm
rem: quia illa diff: runt ratione. Aliter em esse in toto altero at
tribuitur subiecto in ordine ad p dicitur. sic: qd est habitudo sub
iecti in ordine ad p dicitur. Sed dici de omni p oppositu se habet
quia attribuitur p dicitur. et est habitudo ei in ordine ad sub
iectu. Unde dici de omni: r aliter. esse in toto altero: habet se fi
cut via ab Athenis ad Thebas: et a Thebis ad Athenas: que
est una. Alij vō dicūt. qd ambo illa nomiant habitudinē p dicitur
ad subiectu. quia aliter esse in toto altero: dicit p dicitur esse in
toto. hoc est in qualibet pte subiecti in subiecti. Sed dici de omni:
dicit habitudinē p dicitur p dicitur de qualibet pte subiecti.
Et sic illud quod est in qualibet pte p essentia: etia est in quali
bet pte p p dicationē. et habent se sicut pns r posteri. quia esse
in toto altero est pns scdm naturā: qd dici de omni. quia dici de
p supponit esse in pns: tamen modus dicendi est communior

Notandum secundo Dicitur de omni caput dupliciter:
Quomodo materialiter: ut scilicet supponit p principio materiali sit

¶ Et sic

Primi Priorum

Logismi. Et sic dici de omni: est p^o v^o affirmativa: in qua p^o dicatū dicitur de quolibet supposito subiecti. vt ois hō est al. Alio modo capitur formaliter. Et sic dici de omni: est o^o truncata et imperfecta: supponēs p^oncipio regulatiuo sylloz affirmatiuorum. Et sic supponit p^oncipio: q^oq^o affirmat vel affirmati denotat de subiecto distributo maioris; hoc idē affirmat in p^oclusionione de quolibz subsumpto in minori. Similiter dici de nullo capitur dupliciter. Vno modo materialiter: vt scz supponit p^oncipio materialisilli. Et sic dici de nullo est p^o v^o negatiua in qua p^odicatū negat de quolibet supposito subiecti. vt null^o hō est asin^o. Alio modo capit formaliter: vt scz supponit p^oncipio formali regulatiuo sylloz negatiuoz. Et sic supponit p^oncipio. quicq^o negatur vel negari denotatur de subiecto distributo maioris; hoc idē negat de quolibet subsumpto in minori. Dici itaq^o de omni et dici de nullo: vt sunt p^oncipia regulatiua accipiūt formaliter et non materialiter. Unde Dici de omni a p^oncipio sic diffinit. Dici de omni est quādo nihil est sumere subiecti de quo nō dicat alter. Que diffinitio sic intelligit. dici de omni. hec o^o truncata supponēs p^oncipio. quicq^o affirmatur scz. est scz p^oncipii regulatiui sylloz categoricorū affirmatiuorum de medio comuni solū. et omnium. tūc qū nihil est sumere subiecti. i. sub subiecto distributo maioris. de quo non dicatur et affirmatur p^oncipet p^odicatū maioris in p^oclusionione. In ista diffinitione sic intellecta tūc rōt^o p^ocessus silistic^o. In eo em q^o dicitur: sumere. tangitur minor. h in eo q^o dicitur: subiecti. tangitur maior. in eo v^o q^o dicitur: de quo non dicatur p^odicatū. tā gitor p^octo. Similr etiā intelligi poterit diffinitio. dici de nullo. In qua dicitur. Dici de nullo: est qū nihil est sumere subiecti a quo non remouea: vt p^odicatū.

Notandū tercio Syllin regulari p^o dici de oī
ant p^o dici de nullo: est ipm silm p^oncipie sic se habere sicut expmit hoc p^oncipii. vel ipsum esse reducibile ad argumentū bonū. v^o ad silm taliter se habentes. Et p^o tanto. dici de omni et dici de nullo: vocantur p^oncipia regulatiua. quia expmit regulā modū et ordinem: quo modo debeat formari silm affirmatiu^o aut negatiu^o. In vbiis p^omissis innuitur duplex regulatio sylloz: p^o dici de omni aut dici de nullo. vna manifesta cū dicitur p^oncipie sic se ha-

dere res. Alia oculta. cū dicitur. vel ipm esse reducibile res. Quia
lis oculta regulacio est in omib⁹ modis omim figurar⁹: de p⁹ p
mis quatuor modis p⁹me figure: quor⁹ duo s⁹nt Barbara & Da
rij regulantur p⁹ici de omni manifeste. alij duo L⁹mar & Se
rio per dici de nullo manifeste

Notandū q^{ro} Quia dici de omni potest ac-
cipi materialiter p⁹ p⁹one v⁹l affi⁹matina. p⁹o nota q^{uod} Dici de
omni acceptū p⁹ p⁹one v⁹l est duplex. Q^{uod} d^{icitur} est p⁹ositicū. q^{uod} d^{icitur} po
sterioristicū. Prioristicū est quando p⁹dicatū dicitur affirmati
ue de subiecto distributo. vt omis hō est al^{us}. Sed de omni poste
rioristicū est q^{uod} p⁹dicatū affi⁹mat^{ur} de subiecto: p⁹ quolibet eius
supposito et p⁹ quolibet tēpore. sicut p⁹tingit in p⁹one i materia
naturali de p⁹dicacione directa. Differūt autē tripliciter inf
se. Primo. q^{uod} dici de omni p⁹ositicū requirit^{ur} eam in p⁹onib⁹ v⁹
ria q^{uod} falsis. De omni v⁹o posterioristicū solū modo requirit^{ur} in p⁹
posicionib⁹ veris & necessarijs. Secdo differūt. q^{uod} ad dici de o^{mn}i
p⁹ositicū nō requirit^{ur} v⁹litas tēpor⁹ et supposito⁹ scdm rē. & suffi
cit vniuersalitas talis scdm modū enūciatōis. Ad de omni v⁹o po
sterioristicū requirit^{ur} v⁹litas tēpor⁹ et supposito⁹ scdm rem. Terc
cio differūt. q^{uod} dici de omni p⁹ositicū: requir^{it} actualē distribuc
ionem p⁹ signū v⁹l. et p⁹ tanto p⁹pe dicitur dici de omni: et solū re
p⁹itur in p⁹one v⁹l quantitat^{is}. Sed de omni posterioristicū nō
requir^{it} actualē distribucione. et p⁹ tato p⁹pe nō dicitur dici de o^{mn}i
& absolute de omni. et inuenitur etiā in p⁹one indefinita

Istis notabilib⁹ sic statib⁹ ponit ista Cōclusio
responsalis. Omis filiū regulatur p⁹ dici de omni. vel p⁹ dici de
nullo. et hoc intelligēdo de filiis in q^{uod} est p⁹sa formalis. & quo
rum mediū est termin⁹ cōmunis: nō singulariter tēn⁹. et cum
hoc de regulacione manifesta. vel oculta: mediata. vel imedia
ta: seu directa. vel indirecta. Veritas p⁹conis p⁹it et dictis

Arguit p⁹mo Esse in toto nō est p⁹dictio subie-
cti & p⁹dicati. ergo differēcia assignata inter esse in toto altero:
de dici de omni: nō est bona. Ans. Quia illi cui p⁹uenit p⁹dicat^{ur}
ei p⁹uenit esse in altero. & p⁹dicat^{ur} p⁹uenit dici de altero. ergo. ma
ior. Quia dici seu p⁹dicari fundatur sup inesse. & Dico. q^{uod} est esse
in toto altero eo modo sicut sup⁹ins est in suo inferiori: sit con
clit^{ur}

Primi Priorum

dicto predicati et fundit modum predicandi directi. tamen esse in altero sicut partem in suo toto: vel inferius in suo superiori: puenit ipsi subiecto: et sic debet hic accipi

Arguit scdo Dicit de omni et dicit de nullo non sunt principia syllogorum. ergo non sunt principia regulativa syllogorum. **Ans** Quia principium est de constitutione principiarum. h. dicit de omni et dicit de nullo non sunt de constitutione syllogorum. ergo non sunt et principia

¶ Dico q. principia intrinseca: cuiusmodi sunt materia et forma sunt de constitutione principiarum: non autem principia regulativa directi na et extrinseca. sicut apparet in realibus in arte carpentatoris gnomon est principium regulativum domus: tamen gnomon non ingreditur domum factam nisi specialiter. hec autem principia dicit de omni et dicit de nullo sunt principia regulativa et non intrinseca ipsius syllogi

Arguit tercio Principium regulativum debet esse primo notum et manifestum. h. dicit de omni et dicit de nullo non sunt huiusmodi. ergo non sunt principia regulativa. **Ans** minor. quia sunt conclusiones imperfecte et truncate. h. conclusiones truncate non est in nota **¶ Dico** q. licet dicit de omni et dicit de nullo sciant conclusiones imperfectas et truncas. tamen in eis reclinantur de maximis predicare: quas philosophus brevitate usus dat intelligere in orationibus predictis

Arguit quarto Diffinitio dicit de omni non valet. probatur sic. quia puenit ad omni vel affirmativam. ergo non valet. tenet per questionem. quia dicit de omni debet esse principium. modo ad omni velis est principiarum. **Ans** pariter. quia nihil est sumere sub subiecto distributo velis affirmativam cui non pueniat predicatum. ut patet de ista. omnis homo est animal. **¶ Dico** v. argumentum concludit de dicit de omni. materialiter sumpto. modo hic debet capis formaliter

Arguit quinto Aliquis est syllogismus qui non regulatur per dicit de omni. aut per dicit de nullo. probatur de isto. omnes homines sunt centum. Petrus et Paulus sunt omnes homines. igitur Petrus et Paulus sunt centum. capiendum omnes in maiori et minori collectivum. hic est syllogismus et tamen non regulatur per dicit de omni. Pro prima parte patet. quia per se sequitur generalis formalis unionis extrinsecus cum medio. pro secunda parte patet. quia nulla premissarum est velis **¶ Dico** q. per se intelligitur dummodo medium est distributum: hic autem nihil distribuitur

Arguit sexto Non omnis syllogismus regulatur per dicit de

omni-ant' dici de nullo. pbat sic. ems syl'us reglat' p hoc. qd ex
opposito pnt' cu altera pmissa: seqt' oppositi' antecede't. ergo. te-
net p'ia. qd hoc no' est dici. de omni. Al' s' e' notu' ¶ Dico q' syl'us
bn' pbat' p illa regla: pbarine s' no' regularine et dispositine

Arguit septio Aliqs syl'us regularat' p dici de

omni. et tamen in eo no' sit subsumptio. pbat' de isto in Barba-
ra. ois chimera est lapis. ois ho' est chimera. ergo ois ho' est laps.
ibi nihil subsumit. qd ho' no' e' inferi' ad chimera ¶ Dico q' sub-
sumere hic debet accipi p'iter pnt' in differēter tantu' valet sicut
inferius sub supiori sumere vel aliqd' p subiecto minoris ponere
et no' p' pnt' tantu' est inferi' sub supiori sumere

**Et 2 syl'us expositori' sit p'ia formalis Pro
intellectione q'stiois more Notandū p'mo.**

Q' syl'us expositori' est syl'us cui' mediū est t'min' singulari. sin-
gulariter et vniuocē tenet'. a cui' p'missis. ad vna' de omni' v' de
nullo valet p'ia. In qua diffinitione tangit' tres p'diciones req-
site ad syl'um exp'itoriu'. Prima. q' mediū sit t'min' singularis
Et p hoc excludit' hoc. argumētū. qualitas sort' est albedo. qua-
litas sort' est musica. ergo. musica est albedo. Secda. q' mediū te-
neat singulariter et vniuocē. et ergo hic no' seqt' expositorie. hoc
est. sin'. et hoc est soerates. ergo sor est asin'. Tercia. Q' a q'li-
bet p'missay ad vna' de omni' p'ia valeat. quādo aut' debet argui
a qualibet p'missay ad vna' de omni'. debet teneri talis mod' q'
illa p'missa a qua' debet argui debet poni p' antecede'te: et eade'
eciā p' sequēte: addendo omne quod est ad t'min' singularē: qui
est mediū. vt hic. Sor currit. et Sor est ho'. ergo ho' currit. sic ar-
guendo. Omne quod est Socrates currit

**Notandū scdo Q' duplex est syl'us exposito-
rius. affirmatiu'. et negatiu'. Affirmatiu' est cui' p'cto est p'pō
affirmatiua. et talis valet in omni figura: s'ernat' trib' p'dicio-
nib' specialib' iam enumerat'. et eciā s'ernat'. xliij. generalib'
regulis syl'orū. Et eplum de p'mā hoc currit. ho' est hoc. ergo ho'
currit. De scda figura et eplū. vt al' ē hoc. ho' est hoc. ergo ho' est
al'. De tertia. hoc est al'. et hoc est ho'. igit' ho' est al'. Syl'us ne-
gatiu' est: cui' p'cto est p'pō negatiua. et talis potest valere in oī
figura. Pro q'uo notādē sunt tres regule. Prima. Maiore exi**

Primi Priorum

re affirmativa et minore negativa nō valet syllogismus expositivus in prima figura. et hoc p̄cludendo p̄com directe et p̄sue: nisi maior extremitas esset termin⁹ singulari. Racio. quia sic argueret a nō distributo ad distributū. que p̄na nō valet. vt hic. Soz est al. et aliq̄s hō nō est soz. igit̄ aliq̄s hō nō est al. Dicit notanter minore existēte negativa. et maiore affirmativa. q̄a exuerso bñ sequit̄. vt Soz nō est al. et aliq̄s al est soz. igit̄ aliq̄s al nō est al. Dicit p̄cludendo directe. quia indirecte bñ seq̄t. vt Soz est al. et aliq̄s hō nō est soz. igit̄ aliq̄s al nō est hō. Dicit p̄cludendo p̄sue. quia insue p̄cludendo bñ sequit̄. vt Soz est hō. et aliq̄s al nō est soz. ergo aliq̄s al hō nō est. Dicit. nisi maior extremitas fuerit termin⁹ singulari. q̄a sic it̄z bñ valet. vt hic. iste hō est soz. et alin⁹ nō est iste hō. igit̄ alin⁹ nō est soz. Secda regula. si minore existente negativa nō valet syllogismus expositivus in tertia figura. et hoc p̄cludendo directe et p̄sue. nisi maior extremitas fuerit termin⁹ singulari. q̄a sic it̄z argueret a nō distributo ad distributum. que p̄na nō valet vñ nō seq̄t. hoc est al. et hoc nō est alin⁹. ergo alin⁹ nō est al. Tercia regula. In secda figura nō valet syllogismus expositiv⁹ negativ⁹ siue maior sit negatiua siue minor. et hoc p̄cludendo directe et p̄sue. nisi maior extremitas fuerit termin⁹ singulari. vñ nō seq̄t. al nō est iste hō. et r̄ibile ē iste hō. ergo r̄ibile nō est al. vbi maior est negativa. Similiter cū minore negativa nō seq̄t. al est iste hō. et r̄ibile nō est iste hō. ergo r̄ibile non est animal.

Notandū tercio Syllogismi expositiv⁹ habēt duo p̄cipia regulatiua. vñ p̄ affirmatiuis videlicet hoc. Quēcūq̄ vñ et eide sunt eadē inter se sunt eadē. Et ponit hoc p̄cipiū p̄mo Philosophoz. p̄mo Elencoz. et septimo Topicoz. pro negatiuis syllogismis scdm̄ diuersos diuersa assignat p̄cipia. Scd̄ aliquos em̄ hoc. Quēcūq̄ vñ et eide nō sunt eadē inter se non sunt eadē. Secundu alios vō hoc. Quēcūq̄ vñ et eide sunt diuersa. It̄z se sunt diuersa. Scdm̄ alios p̄o. Quēcūq̄ sunt eadē a quocūq̄ ē diuersum vñ: ab eodē est diuersum et reliquū. Syllogismus aut̄ expositiv⁹ regulari p̄ aliquod istorū p̄cipioz: est ip̄m sic se habere sicut exprimit aliq̄d istorū p̄cipioz: vel ip̄m esse reducibilē ad aliū syllogismū: qui sic se habet sicut illud p̄cipiū exprimit. Et hoc p̄figit expliciter. Ano modo manifeste: sicut syllogismi expositiv⁹ tercie figure. Alio modo occulte: sicut syllogismi expositiv⁹ scde et p̄me figure:

Quia in prima figura oportet pertere minor^m in secunda tam minor^m quam maior^m. Sequitur corollarie. quod syllogismi expositioⁿis tertiae figure perfectiores sunt syllogismis expositioⁿis prime et secunde figure. Racio. Quia medium in tertia figura semper subijicitur. medium autem in syllogismo expositioⁿis est terminus singularis. qui significat est subiecti. Sequitur corollarie secundo. Syllogismi expositioⁿis prime figure perfectiores sunt syllogismis expositioⁿis secunde figure. patet corollarium ex dictis.

Notandum quarto. Quod duplex est bonus syllogismus. quidam est bonus ad intellectum. et est ille: qui per terminos proprios. Alius autem est bonus ad sensum. et est cuius medium est terminus singularis singulariter tenetur: sicut est syllogismus expositioⁿis. Dicitur autem talis syllogismus expositioⁿis multus de causis. Primo quod ad nos. ga. certissime probat quod ad nos: quia ad sensum. Alii autem syllogismi ad intellectum. quanto ergo sensus manifestior est intellectu quo ad nos: ita syllogismus expositioⁿis. Secundo quod ad alios syllogismos: quia negat alii syllogismi ultimo reducimus ad syllogismos expositioⁿis: qui quibus negat. non amplius fit disputatio. quia negare sensus est negare principia scientiarum. modo: contra negantem principia: non est disputandum. primo philosophorum. Tercio. Syllogismus expositioⁿis dicitur quod ad propositiones. et sic est ponit valet tantum. id est. probat: ponendo genus pro specie: ut patet in Biligam de infinita affirmativa. hoc currit: que sic exponitur. hoc currit. et hoc est hoc. igitur hoc currit.

Iste notabilis sic statim est Conclusio responsalis. Syllogismus expositioⁿis est prima formalis. probat. Illa prima est formalis contra quam simili forma retenta non datur instantia. Sed syllogismus expositioⁿis est huiusmodi. ergo res.

Arguit primo Syllogismus expositioⁿis non est syllogismus. probat. In quolibet syllogismo oportet alteram premissam esse rem. in syllogismo expositioⁿis non est sic. ergo. Maior est Aristoteles primo but. Quod dico quod maior intelligit de syllogismo de medio communi.

Arguit secundo Syllogismus expositioⁿis non est prima formalis. ergo res falsa. Hic probat. Illa prima non est formalis contra quam simili forma retenta datur instantia. Sed syllogismus expositioⁿis datur instantia simili forma retenta. ergo. Maior nota per diffinitionem frequenter formalis. Minor patet. quia accipiendo terminos communes prima non valebit. ut al est hoc. al est alius. ergo alius est hoc.

Primi Priorum

¶ Dico qd p acceptionē terminorū qd in nō potest dari instan-
cia p sylm expostorū. qd termin' pns variat quacitatē pōnis
cui' tamē idēptitas requit ad simile formam arguendi

Arguit tertio Accipiēdo iminos singulares
datur instancia p sylm expostorū. ergo syltus expostorū nō est
pna formalis. His pbat sic arguēdo. Ista essēcia diuina ē pa-
ter. ista essēcia diuina est filius. ergo fili' est pater. pello est falsa
et heretica pmissis existentib' veris ¶ Dico qd in hoc argumē-
to nō est syltus expostorū. ppter defectū terciē pditionis requi-
te ad syllogismū expostorū. non enim potest dici. omne quod ē
hec essēcia diuina est pater

Arguit qarto Hic nō seqt. tua possessio est bos
tua possessio est aliu' ergo aliu' est bos ¶ Dico qd nō valet quia
mediū nō est termin' singularis: quia tua est pncipē dētinatū
quod nō singularizat terminū cōmunē. similiter et hic nō seqt.
Soci est nomē puz. Soci est bisyllabū. ergo bisyllabū est nomē
proprium: quia mediu non est terminus singularis

Arguit qinto Hic nō seqt. Isti' hominis ocul'
est dexter. et isti' hominis ocul' est si' ister. ergo ocul' sinister ē o-
culus dexter. et tamen hic arguit p sylm expostorū. ergo syl-
logism' expostorū nō est pna formalis ¶ Dico qd ibi nō bñ ar-
gu ē. qd mediū in neutra pmissa min' est totale extrēum

Arguitur sexto Hic nō seqt. Isti' est caput. i-
stius est capuciū. ergo caput est capuciū. Similiter hic. in isto le-
ctorio est lignū. et in isto lectorio nō est respōdēs. ergo respōdēs est
lignū ¶ Dico qd nō valet: quia pmissē de obliquo debet pcludē
re pclom de obliquo. vnde in pmo syllo sic debet pcludi. cui' ē ca-
put illi' est capuciū. In scdo sō sic. in quo lectorio est respōdēs
in eodem lectorio est lignum

Arguit septimo Ptra terciā pditionē. Aqli-
bet pmissa sylli expostorū nō valet pna ad vnā de omni. pbat.
quia hic nō sequit. hō est soci. at est soci. ergo at ē hō. a maiori. oē
qd est hō est soci. ¶ Dico qd nō valet: quia nō opret qd sp pns de-
bet esse pōrlis: neq opret qd sp signū vlt ponat a pte subiecti.
sufficit qd ponat circa terminū singularē. Debet ergo sic pcludi.
domo est omne quod soci. et hoc est verū. et sic licet nulli termino

Primi Priorum

sam de contingenti. Proposicio de inesse est in qua predicatū inest
 subiecto mediante copula nō modificata. Propō de necessario ē
 in qua ponitur ille mod⁹ necessario. Propō de contingēti est in
 qua ponitur ille mod⁹ contingēti. Secūda diuisio. Propōnū ka-
 thorizicay alia est negatiua alia affirmatiua. Tercia diuisio ē
 Propōnū affirmatiuay et negatiuay alie sunt vles. alie pteci-
 lares alie indefinite. Et scdm multiplicitatē harū pōnū: multi-
 plicat pbus reglas de puerione pōnū. Unde Primo ponit
 4. reglas de puerione pōnū de inesse. Prima regula. Propō
 vli negatiua pueritiblis est simpliciter in terminis. vt nulla vo-
 luptas est bona. ergo nullū bonū est voluptas. Et intelligit re-
 gula de pōne vli negatiua de inesse simpliciter dicta: de pōca-
 to comuni distributo. Dicit pmo: de inesse: non ideo: qā moda-
 lis nō esset sic pueritiblis: s qnia p^o ea de ea dicit. Dicitur. sim-
 pliciter dicta: ppter vtem exclusiua que puerit p accidēs. vt nō
 tantū hō est al: puerit sic. aliq^d al nō est hō. qā pōcatū pme sup-
 ponit determinare ppter duo signa se impediēcia. ergo etiā scde
 Dicit: de pōcato cōmuni: ppter istaz. null⁹ hō est sō: que puer-
 titur p accidēs. ergo sō nō est homo. Dicit: de pōcato cōmuni
 distributo. ppter istā. ois hō al nō est. que puerit p accidēs in il-
 lā. aliq^d al nō est hō. Scda regula. Vli affirmatiua puerit nō
 simpliciter et in vli: s in pte sine p accidēs: in particulari affirmati-
 uam. vt ois voluptas est bona. ergo qdā bonū est voluptas: Et
 intelligit regula de pōne vli affirmatiua de inesse. nō exclusiua:
 de pōcato cōmuni: et q sic sō aliter puerit. quia materialiter
 potest pueri etiā simpliciter. vt ois hō est risibilis. ergo ois r-
 sibile est hō. Tercia regula. Propō particulari affirmatiua est con-
 uertibilis simpliciter in particulari affirmatiua. vt qdā voluptas ē
 bonū. ergo quodā bonū est voluptas. Quarta regula. Propō
 particulari negatiua vel indefinita negatiua: nō est pueritibilis
 focaliter in vnā de modo loquendi p̄suetō. vt nō seq^r. aliq^d al non
 est hō. igit hō nō est al. qā arguitur a nō distributo ad distribu-
 tum. Probat aut pbs has quatuor reglas ex trib⁹ suppositis.
 Prima supposicio. De quolibet dicitur alter p̄dictorior et de
 nullo ambo simul. vel. Dno p̄dictorior nō possunt simul ambo esse
 vera. Scda supposicio. Syllus oppositorū est p̄na focalis. Ter-
 tia supposicio. Quādoq^{ue} ex opposito p̄sequit^r sequit^r oppositū an-
 tecedens: p̄na est bona. Primo itaq^{ue} pbatur. Conuersio vli ne-

gatur in vlem negatiua esse bona et foialis pna. qd bn sequitur
null' h' est a'in'. ergo n' l' a'in' est h'. quia si n' uet e pponit
aliqs a'in' est h'. p pma ergo suppositione: ergo dictoria non
possunt simul esse va. qd ergo pma negatur: ergo scda pceditur.
Tuc vltra. aliqs a'in' est h'. ergo bn n'ell'. Tuc arguitur sic. bn
nell' est a'in'. bn n'ell' est h'. ergo h' est a'in'. modo ista. h' est
a'in' est h' ptoia a'cedet pme pne. ergo pma pna est bona. q
a et opposito dictorio p'z sequitur oppositu a'cedet. Secdo p
batur puerio vlis affiatine in p'culari affiatina esse bona. vt
ola h' est a'. ergo qda a' est h'. qd si h' h'. ergo null' a' est h'. q
a de quolibet dicitur alter dictorio. Tuc vltra. null' a' est h'.
ergo null' h' est a'. Tuc vltra. null' h' est a'. ergo qda h' no est
a'. que est dictoria a'cedet pme pne: et sic. et opposito dicto
rio pnt: sequitur oppositu dictorio a'cedet. Tercio pbat: p
uerio p'culari affiatine: in p'culari affiatina esse bona et p
sequencia foialis. qd sequitur bn. qda h' est a'. ergo qda a' est h'.
quia si n': iter oppositu. null' a' est h'. ergo null' h' est a'. ac o
nensa ad puerentem p pma regula. qd pna illatu est oppositu
dictorio pnt p'z a'cedet. et sic p' p'cedencia fuit bona

Notandum tercio Qd phus in textu ponit aliqs

regulas de puerione p' oia modalia. Pro quaz intelligencia
sunt aliqua p'ideranda. Primo. Qd hic docet de puerione mo
daliu compositaz et non dimisaz. Secdo. qd p'p'ositiones modales
possunt dupliciter puerri. Vno modo ratione dicti: sic qd sole m
fit transposicio parciu dicti modalit'iter se habente. vt h'olez
esse a' est possibile. ergo a' esse h'olez est possibile. Alio modo pos
sunt puerri p'p'ositiones modales scdm se totas: sic qd fiat tota
et a' p'p'osicio extremoz. et hoc p'ingit potissim' quando mod' ca
pietur nominaliter. vt sc' currere est possit. te. ergo possibile est sc'
currere. Si em mod' accipere aduerbialiter: non possent puer
ri scdm se totas. qd aduerbiu no potest esse subiectu enunciacio
nis. phus itaqz no docet hic puerere p'p'ones modales scdm se to
tas: s' t'aru ratione dicti Tercio p'iderand' qd est affiatio et
negacio in modalib' possit attendi et ex p' dicti et ex pte mo
di. tamen in p'posito p'p'ones negatine dicuntur: quando negacio
fertur ad coposicione dicti: et no qn fertur ad modu. qn em ne
gacio fertur ad modu aliquem: illa p'p' no est am' li' de illo mo
do s' de alio. vt patet p' p'p'olencias. Quarto p'iderand' qd in te

Primi Priorum

quædo sit mencio de vlti. vt pteculari ppoñe modali: intel-
 ligendū est de quæitate ex pte subiecti dicti: et nō ex pte tocins
 dicti. neq. ex pte modi: vt illa dicat esse in pposito vltis: vbi subie-
 ctus dicti determinat signo vlti. illa pteculari: vbi signo pteculari.
 Quinto pperapōū. q. scdm pñm Coniungens est triplex. scilicet
 ptingens alit. ptingens necessariū et ptingens nō necessariū. qd
 vlti? dicitur in ptingens nati. rat. et ad vtrūlibet. de qb? ac-
 ceptionib? ptingens clari? dicitur inferi. Idia pmissis. Prima
 regula de pñsione ppoñū modalitū. a pño posita hec est. Pro-
 positiones modales de necessario: eodē modo pñtū: sicut p-
 positiones de inesse. ita. q. vltis negatina. pñtū in vltm ne-
 gatinā. et vltis affirmatina pñtū in pteculari affirmatina. Et pñ-
 cipiū. necesse est nullū hominem esse ahiū. ergo necesse est nullū a-
 hiū esse hōiez. Exēplū scdi. necesse est oēm hōiez esse al. ergo ne-
 cesse est qdā al esse hominem. Exēplū terciū. necesse est quēdam
 hominem esse al. ergo necesse est qdā al esse hōiez. Secūda re-
 gula. Propōnes modales affirmatine de ptingenti quocūq. mo-
 do capto: pñtū eodē modo sicut ille de fesse vel de necessario.
 Et oēm hōiem vt alique hōiez ptingit currere. ergo qdā currens
 ptingit esse hōiez. In hac aut pñsione optet quā variare mo-
 dos ptingens: ita. q. in pñi accipiat pñlio modo q. in aūcedē-
 te accipiebat. vt omne al ptingit esse sanū. ergo qdā sanū pñ-
 git esse al. In aūcedēte ptingit accipit p ptingēte ad vtrūlibet.
 In psequēte vo p ptingēte possibili seu alio: et ita potest accipit
 p necessario. omne em sanū necessario est al. Tercia regula. Pro-
 positiones negatine de ptingenti necessario et pñter dicto: con-
 uertunt eodē modo. sicut ille de inesse. vt nullū hōiez pñgit esse
 equū. ergo nullū equū ptingit esse hōiez: nullā tunicā pñgit esse
 albā. ergo nullū albū pñgit esse tunicā. Quarta regula. Pro-
 positiones negatine de ptingenti tercio modo nō pñtū eodē
 modo sicut ille de inesse. pater. q. vltis negatina de tali ptingē-
 ti pñtū in oppositā quæitate. particulari vo negatina bñ po-
 test pñtū in terminis. Exēplū pñi. nullū hōiez ptingit currere.
 ergo oēm hōiez ptingit currere. Et quo em tale ptingens nō ē ne-
 cessariū potest nō esse: q. ecia nō est impossibile. potest esse ergo
 qd sic est ptingens: potest esse et potest nō esse: et sic ad negatis-
 mam bene sequitur affirmatina.

Primi Priorum

In p[ro]positione de p[ro]dicato debet fieri subiectu[m] et co[n]uerso. s[ed] hoc n[on] potest fieri. p[ro]batur. subiectu[m] et p[ro]dicatu[m] sunt opposita et dispa[ra]ta. s[ed] que sunt dispa[ra]ta et opposita: unu[m] n[on] potest mutari in aliud. ut ho[m]o in asinu[m]: nec co[n]uerso. ergo. aliaior. q[uia] subiectu[m] et p[ro]dicatu[m] habent rationes dispa[ra]tas. Subiectu[m] eni[m] habet ratione[m] materie. p[ro]dicatu[m] vero ratione[m] fo[r]me ¶ Dico. q[uod] subiectu[m] et p[ro]dicatu[m] dupliciter accipiuntur. Uno modo fo[r]maliter: ut subiectu[m] sub ratione subieci-
bilitat[is]: et p[ro]dicatu[m] sub ratione p[ro]dicabilitat[is]. et sic unu[m] n[on] potest mutari in aliud. Alio modo accipiuntur materialiter: ut subiectu[m] p[ro] illo quod est subiectu[m]: et p[ro]dicatu[m] p[ro] illo quod est predicatum. et sic ille terminus qui est subiectu[m]: potest fieri p[ro]dicatu[m] et contra

Arguit scdo Co[n]uerses n[on] potest sequi ex p[ro]uer-
sa. igit[ur] p[ro]uersio n[on] est possibilis. p[ro]batur a[n]t[er]. Ex vno uultu seq[ui]t[ur]. s[ed] p[ro]uer-
sa est vna. ergo. aliaior est A: ist. p[ri]mo p[ro]p[ri]e. aliaior est nota
Dico. q[uod] ex vno nihil seq[ui]t[ur]: v[er]u[m] e[st] syllogistice: s[ed] cu[m] sit emblematic[us].

Arguit tercio Plures sunt sp[eci]es p[ro]uersio[n]is q[uam] tres. p[ro]bat[ur] auctoritate Petri ad Dispa. qui ponit p[ro]uersione[m] p[ro] p[ro]p[ri]e
¶ Dico. q[uod] tantu[m] due sunt sp[eci]es p[ro]uersio[n]is: capi[en]do p[ro]uersio[n]e[m] p[ro] p[ri]a formali. modo. Pe. ad Dispa. cepit p[ro]uersionem p[ro] p[ri]a bo-
na: non cu[m] rando an sit materialis vel formalis

Arguit q[ui]nto Plures sunt sp[eci]es p[ro]uersio[n]um q[uam] due. p[ro]bat[ur]. quia aliqua est p[ro]uersio in opposita qualitate ut pate-
bit ¶ Dico. q[uod] p[ro]p[ri]o intelligitur de p[ro]uersione in terminis

Arguit q[ui]nto Ho[m]o et risibile p[ro]uertu[n]t et n[on] aliq[ui]d
istaz sp[eci]es p[ro]uersio[n]is. ergo videt[ur] q[uod] plures sunt sp[eci]es p[ro]uersio[n]is
q[uam] due ¶ Dico. q[uod] licet ho[m]o et risibile dicat[ur] p[ro]uertibiliter: tamen in
ter ea n[on] est p[ro]uersio. Na[m] n[on] est id[em] p[ro]uersio. p[ro]uertibilitas. et con-
uertencia: ut alibi dictum est

Arguit sexto Nulla est p[ro]uersio simplex. p[ro]bat[ur]
In omni p[ro]uersione fit mutacio accid[en]s[is] ip[s]i p[ro]p[ri]o[n]is. igit[ur] nulla
est p[ro]uersio simplex. tenet p[ri]a. q[uia] p[ro]uersio ideo dicitur simplex. q[uia]
nullu[m] accid[en]s[is] ibi mutator. A[n]t[er] patet. quia in omni p[ro]uersione fit
mutacio sit[us] simloz et ordinacionis. modo ordinacio et sit[us] termi-
noz est accid[en]s[is] p[ro]p[ri]o[n]is ¶ Dico. q[uod] p[ro]uersio n[on] dicit[ur] ideo simplex
quia absolute nullum accipiens in ea mutaret[ur]: sed quia n[on] mu-
tatur accipiens quod est qualitas vel quantitas

Arguitur septimo Cōuersio est p̄ncipiū sylli ex
 p̄positorij. ergo e p̄uersio p̄uersio nō potest p̄bari p̄ syl̄m exposito-
 rium. et ita dicta in notabili sc̄do nō sunt vera. tenet p̄na. quia
 idem nō est p̄ncipiū et p̄ncipiātū. H̄is patet. q̄a syl̄us exposito-
 ris imp̄fec̄t reducitur ad syl̄m expositoriū p̄fectū p̄ p̄uersionem
 ¶ Dico. q̄ nō est inconueniēs idē esse p̄ncipiū et p̄ncipiātū respe-
 ctu diuersorū. Syl̄us enī est p̄ncipiū p̄uersionis p̄batū. h̄ p̄uer-
 sio syl̄i expositorij est principium reductionum

Utz q̄libet syl̄us syl̄liser ex p̄iugacione vtili

Pro intellectuē q̄stiois mote Notādū p̄mo

Q̄ p̄iugacio vt ad p̄positū requiritur et diffinitur sic. Est figuralis
 p̄missay cōbinacio. Et est duplex. vtilis et inutilis. Inutilis est
 figuralis p̄missay cōbinacio: ex qua nō est aptū aliq̄d seq̄ syl̄liser
 ce et foialiter. vt arguendo ex puris negatiuis in qualibet figura
 Sed p̄iugacio vtilis est figuralis p̄missay cōbinacio: ex qua
 p̄m̄ est aliq̄d sequi syl̄lifice et foialiter. vt arguēdo in Barba-
 ra vel Darj. Et est duplex. Aliqua est figuralis sic q̄ nō modal.
 vt in syl̄o expositorio. Et hec potest fieri tribus modis: secundū
 q̄ syl̄us expositorius potest formari in p̄ma figura secūda et ter-
 cia. Alia autē est p̄iugacio vtilis: figuralis et modalis simul: quē
 est in modo et figura simul. Et hoc potest esse tribus modis: sc̄dm
 quod tres sunt figure syl̄lifice. vt patebit in sequētib⁹. Et ē hic
 sciēdū. q̄ p̄iugacio nō dicit̄ inutilis simplr: sic: q̄ nullo mō esset
 vtilis: etiā quantū ad illacionē. quia ex quo est copulatiua vna
 tunc ad min⁹ potest inferre alterā p̄tem. h̄ dicitur inutilis: q̄
 nō potest p̄cludere vnā extremitatē de altera directe et sinete

Notandū sc̄do Q̄ tres p̄diciones requirūt ad p̄

iugacionē vtilem. Prima. Q̄ sit in modo et figura. et ergo Et
 puris p̄ichlatis vel indefinitis nihil seq̄t. Sec̄da. Q̄ ad min⁹ in
 vna p̄missay modū distribuat. ergo In sc̄da figura ex puris affir-
 matiuis nihil seq̄t. Tercia. q̄ p̄missē ita debent p̄iungi: q̄ ex
 eis potest inferri p̄cto: in qua nihil distribuit: nisi ipsum fuerit di-
 stributū in aliqua p̄missay. Et ergo: in quatuor modis p̄me fi-
 gure directe p̄cludētib⁹ minore existente negatiua nihil sequit̄
 Quia argueret a nō distributō ad distributū. Sciēdū est etiā
 q̄ Quatuor sunt genera p̄m̄. vlis affirmatiua. vlis negatiua.

22 arguendo
a nō distrib
p̄cto ad dī
nihil sequit̄

22
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Primi Priorum

prictar? affirmativa. et prictar? negativa. Et ista quatuor genera
pponū designātur p quatuor lras. a. e. i. o. vñs. Differit a. ne
gar e. sunt ut ambe. Differit i. negat o. sunt prictariter am-
be. Et penes cōbinacionē illarū quatuor vocaliū pīngaciōes ca-
piunt. Et qā sedecies possunt pīngi iste lre. Sedecim ergo in q̄
libet figura erūt pīngaciones. alique vriles: et alique inutiles.
Vriles: vbi inueniuntur pmissa ita dispoſite: sicut cōbinacio illarū
vocaliū exigit. vt a a in Barbara. Inutiles: vbi nō est sic sicut
ille vocales pīnnete designāt. vt e e in omni figura. vt patet in
figura sequenti

aa ae ai ao

ee ea ei eo

ii ia ie io

oo oa oe oi

Notandū tercio Quatuor modis possum? p-
bare aliquā pīngacionē esse inutilem. Primo. Quia dant tmini
in qb? sic: et dant terminū in qb? nō. ergo est pīngacio inutit.
tenet p̄ia. qā si esset vrilis: nūq̄ daret instantia: vt ex p̄ris ne-
gatiuis arguendo est pīngacio inutitilis. qā dant tmini vbi valet.
vt null? lapis est asin?. null? hō est lapis. ergo null? hō est asin?.
Et dant terminū vbi nō valet. vt null? asin? est risibilis. null? hō
est asin?. ergo null? hō est risibilis. Unde dare tminos in qb? sic
est ex acceptis terminis formare argumentū vel cōbinacionē fi-
guralē: vbi pmissa sunt vere et p̄lo vera. Si dare tminos in qb? nō
est ex acceptis tminis facere argumentū vel cōbinacionē figurālē: vbi
pmissa sūt vere et p̄lo falsa. Secūda pbacio. Dant termini in q-
bus omni: et dant tmini in qb? nulli. ergo est pīngacio inutitilis.
tenet p̄ia. qā si esset vrilis: nūq̄ daret instantia. Termini in q-
b? omni. vt ois asin? est risibilis. null? hō est asin?. ergo ois hō ē
risibilis. Termini in qb? nulli. vt null? hō est asin?. null? lapis
est hō. ergo ois lapis est asin?. Unde dare tminos in qb? omni: ē
ex acceptis tminis formare argumentū vel cōbinacionē: ex qb? sequit
p̄lo vrilis affirmatiua. Sed dare tminos in qb? nulli: est ex acce-
ptis tminis formare argumentū vel cōbinacionē ex qb? non sequit
tur conclusio vniversalis affirmatiua

Notandū q̄rto et vltio Tercia pbacio pban

disiungacionē in vtilē ē hec. Dant ēmini quoz pmissis repugnat
 oppositū pnt: et dant terminū quoz pmissis nō repugnat oppo-
 sitū pnt, ergo est iungacio inutilis. patet hic: vbi oppositū pnt
 repugnat pmissis: arguendo ex puri negatiuis, vt null' hō est
 asin', null' lapis est hō, ergo null' lapis est asin'. oppositū pnt
 est. aliq's lapis est asin': et hoc repugnat iā ti: qā hō potest secu-
 stare in veritate. Sic vō arguēdo, null' asin' est hō, nullū risibi-
 le est asin' igit nullū risibile est hō, oppositū pnt: sczr, aliq'd risi-
 bile est homo: non repugnat aīcedēti: s̄ stat in veritate cum eo.
 Quarta pbacio est ista. Dant ēmini in qb' ptingit pmi ex tre-
 mum inesse postremo exremo, et dant terminū in qb' pmi ex
 tremū nō ptingit inesse postremo exremo, et ergo est iungacio
 inutilis. Exemplū pmi vt hic, null' lapis est homo, nullū risibile
 est lapis, ergo omne risibile est hō. Vbi nō inest, null' lapis est as-
 nus, null' hō est lap. igit oīs hō ē asin'. s̄ bene seqt. n' hō ē asin'.

Ist notabil' sic statib' est Concl'orespōsal'

Quilibet syl'us kathegoric' sine sit de medio pnt sine non: cui
 cūq' fuerit figure: procedit ex coniungacione vtili. Conclusio pa-
 tet ex dictis et declaratis

Arguit pmo Nulla ē iungacio inutilis. pbat'

Quia si sic: maxime illa in pma figura, oīs hō est al. n' asin' ē hō
 modo illa est vtil. pbat. qā ex ea potest inferri pto soālis: vt
 sic, oīs hō ē al. null' asin' ē hō, igit n' asin' est hō, tenet pna. A
 tota copulatiua ad alterā ptem ¶ Dico, vey est q'seqt s̄ nō syl-
 logistice. Si obijciat, q'seqt etiā syl'istice sic arguēdo, oīs hō ē al
 n' asin' ē hō, ergo al nō ē asin'. Dico vey ē indirecte pcludēdo.

Arguit scdo Plures sunt iungaciones in q'libz

figura q's. xvj. pbat. qā iungacio penes equocationē etiā est vna
 vt hic, oīs canis est fio' celeste, s̄ al latrabile est canis, ergo al
 latrabile est fio' celeste ¶ Dico q' hic solū est mencio de iunga-
 cionib' penes quāritatē et qualitātē distinctz: et nō penes eq-
 uocationem illacionem vel alios defectus

Arguit tercio Tot sunt iungaciones q' t mo

dis ptingit variare formā pmissaz scdm spēm, s̄ hoc est infinite
 modis, ergo maior est nota. Al' s̄ pbat. qā quot sunt sinka-
 thegreumata: tot modis forme pmissaz possunt variari. s̄ infi-

Primi Priorum

hica sunt kathegremata. igit. Maior est nota. minor similiter
¶ Dico qd hic nō atēdōit iungacio penes varfacionem fin kathe
grematum: sed quantitatis et qualitatē

Arguit q̄rto a a est iungacio inutilis. pbat̄ur
a a est iungacio inutilis in scda figura. ergo est iungacio inutilis.
tenet p̄ia ab inferiori ad sup̄i. Hic. q̄ ex p̄iis affir̄ativis in
scda figura nō fit sylloḡus ¶ Dico q̄ p̄sequencia non vālet: quia
arguitur cūm dictionē includēte negacionem

Arguit q̄nto Ex dicit seq̄t. q̄ Barbara ē iun
gacio inutilis. pbat̄. q̄ dāt̄ t̄mini in q̄b̄ sic: et dāt̄ t̄mini in q̄
bus non. vt patet in t̄r̄mis singlarib̄ ¶ Dico q̄ p̄lo intelligi
tur de t̄r̄mis insc̄ptibilib̄ illi⁹ forme. modo t̄r̄minēquoci et
singlares non possunt suscipere formā sylli in Barbara

Arguit sexto In Darij est iungacio inutilis⁹
pbat̄. dantur t̄mini in q̄b̄ sic vt hic. om̄e al̄ est subst̄cia. qd a;
hō est al̄. ergo qd hō est subst̄cia: et ecia dāt̄ur t̄mini in q̄b̄
non vt hic. om̄e mortuū est cadaver. hō est mortu⁹. ergo hō ē ca
daver ¶ Dico q̄ argumētū non p̄cludit: q̄ nō tenetur p̄missi
forma que debet atēdōi in Darij: q̄ hic arguit̄ ab amplo ad nō
amp̄lum. q̄a homō in minori ampliatur: et in p̄clusionē non

Et p̄tantū tres sunt figure sylloḡistice Pro itel
lectione q̄st̄iōis mote. Sciēdū p̄mo. Qd figura
scd̄; p̄e. lli. est ordinacio t̄r̄iū t̄m̄iōz: scdm̄ debitā subiectionē
et p̄dicacionē. In qua diffinitionē ordinacio ponit̄ p̄ḡiē: et de
bet capi passivē p̄ t̄rib̄ t̄r̄mis ordinat̄. ordinari aut̄ tales t̄mi
nos scdm̄ debitā subiectionē et p̄dicacionē: est ip̄os sic ordinari:
q̄ ex eis cōponatur om̄ia materialia duar̄ p̄p̄iū kathegoricar̄
Et hoc nō potest fieri: nisi vn⁹ illor̄ t̄r̄minor̄ sumatur his. quia
ex quo debet̄ esse vne p̄p̄ones kathegorice: requirit̄ur ibi quatuor
materialia. Debet ecia hui⁹ mod̄i ordinacio scdm̄ debitā subie
ctionē et p̄dicacionē esse in p̄missis. q̄a si variaret̄ subiectio et p̄
dicacio in p̄clōne: nō optet̄ q̄ p̄pter hoc ponat̄ alia figura. quia
sic sylli in Celarent et in Celantes essent in d̄m̄er̄is figuris. In
Celarent em̄ p̄cludit̄ directe. in Celantes vō indirecte. Consi
st̄ itaqz debitā subiectio et p̄dicacio in hoc. q̄ mediū aut̄ subij
ctur in maiori et p̄dicatur in minori aut̄ p̄dicatur in ambab⁹

ant subijcitur in ambab⁹. Et dicitur huiusmodi ordinacio figura: ad similitudinem cū figura mathematica et reali. quia sicut in pma figura rectilinea que est triāgular⁹ sunt tres anguli: et in ea due linee cum vna tertia pūgūt. Ita in syllo sunt tres termini et due extremitates pūnguntur cum vno medio

Notandū scdo In omī syllo debet esse tres termini syltistici: licet termini pponales sunt quatuor: q sunt: duo subiecta et duo pōicata. Et non distinguuntur isti tres termini numeraliter solū. q sic essent quatuor. s distinguuntur specificiter et accidentaliter: quātū ad officia et ad denominationē. vt hic patet in syllo ex opposit⁹: vbi quo ad vocē idē est mediū: maior extremitas: et minor extremitas. vt hic. oīs disciplina est bona. nulla disciplina est bona. ergo nulla disciplina est disciplina. Illor aut triū terminor: duo ponitur in pōtione. terci⁹ autē terminus solū ponitur in aīcedēte. et solū vnitur cū duab⁹ extremitatib⁹. vel vnitur cū vna et ab alia separatur. et vocatur mediū: et respectu illius alij termini vocantur extremitates: a q⁹ extremitatib⁹ denominātur pmissi sylti. Itā illa pmissa dicitur maior in qua ponitur maior extremitas cū medio. et illa vocatur minor in qua ponitur minor extremitas cum medio

Notandū tercio Q pbs docet in pcessu suo q scdm debitā subiectionē et pōicationē in pmissis factā: tres sunt figure syltistice. Quay sufficēcia sic accipitur. Quia. in omī figura syltistica mediū habet se vniformiter aut difformiter. Si difformiter: sic est pma figura. qā mediū in pma subijcitur in maiori: et pōicatur in minori. Si aut vniformiter: hoc est dupliciter. Aut pōicatur in ambab⁹: sic est secunda. Aut subijcitur in ambabus sic est tertia. **Verius** Prima pbs subijcit mediū post pōicat ipm. Altera bis dicit Tercia bis subijcit. Figura vō illa in qua mediū subijcit in maiori pōne: et pōicat in minori: vniūter vocat pma. qā mediū in syllo est tmin⁹ pncipalior. et ido pneniēter figure ordinat scdm ordinez et pfectionē sui medij. Ad cōpletā aut rationē medij duo requiūt. Primū est. q sic mediū pōitione scdm subiectionē et pōicationē: sic: q pōicet in vna et subijciat in altera. Scdm. q ipm mediū sit vniūter extremorū. Sed ambe he pōiciones simul consentiunt medio prime figure. Medio vō aliax figuray solū puenit scda pōicio. Et qā ob hoc pfectius mediū est quod pōicat in vtray. qā valet ad cludendū

Primi Priorum

Utrūq; mediū quod subiicit in utraq; qā hoc valet solū ad pēla-
dendum particulariter. ergo conuenienter prima figura prece-
dit secundam et secunda terciā

Notandū q̄rto **Occurrit dubiū.** An q̄rta fi-
gura sit ponenda. et videt̄ p̄mo q̄ nō. qā q̄nta et sexta figura non
ponitur. ergo neq; quarta. tenet p̄ia a simili. Et itē. nulla est ne-
cessitas ponendi quartā figurā. ergo nō est ponenda. tenet p̄ia
quia nō est ponēda pluralitas sine necessitate. Itē. ois figura h̄
modū. s; quarta figura nullū habet modū. p̄bat. qā si aliq̄e: ma-
time Rabara. s; hoc nō est. qā alias ex v̄o seq̄ret̄ falsū. ut hic.
ois asin⁹ est al. omne al est substantia. ergo ois substantia est asinus.
Item. si quarta figura esset. seq̄ret̄ q̄ Aristo. insufficienter locu-
tus esset de figuris syllicis: ex quo eā nō ponit. ut p̄ hic p̄mo p̄or

In oppositū Arguit **Figure syllicice** **distin-**
guūtur p̄nes ordinacionē dīuersam t̄minoz. s; mediū potest p̄-
dicari in p̄ma et subiici in sc̄da. ergo quarta figura est ponenda
Item. Sylus facit̄ sc̄dm p̄mā regulā an̄ predicamētalē ē syls
et nō in p̄mā figura neq; in sc̄da neq; in terciā. ergo in q̄rta. p̄-
ma ps p̄. qā ibi ē ordiācio p̄missaz ad s̄f̄erēdū aliq̄ ex ip̄is ut p̄

Pro solucione dubij p̄mittēda est distinctio.

Q̄ p̄ma figura sumit̄ dupliciter. Uno modo p̄miter: ut sc̄z dicit
ordinacionē syllicicā: in qua mediū subiicitur in vna p̄missaz
et p̄dicatur in alia. sine hoc sit in maiore. sine i minore. Alio mo-
do capitur p̄ma figura p̄p̄e: ut sc̄z dicit ordinacionē syllicicā. in
qua mediū subiicitur in maiori et p̄dicatur in minori. **¶** Hac di-
stinctione p̄missa **Respondeatur** ad dubiū. capiēdo p̄mā figuram
largē: quarta figura nō est distincta a prima s; p̄tinetur sub ea.
Capiēdo v̄o p̄mā figurā specialiter: ponēda est quarta figura di-
stincta a p̄ma. **¶** Unde. Quarta figura est quādo mediū p̄dicatur
in maiori et subiicitur in minori. ut om̄s hō est al. omne al est
substantia. ergo ois hō est substantia. Et sūt ei⁹ quatuor modi. sc̄z
Rabara: Lacerent. Ridari. Riferō. qui reducūtur ad modos p̄-
me figure p̄ solā trāsp̄ositionē p̄missaz. **¶** Preter hos aut̄ quatuor
modos sc̄z q̄ p̄a sūt adhuc aliq̄ duo modi dist̄ce p̄cludētes. sc̄z
Rabari et Laceron. Et aliq̄ sex in directe p̄cludētes. sc̄z. Raba-
lipton. Laceron. Bibatis. Sepalmo. S̄f̄isimoz. Calenton. Et
sic i toto sunt duodecim modi quarte figure **¶** Ho p̄mā an̄ oppo

Atū dicatur. q. nō est simile. Quia figura syllistica p̄nigie ex di-
 versa ordinacione terminorū syllisticorū. h̄ tal' ordinacio solū fit qua-
 tuor modis. ergo etiā tantū quatuor sunt figure. ¶ Ad scdm̄ di-
 catur. q. necessitas et utilitas quarte figure: est scire dilatare et
 ampliare forā syllisticā. ¶ Ad terciū patet ex notabili: quorū sūt
 et qui sunt modi quarte figure. ¶ Ad quartū dicat. q. ois syl-
 lus est p̄ia foialis: explicite vel implicite. Et sic dicat. q. quarta fi-
 gura reducitur ad p̄mā: que est p̄ia foialis explicite. et dicat. Ar-
 gumenta adducta sunt bene in quarta figura h̄ in nullo modo.
 ut patet examinanti. Dicūt tamen aliqui: si in p̄mo modo quar-
 te figure v̄x̄ in Rabara p̄cluditur directe: nō debet p̄cludi v̄l-
 ter h̄ p̄ticularit̄. et sic p̄m' mod' scdm̄ eos ē it Rabari. si tamē
 p̄cluditur in directe: p̄m' mod' est Rabara. Racio. q. aliās argu-
 eretur a nō distributo ad distributū: que p̄ia nō valet. ¶ Ad vl-
 timū patet ex dictis. q. Aristo. cōprehendit quartā sub p̄ma. et
 cepit p̄mā p̄nter. Istis notabilibus sic stantibus est

Concl' respōsalis Tantū tres sūt figure syl-
 listice. Et ita p̄clōis p̄t p̄t que dicta sunt in notabilib'.

Arguit p̄mo Figura nō est ordinacio triū ter-
 minorū: capiendō ordinacionē passivē. p̄bat̄. q. si sic: egr̄etur
 q. syl-
 lus nō esset in figura. p̄bat̄. q. syl-
 lus nō est in triū t̄mis
 h̄ ex p̄so tres termini sunt in syllo. tenet p̄ia. q. circūlatio est
 p̄hibita. ¶ Dico. q. syl-
 lus est in triū t̄mis. integrat̄ivē passivē
 capiendō in p̄t. h̄ tres t̄mini sunt in syllo integrat̄ivē activē.
 et sic hoc fit diversis modis essendi in: eodē modo etiā totū
 est in partibus et e converso. *Ex distinctione*

Arguit scdo Ex p̄tione seq̄ret q. enthimema
 esset syl-
 lus. p̄bat̄. q. ibi sunt tres t̄mini ordinati. ut patet hic.
 hō currit. ergo al' currit. ¶ Dico. q. talis ordinacio debet esse in
 p̄missis: modo hic non est sic.

Arguit tercio Mediu nō ē t̄m̄. ergo nō sūt
 tres termini in syllo. Añs. q. illud quod mediat nō terminat.
 h̄ mediu mediat. ergo nō terminat. ¶ Dico. q. nō est inveniēns
 idē esse mediu et terminū respectu diversorū. Nā mediu syl-
 listice ad extremitates habet rationē mediū et nō terminū. h̄ for-
 dine ad p̄ones quāq. ē subiectū vel p̄dicatū h̄ rationē terminū.

Primi Priorum

Arguit quarto Tantū una est figura, ergo non tres. *Ans.* q. peccatū est fieri p. plura quod potest esse p. pauciora. s. p. pma figurā potest fieri oīne id qd̄ clauditur in alijs figuris ergo nō est necesse ponere alias. *Ans.* inor. q. pma figura claudit oīa genera pblematum. *¶* Dico. q. licet oīa genera pblematum claudantur in pma figura: nō tamen omīe modis qd̄ claudit possunt. s. quādoq. pvenienti aliq. p. clonēs in scda aut in tercia clauditur figura qd̄ in pma. et ergo scda et tercia nō supfluit.

Arguit quinto Plures sunt figuresyllistice qd̄ tres. pbatur sic. figure syllistice distinguuntur penes diversaz ordinacionē terminoz. s. talis ordinacio potest fieri quatuor modis igitur quatuor sunt figure. *Ans.* Maior est nota. *Ans.* inor. similiter. q. mediū aut subijcitur in pma et pōicatur in scda aut equezo. pōicatur in pma et subijcitur in scda aut pōicatur in ambabus aut subijcitur in ambabus. *¶* Dico. verum argumentum. claudit q. quarta figura est ponenda: sed non distincta a prima

Arguit sexto Aliqs ē syllus et in nulla baxi-
pm figuraz. ergo. pbatur *ans.* q. syllus facit scdm istā regulā: aīnpredicamētalē: quādo alter de altero pōicatur vt de subiecto: est syllus. eo q. p. lo sequitur debite ex pmissis et nō est in aliā figura. vt patet de isto. oīs hō est al. et oīne al est substantia. ergo oīs hō est substantia. Si dicitur q. est in pma. *¶* Contra. Syllogism⁹ facit in pma figura est p. a foīalis. s. syllus factus iuxta illā regulā aīnpredicamētalē nō est p. a foīalis. pbatur. q. fundatur sup illā regulā arguendo ab inferiori ad supi⁹ est p. a bona. modo arguēdo ab inferiori ad supius est p. a material. vt dicunt logici. *¶* Dico. q. oīs syllus debet esse p. a foīalis mediata vel immediate. *¶* mo. licet ille syllus nō est p. a foīal immediate tñ mediate. q. reducitur ad p. a figurā que est p. a foīalis

Arguit septimo Aristoteles est diminut⁹. pbatur. q. nō ponit quartā figurā. Si diceret. q. ideo nō ponit. q. a quarta figura differt a pma: solū penes trāspōicionē pmissarum. *¶* Contra. Si sic: sequeretur q. ecia nō deberet ponere et scda et tercia. pbatur. q. illaz aliqui modis se habent: q. solū differt a modis pme figure penes trāspōicionē ex terminoz. vt patet de Celare. *¶* Dico. q. nō est simile de trāspōicione terminoz: si-

cut de trāspōsitione pmissarū. q̄a trāspōsicio terminorū sūnt sicut
terminorū: tenet se et p̄e forme psequēcie. sicut trāspōsicio pmissarū
non. Et ideo sola pōsicio p̄uertentis p̄ p̄uersa et euerſo: variat
bonitatem p̄ntis: s̄ sola trāspōsicio pmissarū nō variat bonā p̄nam.

Utrūq; quorū regule generales pueniētes modis
omniū figurarū sunt bene assignate. Pro intellectu q̄stionis mōte

Notandū p̄mo. Sicut aū dictū est. Duplex ē

materia syllogismi. scilicet Remota: vt termini. et p̄p̄nqua: vt p̄p̄ones.
Ita p̄p̄orcionabiliter dicendū est de forma. q̄ forma syllogismi est du-
plex. scilicet Remota: correspondens materie remote. Et illa est fi-
gura: cuius definitio habita est in p̄cedenti q̄stione. et forma p̄p̄-
qua: que est modus. Unde illud accipitur dupliciter. Vno mo-
do p̄ p̄missis tantū. et sic est ordinatio duarū p̄p̄onū in debita q̄-
litate: et quātitate: nō curando de p̄tione: an inferatur p̄tō in
qua p̄cluditur directe vel indirecte. vltice vel p̄culariter. Et sic
Barbara et Baralip̄ton nō sūnt modi distincti. similiter Celan-
rent et Celantes. et sic nō capitur hic. Alio modo capitur p̄ p̄-
missis et p̄tione simul. Et sic est ordinatio duarū p̄p̄onū et p̄tō-
nis in debita qualitate et quātitate. et sic Barbara et Baralip̄-
ton nō est idē modus. q̄a licet p̄missis in istis eodē modo ordinā-
tamen p̄tiones non. q̄a in Barbara p̄cludit vltice et directe. s̄
Baralip̄ton p̄culariter et indirecte. Dicitur notanter: in de-
bita qualitate et quātitate. p̄pter syllogismi p̄p̄oreticū et expositoriū
um: quorū nullus est in modo: licet in figura. Notandū est etia
q̄ ordinare duos p̄p̄ones in debita quātitate: est ipsas sic ordi-
nare: q̄ ad mīn⁹ vna earū sit vltis. Et ergo. Pure p̄culares non
faciūt modum: s̄ inutile p̄ngacionē. Sed ordinare duos p̄p̄ones
in debita qualitate: est eas sic ordinare: q̄ ad mīn⁹ vna sit affir-
mativa. et ergo. pure negatiue nō faciūt modū: s̄ p̄ngacionē inutile

Notandū scđo. Quod ex p̄cessu p̄bi possunt colle-

gi quorū regule generales pueniētes omniū figurarū. Prima. Ex vni-
us p̄icularib⁹ vel indefinitis in omni figura nihil sequitur. Intelli-
git aū regula sic. Et pur⁹ p̄icularib⁹ vel indefinitis nihil sequitur syl-
logistice: kategorice. in syllogismo de medio cōmuni: nō restricto p̄ re-
latiū idēitatis: p̄cludēs p̄tione de modo loquēdi p̄suetō: et dū
modo nō sit subsup̄tō sub subiecto distributo. Dicit p̄mo: syl-
logistice. q̄a entimematice aliquid sequitur vt hic. aliq̄s bō ē at. et affi-

Primi Priorum

nus currit. igitur hō est al. hic arguitur. A tota copulativa ad alterā partē. Dicitur kathegorice, quia hypothetice sequitur. ut si hō currit al currit: hō currit, ergo al currit. Dicitur in ipso de medio communi: propter syllogismum expositionis. qd hic bī sequitur. hō est sol. et risibile est sol. ergo risibile est hō. Dicitur nō restrictio per relationem idem estat. qd bī hic sequitur. al currit. et hō ē idē al. ergo hō currit. Dicitur perinde do pñere. qd in pñere perinde do aliquid sequitur. ut hic. hō nō est asinus. et moibne est asinus. ergo moibne hō non est. Dicitur dūmodo nō sit sublimptio sub finio distributo. qd si alius finio in maiori distribueret a pñe subiecti: et subiecto fieret sublimptio: itez aliquid sequitur syllogistice ex puris indefinitis. ut sic arguēdo. vidēs oēs hoīes ē asinus. risibile est hō. ergo vidēs risibile ē asinus. Et ratio regule est. qd oportet oēm syllogismum regulari per dict de omni vel dici de nullo. si si ambe pmissae essent particulares aut idem finire in nulla earū posset esse dici de omni

Notandū terciū Qd scda regula est ista. Ex puris negativis nihil sequitur. vnde oportet alterā pmissam esse affirmativam. Et intelligitur regula sic. Ex puris negativis nihil sequitur syllogistice: kathegorice: et dūmodo mediū nō variat penes finitū et infinitū: et dūmodo pmissae nō fuerint de ptingenti: nec pñones impossibiles. Dicitur syllogistice. qd enthimematice aliquid sequitur. ut sic arguendo. nullus hō est asinus. et nullus hō est lapis. ergo nullus hō ē lapis. tenet pñia A tota copulativa ad alterā ei pñe. Dicitur kathegorice. qd hypothetice aliquid sequitur. ut sic. si nullus hō mouet. nullus hō currit. si nullus hō mouet. ergo nullus hō currit. Dicitur dūmodo mediū nō variat penes finitū et infinitū. qd si variat mediū penes finitū et infinitū: itez benesequitur. ut sic arguēdo. nullus nō rationale est hō. nullus asinus est rationalis. ergo nullus asinus est hō. Dicitur dūmodo pmissae nō fuerint de ptingenti: qd si pmissae fuerint de ptingenti: tūc sequitur. ex puris negativis ut hic. omne lac ptingit nō esse dulce. omne albus ptingit nō esse lac. ergo omne albus ptingit nō esse dulce. Dicitur nec pñones impossibiles: qd si ambe pmissae fuerint pñones impossibiles itez sequitur: qd ad impossibile sequitur quolibet. ut hic. nullus hō est substantia. nullus risibile est hō. ergo nullus risibile est substantia. et sic hic solus sequitur materialiter. qd hic nō valet. nullus asinus est hō. nullus risibile est asinus. ergo nullus risibile est homo. Et ratio regule est ista. qd ad syllogismum requiritur debita qualitas. modo arguēdo ex puris negativis

Notandū q̄rto et vltimo Q̄ terciā regula est
 ista. Si aliq̄ p̄missa ē p̄dicta: p̄dicto d̄z esse p̄dicta. q̄ effect̄
 seq̄ debili v̄ p̄dicta canē: et ei assimilat̄. Et intelligit̄ regula sic.
 q̄ arguit̄ sy. l̄itice kathēgorice: et p̄dicto p̄uete: et d̄mō mediū
 n̄ f̄ueat c̄tū singulari: et d̄mō n̄tia extrēmitatū distribuit̄ et d̄mō
 modo p̄dicta nō fuerit p̄dicto excludit̄. Dicit̄ p̄mo: syl̄l̄itice: q̄
 a enthimēmaticē bene seq̄tur: vt ois hō est al̄ et al̄ aliqua substācia
 a est lapis: ergo ois hō est al̄ tenet p̄a. Et tota copulatiua ad al̄
 terā et̄ p̄dicta. Dico: kathēgorice: q̄ a p̄poterice aliq̄ seq̄tur vt h̄
 Si ois hō est risibilis aliq̄ hō est rationalis. h̄ aliq̄ hō est raci
 onalis: ergo ois hō est risibilis. Dicitur: d̄mō d̄z mediū nō f̄ue
 zit terminū singulari. q̄a in syl̄lo expositio: stat̄ vna p̄missa n̄
 esse p̄dicta. et p̄dicto v̄lem: vt sic arguēdo. aliq̄ a est sol. ois
 hō est sol. igitur ois hō est al̄. Dicitur: d̄mō modo nulla extrēmi
 tatū distribuitur. q̄a si aliqua extrēmitatū distribuitur: tūc sequi
 tur p̄dicto v̄lis. vt aliq̄ planeta est ois sol. Titan ē planeta. ergo
 ois sol est titan. Dicitur d̄mō modo p̄dicta nō fuerit p̄dicto exclu
 siva. q̄a sic: tūc b̄n seq̄tur p̄dicto v̄lis vt hic. ois hō est al̄: tantū et
 libile est hō. igitur om̄e libile est al̄. Racio aut̄ regule est ista. q̄
 a alias argueretur a non distributo ad distributū: que p̄a non
 valet. ¶ Quarta regula est ista. Si aliqua p̄missa ē est negatiua
 p̄dicto est negatiua. Et intelligitur ista regula: d̄mō modo arguitur
 syl̄l̄itice: et kathēgorice. Dico kathēgorice. q̄a arguēdo p̄poter
 tice bene seq̄tur. vt null̄ hō currit vel ois hō q̄scit. h̄ nullus hō
 currit. ergo ois hō q̄scit. Dicitur. syl̄l̄itice. q̄a hō syl̄l̄itice b̄n se
 q̄tur. vt arguēdo. Et tota copulatiua ad alterā et̄ p̄dicta bene seq̄t̄.
 vt ois hō est al̄ et null̄ hō est asin̄. ergo ois hō est al̄. Racio re
 gule est eadē cū p̄ma. ¶ Quinta et vltima regula est ista. Q̄ me
 diū nūq̄ debet poni in p̄dicto. Et intelligitur sub ea ratione
 qua est mediū: p̄pter syl̄l̄in ex opposit̄. vt ois disciplina est bona
 nulla disciplina est bona. ergo nullū bonū est bonū. Licet mediū
 seq̄t bonū intrat p̄dicto nō tamē sub ea ratione qua est mediū
 h̄ sub ratione maioris et minoris extrēmitat̄. Intelligitur etiā
 regula. Q̄ mediū nō debet intrare p̄dicto in quātū totalis ex
 trēmitas. q̄a mediū et p̄dicta extrēmitas bene intrat p̄dicto
 vt hic. cuiuslibet hoīs man̄ est dextra. cuiuslibet hoīs man̄ ē si
 nistra. ergo cui⁹ man̄ est dextra: illi⁹ man̄ est sinistra. vbi licet
 man̄ intrat p̄dicto nō tamen totalis extrēmitas. Racio regule

Primi Priorum

ga alias pto nō differret a pmissis. Isti notabilib' sic statib' &

Conclusio responsalis. Diffinitio modi cum
qñq' regulis generalit' est bñ assignata. Pat' pto ex dictis

Arguit pmo Mod' nō potest capi p pmissis
tantū. pbat'ur. Dis mod' est pñā foialis. s' nūle pmissis sunt p
sequēcie foiales. ergo. mīātor est nota. mīātor patet. foial pñā
requit aīā & pñā. modo: pmissis sunt solū aīā. ¶ Dico ad maio
rem oīs mod' est pñā foialis. vep est capiēdo modū p pmissis &
pctōne simul. modo: pmissis sunt mod': capiēdo modū p pmissis

Arguit scdo In modo nō sunt tantū due ppo
nes ordinate. pbat'ur sic. In modo debent esse tres ppo nes ordi
nate. pbat'ur hic: Dis mod' est syl'us. s' oīs syl'us pñet tres p
posiciones. ergo in modo debēt esse tres ppo nes. mīātor est no
ta. qā mod' est pñā foialis. et ergo mod' debet esse syl'us. mīā
tor similiter est nota: et patet ex pcedētib'. ¶ Dico ad maiore
m oīs mod' est syl'us: capiēdo modū p pmissis & pctōne simul. &
sic etiā mod' requit tres ppo nes. ¶ Vel dico. q' in modo debēt esse
due ppo nes inferentes: sed bene ad huc est tertia illata

Arguit tercio Ex pñā pñicularib' aliqd seqt'.

22.1
pbat'ur. Ex vero aliqd seqtur. s' pñā pñicularis possunt esse ve
re. ergo ex pñā pñicularib' aliqd seqtur. mīātor est Aristo. scdo
hui'. mīātor est nota. ¶ Dico. q' ex vero aliqd seqtur. vep est in
modo et figura. modo ex pñā pñicularib' arguēdo: nō arguitur
du modo & figura. ¶ Vel ex vero aliqd seqtur nō sp'yllistice: s' suffi
est q' enthimematice: et hoc nō est contra conclusionem

Arguit qñto Si aliqd pñmissaz est pñicularis p
clusio potest esse vñs. pbat'ur hic. aliqd al' ē hō. c' mīā rñsibile ē vñs
al'. ergo oīne rñsibile ē hō. ¶ Dico q' regula intelligitur dñ modo
mediū in minori nō sumitur cū relatio idētitat'. modo hic ē sic

Arguit qñto Ex pñā negatiuis aliqd seqt'. p
bat'ur. Ex pñā affiratiuis aliqd seqtur: ergo etiā ex pñā negati
uis. tenet pñā. qā nō videtur maior ratio de illis q' de istis. ¶ Di
co. q' nō ē simile de duab' affiratiuis et duab' negatis. qā pñā se
pacionē aliquoz duoz ab vno tercio: nō seqt' supacio eoz iter se

Arguit sexto Una negatiua potest inferre pñā

elationē negatīuā. ergo etiā due negatiue possunt hoc facere. te-
net p̄ia. q̄a plura possunt duo q̄ vniū q̄ Dico. q̄ nō est simile: q̄
p̄missa negatiua nō infert p̄clonē negatiuā: nūi habeat sibi p̄m
etiam aff. zatiuā. nō etiā potest esse vniū extremitatū in p̄clonē: nī
si p̄ius aliqua sit illarum vniū in p̄missis cum medio

Arguit septimo Mediu potest intrare p̄clonē

Probat. Mediu ē causa p̄clonis: sicut p̄clō ē effect⁹. Effect⁹
aut et causa sunt relatiua. Sed relatiua sic se habēt: q̄ posito v-
no ponitur z alter⁹: et p̄ se quēs mediu potest intrare p̄clonē.
Maior ē nota. q̄a v̄tute ipi⁹ medij p̄cluditur vna extremitatum
de alia in p̄clonē q̄ Dico. v̄tē ē q̄ relatiua sūt simul natura quo
ad respectum: non autē q̄ ad ponē et esse: sic q̄ vbi ponitur
vnum ponatur et reliquum

Arguit octauo Mediu intrat p̄clonē. pbat.

His medij ponitur in p̄clonē: ergo z mediu. tenet p̄ia autorizā-
te Ba. n. sceni. vbi ē v̄tē? alie? ibi ē z illud. His aut patz. q̄a v̄tu-
te medij vna extremitatū p̄cluditur de alia in p̄clonē q̄ Dico.
q̄ maior ē p̄ticulariter v̄a z nō v̄tē. q̄a in hole ē calor z v̄tē ignis
tamen in homine non ē ignis fo: maliter. sic etiā in p̄clonē ē
mediu secundum v̄tutem et non scdm esse z substantiā sui

**Utrū Nouem modi prime figure sint p̄sequen-
cie formales** Pro intellectuē questionis more

Notandū p̄mo Qz p̄bs definiendo de fo:acti-

one sylloz in singulis figur⁹. primo hoc ostendit in p̄ma figura
quā sic in textu diffinit. Prima figura ē quādo tres termini sic
se habēt ad inuicē: q̄ postrem⁹ ē in toto medio: et mediu in to-
to p̄mo. hoc est. vbi minor extremitas est in medio: sicut ps sub-
lectiua in suo toto: et mediu in maiori extremitate. Mediu vō p̄
me figure: est termin⁹: q̄ qdē est in alio: et aliū est in ipso: et qui
posicione est mediu. Extremū vō p̄me figure scdm p̄bm in textu
est qdē est in alio tantū vel in quo est aliud tantū. Per p̄m dā
intelligi minor extremitas. p̄ scdm: maior extremitas. Et quia
p̄bus in libris p̄oz docet fo:actionē sylloz scdm simpliciē forma:
syllo nō p̄cti ad aliquā materiā. Et ideo in toto suo p̄cessu exem-
plificat in terminis cuilibet materie applicabilib⁹. tamen in alia
et alia figura: alijs et alijs v̄tē terminis. In p̄ma em figura v̄tē

Et iij

Primi Priorum

termiis a b c. p a intelligit maiore extremitate. p b medi-
um. p c vero minorem extremitatem

Notandum scdo Quod aliqui modi prime figure pcludunt directe. ut primi quatuor modi scilicet Barbara. Celar. Darij. Ferio. alii vero indirecte. ut Baraliptron. Dabit is. Sapelmo. Celares. Fzifelmox. Unde Directe pcludere. est maiore extremitate predicari de minori in pclone. Sed Indirecte pcludere. est equezso minore extremitate predicari de maiori in pclone. Ratio autem ista. quare. quando maior extremitas pcluditur in pclone de minori. quod ibi pcludit directe. et quato opposito modo fit. quod ibi pcluditur indirecte. quia maior extremitas habet se ut totum. minor extremitas. ut pars. modo in predicacione directa. maius debet predicari de minori. ut dicit Porphiri. Notandum est etiam. ut dictum est alio. capitur dupliciter. Uno modo p pmissis tantum. Alio modo p pmissis et pclone simul. Et similiter. prima figura capitur dupliciter. Uno modo ppe. Alio modo pnter. ut coprehendit sub se quartam. Et secundum hoc de numero modorum prime figure diversimode dicendum est. Quia capiendo modum p pmissis tantum. sex sunt modi prime figure. scilicet. Barbara. Celar. Darij. Ferio. Sapelmo. et Fzifelmox. Unde et prius non posuit hos modos. Baraliptron. Celares. Dabit is. ideo. quia pclone que. pcludit in Baraliptron. indirecte potest pcludi in Barbara directe. Dis enim modus pcludens vtriusque potest etiam pcludere peculiariter. et sic de alijs. Capiendo autem modum p pmissis et pclone simul. sex sunt modi directe pcludentes. et sex indirecte. et sic duodecim sunt modi prime figure. quia modi pcludentes vlem possunt etiam pcludere peculiariter. ad Petrum autem Hispanum ponentem tantum novem modos dicatur. quod posuit modos pnter vtriatos. Capiendo autem modum p pmissis tantum. et primam figuram pnter ut extendit se ad quartam. duodecim sunt modi prime figure. scilicet Barbara. Celar. Darij. Ferio. Sapelmo. Fzifelmox. et sex transponendo pmissas. Capiendo autem modum p pmissis et pclone simul et figuram primam pnter sunt modi prime figure. vltimij. Et nota. quod secundum primum in littera Sapelmo. et Fzifelmox. sunt modi generales omnium figurarum. quod non est sic intelligendum. quod Sapelmo et Fzifelmox. sunt modi omnium figurarum. Quia videlicet idem syllogismus esset in qualibet figura. Repugnat enim vniuerso. quod in ipso sit dispositio omnium figurarum. Sed sic dicuntur generales. quia in illis duobus modis possunt induci dispositiones

colm figuraz. et ita illi modi sunt communes omib⁹ figuris: nō scōz
spēm s^c scōm gen⁹. Unde etiā ppter diuersas dispositionē mediū
illi duo modi nō equaliter p^{ri}ciū in qualibet figura. In p^{ri}ma
enī figura p^{ri}ciū p^{ri}uersionē et trāspōsitionē p^{ri}missaz. In scda
autē figura p^{ri}uersionē minorē et trāspōsitionē p^{ri}missaz. In ter-
cia vō figura p^{ri}uersionem maiorē et trāspōsitionē p^{ri}missaz

Notandū tercio Quod ois syllus fact⁹ in nouē
modis p^{ri}me figure est p^{ri}ma p^{ri}uersione. Unde Consequēcia formalis est
p^{ri}ma p^{ri}uersione retenta, nō dat instācia. Ad p^{ri}mu autē for-
mam quib⁹ requirūt. scz. idē numer⁹ t^{ri}mior. idē s^c t^{ri}mior. eadem
qualitas p^{ri}uersione. eadē quātitas. et eadē copula. Quicūq⁹ itaq⁹ v⁹
na litaz p^{ri}uersionē deficit: tūc illa p^{ri}ma deficit in forma. Et nota.
q^{uod} cū dicit⁹ q^{uod} Barbara est p^{ri}m⁹ mod⁹: ibi lⁱj Barbara est dictio
substantialis: supponens p^{ri}syllō: p^{ri}notando p^{ri}missas et p^{ri}ctōnē
sic se habere sicut dēnotant tres vocales in illa dictione p^{ri}posite.
sic q^{uod} p^{ri}ma designat maiorem: scda minorem: tertia p^{ri}ctōnē. Syl-
logismū ergo esse in Barbara est ipm sic fōari: scōz q^{uod} iste tres
vocales in his tribus syllabis p^{ri}uice designant

Notandū q^{uod}terto Quod ex textu p^{ri}bⁱ colliguntur
due regule speciales p^{ri}ma figura. Prima. ad maiore existēre p^{ri}-
ticulari in p^{ri}ma figura nihil seq^ut. Conuenit autē ista regula p^{ri}me
figure: quo ad quatuor modos directe p^{ri}cludētes. et secūde figure
quo ad omēs modos. Intelligit autē ista regula p^{ri}mo: dūmodo
arguit sylⁱstice.: quia enthⁱmematice alio seq^utor. vt hic. alig⁹
hō est al. et risibile ē hō. ergo substantia ē al. Intelligit scdo. dū
modo p^{ri}cludit directe. q^{uod} in s^crisⁱmōz. maiore existēre p^{ri}ctōnē
et alio seq^utor. Intelligit tercio. p^{ri}cludēdo p^{ri}uicte. q^{uod} ip^{ri}uicte p^{ri}-
cludēdo alio seq^ut. vt hic. alig⁹ hō est substantia. null⁹ lapis ē hō
ergo lapis substantia nō est. Intelligit quarto. q^{uod} maior extremi-
tas nō distribuitur. q^{uod} si distribuit⁹ bene seq^ut vt hic. alig⁹ sol est
ois lucidissim⁹ planetaz. null⁹ saturn⁹ ē sol. ergo null⁹ saturn⁹
lucidissim⁹ planetaz. Intelligit quinto regula. quādo mediū non
capit cū signo v⁹ ipm distribūte. q^{uod} si sic bene seq^utor vt hic. qui-
dam sol lucet. ois p^{ri}heb⁹ est ois sol. ergo p^{ri}heb⁹ lucet. Intelligit
sexto regula. quādo mediū nō sumit cū relativo idē p^{ri}titat⁹. q^{uod} si
sic: alio seq^utor vt hic. alig⁹ hō est al. omne risibile est idē hō. er-
go omne risibile est al. Intelligit septimo regula. quādo maior ex-

Primi Priorum

Extremitas nō est termin⁹ singularis. q̄a sic: sequitur vt hic. aliquis
hō est hoc al. null⁹ asin⁹ est hō. ergo null⁹ asin⁹ est hoc al. Secū
da regula. nō in ore existēte negatiua in p̄ma figura nihil sequitur.
Nec regula. p̄uenit p̄me figure: quo ad quatuor modos directe
p̄cludētes. et tercie: quo ad omēs. Et intelligitur regula. q̄ ni
hil sequitur syllogistice directe et p̄sue p̄cludēdo. et quando maior
extremitas nō distribuitur vel nō accipitur cū relatiō idēp̄ritat⁹
in p̄sone. Si enī maior extremitas distribuitur vel accipitur
cū relatiō idēp̄ritat⁹ in p̄sone: bene potest sequi aliquid in p̄ma
figura: minore existēte negatiua. Et ratio regule est ista. q̄a tūc
arguitur a nō distributo ad distributū. que p̄sa nō valet. pat⁹
Quia si minor est negatiua: oportet q̄ maior sit affirmatiua. q̄a
pur⁹ negatiuis nihil sequitur. modo. si maior est affirmatiua: p̄dica
tūm ei⁹ est maior extremitas: et nō distribuitur. Et q̄a ex p̄cedē
ti questione: aliqua p̄missa existēte negatiua: p̄sō ecia ē nega
tiua. igitur maior extremitas in p̄sone distribuitur: que nō ē di
stributa in maiori.

Conclusio responsalis Nouem modi prime fi
gure sunt p̄sequencie formales. Veritas p̄sonis patet et dicit⁹
Arguit p̄mo Hic nō seq̄t in Barbara. Qui
tūq̄ dicit te esse al. dicit vey. et q̄cūq̄ dicit te esse asinū. dicit te
esse al. ergo q̄cūq̄ dicit te esse asinū. dicit vey. ergo Barbara nō
est p̄aforalis. ¶ Dico distinguēdo. q̄a vel in eodē in maiori et in
minori tenet materialiter: inquit⁹ sc̄t oīo infinitiua si p̄ponit
p̄sua indicatiua. vt ista. te esse al: supponit p̄ ista. tu es al. et sic
maior est vera et minor falsa. q̄a minor valet tantū. q̄cūq̄ dicit
illa p̄pōnē: tu es asin⁹: dicit illā tu es al. modo hoc est falsū. q̄a
ista. tu es al: nō est ista. tu es asin⁹. Si autē in ambab⁹ si p̄ponit p̄
sonaliter: tūc maior et minor sūnt falsę. patet. q̄a p̄supponit: q̄
res deberent dici. modo res nō dicūt. Et t̄mini et voces. si autē in
vna supponit p̄sonaliter et in alia materialiter: tūc committit⁹
tūc equinocacio

Arguit sc̄do Claret nō est p̄naforalis. q̄a hic
nō sequitur. nullū subiectū est p̄dicatū. cui⁹ liber p̄pōnis kathego
rice est subiectū. ergo nulli⁹ p̄pōnis kathegorice est p̄dicatū. ¶
Dico q̄ nō valet. q̄a arguit implicite a nō distributo ad distri
butū. minor enī valet tantū. cui⁹ liber p̄pōnis kathegorice ens ē

subiectū: ubi ens nō dist. ibi. et p̄lo valet tantū. nulli⁹ p̄pōis.
kathegorice ens est p̄dicatū. ubi in p̄tione ens distribuitur

Arguitur tertio Nō seq̄t in Barj. oia v̄lia sunt
encia. tantū quq; sunt v̄lia: ergo tantū quq; sunt encia. ¶ Dico
q nō valet. q̄a maior nō ē v̄lis s̄ indefinita. vel etiā q̄a arguit a
nō distributo ad distributū: que p̄na nō valet. q̄a in maiori enci
a non distribuntur: et in p̄tione distribuntur

Arguit q̄rto S̄erio non est p̄na fōialis. q̄a hic
nō si q̄ur. nulla ciuitas est in domo. respōdēs est in ciuitate. er
go respōdēs nō ē in domo ¶ Dico q nō valet. q̄a pl⁹ est p̄dicatū
minor: q̄ subiectū distributū maior: q̄ p̄dicatū minor: est hoc
totū ens in ciuitate. et subiectū maior: distributū ē solū ciuitas

Arguit q̄nto Nō seq̄t in Baraliptron. ois hō
est r̄tibilis. oīne flebile est hō. ergo r̄tibile est oīne flebile. ¶ Dico
q nō valet. q̄a est regula. quādo aliq̄s t̄min⁹ in maiori stat p̄
fusse tantū: talis etiā in p̄tione debet stare p̄fusse tantū vel d̄ter
minare: sic q̄ a p̄e p̄dicati nō ponat alter t̄min⁹ stans p̄fusse di
stributue. mō hic ē sic. et sic arguit a sup̄pōne p̄fusa. t̄m ad deter
minatā respectu ei⁹ dē m̄ltitudoinis: que p̄sequēcia nō valet

Arguit sexto Celāres nō est p̄na fōialis. quia
hic nō leḡtur. nullū currens q̄scit. em̄⁹ liber homis af̄in⁹ ē currens
ergo nullū q̄scit ē homis af̄in⁹ ¶ Dico q nō valet. q̄a arguit
a nō distributo ad distributū: racione illi⁹ quod est af̄inus. quia
af̄in⁹ in minori stat p̄fusse tantū: et in p̄tione p̄fusse distributue

Arguit septimo Babit nō est p̄na fōialis. q̄a
hic nō seq̄tur. ois hō est totū in quāritate. s̄ respōdēs ē hō. er
go respōdēs est totū in quāritate. p̄ns falsum. q̄a totū in quan
titate est t̄min⁹ p̄ns distribut⁹. mō r̄dēs nō ē t̄min⁹ distribut⁹.
¶ Dico distiguēdo: vel em̄⁹ ois hō in maiori tenetur p̄sonaliter
et sic dico q maior est falsa. vel materialiter: et sic dico q maior
non est p̄ntecialis sed indefinita. et sic non erit in Babit

Arguit octauo Sap̄simo nō est p̄na fōal. q̄a
hic nō seq̄t. oia s̄ndēs est in Cracouia. null⁹ lapis est s̄ndēs. er
go in Cracouia nō est lapis. r̄sator pater p̄ casu⁹ ¶ Dico q be
ne valet: quādo bene p̄cludit. q̄a debet ita p̄cludi. ens in Craco

Primi Priorum

nia nō est lapis. Ratio. q̃a in Triacōia est obliquus. modo obli-
quus p̃ se nō potest esse subiectū: h̃ cū isto subintellecto sc̃z ens

Arguit nono **Suselmoy** nō est p̃na fozal. q̃a
hic nō seq̃r. aliq̃s p̃sc̃r est in Uisla. nulla aqua est p̃sc̃r. igit̃ in
Uisla nō est aqua. ¶ Dico q̃ bene valet: si bene p̃cludit̃. q̃a sic de-
bet p̃cludi. ens in Uisla non est aqua.

Utr̃ modi sc̃de et tercie figure sint sufficienter
assignati. ¶ Pro intellectu prime partis questionis.

Notandū p̃mo Q̃ sc̃da figura sc̃dm p̃m̃ in
textu sic p̃finitur. Sc̃da figura est quādo idē aliter q̃ ē om̃i: al-
teri vō nulli inest: vel vtr̃q; om̃i vel nulli. hoc est. Sc̃da figura ē
quādo mediū p̃dicatur de vtr̃q; extremitate. siue vtr̃. siue p̃tici-
lariter. siue affirmatiue. siue negatiue. Aliter d̃i vō in sc̃da figura ē
q̃ de vtr̃q; extremoy p̃dicat̃. et est p̃m̃ p̃sitione ⁊ foras extre-
mitatū. q̃a em̃ aliter d̃i in sc̃da figura semp̃ p̃dicat̃. Predicatum
vō sc̃dm naturalē ordinē p̃m̃ est respectu subiecti. Ideo p̃ueniē-
ter mediū sc̃de figure dicitur p̃m̃ p̃sitione. Dicit̃ etiā mediū fo-
ras extremitatū: ideo: q̃a p̃dicatū quātū ad ei⁹ ambitū. non p̃ri-
netur intra subiectū h̃ extra ip̃m. Cū itaq; mediū in sc̃da figura
p̃dicat̃. de vtr̃q; extremoy: ideo dicit̃ foras extremitatū. vel e-
ciam ideo: q̃a nō mediat̃ inter extremitates sc̃dm subiectionē
et p̃dicacionē. Aliter vō extremitas in sc̃da figura: est que in-
ta mediū sita ē. h̃ aliter extremitas: est que remoti⁹ a medio
posita est. Cū em̃ mediū in sc̃da figura semp̃ p̃dicat̃. illud est p̃p̃-
tius medio: quōd aliquādo p̃dicat̃. et illud remoti⁹: quod n̄ q̃ p̃-
dicat̃. Aliter aut̃ extremitas aliquādo p̃dicat̃: q̃a in conetione
aliter vō extremitas n̄ q̃. ideo maior extremitas dicit̃ esse in-
ta mediū. minor vō remotius a medio. Et hoc patet. q̃ in hac
figura mediū habet rationē p̃dicabilis: ideo est p̃m̃ p̃sitione. et
minor extremitas habet rationē subiectionis: et ideo est vltima
p̃sitione. Sed maior extremitas aliquādo subiectionis: et ideo est vltima
p̃sitione. Ideo maior extremitas magis h̃z rationē mediū fini-
ni. Et p̃pter hoc p̃hs ex̃plicando in t̃mis nō significatiuis: sc̃z
in n̄. r. p̃ueniēter p̃p̃m̃ t̃m̃ sc̃z in: intelligit̃ mediū. p̃ sc̃dm
sc̃z n̄. maiorem extremitatē. p̃ r. minorem extremitatē.

Notandū sc̃do Q̃ ex textu p̃bi colligūt tres re:

gule speciales p scda figura. Prima. Maiore existere pccula
si sine affirmativa sine negativa in scda figura nihil seqt. Et itel
ligit. qd nihil seqt syllogice: pcludendo directe et pvere: et si sic
syllogus de medio comuni. nō restricto p relatiuū idē tractat. Racio
hui' regule est. Quia si maior in scda figura esset pccular: tūc
minor de necessitate deberet esse pccis negativa: cu Ex pccis affir
mativis in scda figura nihil sequitur. Sic similiter pccō deberet
esse negativa ex vna regula generali. et sic argueret a nō distri
buto ad distributū: respectu maioris extremisat. que in maiori
nō distribueretur: et tamen distribueret in pccōne. Scda regula
Ex pccis affirmativis in scda figura nihil seqt syllogice. Et intelli
gitur regula: quādo est syllogus de medio pccis in terminis nō puer
cibilib. et dūmodo in nulla pccissaz addatur signū distributiū
vel dictio exclusiua. Racio regule est ista. Quia in omni syllo de
medio pccis ad min⁹ vna pccissaz mediū debet distribui. alias sta
lis syllogus nō regularetur p dici de omī vel p dici de nullo: Sed
si ambe pccisse in scda figura essent affirmatiue: tūc mediū in nul
la pccissaz distribueretur: cū mediū sede figure pccatur in am
bab. et sic supponit vel detēmiare vel pccis tāntū. Tercia re
gula. In scda figura solū pcludetur negativa. Et ista regula intel
ligitur p scdam. Habet autē scda figura quatuor modos pl⁹ vti
tatos directe et pccete pcludētes. Dico pcciter vti tatos: ppter
Cesaro et Camestio: qui etiā sunt modi sede figure: s; nō ita cō
muniter vti tati. Dis eū mod⁹ pcludēs rlem negativā: potest p
cludere pccularē negativā. Dico. quatuor modos habz scda fi
gura directe pcludētes. qd indirecete pcludētes sunt plures: vt
Sapellmo et Frieselmoum. Dico. consuetere pcludentes. quia in
consuetere pcludentes eō sunt quot consuetere concludentes.

**Pro intellectu sede pccis qstiois Notādū ter
cio.** Tercia figura scdm phm est quando eidē hoc qdē dūm in
est: ilud vō nulli. aut ambo omī aut nulli hoc est. quā de mediū
subiicitur pccis extremisat. ita q ambe extremisates iudnt
eidē medio sine affirmatiue sine negative. Et ex hoc patet. q mde
dum tercie figure est de quo ambe extremisates pccantur. et
est foris extremisatū et vltimū pccione. qd licet mediū pccine
atur in ambitu cui⁹ libet extremoz sicut subiectū in ambitu p
dicati. tamen scdm pccione nō ponitur inter duo extrema. et i
deo dicit esse for⁹ extremisatū. Pccione vō dicit esse vltimū

Primi Priorum

zo q in vtraq; pmissaz subijciuntur. et subiectū est qd vltimū respe-
ctu pōcātū: via pfectionis: cū subiectū habeat ratiōē materie.
pōcātū vō ratiōē forme. Et in hoc mediū tercię figure recedit
a vā et pfecta ratiōē mediij. Maior autē extremitas in terciā fi-
gura est quę longius sita est a medio. Minor vō extremitas est
quę ppinguis sita est ad mediū. et hec maior vel minor ppinguas
ad mediū intelligēda est: penes maiore vel minore pueniēciam
extremi alicui? cū medio. vt dictū est circa scđam figurā. Ter-
mi- nos autē tercię figure pbus exēplificādo intelligit in his lris p.
r. s. p p. intelligit maiore extremitatē. p r. miore. et p s. mediū

Notandū q̄rto Quod ex textu pbi elici possunt

due regule p terciā figurā. Prima. In terciā figurā minore exi-
stente negatiua nihil sequitur. et intelligitur hec regula: q nō se-
quitur syllogistice directe et p̄sue pcludendo. et dūmodo maior ex-
tremitas nō distribuitur. et sit syllogismus de medio p̄i: nō restricto
p relationē idēstāt. Racio regule. qā aliter argueretur. a nō di-
tributo ad distributū: quę p̄ia nō valet. patet. qā si minor ē ne-
gatiua: tūc op̄et q maior sit affirmatiua et p̄cto negatiua: et v-
na regula generali. Et qā maior extremitas esset pōcātū p̄pōis
affirmatiue: nō distribuitur in maiori. et tamen distribueretur in
p̄cone: qā esset pōcātū p̄pōis negatiue: vt hic. ois equ? ē. al?
null? equ? ē hō. ergo hō nō ē al?. Scđa causa. qā sic ex vō sequē-
falsūm. Scđa regula. In terciā figurā solū pcluditur p̄ticula
ziter. Et hoc intelligēdū ē foāliter: et arguēdo syllogistice: dire-
cte et p̄sue pcludēdo: et dūmodo nō sit syllogismus de medio p̄i: cui?
nulla pmissaz sit exclusiua. Racio regule. qā aliter argueretur
a nō distributo ad distributū. qā ex p̄ma regula minor debz esse
affirmatiua: et ita minor extremitas in ea nō distribuitur: et ta-
men distribueretur in p̄cone: si pcluderetur vtr. ex quo esset sub-
iectū p̄pōis vtr vt hic. ois hō ē al. ois hō ē substantia. igit omis
substantia ē al. Et habet terciā figurā sex modos p̄iiter v̄scatos
et directe pcludētes: quod additur ppter sap̄esimo et p̄is̄esimo-
rum. q̄ ecia sunt modi tercię figure: s̄ indirecte concludunt

Conclusio responsalis Modi secūde et tercię

figure sunt sufficienter assignati. Patet conclusio ex dictis

Arguit p̄mo Cesare nō est p̄ia foālis. pbat.

qā hic nō sequitur. nullū generādū ē al. ois hō ē al. ergo null? hō ē

generādo? ¶ Dico q nō valet, qā arguitur a nō amplo ad āpluz
que pna nō ē. Iniori em hō nō ampliā: et in pcone ampliatur

Arguit scdo Camestres nō est pna foālis. p-
batur, qā nō sequitur hic. Cui? libet pōitionis altera ps est va. nū
lum falluz ē vez, ergo nullū falluz ē pōitionis altera ps ¶ Di-
co q nō valet, qā arguitur a nō distributo ad distributū: q pna
nō valet, qā altera ps in maiori nō distribuitur et in pco ne di-
stribuit, debz ergo sic pcludi, ergo falluz pōitiōis altera ps nō ē

Arguit tercio Festino nō est pna foālis. nul-
la substantia corporea est spēs, qā vīc ē forma, tantū hō ē ip's, er-
go hō nō ē substantia corporea ¶ Dico q nō valet, qā variat sup
pōitio i g i e, qā hō in minori supponit simplr et i pcone psonālī

Arguit qarto Baroco nō est pna foālis. pba-
tur, qā hic nō seqt, cui? libet hoīs ocul? ē dexter: alicui? hoīs ocu-
lus nō ē dexter, ergo alicui? hoīs nō ē ocul? ¶ Dico q nō valz
qā ibi arguit a nō distributo ad distributū, quia ocul? in pcone
distribuit a pte pōicati, et in nulla pmissaz distribuit, debet er-
go sic pcludi: sic q ocul? in pcone stabit sicut in pmissis in p-
te pcludēdo vt sic, ergo alicuius hominis oculus non est

Arguit qnto Mō seqt in Barapti. Cui? libet
pōitionis altera ps est va, cui? libet pōitionis altera ps est fal-
sa: igit falsuz est vez ¶ Dico q nō valet, qā totale mediū non di-
stribuit: et ecia male pcludit, qā pco dz esse de obliquo, debz er-
go sic pcludi, cui? altera ps est va ei? altera pars est falsa

Arguit sexto Bisamis nō est pna foālis. pa-
ter sic arguēdo, Rustici sunt asini: oēs rustici sunt hoīes, ergo ho-
mies sunt asini, maior, qā asini possidēt a rustici ¶ Dico q nō
valet, qā sic variacio mediij penes rectum et obliquum. In ma-
iori em rustici capitur in obliquo: in minori in nominatio

Arguit septimo Mō seqt in Batifi. Omert-
dens habet os, aliqd ridens ē pratū, ergo pratū hz os ¶ Dico
si ridēs in ambab? capib? ppe tunc minor est falsa: si aut in vna p-
prie et in alia transimprine: tunc est equinocacio, Transimpr-
ne autem capitur ridere pro florere

Arguit octauo Mō seqt in Bocardo. Aliqui

Primi Priorum

appli dei non sunt duodecim. oēs appli dei sunt duodeci. igit. xij
nō sunt. xij. ¶ Dico qd oēs in minori capite distributine tūc mi
nor est falsa et nō mix qd p̄clo. si aut capite collectine: tūc est vera
sed non est in Bocardo: quia minor est indefinita

Arguit nono Nō seq̄t in Felapton. Null⁹ hō
est gen⁹. oīs hō est al. ergo al nō ē gen⁹ ¶ Dico qd nō valet. q̄a
variatur suppositio in genere. quia animal in minori supponit
personaliter: et in conclusione simpliciter vel materialiter

Arguit decimo Nō seq̄t in ferison. null⁹ hō ē
pp̄m. qdā hō ē risibilis. ergo qdā risibile nō est pp̄m ¶ Dico
qd nō valet. q̄a equaeat minor extremitas. quia in minori suppo
nit personaliter et in conclusione materialiter

Arum quilibet syllogism⁹ imperfectus redu
cibilis sit ad syllogism⁹ perfectū Pro intellectione questionis mote
Notandū p̄mo Q̄ reductio ut hic capit. capi
tur p̄ reductione syllogistica. et diffinit sic. Est r̄mus sylli in altere
causa enūcie p̄bacionis vel declarationis ductio In qua diffi
nitione tangūt tres cause: quare syllogism⁹ vn⁹ reducit⁹ ad alium.
Primo causa enūcie. et sic sylli imperfecti reducit⁹ ad syllogism⁹ p̄
fectos. **Syllogism⁹ imperfecti** nō manifeste regulā p̄ dici de om̄i et
p̄ dici de nullo sicut p̄fecti. **Secdo** causa notificationis. et sic itez
sylli imperfecti sunt min⁹ noti p̄fecti: quo ad for̄am syllogisticā: q̄
p̄ficiūt in p̄ncipijs regulatinis syllogism⁹. **Tercio** causa declarationis
ut seq̄t vn⁹ syllogism⁹ declaret esse p̄a for̄alis p̄ alit⁹ ad quē reducit⁹
for̄aliter. et isto modo sylli p̄fecti possunt reduci ad syllogism⁹ imp
fectos. **Tria autē sunt p̄ncipia** talia q̄b⁹ sylli imperfecti reduci ha
bent ad syllogism⁹ p̄fectos. **Primū ē p̄uersio**. et hec designat p̄ istas
duas l̄as s et p. p p designat p̄uersio p̄ accidēs. et p s p̄uersio
simplex. **Nō capit autē hic p̄uersio** ita p̄p̄e sicut antea capiebatur
Quia hic dicit. qd p̄ticular⁹ affirmatiua p̄uertit p̄ accidēs in p̄lem
Et hec est p̄uersio p̄nter sumpta. **Sedm p̄ncipiū reductionis syl**
logism⁹ imperfectorū ad p̄fectos: est trāsp̄osicio p̄missarū. **Unde**
Trāsp̄osicio p̄missarū est quādo de maiori fit minor: et de mino
ri fit maior. **Tercū autē p̄ncipiū reductionis syllogism⁹ imperfectorū ad**
p̄fectos: est reductio p̄ impossibile. **Unde Reducere p̄ impossibi**
le est ex opposito p̄clonis cū altera p̄missarū inferre oppositū al

serius fuisse. Per oppositū autē p̄clonis nō debet intelligi semper oppositū p̄dictoriū: s̄ p̄dictoriū vel p̄iū. q̄a Barap̄ti et Sela p̄ton reducūt p̄ impossibile ad Lelarēt. et tamen de opposito p̄dictorio maior̄ nō fit p̄clo s̄ p̄io. Similiter Selap̄ton reducitur ad Barbara. et contrarium maior̄ fit p̄clusio et non p̄radictorium: sed bene p̄radictorium p̄clonis semp debet fieri maior.

Notandū scđo **Qz si volum⁹** reducere modos

scđe figure et tercię figure: et quinqz modos prime figure indirec̄te p̄cludētes ad quatuor modos p̄me figure directe p̄cludētes debet hoc attendi. q̄ illi modi imp̄fecti q̄ incipiūt a b reducūt ad Barbara illiq̄ incipiūt a c ad Lelarēt. illi q̄ a d ad Barij. illi qui ab i ad S̄elio. vt S̄estino et S̄erison. Est etiā hic sciēdū q̄ Decēnonē sunt dictiones designātes decēnonē modos oīm si guraz. et in qualibet dictione ponūt tres syllabe. et si in aliqua ponūt quatuor syllabe: quarta nō est de necessitate: s̄ ponit p̄p̄ cōplecionē metri. vt in S̄r̄is̄moz et Baral̄ipton. et p̄ma syllaba deseruit maiori: scđa minori: et terciā p̄cloni. Vocales autēz posite in illis sillabis designāt: quomodo debēt fōari ille p̄p̄s maior minor et p̄clo. Si ponit a: designāt q̄ talis p̄p̄ d̄ esse v̄lis affirmatiua. si e: designāt q̄ talis p̄p̄ debz esse v̄lis negatiua. Si i: designāt q̄ talis p̄p̄ debz esse p̄ricular̄ affirmatiua. si o: designāt q̄ t̄is p̄p̄ debz esse p̄ricular̄ negatiua. Quatuor ergo sūt regule cōmūes. q̄b⁹ sylli imp̄fecti reducūt ad syllos p̄fectos. Prima est ista. Quādocūqz in aliquo modo imp̄fecto post aliquam vocalē ponit s: tūc reducēdo illū modū imp̄fectū ad p̄fectū. p̄p̄ cui subseruit illa vocalis p̄debz p̄uerti simpliciter. vt in Dabit̄s post vocalē p̄clusionis ponitur s. si ergo reducūt Dabit̄s ad Barij: d̄ p̄clo p̄uerti simplr. Similr. in B̄is̄amis p̄uertitur maior simpliciter cū reducūt ad Barij: et p̄clo cū trāsp̄ositione p̄missa. vt patebit. Scđa regula. Quādocūqz in aliquo modo imp̄fecto post aliquā vocalē ponit p: tūc reducēdo illū modū imp̄fectū ad p̄fectū: p̄p̄ cui illa vocalis deseruit: debet p̄uerti p̄accidēs. vt Barap̄ti reducūt ad Barij p̄ p̄uersionē minor̄ per accidens. Tercia regula. Quādocūqz in aliquo modo imp̄fecto post aliquā vocalē ponit m: siue hoc fuerit post vocalē maior̄ minor̄ vel p̄clonis. tūc reducēdo istū modū imp̄fectū ad p̄fectū: p̄missē isti⁹ sylli imp̄fecti debēt trāsp̄oni. vt reducēdo S̄apel̄mo ad S̄elio. Unde sequitur. q̄ aliquādo in reductione vni⁹ sylli imp̄-

Primi Priorum

fecti ad pfectos: optet uti plurib? pncipijs reductis: scz pner
sione et trasposicione. ut patet in Sapensino: vbi maior pneritur
p accides et minor simplici: et cu hoc sit trasposicio similis.
Quarta regula. Quicunq post aliquam vocalem in aliquo modo im
pfecto ponitur c: tunc reducendo illu modu impfectu ad pfectu de
bet fieri reductio p impossibile. ut reducendo Baroco ad Barba
ra: debet sumi oppositu pdictoru p tonis loco minor: et opposi
tum pdictoru minor p pstone. Similiter reducendo Baroco ad
Barbara: debet sumi oppositu pdictoru p tonis p maiore et op
positu pdictoru maior p pstone: iuxta illa metra Pe. Hispani
Sernat maiorem variatq secunda minorem. Tercia maiorem
variare sernatq minorem.

Notandum tercio Quod adhuc est alter modus quo

modo omnes modis scde et tercie figure reducuntur ad quatuor mo
dos pme figure directe pcludentes p impossibile. Quia ergo mo
dus reduci ad aliu est ostendere vnu argumentu esse bonum argu
mentu: in aliquo modo: p aliu modu. Et si qs negaret Lesare
esse piam bona: reducatur ad Lelaret: qui syllus factus in Le
larat est modus pl manifestus. Et aut habetur pfecta cognicio i
stius reductionis: notande sunt due regule. Prima. Si aliquis
modus scde figure debet reduci p impossibile ad modu aliquu pri
me figure. debet videri qs modus pme figure pcludat pdictorum
minor istius modi in scda figura: et ad tale reducitur. ut Lesare
ad Serio. Secunda regula. Reducendo modos tercie figure p impossi
bile ad modos pme figure. debet videri qs modus pme figure perfe
ctus pcludat pdictorum maior in tercia. ut Disamis ad Lela
rent: pterq in pms duobus modis: vbi debet videri: qs pcludat
pdictu maior: et hoc habetur in his dictionibus. Odiebam leuare
Romanis. Pro cuius intellectione lacioni est sciendu. qd pma di
ctio scz Odiebam deseruit modis quatuor scde figure. et signifi
cat. qd pma modus scde figure debet reduci ad modu pfectu pme
figure. cuius pclus est o. et sic Lesare reducitur p impossibile ad Se
rio. Lamestres ad Bariz: seruando illud quod exprimitur in me
tro generali. Sernat maiore variatq scda minor. Sic similiter
dicitur de alijs. Sed alie due dictiones pntinet sex vocales: et
respicunt sex modos tercie figure. Ita. qd Barapti debet reduci p
impossibile ad Lelaret. Selapton ad Barbara. Disamis ad ce
larant: seruando tamen hoc metrum. Tercia maior est variat qd.

Questio Quartadecima Fol. 34

Exempla horum possunt videri in istis ordinibus. Et primo. Ubi modis eundem figure reducuntur ad quatuor prime figure et e converso

Cesare	Serio	Barbara	Baroco
Lameitres	Darii & e converso	Celarent ad	Sestino
Sestino ad	Celarent	Darii	Lameitres
Baroco	Barbara	Serio	Cesare

In ordine sequenti. Modi tercie figure reducuntur ad quatuor modos prime figure Et e converso

Darapti	Celarent	Barbara	Bocardo
Selapton	Barbara	Celarent	Disamis
Disamis ad	Celarent & e converso	Darii ad	Serison
Darii	Serio	Serio	Datiss
Bocardo	Barbara		
Serison	Darii		

In ordine sequenti. Reducuntur modi secunde figure ad modos tercie figure et e converso

Cesare	Datiss	Darapti	Cesare
Lameitres ad	Serison & e converso	Selapton	Lameitres
Sestino	Disamis	Disamis ad	Sestino
Baroco	Bocardo	Datiss	Cesare
		Bocardo	Baroco
		Serison	Lameitres

Notandum quod et ultimo. Pro reductione quarte figure et modorum eius ad modos prime figure notanda sunt due regule.

Prima. Reducendo quatuor primos modos quarte figure ad modos quatuor prime figure. solum primum debet transponi. Secunda regula. Reducendo ultimos quatuor modos quarte figure ad aliquem modum precepi prime figure: debet fieri transpositio primum ante omnia et postea fieri secundum illas litteras s p m. Correlarie si quod in aliquo modo quarte figure antea reducitur ad modum precepi prime figure: primum debet transponi. et in Sapientia et Serisimor

Et notabilis sicut arbitrarius e Conclusio resp^osalis. Quia nunc syllogismus imperfectus reducibilis est ad aliquem modum perfectum. Patet conclusio ex dictis

Primi Priorum

Arguit scdo Baralipton nō reducitur ad Bar-
barapbat, q̄a si sic: maxime p̄ questionē p̄sonis p̄ accidēs, h̄ hoc
non. pbat, q̄a p̄d̄ est p̄ticulari aff̄iatiua: et illa nō p̄uertit p̄ ac-
cidēs: h̄ p̄ci^o simpliciter ¶ Dico v̄z argumētū p̄cludit: q̄ p̄-
ticulari aff̄iatiua nō p̄uertit p̄ accidēs: p̄p̄ questionē accipien-
do, h̄ debet hic accipi p̄iiter. ¶ Unit ergo Unitot, q̄ p̄ticularis
aff̄iatiua p̄uertitur p̄ accidēs in p̄l̄z, i. trāspōnitur in v̄l̄m

Adignū q̄rto Baroco non reducitur ad Barba
ra. pbat sic. specificē distincta vñ nō reducitur ad aliud, s; Barba
ra et Baroco sunt modi specifice distincti. igit vñ nō reducitur
ad aliū. znsator est nota. znsior similiter. ga] modi vnus figure
distinguitur specificē. ergo a fortiori aliax figuraz ¶ Dico. q̄ spe
cificē distincta nō reducitur ad se ratione forme: s; ratione ma
terie. vel dico. Licet modi syllogistici distinguantur specificē: sed
non essentialiter: sed accidentaliter tantum.

Arguitur q̄nto **Barbara** non potest reduci ad
baroco p̄ impossibile dicta falsa. pbat̄r añ s. q̄a f̄sic: seqr̄etur q̄
idē syllus regular̄etur p̄ dici de om̄ni et p̄ dici de nullo. pbat̄r.
Syllus em̄ in **Barbara** regular̄etur p̄ dici de om̄i. et in **Baroco** p̄
dici de nullo. ¶ Dico, q̄ argumētū bene cl̄udit, q̄ idē syllus quo

Questio Quindecima   Fol. 35

ad materiam regulatur per dici de omni et per dici de nullo: non autem quo ad formam: hoc est sub eadem figura

Arguit sexto **Adhuc Barbara** non potest reduci ad Baroco. probatur. Barbara est modus euidentior quam Baroco. Igitur non debet reduci ad eum. tenet prima. quia omnis reductio fit causa euidentie. si autem patet. quia Barbara est modus affirmatiuus. et Baroco est modus negatiuus. modo affirmatiuus est potior quam negatiuus. quia dicitur primo posterius. Demonstratio affirmatiua potior est negatiua. **Dico** vero argumentum peludit. quod Barbara non reduciatur ad Baroco causa euidentie. quia Barbara est euidentior. sed ratione mutue habitudinis et declarationis

Utr ex una proponere de necessario et alia de iesse sequitur deo de necessario in prima figura secunda et tertia. Postquam prius determinauit de formatione syllogorum de inesse. consequenter determinat de generatione syllogorum ex propositionibus mixtis et differenter se habentibus. Antequam autem id ostendatur. prius videtur primo ostendere. Etiam eodem modo valeat arguere ex propositionibus modalibus de sensu composito: sicut in illis de inesse. Pro quo

Notandum primo Quod dupliciter contingit syllogisticè arguere: ex modalibus de sensu composito in modo et figura. Uno modo: attendendo modum et figuram penes totalia extrema propositionis. Alio modo penes partes dicti solum. Attendendo ergo modum et figuram penes totalia extrema propositionis: eodem modo valet syllogizare ex modalibus de sensu composito: sicut ex illis de inesse. Ratio. Quia tales sunt vere de inesse. Unde bene sequitur. omne possibile est a esse b. si c esse d est possibile. igitur c esse d est a esse b. Ratio. quia regulatur per dici de omni. Sed attendendo modum et figuram penes partes dicti solum: tunc in duobus modis scilicet necessario et vero syllogizandum est: similiter sicut ex illis de inesse. In alijs autem scilicet possibile impossibile contingens et falso: non. Verbi gratia: bene sequitur. necesse est omnem hominem esse al. necesse est omne risibile esse hominem. igitur necesse est omne risibile esse al. Sic etiam bene sequitur cum illo modo vero. vero est omne corpus esse substantia. vero est omne al esse corpus. igitur vero est omne al esse substantia. De possibili autem non sequitur. possibile est omne album esse hominem. possibile est omne equum esse albrum. igitur possibile est omne equum esse hominem. Similiter cum contingens non sequitur. contingens est omne canis esse hominem. contingens est omne al esse

Primi Priorum

currentē. igitur ptingens est omne al. esse hoīem. Similiter nō se
quitur cū falsum. falsus est omēm asinū esse hoīez. falsus est omne
risibile esse asinū. igitur falsus est omne risibile esse hoīez. Similit
de impossibili nō sequitur. Impossibile est oēm equū esse hominem
Imp'le est omne risibile esse equū. igitur imp'le est omne risibile
esse hominem. Pro intellectu principalis questionis

Notandū scdo Quod mixtio in pposito diffinit

fic: est p'pōnis de inesse cū modalī aut modalī dīversoz modoz
syntactica cōbinacio. Et sic trib' modis. Primo ex p'pōne de inesse
et modalī de necessario. Secūdo ex p'pōne de inesse et moda
li de ptingenti. Tercio ex p'pōne modalī de necessario et moda
li ptingenti. Atq; ergo ex p'pōne de necessario et alia de inesse se
quitur p'lo de necessario in p'ma figura Arist. ponit in textu du
as regulas. Prima. Ex mixtione maior' de necessario: et mino
ris de inesse: sōaliter sequitur p'lo de necessario. vel ecia de inesse
de indifferēter. et hoc sēuādo p'pates logicales. ampliacionez
appellacionē res. p'ndēdo directe. nā bene sequitur. oīs hō de ne
cessitate est al. et omne risibile est hō. ergo omne quod est risibile de
necessitate est al. Et notāter additur ista restrictio quod est in
p'cone. q'a alias argueretur a non amplo ad ampliū. Et debz in
telligi si minor sit de inesse simplr. p'pō cū de inesse sine de copu
la non modificata duplex est. Quedā est de inesse simplr. ubi p
dicatū p'se et immobiliter inest subiecto: sicut sunt p'pōiciones ve
re affiatue i materia nāali. Alia aut ē de inesse vt nūc. in q' p
dicatū q'nq; inest. q'q; nō inest subiecto. et ideo quādoq; est va qn
doq; falsa. vt sunt p'pōnes de materia ptingēti. Si itaq; maiore
eritēte de necessario: minor sit de inesse. vt nūc. nō sequitur p'lo
de necessario: s' de inesse tantū. vt nō sequitur. oīs hō de necessita
te est al. q'dā albiū est hō. ergo q'dā albiū de necessitate est al.
Si vō sit minor de inesse simplr: tūc sōaliter sequitur de necessa
rio et ecia de inesse. q'a oīs dispositio valēs ad p'conē de necessa
rio: valet etia ad p'conē de inesse. q'a ad p'conē de necessario
sequitur p'lo de inesse. et q'q; sequitur ad p'sequēs bonē p'nc: sequi
tur ad aīs eiusdē. Secda regula. Ex mixtione maior' de inesse et
minor' de necessario: nō sequitur sōaliter p'lo et syntactice de ne
cessario. Et nō sequitur. oīs hō est curēs. omne risibile de neces
sitate est hō. igitur omne risibile de necessitate est curēs. p'lo est
falsa. q'a risibile nō de necessitate s' ptingenter est curēs. Dico

Nota p'pōnis de inesse cū modalī aut modalī dīversoz modoz syntactica cōbinacio. Et sic trib' modis. Primo ex p'pōne de inesse et modalī de necessario. Secūdo ex p'pōne de inesse et modalī de ptingenti. Tercio ex p'pōne modalī de necessario et modalī ptingenti. Atq; ergo ex p'pōne de necessario et alia de inesse sequitur p'lo de necessario in p'ma figura Arist. ponit in textu duas regulas. Prima. Ex mixtione maior' de necessario: et minoris de inesse: sōaliter sequitur p'lo de necessario. vel ecia de inesse de indifferēter. et hoc sēuādo p'pates logicales. ampliacionez appellacionē res. p'ndēdo directe. nā bene sequitur. oīs hō de necessitate est al. et omne risibile est hō. ergo omne quod est risibile de necessitate est al. Et notāter additur ista restrictio quod est in p'cone. q'a alias argueretur a non amplo ad ampliū. Et debz intelligi si minor sit de inesse simplr. p'pō cū de inesse sine de copula non modificata duplex est. Quedā est de inesse simplr. ubi p'dicatū p'se et immobiliter inest subiecto: sicut sunt p'pōiciones vere affiatue i materia nāali. Alia aut ē de inesse vt nūc. in q' p'dicatū q'nq; inest. q'q; nō inest subiecto. et ideo quādoq; est va qn doq; falsa. vt sunt p'pōnes de materia ptingēti. Si itaq; maiore eritēte de necessario: minor sit de inesse. vt nūc. nō sequitur p'lo de necessario: s' de inesse tantū. vt nō sequitur. oīs hō de necessitate est al. q'dā albiū est hō. ergo q'dā albiū de necessitate est al. Si vō sit minor de inesse simplr: tūc sōaliter sequitur de necessario et ecia de inesse. q'a oīs dispositio valēs ad p'conē de necessario: valet etia ad p'conē de inesse. q'a ad p'conē de necessario sequitur p'lo de inesse. et q'q; sequitur ad p'sequēs bonē p'nc: sequitur ad aīs eiusdē. Secda regula. Ex mixtione maior' de inesse et minor' de necessario: nō sequitur sōaliter p'lo et syntactice de necessario. Et nō sequitur. oīs hō est curēs. omne risibile de necessitate est hō. igitur omne risibile de necessitate est curēs. p'lo est falsa. q'a risibile nō de necessitate s' ptingenter est curēs. Dico

notanter qd nō sequitur p̄lo de necessario. q̄a bene sequitur p̄lo
re inesse. vt oīa hō est currēs. oīe rīsbile de necessitate est hō.
igitur omne rīsbile est currēs

Notādū terciō Utz ex vna p̄pōe de necessa-
rio et alia de inesse in sc̄da figura: sequitur p̄lo de necessario. no-
tandē sunt tres regule. Prima. Affirmatiua existēre de neces-
sario et alia de inesse: seq̄t fozaliter p̄lo de necessario in sc̄da
figura. vt in Cesare et i fextino. et hoc seruat̄ p̄p̄etariis logica-
libus. q̄a bene seq̄t. null⁹ lapis de necessitate est al. et oīs hō est
al. igit̄ null⁹ hō de necessitate est lapis. Sc̄da regula. In mo-
dis vltis sc̄de figure: et maiori vtr̄ affirmatiua et minore de neces-
sario nō seq̄t fozaliter p̄lo de necessario. q̄a nō sequitur. oīs hō est
currēs. nullū al de necessitate est currēs. ergo nullū al de neces-
sitate est hō. p̄lo falsa. eo q̄ al rationale de necessitate est hō.
Tercia regula. In modis p̄ticularib⁹ sc̄de figure: p̄ticulari existē-
ti de necessario vt in fextino et Baroco nō sequitur p̄lo. vt non
sequitur. oīs hō est currēs. aliquod al de necessitate nō est currēs
igit̄ aliq̄s al de necessitate nō est hō. Ex quo seq̄t corollarie. qd
in Bocardo nō ē; mixtis: siue maior fuerit de necō siue minor

Notanduz q̄rto et vltimo Utz ex vna p̄pōe
de necessario et alia de inesse: seq̄t p̄lo de necessario i tertia fi-
gura. notandē sunt due regule. Prima. In oīs modis tercię fi-
gure: si maior est vltis affirmatiua de necessario: fozaliter sequitur p̄-
clusio de necessario vel de inesse. vt in Barisi vel Barapri. quā
a bene sequitur oīs hō de necessitate est al. et oīs hō est substantia
igit̄ aliqua substantia de necessitate est al. Dico notāter. si maior
fuerit de necessario. q̄a si minor nō sequitur vt in Disamis. Se-
cunda regula. In terciā figura p̄ticulari existente de necessario
et vlti de inesse: nō seq̄t p̄lo fozaliter de necessario. vt nō sequitur
in Disamis. aliq̄s al de necessitate est hō. oīe al est currēs. igit̄
tur aliq̄s currēs de necessitate ē hō. Isti notabiles sic statib⁹ ē

Conclusio respōsalis. Ex vna de necessario et
alia de inesse: seq̄t p̄lo de necessario in p̄ma sc̄da. et tertia fi-
gura: iuxta regulas predictas. Patet c̄lusio ex dictis

Arguit p̄mo Ex p̄pōib⁹ modalib⁹ de sensu
cōposito nō valet eodē modo syllogizare sicut de illis de inesse: ac-
tendendo modū et figurā penes totalia extrema. p̄bat̄. q̄a nō se

Primi Priorum

quitar. nullū al' esse asinū est p'le. asinū esse al' est al' esse asinū. ergo asinū esse al' nō est p'le. p'cto est falsa. q'a valet tantū. q' asinū esse al' nō est p'le: ymmo asinū esse al' est p'le. m'ior est v'a. quia valet tantū hoc p'pō. nullū al' est asin' est possibilis. et hoc est vez. ¶ Dico si nullū capīt in maiori materialiter et ecia dictū: tunc argumētū bene valet. h' est ex pur' p'ticularib'. si aut capīt p'sona liter et dictū materialiter: tūc p'ia est bona. h' maior ē falsa: nō mix q' et p'elo. q'a maior valet tantū. nulla talis p'pō. al' est asin' est possibilis: quod est falsum

Arguit scdo Nō seqt cū illo modo vez. pbat' Quia nō seqt. oīa aīalia esse rationalia vel ir'ionalia ē vez. h'ominē et asinū esse aīa est vez. ergo boiem et asinū esse rationalia vel ir'ionalia est vez. tenet p'ia in D'arij ¶ Dico distinguendo maiore. vel em' oīa capīt collectiue: et sic maior est v'a. et est in definita: et nō in D'arij. vel oīa capīt distributiue: tunc maior ē falsa. q'a aliqua sunt aīa que nec sunt rationalia nec ir'ionalia vt homo et bos

Arguit tercio Adhuc cū necessario non valet Quia nō seqt. Omēm p'mā causāz necesse est esse. deū. oēm createm necesse est esse p'mā causāz. ergo oēm deū necesse ē esse createm: quod est falsū. q'a de' libere creat ¶ Dico q' male p'clū dicitur. sed sic debet p'cludi. ergo oēm creatē necesse est esse deum.

Arguit q'rto Mixtio nō est possibilis. ergo p'clūio falsa. pbat' aīis. Oīa miscibilia manēt in mixto v'naliter tantū. h' p'pō de necessario et de inesse manent f'otaliter in syllo. ergo mixtio logicalis nō est possibilis. m'ior est nota' ex racione mixtionis. q'a elemēta nō manēt in mixto f'otaliter. m'ior patet de se ¶ Dico q' maior veritatē h' de mixtione reali et prope dicta: non autem de mixtione transampriua

Arguit q'nto Ex vna de necessario et alia de inesse nō seqt p'cto. de necessario ergo dicta in regnīs nō sunt vera. pbat'. ex vna vli et alia p'ticulari solū modo seqt p'cto p'ticulari et nō vliis. q'a p'cto semp seqt debiliorē p'tē p'missā. ergo ex vna de necessario et alia de inesse semp seqt p'cto de inesse et nō de necessario. Tenet p'ia a simili ¶ Dico q' nō est simile. de vli tate. et necessitate. q'a distributio tenet se ex p'te subiecti p'pōnis

Prode ad hoc q sequat vltis pto: requit: q ambe extremitates vltis vna sit cu medio: et q vera sit vltis. Sed necessitas est de terminatio pccari. et ergo quando solu ponit ad maiorem extremitate que dicitur in prima figura de medio: et minore extremitate prenta sub eo: inde potest inferri p luso de necessario

Arguit sexto Dixtio in pma figura vt regula docuit no valet. qa no seqt. oia pmissa a deo de necessitate eueniunt. oia encia sunt pmissa a deo. ergo oia encia de necessitate eueniunt. quod falsum est. qa nibi fieret a casu et fortuna: quod e falsum ¶ Dico q pto intelligit: quando maior est necessaria necessitate absoluta: et est qua res habet ex causis primis. vt homine esse rationale. modo: maior est necessaria necessitate pccionata: qua et contingencia necessaria sunt. et est necessitas illa quam habet res ex causis remotis

Arguit septimo In scda figura non valet minor iuxta pma regula. pbat. qa no seqt in Cesare. ois luna de necessitate no est sol. omne lucens sup nrm hemispheriu e sol. igitur omne lucens sup nrm hemispheriu de necessitate no est luna ¶ Dico q no valet. qa arguit a mino amplo ad magis amplu. qa minor extremitas in minori no ampliat. s in pccione ampliat. debet ergo sic pcludi ergo omne quod est tam lucens super nostru hemispherium: de necessitate non est luna

Atq diffinitio ptinget sit bene assignata. Et Verum propositio de contingenti conuertibilis sit in oppositas qualitates ¶ Pro intellectione prime pti questionis

Notandum pmo Q dicitur e inter pponere ptingentem et pponere de ptingenti. Propo em ptingens est que no e necessaria nec impo. et cuius subiectu supponit p re corruptibili. vltor currit. Sed ppo de ptingenti est in qua ponit ille modus ptingens. Et est notandu. q Contingens capit tripliciter. Vno modo generaliter: p omni eo quod no est impossibile: et vt sic extendit se ad necessarium et no necessarium. Et tale ptingens: ppter sui corat vocat ptingens altu. Secundo modo capit ptingens p eo quod est necessarium: secundu quod dicim. q ad necesse esse sequitur ptingens esse. Tercio capitur ptingens p ptingenti no necessario: quod no est necessarium neq impossibile. Et tale ptingens

Primi Priorum

dicitur in contingens natū rax et ad vtrūlibet. Contingens natū
 est quod est magis determinatum ad esse quam ad non esse. Et dicitur alio mo-
 do contingens: ut in pluribus. Contingens rax est quod est magis de-
 terminatum ad non esse quam ad esse. Et dicitur contingens ut in paucioribus
 una. Contingens ad vtrūlibet est quod equaliter se habet ad esse
 et ad non esse. Et tale dicitur infinitum. quia non est magis determinatum
 ad esse quam ad non esse. sed habet se indifferenter ad vtrūque. Unde ita-
 que hic non diffinitur contingens in finis duabus acceptionibus: sed in ter-
 cia: secundum quam contingens est commune ad contingens natū rax et ad
 vtrūlibet. Tale enim contingens opponitur necessario: quod semper est. et im-
 pliciter: quod semper non est. Et ideo convenienter diffinitur per negationem
 necessarij et impliciter. In hoc enim quod dicitur. contingens est quod non
 existere necessario. tangitur oīa ei quā habet ad necesse. Et per hoc quod
 dicitur. si ponitur inesse non propter accidit impliciter: innuitur differentia ei
 quā habet ad impliciter. Et quo sequitur. quod propter de tali contingenti si sit af-
 firmativa duo requirit ad sui veritatem. scilicet quod nec sit necessaria nec im-
 pliciter. Si vero fuerit negativa: tunc causam sue veritatis habet. vel
 quia sua opposita erit necesse vel impossibile

Notandum secundo Quod ex libro Aristoteli et diffinitione
 contingens habet. quod per se positum inesse: nullū sequitur impliciter. Et intel-
 ligitur prout sic. Si propter de per se posita fuerit inesse. i. mutata in v-
 nam de inesse. et tali positione et mutatione non sequitur impliciter. ut
 patet de ista. scilicet potest currere. pono eā sic inesse. ergo scilicet currit. Et
 ratio. quia oīs potestātia si non est frustra: debet reduci ad actū. Si ergo
 aliqua propter significat aliquid posse fieri: si illud posse non est frustra:
 aliquando erit in actu. Ad veritatem autem huius debet attendi tres
 positiones. Prima. Si extrema propositionis de per se vel potest: fue-
 rint tria. sic quod vtrū non potest predicari de alio: mediante simplici
 copula. tunc ponendo illā de inesse: loco subiecti debet poni pronomen
 demonstrativum: demonstrans illā rem per quam subiectū triatur predica-
 to. ut albus potest esse niger. sic ponitur in esse. hoc est niger: quod
 est vel potest esse albus. albus autem potest esse niger. vel e converso: non
 secundum rationem formalem sed secundum quā subiectū triatur predica-
 to. quia illa differunt specificiter. sed illa res que
 est subiectū albedinis: postea poterit subiectū esse nigredinis.
 Secunda. Quando fuerit aliqua propter velis per se: cum qua non potest sta-
 re suavis de inesse. tunc ista debet poni in vna de inesse per remo-
 tionem signi velis. et per singularia illi propositionis de inesse inquantum

sumpta, vt patet de ista. ois grad' jodiaci potest esse sup nostro hemisperio. nō sic ponitur inesse. ois grad' jodiaci est sup nro hemisperio. qd jodiac' successiue est sup nro hemisperio: et nō totus sit. h sic. iste grad' jodiaci ē sup nro hemisperio. et p'ea. iste grad' jodiaci ē sup nro hemisperio. Similitr ista. ois hō p' mori: nō sic ponit inesse. oia hō moriuntur. h sic. iste hō morit'. et postea. iste hō moritur. Item. ista materia potest esse sine forma: nō sic ponitur inesse. materia est sine forma. qd forma itac' p'fule distribuitur. et sic materia deberet esse sine omi forma. quod est falsū. implicat em materia esse sine forma. h sic ponitur inesse. materia est sine ista forma. et postea sine ista forma. Tercia. Quādo in aliqua ppōne p'li ponitur. determinacio que repugnat p'dicato illi' ppōnis: mediante copula simplicis. tūc ponēdo illā de inesse: determinacio debet deponi. vt hō potest eras currere. ponitur sic inesse. hō currit. dimittit eo illā determinationē eras. quia ipsa repugnat verbo presentis temporis. scilicet currit

Notandū tercio Conuersio in oppositā qlita
tem: vt elicitur ex ista Aristoteli. Est mutacio ppōnis de ptingenti ad vtrūlibet affirmatiue in apparēter negatiuā et eueriso. terminis manētib' eisdē: et scdm eundē ordinē capitis. vt soī ptingit currere. ergo soī ptingit nō currere. Et est notandū: qd ista p'pōne non dicitur conuersio. Conuersio em p'pōne dicta requirit. qd illud qd est subiectū in p'ma: sit p'dicatū in sc'da. et eueriso. quod est p'dicatū in p'ma sit subiectū in sc'da. vt antea patuit. Sed hic loquimur de conuersione cōmuniter dicta. Et sic patet. qd Aristoteli. non p'dicit sibi ipsi. Et est notandū etiā. Qd ppō affirmatiua de ptingenti ad vtrūlibet p'ueritur in ppōne oppositē qualitatē: nō vere h apparēter solū. Idē em ppō. soī ptingit currere: est vere affirmatiua: et p'ueritur in istā. soī ptingit nō currere. et hec est apparēter negatiua. quia resoluitur sic. soī est ptingēs nō currere: que nō est negatiua vere. eo qd copula in ipsa non negatur

Notandū q'rto Quia ista ppō soī ptingit nō currere: nō est negatiua vt dicitur aliqui. et pbat p'mo sic. nulla negatiua se sola infert affirmatiuā. h ex ista. soī ptingit nō currere: sequitur affirmatiua. ergo p'or nō est negatiua. Aliaior est nota. qd vnus oppositorū p se nō infert reliquū. Aliaior patet. qd sequitur bene. Soī ptingit nō esse. igitur soī potest esse et soī potest nō esse. te-

Primi Priorum

ner p^{ri}a ab eodē ad sōē. mō ista equalēs que ē vna copulativa
est affirmativa. ergo r por. pbatur scđo. ista p^o est affirmativa: in q̄
copula p^{ri}ncipalis affirmatur. hoc est ista. sōi p^{ri}ngit non esse. ergo.
māior est nota. mīnor patet p^{ri} resolutionē. q̄a resoluit sic. sōi ē
p^{ri}ngēs nō esse. vbi hoc vbi est quod est copula nō negatur. pbat^r
tercio. nulla negatiua aliquid ponit. s̄ ista. sōi p^{ri}ngit non esse alⁱ
qd ponit. ergo. māior est nota. q̄a negacio totū remouet. mīnor
patet de se. q̄a ponit sōi est p^{ri}ngēs nō esse. et nō ē simile: de ista
Sōi p^{ri}le est nō esse: que est negatiua. Et de ista. sor p^{ri}ngit non
esse. q̄a in p^{ri}ma iste infinitu^s esse: est p^{ri}ncipalior p^{ri} copule: r ne
gatur. s̄ in ista. sor p^{ri}ngit nō esse: p^{ri}ncipalior p^{ri} copule affirma
tur. et ergo p^{ri}ma est negatiua et alia affirmatiua

Concl^o responsalis Diffinicio p^{ri}ngentis a
p^{ri}bo est hū assignata. et p^{ri}o de p^{ri}ngētē ad vñlibz p^{ri}erribilē ē in
oppositā q̄litate. Veritas p^{ri}sonis p^{ri} p^{ri}at p^{ri}te parz ex notabilibz

Arguit p^{ri}mo Cōtingēs nō est diffinibile. pba
tur. Qm̄ diffinibile est necessariū. s̄ p^{ri}ngēs nō est necēssz. ergo
māior est Aristō. p^{ri}mo p^{ri}terior. mīnor patet ¶ Dico ad ma
iorem. q̄ om̄ diffinibile p^{ri}te est necēssz: nō aut diffinibile p^{ri}ter
sen diffinitione p^{ri}ter dicta. quale diffinibile est p^{ri}ngēs. Vel di
ci potest. q̄ Cōtingēs capī dupliciter. Vno modo materialiter
Et sic nō potest dari aliqua diffinicio demonstratiua de p^{ri}ngētē
Et q̄ nō habet causam necēsszā determinatā. Alio modo capitur
formaliter siue p^{ri} p^{ri}ngētē: vt stat sub aliqua intencione. et sic po
test notificari p^{ri} causam necēsszā explicantē essenciam eius

Arguit scđo Nulla bona diffinicio debz dari
p^{ri} negacionē. s̄ ista est hui^{us} modi. ergo. māior ē Arist. sexto Tho
picoz. mīnor patet ¶ Dico q̄ negacōes p^{ri}te in diffiniciōe p^{ri}
tīngētis dant intelligere dnas affirmaciones scilicet potēciam
ad esse et potēciam ad non esse

Arguit tercio Aliqd necessariū est p^{ri}ngens.
ergo male dicitur. q̄ p^{ri}ngēs opponitur necessario. pbatur añs
Sor currit vel sor nō currit: est p^{ri}o necēsszā r tamē est p^{ri}ngēs
Aristō p^{ri} p^{ri}ma p^{ri}te patet. q̄a est vna diffiniciua cōposita ex dñabz
p^{ri}ibz p^{ri}dicētibz: et oīs talis est necēsszā. p^{ri} scđa p^{ri}te patet: q̄a am
be p^{ri}es sunt p^{ri}ngētes. ergo tota. tenet p^{ri}a. q̄a totū nō ē aliud

q̄s neptes ¶ Dico. ver est q̄ totū nō est aliud q̄ sue ptes simul
lūpre. mō. q̄n̄ abe ille ptes sūt sumōt tūc p̄sticūit p̄p̄es nec aua;

Arguit q̄rto Aliquo possibili posito inesse
legit imp̄le. ergo diffinicio p̄tingēt nō est bona. Hīs patet de i-
sta p̄p̄ne. om̄e p̄tinuū potest diuidi in infinitū. que si bona inef-
se sit. om̄e p̄tinuū est diuisū in infinitū erit falsa. et imp̄lis ¶ Dī-
co q̄ male ponitur inesse. p̄p̄o em̄ p̄lis ita debet poni inesse sicut
fuit p̄lis et in potencia. Qu itaq̄ p̄tinuū nō est in potencia ad
actū cōpletū diuisionis infinite: s̄ tantū ad actū cōpletū et in fie-
ri. ergo illa sic debet poni inesse p̄tinuū diuiditur in aliquas ptes
ulterius diuisibiles. et in has partes eciam cetera

Arguit q̄nto Nō seq̄r. Chimera p̄tingit non
esse. ergo chimera p̄tingit esse. et p̄ p̄is p̄p̄o de p̄tingēt nō p̄uer-
titur in oppositam qualitatem ¶ Dico negando q̄ non sequat̄.
quia sicut vna est falsa ita et alia

Arguit sexto In om̄ibona p̄uersiōe p̄uersa in
fert p̄uerentē. s̄ ille que sunt opposite qualitatē nō inferūt se in-
uicem. ergo videtur q̄ p̄p̄o de p̄tingēt nō potest sic p̄ueri in op-
positā qualitātē. alior ex diffinitione p̄uersionis. alior. qui-
a vnu oppositoz nō inferit reliquū. s̄ due opposite qualitatē sūt
opposite. vt om̄em hōem p̄tingit esse. oēm hōez p̄tingit nō esse
¶ Dico q̄ vnu oppositoz nō inferit aliud foaliter: s̄ bene mate-
rialiter. Vel dico. q̄ nō sunt opposite nisi apparenter. q̄a negati-
ua illa non est negatiua nisi apparenter

Arguit septimo Propō negatiua de p̄tingen-
ti est vere negatiua. p̄batur. iste due differūt. sōz p̄tingit nō esse
aliū. et sōz p̄tingit esse nō aliū. et nō videtur penes quid ali-
ud nisi penes qualitātē. sic q̄ vna est affirmatiua et alia negati-
ua ¶ Dico q̄ iste due differūt sicut due affirmatiue: sic q̄ in v-
na distribuitur aliqd quod in alia nō distribuitur. quia in vna di-
stribuitur esse quod in altera non distribuitur

Utrum Dictiones quas Aristoteles ostendit.
in littera sine bene assignate. Pro intellectiōe questionis

Notandū p̄mo Q̄ Arist. in textu docet de for-
matione sylloz ex p̄p̄onib⁹ de p̄tingēt vniiformiter sumpt⁹.

B n̄

[Handwritten marginal notes and signatures]

Primi Priorum

Pro cui⁹ intellectione notandū sunt tres regule, quar⁹ Dicitur ē
ista. In oib⁹ mod⁹ p^{ri}me figure et i oib⁹ mod⁹ t^{er}cie figure et alib⁹ p^{ri}
missis de p^{ri}ngēti: seq^ut scilicet p^{ri}mo de p^{ri}ngēti: disponēdo p^{ri}ces
in modo et figura: et directe p^{ri}cludēdo. vt bene seq^uitur oēz hoīez
p^{ri}ngit currere. aliqd⁹ ridens p^{ri}ngit esse hoīez. igit aliqd⁹ ridens
p^{ri}ngit currere. Et eodē modo potest exēplificari in alijs mod⁹
Et ratio est. q^ua nō potest sic esse v^{er}z sine p^{ri}nte. Scda regula
In scda figura ex amba⁹ de p^{ri}ngenti ad vtrūlibet nihil seq^ut.
vt nō seq^uitur in C^{on}clare. omēm hoīez p^{ri}ngit nō currere. omēz asī
nūm p^{ri}ngit currere. igitur omēm asīnū p^{ri}ngit nō esse hoīem.
p^{ri}mo tantū valet. q^u oīs asīn⁹ indifferētē se habet ad esse hoīez
et ad nō esse hoīem: quod est falsum. q^ua imp^{er}le est asīnū esse hoīem
minem. Tercia regula. Quēcuq⁹ p^{ri}mo aptanata est sequi ex am
ba⁹ de p^{ri}ngēti affirmatiua: etiā apta nata ē sequi ex amba
bus negatiua de p^{ri}ngēti illaz affirmatiua: et etiā quēcuq⁹ p^{ri}mo
aptanata est sequi ex affirmatiua de p^{ri}ngēti: etiā aptanata ē
sequi ex eius negatiua: solum ponendo loco affirmatiue nega
tiua et econuerso

Notandū scdo. Q^u Arist. docet p^{ri}mo hoc in l^{ib}ra

quomodo valeat mixtio ex vna de p^{ri}ngenti et alia de inesse in
omib⁹ figur⁹. Pro quo intelligēdo Notandū sunt quāz regule
Prima. In p^{ri}ma figura quādo maior est de p^{ri}ngēti ad vtrūli
bet: et minor de inesse: seq^uitur p^{ri}mo de p^{ri}ngēti ad vtrūlibet. vt
bene seq^uitur. omē currēs p^{ri}ngit esse al. omīs hō est currēs. ergo
omēm hoīem p^{ri}ngit esse al. Scda regula. Maiore existēs de
in esse et minore de p^{ri}ngēti: nō seq^uitur p^{ri}mo de p^{ri}ngenti in p^{ri}
ma figura. vt nō seq^uitur. oīs hō est al. omē ridens p^{ri}ngit esse ho
minē. igitur omē ridens p^{ri}ngit esse al. Tercia regula. In scda
figura vbi negatiua existente de p^{ri}ngenti: et affirmatiua de in
esse: nō seq^uitur p^{ri}mo de p^{ri}ngenti. vt nō seq^uitur. nullū risibile p^{ri}ngit
esse asīnū. omē currēs est asīn⁹. igitur nullū currēs p^{ri}ngit
esse risibile. Quarta regula. In t^{er}cia figura in modis in q^uib⁹
maior est vniuersalis: valet syl^llus ex maiori de p^{ri}ngenti et mi
nore de inesse. vt bene seq^uitur in Bar^{is}. omē currēs p^{ri}ngit es
se al. q^uoā currēs est hō. ergo aliquēz hoīez p^{ri}ngit esse al. parz
ergo q^u in D^{is}amis et in Bocardo: talis mod⁹ arguendi nō va
let. Quinta regula. In t^{er}cia figura ex maiori de p^{ri}ngenti et
minore de inesse seq^uitur p^{ri}mo de p^{ri}ngēti: cap^{it}ulo p^{ri}ngēs p^{ri} possibili

R^{ati}o q^uia a d^{ic}
n^{on} iⁿ p^{ri}mo
C^{on}cl^usioⁿē d^{ic}it^{ur}
q^uo^ud nō est al^lud
q^u ad m^{od}ū q^uo
p^{ri}ngit currere
et ad al^lud q^uo
p^{ri}ngit esse al^lud

Max^{im}e Cap^{it}ulo d^{ic}it^{ur}
p^{ri}mo et h^{oc}
p^{ri}mo d^{ic}it^{ur} q^uo^ud
p^{ri}mo et h^{oc}
h^{oc} est d^{ic}it^{ur}
p^{ri}mo et h^{oc}

11
p^{ri}mo
p^{ri}mo
p^{ri}mo

et q^uo^ud est p^{ri}mo
et q^uo^ud est p^{ri}mo

Questio Decimaseptima Fol. 40

Notandū terciō Quod Arist. p^o ea in l^{ra} ostēdit

quomō valet mixtio in omī figura ex vna de p^otingenti ⁊ alia de
necēario. Notā de ergo sūt sex regle. Prima regla. In p^oma figura
ex maiore de p^otingēti ⁊ miōre de necēario: ⁊ p^ouerlo: seq^r p^olo de p^o
tingēti ad vtrūlibz: et nō de iesse. vt hic. omē al^o p^otingit esse currens
oēz hoīez necē est esse al^o. igitur omēz hoīem p^otingit esse curren-
tem. Secda regla. Et maiōre de necēario negatiua: et mino-
re de p^otingenti: seq^r p^olo de cōtingēti. vt null^o hō necēario
est currens. omē r^oisibile contingit esse hoīez: igitur aliq^d r^oisibile
p^otingit esse currens. Tercia regla. In scda figura v^oli negatiua
existēte de necēario: maiore et minore de p^otingēti: seq^r p^olo
de p^otingēti et etiā de inesse. vt bene seq^r. null^o hō necēario ē currens.
aliq^d albū p^otingit esse currens. igit^r aliq^d albū p^otingit nō
esse hoīez. Vel sic. igit^r aliq^d albū nō ē hō. Quarta regla. Et ma-
iore affirmatiua de necēario: et minori negatiua de p^otingēti: ni-
hil seq^r in scda figura. Et nō seq^r: omē currens necēario mouet^r.
oēz hoīez p^otingit nō moueri. Ergo nullū hoīez p^otingit currere.
Quinta regla. Et existēte de necēario et alia de p^otingēti: seq^r
p^olo de p^otingēti. Et bene seq^r. oīs hō necēario est al^o. oēm ho-
minē p^otingit esse currentē. igit^r currentē p^otingit esse al^o. Sexta
regla. In tertia figura p^oticulari existēte de necēario ⁊ alia de p^o-
tingenti: nō valet mixtio. Et non seq^r. aliq^d solē necesse ē esse
planetā. oēz solez p^otingit esse lucidissimū planetay. igit^r aliq^d
lucidissimum planetarum contingit esse planetam

Notandū q^orto et vltimo Quod ex duab^o p^ooib^o

de p^oli in omī figura valet syl^lus: sicut in illis de inesse. Et hoc
intelligēdū est: dūmodo mod^o negat^r in negatiuis de p^oli. et ser-
uata eadē ampliacione. et q^ondo totale subiectū maior^o: sit to-
tale p^odicatū minor^o in p^oma figura. Et bene seq^r. omē al^o p^ole est
esse substantiā. oēm hoīem p^ole est esse al^o. igit^r oēm hoīem p^ole est
esse substantiā. Vici^o notanter. dūmodo mod^o negat^r in negati-
uis. q^o si nō negat^r: nō seq^r. vt nō seq^r in Cesare. oēm lunā p^ole
est nō splēdere. omēm infimū planetay p^ole est splēdere. igit^r oēz
infimū planetay p^ole est nō esse lunā. Vici^o etiā. seruata eadem
ampliacione. q^o si non: nō valet. vt hic. omē q^d est p^oma causa po-
test esse de^o. omē q^d est p^oma causa potest esse creans. igit^r creans
potest esse de^o. In Barapti. Creas in p^olone ampliāt^r: et in mi-

*quoniam hanc est planetam
quod dicitur astrophysica et philosophica*

B III

*potest ad
potest ad
hanc p^ole*

Primi Priorum

noti non. Si deberet valere: tunc sic debet concludi. igitur quod est creatura
potest esse deus: restringendo creaturas per hoc quod est. Dicitur etiam. dummo-
do totale subiectum maius est totale predicatum minus: quia si sic non
fuerit: non sequitur in prima figura. ut hic. omne quod est curru es potest esse
asinus. et omnis homo potest esse curru es. igitur omnis homo potest esse asinus

Notabilibus sic statibus est Conclusio responsa
lis. Additiones quas Aristoteles in littera ostendit: sunt bene
assignate Patet conclusio ex regulis

Arguit primo Ex propositionibus de contingenti non fit syl-
logismus. probatur. quia nec syllogismus demonstrativus. nec ostensivus. nec illa-
tivus. Quod demonstrativus: patet. quia syllogismus demonstrativus causat
scientiam. sed propositiones de contingenti causant opinionem. si autem ex eis non
fit demonstrativus: tunc et eadem ratione etiam ex ipsis non fit syllogismus
ostensivus. quia ille est demonstrativus: ut dicitur in 1a. Nec etiam ex ipsis
fit syllogismus illativus: patet per Aristotem. in textu. **¶ Dico quod Aristoteles.** in te-
xtu vult. quod ex contingenti fit syllogismus demonstrativus. **¶ Inter dictus**
hunc non potest dici. Quia ex propositionibus de contingenti innato: et ut in
pluribus fit syllogismus ostensivus. probatur. et ille est quodammodo demonstrativus

Arguit secundo Non sequitur in Barbara. omne dormi-
ens contingit currere. omne autem sine pedibus contingit dormire. ergo omne
aut quod est sine pedibus contingit currere. per se falsa. **¶ Dico quod non**
valet. quia plures est predicatum minus: quam subiectum distributum maius. quia
a subiectum maius est solum dormire: et predicatum minus:
est hoc totum contingens dormire

Arguit tercio Non sequitur in prima figura ex ma-
iore de contingenti et minore de inesse. probatur. quia hic non sequitur. omne
luna contingit lucere. infimus planetarum est luna. igitur omne lucens con-
tingit esse infimus planetarum. **¶ Dico quod non bene arguit.** quia debet ar-
gui in modis directe concluditur. modo hic arguitur in habitis
ubi concluditur indirecte

Arguit quarto Adhuc non sequitur. probatur. quia hic non
sequitur. omne hominem contingit videre. omne albus est homo. ergo omne al-
bum contingit videre. **¶ Dico quod non valet.** quia arguitur a minori am-
plo ad magis amplum. quia albus ampliatur in persone et in minori
non. debet ergo sic concludi. omne albus quod est contingit videre

Arguit quinto Ex maiori de mesle et miore de
 pteget segt celo de ptegeti. pbat. qa tal mixtio e sylis. isfect?
 i syllo isfecto celo segt ex pmissis. igit bñ valet. **¶** Maior e Arist.
 in lra. Minor est nota **¶** Dico q Arist. dicēs q tal mixtio est
 sylis impfecr: caput sylin impfecrū p malo syllo et non bono.
 et sic non capit sylin impfecrū eo dē modo sicut antea capiebat

Arguit sexto Ex vna de ptingenti et alia de ne
 cessario pñā nō valet. ergo: pbat. hic nō segtur in Baralipon.
 omēm deū ptingit creare. oīs pñā causa de necessitate est dens
 igitur creantem contingit esse primam causam **¶** Dico q debz
 concludi directe: modo hic concluditur indirecte

Arguit septimo Ex vna de ptingēti et alia de
 necessario in tercia figura etiā nō segt. qa hic nō segt. oēm deū
 ptingit creare. oēs deū necesse est esse pñā causā. igit creantez
 ptingit esse pñā causā **¶** Dico similr q nō valz. qa cludit in
 directe. sñ sic d; cludi. ergo pñā causā contingit esse creantez

Arguit octauo Nō segt in Barij ex ambab⁹
 de pñā. qa hic nō segt. omē currēs potest esse alin⁹. aliqz hō po
 test esse currēs ergo aliqz hō potest esse alin⁹ **¶** Dico q bene va
 let. sñ maior est falsa qa valet tantū. omē qd est vl potest esse cur
 rēs: potest esse alin⁹. modo. hoc est imp⁹le et si dicimr. tamē bñ
 segt. omē currēs est alin⁹. ergo omē currēs potest esse alinus. ab
 esse ad posse **¶** Dico q non valet distributine

*tenet
sequitur*

¶ Quilibz sylus in aliqua rñ figuraz exñs
 i tres tñios et duas pñes sic resoluibit. Pro iteltorioe qñtiois

¶ Morādñ pmo **¶** Qp q Arist. ostēdebat in pre
 cedētibz sylin cōpōit ex tribz termis et duabz pñōibz. pteget
 ter ostendit similiter omēz sylin esse resoluibile in tres tñios
 et duas pñōes. Et hoc facit duabz de causis. **¶** Primo. qa eadez
 scdm Arist. pmo de generatione sunt pñcipia resoluciois et cō
 pōicionis. ex illis em et qbz res cōpōnitur: in illa et resoluñt. et
 qa sylus cōpōnitur ex tribz termis et duabz pñōibz: vt dictū
 est pñā. ergo etiā sylus resoluñtur in tres tñios et duas pñōes.
 Secūdo. qa Arist. dēmiat in tractatu septimo de syllo occul
 to: qm nō est manifeste in modo et in figura. Et similr ostendit.

*Et sic
 pñā
 cōpōit*

Primi Priorum

quomodo syllogismus occultus reducitur sit ad syllogismum manifestum. Ista autem
reductio non potest fieri nisi syllogismus resoluitur in tres ter-
minos et duas propositiones

Notandum secundo. Quod syllogismus est duplex. scilicet mani-
festus et occultus. Manifestus est: qui manifestus est in modo et figu-
ra: si fuerit de medio communi. vel qui est in figura tantum: si fuerit

de medio singulari. Et talis est duplex: ut ostensum est ante: scilicet
perfectus et imperfectus. Sed occultus est: qui non est manifestus in mo-
do et in figura. Et hoc est dupliciter. Unummodo ratione modi. ut

est ille: cui aliquid deficit ex parte modi: vel quod est requisitum ad mo-
dum. ut scilicet: quod praecedat ex partibus particularibus. Et sic iste dicitur syllogismus
occultus. Cuiuslibet hominis asinus currit. brunellus est asinus hominis. ergo
brunellus currit. supponendo quod maior sit indefinita: ut dicitur per iterum

Et sic in isto syllogismo syllogizatur ex partibus indefinitis. Secundo hoc potest
fieri ratione figure: ubi scilicet deficit aliquid: quod requiritur ad figu-
ram syllogisticam. Ad debitam autem figuram syllogisticam: requiritur debita or-
dinatio trium terminorum: secundum debitam subiectionem et predicationem. et sic

ubi illa deficiunt vel e contra superflua sunt: est syllogismus occultus: sicut hic.
videtur omnibus hominibus est asinus. fortis est homo. ergo videtur fortis est asinus. hic
enim sunt plures termini tres. Aristoteles ergo in littera ponit tria do-
cumenta quibus venatur reductio syllogismorum occultorum ad syllogismos ma-
nifestos. Primum. quod syllogismus talis occultus debet reduci in tres termi-
nos et duas propositiones. Secundum. quod debet videri quod illorum trium termi-
norum competenter potest poni per medium: quis per maiorem extremitatem:

quis per minorem extremitatem. et secundum hoc debet fieri dispositio in
aliqua trium figurarum. Tercium documentum. quod videatur: an sit a-
liquod superfluum non requisitum ad formam syllogisticam: hoc debet remoue-
ri. si autem diminutum: hoc debet suppleri

Notandum tertio. Quod respondendo ad primam partem
questionis more est dicendum. Quod omnis syllogismus kathogoricus ostensi-
vus: cuius medium non variatur penes finitum et infinitum: non auctus
est in aliqua trium figurarum. Dico primo kathogoricus. ad excluden-
dum hypotheticum. Dico ostensivum. ad excludendum syllogismum ad impos-
sibile. Dico cuius medium non variatur penes finitum et infinitum. ad

excludendum syllogismum: cuius medium variatur penes finitum et infinitum.
ut nullum non rationale est asinus. omnis homo est rationalis. igitur nullus homo
est asinus. Dico non auctus. ad excludendum syllogismum auctum. qui e contra non
est in aliqua trium figurarum. Quo autem ad secundam partem questionis

ad respondendum ad primam partem
questionis more est dicendum. Quod omnis syllogismus kathogoricus ostensi-
vus: cuius medium non variatur penes finitum et infinitum: non auctus
est in aliqua trium figurarum. Dico primo kathogoricus. ad excluden-
dum hypotheticum. Dico ostensivum. ad excludendum syllogismum ad impos-
sibile. Dico cuius medium non variatur penes finitum et infinitum. ad

excludendum syllogismum: cuius medium variatur penes finitum et infinitum.
ut nullum non rationale est asinus. omnis homo est rationalis. igitur nullus homo
est asinus. Dico non auctus. ad excludendum syllogismum auctum. qui e contra non
est in aliqua trium figurarum. Quo autem ad secundam partem questionis

ad respondendum ad primam partem
questionis more est dicendum. Quod omnis syllogismus kathogoricus ostensi-
vus: cuius medium non variatur penes finitum et infinitum: non auctus
est in aliqua trium figurarum. Dico primo kathogoricus. ad excluden-
dum hypotheticum. Dico ostensivum. ad excludendum syllogismum ad impos-
sibile. Dico cuius medium non variatur penes finitum et infinitum. ad

excludendum syllogismum: cuius medium variatur penes finitum et infinitum.
ut nullum non rationale est asinus. omnis homo est rationalis. igitur nullus homo
est asinus. Dico non auctus. ad excludendum syllogismum auctum. qui e contra non
est in aliqua trium figurarum. Quo autem ad secundam partem questionis

ad respondendum ad primam partem
questionis more est dicendum. Quod omnis syllogismus kathogoricus ostensi-
vus: cuius medium non variatur penes finitum et infinitum: non auctus
est in aliqua trium figurarum. Dico primo kathogoricus. ad excluden-
dum hypotheticum. Dico ostensivum. ad excludendum syllogismum ad impos-
sibile. Dico cuius medium non variatur penes finitum et infinitum. ad

excludendum syllogismum: cuius medium variatur penes finitum et infinitum.
ut nullum non rationale est asinus. omnis homo est rationalis. igitur nullus homo
est asinus. Dico non auctus. ad excludendum syllogismum auctum. qui e contra non
est in aliqua trium figurarum. Quo autem ad secundam partem questionis

Capitulum de syllogismo et de modis syllogismi
Questio Decima octava Fol. 42

dicendū est. Omnis syllogismus categoricus simplex ostensivus cuius
 medius nō variatur penes finitū et infinitū, et in quo totale ex
 terminis maioris est medium ex rectis constituitur. *Abi* *Notandum quod*
 istius: et duabus propositionibus quo ad officia distinctis. Dico categori-
 cus, ad excludendū yppoteticū: qui constat ex pluribus terminis quibus tri-
 bus. Dico simplex, propter excludere syllogismum anectum. Dico ostensivus
 propter excludere syllogismum adimplem, qui etiam ex pluribus terminis com-
 ponitur. Dico cuius medium nō variatur penes finitū et infinitū, pro-
 pter syllogismum cuius medium variatur penes finitū et infinitū. Dico in
 quo totale extremis maioris est medium, ad excludendū syllogismos ka-
 thegoricos ex propositionibus categoricis modalibus de sensu composito.
 attendendo figurā: penes tres dicti, ut hic, necesse est omne ho-
 minez esse al. necesse est omne risibile esse hoies, igitur necesse ē o-
 mne risibile esse al. Hic sunt quatuor termini, scilicet necesse, ho-
 risibile et al. Etiam hoc additur propter syllogismos de copulatis vel disjunc-
 ctis extremis, ut hic, omne al est rationale, vel irrationale, ois ho ē
 al, igitur ois ho est rationalis vel irrationalis. Dico ex rectis consti-
 tentis, ad excludendū syllogismos ex obliquis constitutis: quia ibi cetera sunt
 quatuor, ut cuiuslibet hois asinus currit, solus est ho, igitur solus asinus
 currit. Quare autem dicitur ex tribus terminis syllogisticis: et quo ad offi-
 cia distinctis: dictum est ante. Et sicut dictum est de compositio-
 ne: sic similiter potest dici de resolutione

Notandū quarto et ultimo Quod Aristot. in fine

huius tractatus quatuor ostendit que propositio sit facilliter syllabisabilis et que
 difficulter. Unde notandū, quod Propositio potest dici facilliter syllabi-
 bilis dupliciter. Primo, quia in pluribus figuris et modis est syllabi-
 bilis. Et sic vltis affirmativa est difficilissime syllabisabilis. Et hoc vo-
 luit Aristot. hic, quia solū in prima figura et in primo modo. Sed pri-
 cularis negativa facillime est syllabisabilis, quia in prima figura et in
 pluribus modis, quia in secundo, quarto, et primo. Similiter in
 tertia figura in tertio et Baroco. Similiter in tertia: ut in tertia
 propositio. Vocardo, Ferson. Et particularis affirmativa difficilis, quia pri-
 cularis negativa, quia nō in tot modis in quorū negativa, et vltis ne-
 gativa est facillime syllabisabilis quia affirmativa quia in pluribus modis
 affirmativa et etiam pluribus figuris. Secundo, propositio dicitur facillime syllabi-
 bilis, id est evidenter: quantum ad principia regulativa syllogorum: et quan-
 tum ad innecionem medij demonstrativi. Et sic propositio vltis affirmativa
 ita facillime syllabisabilis: sicut particularis negativa: quodlibet referendo

Primi Dilemmi

*Quid qd ad hunc con-
clusionem arguitur
ad hunc finem
arguitur*

ad suam pncipiū regulatū. Sequit' corollarie. q' Affs affirmativa
pstruit difficillime. i. pbat. s' facillime destruit. i. impbat. Sed p-
ricularis negatiua facillime pstruit s' difficillime destruit. et vltis
pstruit pntiarē s' nō e' uerfo. et si vltis destruit: destruit et pntia-
larē: et nō e' uerfo. idō q' si destruit affs: destruit et consequens

Conclusio respōsalis Quilibz syllus i aliqua
triū figuraz: ptrans ex tribus terminis et duabus pponib' eci-
am resoluitur in idem. Patet conclusio ex dictis

Arguit pmo Aliqs est syllus q' nō est in aliq
triū figuraz. pbat' de syllo facto in quarta figura. ¶ Dico con-
fōlter iā dicit': qd ē n' f' ma vltaliter trāspōnendo premillas

Arguit scdo Syllus ex ypotesi nō est in aliq
triū figuraz. ergo nō ois syllus est in aliqua triū figuraz. Et h' s. q'
a in omi syllo q' debet esse in aliqua triū figuraz: solū debēt es-
se due ppones. s' in syllo ex ypotesi sunt plures ppones q' due. i-
gitur ¶ Dico. q' licet syllos ex ypotesi: quo ad le totū: nō est in
aliqua triū figuraz. q' neq' ut sic est sy. l'it'ic'. tamen quo ad ei'
pmū pcessū: sed q' ē syl'it'ic': solū h'z duas ppos. et i' aliā figura

Arguit tercio Syllus yppotetic' eciā ē in ali-
qua figura. ergo male dictū est. q' p'clo intelligitur tantū de syl-
logismo kategorico. probatur affs de isto syllo. si hō currit al'
currit. s' hō currit. ergo al' currit. q' est in tertia figura. pbat' q'
a in eo mediū scz hō subicitur in ambab'. q' aut' hō 'sit' mediū
pbat' q' a est termin' bis sumpt' ante p'clonē. ergo est mediū
¶ Tenet pna ex dñfinitione mediū ¶ Dico q' hō nō est mediū: nec
iste syllus est in figura. q' mediū est termin' bis sūpt' aut' p'clom
in cui' vture vna extremitas p'cloditur de alia in p'clusione

Arguit q'rto In aliquo syllo sunt plures ter-
mini q' tres. ergo male dictū est: q' in omi syllo sunt solū tres ter-
mini. ¶ h' is pbat' in hoc syllo. omis al' rationale mortale est sub-
stantia. ois hō est al' rationale mortale. ergo ois hō est substantia
¶ Dico q' Termin' capitur dupliciter. Anomodo ut quibz v'z
significatiua dicitur termin'. Et sic in eodem syllo possunt esse
plures termini q' tres. Alio modo capitur termin' pro termino
syl'it'ico. qui scz habet rationē maior' aut minor' extremita-
tis. aut mediū. Et sic solū sunt tres termini in syllo. Quia plu-

res termini pmo modo possunt habere rationē vni? scdm̃
Definacio em̃ ⁊ determinabile habet rationē vnius termini

Arguit q̃nto Quando p̃plura media infer̃ v-
na p̃clo: ibi est vn? syls. ⁊ ibi erūt plures termini ⁊ tres. q̃a pre-
ter illas duas extremitates sunt multa media. ergo videtur q̃ v-
nus syls p̃ter ex plurib? terminis q̃ trib? ⁊ maior. q̃a ad hoc q̃
sit vn? syls: sufficit q̃ habeat vnā p̃clonē. sicut. ad vnitatē mo-
tus videtur sufficere vnitās t̃mini ad quē ¶ Dico q̃ sicut ad v-
nitatē mor? realis licet requiratur vnitās t̃mini ad quē. tamen il-
la nō sufficit. ⁊ etiā requirit vnitās mediij. ex pmo Eli ⁊ q̃nto ⁊ hi
fioz. ita etiā ad vnitatē syllogismi nō sufficit vnitās p̃clūsōis.
sed requiritur etiā vnitās mediij

Arguit sexto Null? ē syls occult?. ergo di-
cta. in notabili nō sunt vera. p̃batur aīa. q̃a si sic: maxie in Bar-
bara vel in Celarēt. vel in aliquo alio modo. ⁊ hoc nō. p̃batur. q̃
a om̃e argumētū in modo est enidēs. ⁊ syls occult? nō est eni-
dens ¶ Dico. licet syls occult? non est enidēs scdm̃ se: sufficit
t̃n q̃ reducitur ad aliquē modū q̃ ē enidēs. sic etiā syls occult? nō ē
in mō scd; se: ⁊ sufficit q̃ reducitur ad talē sylm q̃ est in modo.

Arguit septimo Null? est syls occult?. p̃ba-
tur. null? syls in aliquo deficit nec supabūdat. ergo null? ē syl-
logism? occult?. tenet p̃ma. quia ideo syls dicitur occult?. B̃ns
patet. q̃a tunc nō esset syls si aliqd̃ deficeret vel supabūdaret.
¶ Dico. q̃ in syllo occulto nihil deficit: quantū ad illud quod ē
de ratione et essencia syls. Tamē potest deficere in aliquo: qd̃ e-
ius for̃am sy. listicā. p̃moueret enidēter. et potest supānere in ali-
quo quod eius for̃am syllogisticā euidenter impediret

Arguit octauo Quelibz p̃pō est eq̃liter syl-
labis. ergo nō aliqua facit? altera. B̃ns p̃batur. q̃a quelibz p̃pō
syllabatur ex duab? p̃missis et trib? terminis et aliter nō ¶ Dico
q̃ quo ad num̃er terminoz ⁊ p̃pōnū: vnaqueqz p̃pō equaliter syl-
logizatur. nō tamen quo ad inuēcione mediij et p̃stitutionē p̃pō-
nū ex qb? debet syllabari aliqua propositio saltem vera

Utrum ars de inuencione mediij sit sufficien-
ter ab Aristotele tradita Pro intellectione questionis more

Primi Priorum

Notandū pmo Qz phus hic tractat de inuen

tionē mediū min⁹ pncipaliter. qā Aristo pncipaliter in sciēcia li-
bri hōr intendit dēfmiāre dē illō et dē ei⁹ pnb⁹. Cōstat autē

q̄ innēcio mediij nō est syllus: s̄ educitur ad syllm: sicut pars
remota: et mediū ē pars remota sylli. Nonit aut Arist. unde

cum phidérations: que debêt art édicirca artê de Inuêctione me

claudendū aliquā orōne oportet syllabantez p̄ferere diffinitiones

et potates rei vel reze hiecatuar p termios ptonis. Sedho
 Qpter piderare antecedeia et psequia termioz in pcone p

banda positoꝝ. Tercia. Q. optet considerare exortanza ad rezinos
actonis. Quarta Optet distinguere m̃a. Nā que dā sunt que se.

quātur rem in eo qd est. ut sunt predicata essentialia. Alia vero
non ut accidēcia. Quia. Inter distinguere predicata ita ab ac-

denrib', et similiter p̄dicata sc̄dm vitatē: a p̄dicat' sc̄dm op̄m
entis. Et scribitur: Quia in terra consilium cōsideracionum p̄-

Onem. Et obliuiscit. Hanc, inter cetera, causa, in hac, p[ro]p[ri]etate, de
cens. Qu[ia]t[en]us plura talia, que p[ro]missa sunt, p[ro]derant, et, tanto

cicins inueniet mediu; ad pcludendū & demostrandū illū ppositū. et
si non: tūc difficili⁹ syllifabit. Prima autē pideracio specialis ē

Quod volens eligere mediū: nō debet eligere illud quod solū p̄dica-
tur p̄culaziter, s̄ illud quod p̄dicatur v̄r. Scda. Lū 21 s̄ p̄dica-

cur: tūc signū v're nō debet poni ad pñs, qd si sic: pñtineret pñ
falsa et impo⁹lis, vt dicendo, iusticia est omne bonū. Tercia pñ

debeant accipi q̃m̃a vel extranea subiecti: nō debeant eligi q̃m̃a vel extranea indicati si illa one sunt m̃: subiecti. Quarta Sineba

eligi aⁿs p^odicati: nō debet accipi aⁿs subiecti: sⁱ aliq^ua aⁿs p^ou

ad policatu, itaq; no ad intellectu. Quinta Aliqua ad inuenienda int
antecedēcia et psequēcia, vt in plurib⁹. Sexta Eligendo psequēcia

Subiecti velpredicati: no est eligendi pñe trascendens, qñ tali co
sequente accepto: non fit syllogismus ad conclusionem ppositam

Notandū scđo Qz regule q̄s Aristo.ponit in

textu de inuentione in diu sunt nonez. lex et eis sunt vtilis: et
tres inutilis. Et iste nonez regule intelliguntur p has dictiones

nouem positas in his metris. Secana. Lageti. Sedanes. Heba-
re. Hedaco. Helbas stant: si nō stāt. Sebas. Decas. et Hedas.

In qualibet dictione pmi vsus sunt tres syllabe. et semp vltima
designat consonem. ad qua debet inneniri mediū intra istos vsus

Original retained as per above instructions

[illegible]

Notadū tercio **Q**uod in pmo versu ponūt sex di-
ctiones: p quas designāt sex regne pstantes. i. vitiles ad inneni-
endū mediū. s. in scdo vsu ponūt tres dictiones: que expmūt tres
regulas in pstantes. i. inutiles: quib? nō potest inneniri medium.
Prima regula tangit in ista dictione fecana. Et est ista. Ad cō-
cludendū vlem affiatinā directe. p suere et pbatine: inneni-
endum est mediū secundū hāc dictionē fecana. sic q tale mediū sit
psequēs ad subiectū et aīus ad pdicatū. Et si qs vult cōcludere
illā pconē pbatine. oīs hō est substācia: debet sumere mediū qd
est pīs ad subiectū et aīus. i. inferi? ad pdicatū. et hoc est al. sic
arguēdo. omē al est substācia. oīs hō est al. ergo oīs hō est substā-
cia. Secūda regula. Ad pcludendū pbatine et directe picu-
larē affiatinā: vbi ambe pmissē sunt vles: sumēdū est mediū se-
cundū hāc dictionē Lageti. q scy: tale mediū est aīus ad vtzūg
extremū. Et si qs vult pcludere illā picularē. al est substācia in
Barapti: debet sumere mediū. hō: qd est aīus ad vtzūg extremū
sic arguendo in tercia figura. oīs hō est substācia. oīs hō est al. et

Primi Priocum

quod dicitur al est substantia. Vico noranter. vbi ambe pmissae sunt v-
 nine: sales. ga pcludendo particulari affirmatiua. vbi vna pmissa est
 vltis: no est necesse capere mediu ad vtriusq extremu quod sit ams
 s sufficit q sit ams ad vnu extremoz. vt si qs p dicitur pcludere. al e
 substantia: vult pcludere in Darij: potest capere corp: qd est q
 sequens. i. supi? ad subiectu scjt al. Vex tamen est q posset cap
 mediu cu Lageti: vt est ho: sic sylisando in Darij. vt ois ho est
 substantia. al est ho. ergo al est substantia. Vico directe. ga ad inne
 niendu mediu ad particulari affirmatiua in directo: tuc mediu debz
 sumi p Belbai. Tercia regula. Ad pcludendu vlem negatiua
 pbatne et directe: vbi maior est vltis negatiua: sumendu est me
 dium p sedantes: quod est pns. i. supi? vl quertibile ad subiectu
 et extraneu ad pdicatu. Et ad pcludendu illa. null? ho est afm?
 in Cesare: sumendu est hoc mediu: risibile: quod est pns quertibi
 litar? ad ho et extraneu ad afm? sic arguendo. null? afm? est ri
 sibilis. ois ho est risibilis. ergo null? ho est afm? Quarta regu
 la. Ad pcludendu vlem negatiua pbatne siue directe siue indi
 recte: vbi maior est vltis affirmatiua: vt in Lamestres: sumendu est
 mediu p debare: quod est extraneu ad subiectu et pns ad p dica
 tum. vt sylisando ista in Lamestres. null? ho est afm?: sumendu
 est p medio: risibile: quod est pns ad pdicatu quertibilitat?: et
 extraneu ad subiectu: sic arguendo. ois afm? est risibilis. null? ho
 est risibilis. ergo null? ho est afm? similiter etiam in Celarent
 Quinta regula. Ad pcludendu particulari negatiua pbatne siue
 directe siue indirecte: sumendu est mediu p sedaco: quod e ams
 ad subiectu et extraneu ad pdicatu. Et Ad pcludendu illa. al no
 est lapis in Festino: capiat p medio: ho. sic arguendo. null? lapis
 est ho. aliqd al est ho. ergo al no est lapis. Et ista regula intelli
 gitur vlr. pterq in Baroco: vbi sumit mediu scdm hac dictione
 debare. Sexta regula. Ad pcludendu particulari affirmatiua in
 directe: debet sumi mediu p Belbai. quod scjt mediu: est ams ad
 subiectu et pns ad pdicatu. vt pcludendo illa. substantia est al: in
 directe in Dabit?: debz sumi mediu: corp? sic arguendo. vt omne
 corp? est substantia. al est corpus. igitur substantia est animal

ntiles: ad ingentēdū mediū pbatini sunt tres. Et dicunt inuti-
les p tanto. qd p eas nō potest sumi mediū: mediaura quo octo

substantia quatuor corporum

Questio Decimanona Fol. 45

etionib? positis in secundo usu. Unde Sifozant ppones scdm illa habitudinem qua denotat habere mediu secundu has tres regulas semper sit coniugacio inutilis. Prima regula. Ad inueniendum mediu p aliqua pctione: no debet sumi pns: saltim supioritatis ad utruq? extremu pctionis. Racio Quia si pmissa deberet fozari scdm illa habitudinem qua habet tale mediu ad extrema: tunc erit coniugacio inutilis in secunda figura: ex pur? affirmatiuis. quia ex quo mediu est pns ad utruq?: tunc vere et affirmitate debz pdicari de utriusq? extremis pctionis. Et hoc fit in secunda figura. Et si qs veller p tale mediu syllogizare in alia figura qz in secunda: tunc semper vna pmissa erit falsa. et sic no fieret syllogismus pbativus. loquendo de pte supioritatis. Et si qs vult p hoc mediu: substantia: in Dani vel in Barbara: inferre ista pctione. ho est al. sic haberet a: quere Dis substantia est al. ois ho est substantia. ergo ois ho est al. maior est falsa. Et hec regula tangitur in hac dictione sebas. Secunda regula tangit in hac dictione Necas. Et est mediu capiti scdm hac dictione Necas: quod est extraneu ad subiectu et ams ad predicatu: est inutile. i. no valet ad pcludendu aliquam pctionem pbativam. Racio Quia ex quo mediu est ams ad predicatu pctionis tunc deberet subijci vere et affirmitate respectu predicati: quod est maior extremitas. Et debet etia esse extraneu ad subiectu: tunc deberet negativam predicari de subiecto: quod est minor extremitas. Et modo. talem faciendo unionem medij cu extremitatib?: erit coniugacio inutilis in prima figura. qa: msiore existente negativa in prima figura nihil sequitur. Etia syllogizando in alia figura p tale mediu: semper vna pmissa erit falsa. loquendo saltem de antecedente inferioritatis et no pvertibilitatis. Tercia regula. Mediu sumptu scdm hac dictione Necas: quod est extraneu ad utruq?: est inutile. Racio Quia ex quo tale mediu est extraneu ad utruq?: tunc vere et negativam debet predicari de utroq? extremo. et sic fieret coniugacio inutilis in omni figura. qa: Ex pur? negativis nihil sequitur. etia si vna pmissa semper esset falsa. et sic non esset syllogismus probativus.

De regule parent in signa sequenti. que pntiter p
pter ei? apparentez difficultate? Dons Monox
dicit. Licet intellectus dictus in hoc passu ois
bus: possit esse plana atq? pspicua

B

Consequencia

F

Inconstans. Quia Ex puris affirmatiuis in secunda figura nihil sequitur

Habituones

A

Quarta Regla designata p
in scda fig. i Lac. 2 pr.

Secunda Regla designata p
in orete in Barali

Tercia Regla designata p
ma 2 scda i Lela. 2 Lela. 2 pricu. nega. i Ser. 2 Ser.

Elbat
pron

Verba
ne. i ea

Re ad pclu. pte. neg.
pser i Baroco

Habituones

E**D**

Extra

Institio iol figura

nea

ex puris negatis

B

Predicati

Quinta Reg.
n. i Ser. Boc.

Prima Regla designata per Secunda ad conueniendum in Bui

fig. p Se
Ser. i. 2 i

Ad pclu. denon
et

Ad pclu. denon
et

Inconstans in omnibus figuris in prima 2 tertia minore negatiua
nihil sequitur. Et in secunda medium semper e pns

Particulari affirmatiua
habitu

Subiecti

L

Secunda Regla designata p Lageti. ad pcludo i particulari e
affirmatiua i tertia figura in Darapti. Disamis. Darili

Antecedencia

S

Morandū vltari **Q** Arist. in fine re.pbat v-
nam opinionem: erroneā aliquorū logicorū: qui dicebāt. qd Ars de
inuenione mediū nō esset necessaria et utilis: s; supracua. et di-
cebat. qd Qm̄ gen? p̄lois posset sufficienter syllisari de mōstra-
tione et dialectice p̄ viā diuisionis. sicut hec p̄lo si esset p̄bada. ois
hō est rationalis. dicebāt qd illa p̄bacio deberet fieri p̄ viā diui-
sionis: et nō p̄ mediū: qd esset p̄ns subiecti et aīis p̄dicati. sic ar-
guendo. oīne al est rationale v; irrationale. s; ois hō est al. ergo ois
est rationalis vel irrationalis. Tūc vltia. s; null? hō est irrationa-
lis. ergo ois hō est rationalis. istodo. p̄tra istā antiquorū fallaz opti-
onem p̄ns ostendit: qd ars diuidendi modicū innat ad demō-
stratiōē. Et p̄bat sic: Diuisio est sicut syllus infim? igit. Bñs patz
Quia diuisio petit illud quod oportet ostendere: aut p̄ ea; syllisat
aliquo cōmuni? eo qd debz syllisari. vt patet in exemplo adducto.

Conclusio respōsalis Ars de inuēctione mediū
est insufficienter assignata. Patet p̄lo. Quia scdm̄ hāc artem in-
uentū potest mediū tū in syllo ex p̄poreti q̄ ostensiuo. sive sit ex p̄-
positionibus de inesse. sive ex p̄positionibus modalibus: vt p̄ba-
ri potest inducine. ergo hec ars est insufficiens

Arguit p̄mo Nulla est ars de inuēctione mediū
Probat. vel ergo hoc est in syllo illatino vel p̄batino. Ad illati-
no. qd sic nō esset necesse tradere artem de isto. Quia ois termi-
nus potest esse mediū in syllo illatino. Ad ecia in syllo p̄batino.
qd de isto hic nō defmiat Arist. **I** Dico qd Ari. hic docet inuent-
re mediū ad sylm̄ p̄batinū. et deceriat hic de syllo p̄batino non
principaliter: tamen quodāmodo eciam docet inuenire mediū
ad sylm̄ illatinnū: inquantū p̄batinnus est illatinnus

Arguit scdo Nulla est ars de inuēctione mediū
Probat. nulla est ars de inuēctione extremorū. igit nec mediū. te-
net p̄na qd mediū dicit respectu extremorū. modo. quēcūq; scien-
cia p̄siderat vnū extremorū p̄siderat ecia et aliud. P̄ns est notū.
E Dico qd nō oportet aliq̄ sciēciā esse de extremis. quia quacūq;
p̄clusionē p̄posita statim habet extrema: s; non medium. et ergo

Arguit tercio Si ista p̄lo esset vera. seq̄ret.
qd aīus sciēs istū tractatū sciret oēm p̄lonē mōdi. demonstrare.
P̄ns falsū: qd nō statim sciret demonstrare p̄lones in q̄stib; a-

Primi Priorum

rica. pbat seqla. qd sciēs istū tractatū: sciret mediū ad omēz ꝑclusionem ꝑbandā ¶ Dico qd aliqis sciēs istū tractatū non scit mediū ad omēz ꝑclonē: s̄ bene scit qualiter se debet habere mediū ad omēz ꝑclōz, tamen cum hoc stat: qd nesciat ista media

Arguit q̄nto Ars de inuēcioe mediū nō ē suffi-
cienter assignata. pbat. qd ipa est tradita ꝑ ꝑmlos istos a b c d s̄ isti termini nō possunt trahi ad omēm sciēciā. qd nō q̄libz sciēcia soiat ex ipis suas syl̄isaciones ¶ Dico v̄z argumētū ꝑcluderet: si Arist. ostenderet. de istz terminis aliquis secundum se. s̄ circūloqz Arist. ꝑ istos ꝑmlos mediū et extrema ꝑclusionis

Arguit q̄nto Si sufficiēter sciēcia esset tradi-
ta ad omē mediū ꝑbatū. tūc sciēcia libri Posteriorz et Thopicoz sup̄stēter. patet. qd ista sciēcia docet inuenire mediū ꝑbatū ad omē ꝑclonē ¶ Dico qd nō. qd ista sciēcia est de medio ꝑbatino in genere. sciēcia v̄o libri posteriorz et thopicoz in specie

Arguit sexto Ad syl̄isandū v̄lem affizatiua;
potest capi mediū quod est ꝑ̄is ad v̄tūqz. pbat de ista. ois hō ē risibilis. Similr potest capi aīis ad v̄tūqz ꝑ medio. vt est racionale Dico v̄z argumētū ꝑcludit i quertiblibz? s̄ n̄ i subordinat

Arguit septimo Nullū est mediū quod potest
esse aīis et ꝑ̄is ad v̄tūqz. ergo Lageti male ponit. Aīis patet. qd nullū mediū potest esse ꝑꝑo inferēs et illata ad aliquā ꝑclonē ergo nō potest mediū esse aīis et ꝑ̄is ad v̄tūqz ¶ Dico v̄z argumētū ꝑcludit. cū aīis et ꝑ̄is capiūt vt sunt passionēs ꝑꝑonis. modo hic debēt capi vt sunt passiōēs ꝑmloz ꝑ sup̄iori et īferiori.

Arguit octauo Pro inuēcioe mediū ad ꝑticu-
larē negatiuā debēt esse plures regule q̄ vna. ergo dicta sunt in sufficiēter posita. pbat ꝑticulaz? negatiua est facillimē syl̄isabilis quo ad pluralitatem figurālē et modalē. ergo debet habere plura media. et ꝑ ꝑ̄is deberēt poni ꝑ eiꝝ syl̄isacione plures regule q̄ vna que designat ꝑ ꝑedaco ¶ Dico v̄z argumētū ꝑcludit qd ad syl̄isandum ꝑticulārē negatiuā: ponit vna regula speciat Ricer ad eandē ecclā syl̄isandū ꝑcurrāt plures alie regule. qd oē mediū quod valz ad ꝑcludēdū v̄lem negatiuā: hoc idē valz ad ꝑcludēdū particularem negatiuam. quia. ex quocūqz medio argnimus in Camestres: ex illo ecclā ꝑpossumꝝ arguere in Baroco

Arguitur nono *Habitudo mediij ad extrema de*
 signata p illā dictionē fēbas nō facit coniugacionē inutilē, ergo
 regula septima nō est vera. *Ans.* qā sic ē: sequet q in scda figura
 nulla esset coniugacio utilis. pns falsus. Seq̃la patet. qā in scda fi
 gura mediū est pōicione p̃mū: et debz bis p̃dicari. s̃ hoc nō pos
 set esse: nisi esset pns ad ambas extremitates. **Dico** q esse
 sequēs ad ambas extremitates potest intelligi dupliciter. Uno
 modo scdm rem et modū enūciādi simul, et sic nō optet mediū
 in scda figura esse pns ad ambas extremitates. qā sic argueret
 ex purz affiātiōis. Alio modo hoc intelligit scdm modū enūciā
 di. Et sic mediū in scda figura est pns ad ambas extremitates

Et p̃ Eodē mō valeat syllisare i abstractz sicut
 i p̃cretz: i obliqz sicut i rectz. Pro icellētiōe p̃me p̃z questionis

Notandū p̃mo **Q̃ p̃cretū est quod significat**
 onē suā fōzālī significat aliquā naturā vel fōzā mē p̃crecione ta
 men ad suā suppositā vel ad suū subiectū. vt hō qd est p̃cretū sub
 stancialē: significat naturā humanā p̃ncipaliter: p̃notando ta
 men suppositā in qb' est talis natura. Alib' vō qd est p̃cretū acci
 dentalē vt albedinem fōzāliter: p̃notādo subiectū illud i quo ta
 lis est albedo. Abstractū vō est quod fōzālī suā significacionē natu
 ram vel formā aliquā accidentālē cū p̃cissione suppositi vel subie
 cti facit. vt hūānitas: albedo. Et aduerte. q̃ Dupliciter potest
 intelligi eodē modo valere syllm in abstractz sicut in p̃cretz. A
 no modo. q̃ sicut ex p̃missis de t̃mīs p̃cretz inferi t̃cō de t̃mīs p̃
 cretz: ita indifferēter possit inferri t̃cō de t̃mīs abstractz vel e
 p̃nēso. Et hoc videt posse p̃ringere p̃pter idēitatē eoz. Concre
 tum eīm et abstractū idē sūt fōzāliter: licet sub alio modo p̃ndi.
 et sic nō debz intelligi eodē modo valere syllm in p̃cretz et in ab
 stractz. Et hoc vult p̃hūs in l̃sa: vbi inter cerera impedimēta ex
 pte t̃mīoz impediciū aliquā oīom esse syllogisticā: ponit hoc v
 num impedimētū. Quādo nō tenet eodē mō t̃miniū p̃missis et
 in p̃cōne: s̃ variā scdm p̃crecione et abstractionē: p̃tingit in syl
 logisando decipi. ita. q̃ credis oīo esse syllogistica: et tamen nō est.
 vt sic arguendo. nulla sanitas ē egritudo. oīm hōmī p̃tigit lesse
 sanitatē. ergo null' hō ē eger. hec p̃nā nō valz p̃pter mutacionē
 t̃erminoz scdm abstractionē et p̃crecionez. Alio mō potest in

Dij:

Handwritten notes in a cursive script, likely a student's marginalia or a later addition. The text is partially obscured by the main text's right margin and is difficult to decipher fully, but appears to discuss logical or philosophical points related to the main text.

Primi Priorum

telligi. quod sicut ex f. missis de terminis peret. scdm art. 1. a datam
p. p. huius p. de terminis peret. ita scdm ead. art. 2. syllogandi ex p.
missis de terminis abstract. p. fieri p. de terminis abstract. et sic p.
ead. d. 1. p. eod. m. o. val. syllogare i. abstract. sicut i. peret. f. nat.
tamen regul. generalib. syllog. Unde. sicut bene seqt. omne colo-
ratu est quale. omne albu est coloratu. ergo omne albu est quale. sic
eciā bene seqt. ois color est qualitas. ois albedo est color. ergo o-
mnis albet o est qualitas. Pro scda p. p. sionis intelligenda.

Notandu scdo Quod quoniam rectus et obliquus idem
significat: tamen non sub eodem modo. sicut. quia obliquus ultra huius
recti principalis addit aliquam obligationem: puta possessionis vel acq-
sitionis. et p. tanto rectus et obliquus non sunt termini synonymi. im-
mo scdm aliquos obliquus plura sunt. q. rectus. et q. quibus obliquus est
terminus prioratus. ut li. h. de h. a. m. a. t. e. j. a. l. i. significat omnem
rem possessionem ab h. o. l. e. et p. illa supponit. et de f. o. r. a. l. i. h. a. t. h. o. l. e. m.
quod notat tamq. possessores. Et ideo p. h. a. c. d. i. u. e. r. s. i. t. a. t. e. j. q. u. a.
rectus et obliquus habent in modo h. u. i. d. i. vel scdm quosda eciā in fi-
gnificato. nō q. d. p. u. e. n. i. t. r. e. c. t. o. p. u. e. n. i. t. e. c. i. ā. o. b. l. i. q. u. o. et p. p. r. i. s. si
ex rectis sit bonus syllogismus: non videtur esse inconueniens:
si ex obliquis non posset fieri syllogismus.

Notandu tercio Quod quia ex omni p. pone de imio-
distributo cum una alia. in qua ponit aliquis terminus subsumptus
sub illo termino distributo: est bonus syllogismus. Ideo. eū ex obliquis po-
test fieri talis dispositio: potest eciā ex obliquis fieri bonus syllogismus: ser-
uat tamen omnibus p. d. i. c. i. o. n. i. b. r. e. g. i. t. ad formā syllogisticā. videlicet:
ne sit p. p. d. i. c. a. t. u. m. m. i. n. o. r. q. u. i. s. u. b. i. e. c. t. u. m. d. i. s. t. r. i. b. u. t. u. m. m. a. i. o. r. e. j. et sic de
alijs. xxiij. p. d. i. c. i. o. n. i. b. i. n. xxiij. regulis syllog. exp. s. i. s. quod de-
clarat Arist. p. o. e. s. f. i. g. u. r. a. s. Cū q. n. t. u. ad p. m. ā. f. i. g. u. r. ā. p. o. n. i. t. t. r. e. s. r. e.
g. u. l. a. s. P. r. i. m. a. m. a. i. o. r. e. d. e. r. e. c. t. o. r. m. i. o. r. e. e. x. i. s. t. e. n. t. e. d. e. o. b. l. i. q. u. o. s. e. q. t. p.
c. l. o. d. e. o. b. l. i. q. u. o. ut o. i. s. s. o. p. h. i. a. ē. d. i. s. c. i. p. l. i. n. a. b. o. ē. s. o. p. h. i. a. g. b. o. n. i. ē. d. i.
s. c. i. p. l. i. n. a. Scda reg. l. a. m. a. i. o. r. e. d. e. o. b. l. i. q. u. o. r. m. i. o. r. e. e. x. i. s. t. e. n. t. e. d. e.
r. e. c. t. o. i. n. p. m. ā. f. i. g. u. r. a. s. e. q. t. u. r. p. c. l. o. d. e. o. b. l. i. q. u. o. ut c. u. i. l. i. b. q. u. a. l. a. n. t.
xiiij. est disciplina s. b. o. n. u. ē. q. u. a. l. e. a. n. t. p. r. i. s. ergo boni est discipli-
na. Tercia reg. l. a. E. r. a. m. b. a. b. d. e. o. b. l. i. q. u. o. i. n. p. m. ā. f. i. g. u. r. a. s. i. t. b. o.
n. u. s. s. y. l. l. o. g. i. s. m. u. s. ad inferendū p. c. l. o. n. e. j. d. e. o. b. l. i. q. u. o. r. e. q. u. a. n. d. o. q. d. d. e. r. e.
c. t. o. D. i. s. p. o. s. i. t. i. o. a. n. t. e. p. c. l. o. n. i. s. c. o. g. n. o. s. c. i. t. e. x. r. e. l. a. t. i. o. n. i. p. o. s. i. t. o. i. n. m. a.
t. e. r. e. Si eū relatiuū est obliqui casus: p. c. l. o. e. r. i. t. d. e. o. b. l. i. q. u. o. S. i.

¶ So relatiuū ponat in recto: p̄cto erit de recto. Exēplū p̄mi. cui⁹
cūq; est disciplina illi⁹ est gen⁹. boni est disciplina. igit boni ē ge
nus. Exēplūz scđi. cui⁹ cūq; est disciplina hoc est gen⁹. boni est
disciplina. ergo boni est gen⁹. Et est sciendū: q; tales sylli qui
sic fiunt ex obliquis: dicūt esse in aliquo modo vel figura nō p
prie et directe: capiēdo figurā eodez mō quo ante diffinita est.
S̄ solū reductiue: in quantū sc̄t p̄mise de terminis obliqs habent
resolui in p̄missas de terminis rectis. Vel eciam: dicuntur esse in fi
gura vt in mō aliquo. q; habent similitudinē talis modi vt figure

Notandū q̄rto Quia i syllis de obliqs aliqu

signū distributiū addit subiecto cōposito, ex recto ⁊ obliquo. s̄
deo ad cognoscendū quid ibi distribuāt. Notande sunt tres re
gule. Prima Signū vlc aff̄atiū obliq; casus additū aggre
gato ex recto et obliquo solū distribuīt obliq;: cū quo p̄uenit in
accidentib⁹ et nō rectū. Secda regula. Signū vlc aff̄atiū
nomīnatiue casus: additū aggregato, ex recto ⁊ obliquo: distribu
it p̄rōbz. Racio harū duarū regularū est. Quia ad motū subiecti
mouent oīa ei⁹ accidentia. nō tamen everso, necesse ē substantiā
moueri: moto aliquo accidente. Sed rect⁹ se habet vt substanti
a. obliq;⁹ vō vt accidens. ergo distributo siue multiplicato re
cto: op̄ret distribuī et multiplicari obliq;os et nō everso
Tercia regula Signū vlc negatiū: eciam si ponat in obliquo: di
stribuit rectū. Racio. Quia tale signū includit negationē: quē
omniū se quencia distribubilia confuse distribuūt in negat

Conclusio responsalis Eodemodo valet syl
logizare in abstractis sicut in p̄cretis: in obliqs sicut in rectis. in
tra intellectū dictarū in notabilib⁹ Patet p̄cto ex dictis

Arguit p̄mo Non valet eodē modo syllisare

in abstractis sicut in p̄cretis. q; hic nō seq̄. nulli egritudine p̄lgit
inesse sanitate. oīi homini p̄ngit inesse egritudine. ergo nul
li homini p̄ngit inesse sanitate. Et tamen in p̄cretis seq̄. nul
lum al⁹ p̄ngit esse egr. oīe sanū p̄ngit esse al⁹. ergo nullū sanū
p̄ngit esse egr. ¶ Dico q; nō valet. q; pl⁹ est p̄dicatū minoris
q; subiectū maioris. q; in minori hoc totū est p̄dicatū p̄ngens
inesse egritudine. S̄ in maiori solum subiicitur egritudo

Arguit scdo In p̄cretis nō valet arguere sylli

Primi Priorum

ffice. ergo nec in abstractis. Hñs patet. q̃a nō seq̃. ois alb⁹ ēco-
lorat⁹. niger est alb⁹. ergo niger est colorat⁹. pbat. q̃a p̃misse ⁊ p-
clusio nō s̃nt p̃pōnes. eo q̃ adiectiva nō possunt esse extrema p-
p̃ositionis ¶ Dico q̃ adiectiva et p̃creta sc̃dm se in masculino
et feminino genere non possunt esse extrema p̃p̃ositionis. tamē
bene cum addito vel in neutro genere

Arguit tercio Nō valet eodē modo syllisare

in abstractis sicut in p̃cretis. pbat. q̃a alia ē habitudo abstractoꝝ
et p̃cretorū. igit̃ in eis nō valet eodē modo syllisare. Hñs. q̃a ab-
stracta s̃nt dispersa adinvenit̃: ita q̃ vnū nō potest p̃dicari de
alio vere et affirmatiue. p̃creta ṽo possunt. Cōsequēcia ṽo patet
Quia in f̃m̃is diuersarū habitudinū: nō eodē modo syllisamus.

¶ Dico. q̃ eisi in terminis p̃cretis ⁊ abstractis nō sit eodē mō syl-
logisandū: quo ad syl̃m p̃tractū ad certā materiā: p̃nta demō-
stratiua et p̃babilē. tamen in syl̃lo simplr dicto bñ valet. q̃a ita
bene syllisat̃ ex falsis: in syl̃lo simpliciter dicto: sicut ex veris

Arguit q̃rto Ex obliq̃s nō potest fieri syl̃lus

P̃. obat. ois syl̃lus debet esse ex p̃p̃ositione. s̃ obliqui nō causant
p̃p̃ōne. ergo. minor patet auctoritate Aris. i. mo p̃eribrentias

¶ Dico. q̃ obliqui nō p̃stituit̃ p̃p̃ōne sc̃dm se et ratiōe s̃nt. tamē
in orōine ad eorū rectū bene p̃stituit̃. Et ideo syllogismus de o-
bliquis est syllogismus occult⁹. et debz resolui in syl̃m de rectis

Arguit q̃nto Ille syl̃lus nō est bon⁹ in quo cō-

mittitur fallacia accidēt̃. s̃ in syl̃lo cui⁹ vna p̃missa est de recto
et alia de obliquo: cōmittit̃ fallacia accidēt̃: p̃pter variacionē
medij penes rectū et obliquū. ergo ¶ Dico. q̃ variatio recti in
obliquū nō causat fallaciā accidēt̃: nisi variē habitudo locutio-
nis: que solū est in modo significadi gr̃amaticati. potest tñ ibi
tal fallacia accidere indebite arguēdo. vt si sic arguat̃. hōis ē ge-
nit̃iui casus. Ioannes est hō. ergo Ioannes est genit̃iui casus

Arguit sexto In syl̃lo ex obliq̃s ex ṽo seq̃tur

falsum. ergo nō est bon⁹ syl̃lus. Hñs patz sic arguēdo. null⁹ equ⁹
est asin⁹. cui⁹ libet hōis ē equ⁹. ergo null⁹ hōis ē asinus. vbi añs
potest esse ṽex p̃te ex̃te falso ¶ Dico q̃ nō bene p̃cludit̃. sed
hic debet p̃cludi. ergo aliquid quod est cui⁹ libet hōis nō ē asin⁹.

Nel sic. ergo nihil quod est cui⁹ libet hominis est asinus

Arguitur septimo In omni syllo oportet sumere aliquo de aliquo. Sed hoc non potest fieri in ipso de terminis obliquis. ergo ex finis obliquis non potest fieri syllogismus. **¶** Dico quod non oportet in omni syllo sumere aliquo de aliquo in recto. quia non omnis predicatio est in recto: dicens hoc esse hoc. Sed sunt etiam alie predicationes secundum diversas habitudines obliquorum.

Utrum modus arguendi ex reduplicatiuis et finis infinitis per hunc sit pueniendi assignatus. Pro prima parte questionis

Notandum primo Quod pro reduplicatiua est pro

in qua ponitur signum reduplicatiuum reduplicatiue tenens se ad predicatum. Et cuius descriptionis ultima pericula datur intelligi. quod in reduplicatiua ipse reduplicatio ponenda est ad predicatum. ita quod est predicatio ipsius predicati et non subiecti. Quia reduplicatio denotat causam inherencie predicati ad subiectum. Est enim secundum Albertum reduplicatio iterata enunciacio super extremum propositum denotans causam inherencie predicati ad subiectum. Inherencia autem est quedam relatio: que ad subiectum terminatur et a predicato inchoatur. Inherere enim est ipsius predicati et non subiecti. Et ita reduplicatio predicati ipsius predicati dicenda est esse et non subiecti. Et quo sequitur quod distributio et reduplicatio opposito modo se habet. Distributio enim est ipsius subiecti in comparatione ad predicatum. et habendo per distributionem designata incipit a subiecto. diuidens partes subiecti tendit ad predicatum. Et ideo addit ad subiectum. Reduplicatio autem quod signat causam inherencie: que quod inherencia incipit a predicato et terminatur ad subiectum. ideo ipse addit predicato tanquam eius determinatio: et non tanquam illi quod reduplicatur. Propter quod reduplicatur est ipsum subiectum: per quod accipit aliquid ipsius subiecti: quod est causa inherencie ipsius predicati ad subiectum. Si enim predicatum esset illud quod reduplicatur: pro illa esset falsa et intelligibilis. Reduplicatio enim ipse dicta importat et virtualiter causam. Et ita addita predicato denotaret ipsum predicatum accipi per. et ipsum esse causam quare inest subiecto. Propter primum: pro illa esset falsa. quia etiam pro est falsa: in qua predicatur per se sumptum. Propter secundum est pro intelligibilis. quia non est intelligibile: quod idem sit causa simpliciter et per se. Occurrit autem in ipse reduplicatiua quattuor. Primum est nota reduplicacionis: que est pro cum suo casuali. ut secundum quod. in eo quod. in quantum. vel aliquid simile. Secundum

Primi Priorum

est terminus reduplicatus. Tercium est subiectum principale.
Quartum est predicatum principale

Notandum scdo Quod ex textu eliciuntur due regule
ad syllilandum et reduplicatum. Prima. Adcludendum p^olo
nem reduplicatiua cu reduplicacione medij in pmissis. illa red
plicacio debet poni ad maiore extremitate et non ad mediu. q
a aliter syllisaret in pma figura ex minore falsa. vt boni e disci
plina inquatu bonum. Iusticia est bonu. ergo iusticie est disci
plina inquatu bonu. Secda regula. Adcludendum maiore extre
mitatem de minori: cu reduplicacione minoris extremitatis in p
missa: reduplicacio inter?; ecia ponit ad mediu. qa alr syllisaret
p^olo simp^o sine reduplicacoe. vt ent? iqtu bonu e disciplina iqtu
bonu. h bonu e ens iqtu bonu. ergo boni e disciplina iqtu bonu.
Ad dat aut aliq regla adcludendu p^olo; cu reduplicacoe maio
ris extremitatis. qa talis in nulla figura potest syllisari. In omni
en figura p^oicat maior extremitas in p^olone. Si ergo sumere
tur cu reduplicacione: reduplicaret p^oicatu sup subiectu. quod e
p^ora naturae reduplicacionis. Et aduerte. q. tantu in pma figu
ra potest syllisari cu veraq reduplicacione. scet medij et minor
Et pater in ex^oplis regular. in alijs aut figur? non. Unde. in se
cunda figura no potest syllisari cu reduplicacione medij. aut e
nim illa reduplicacio in pmissis poneret ad mediu: quod ibi pre
dicat. Et sic illa p^oo esset falsa. aut poneret ad maiore extremit
tatem que subijcit medio. vt dicendo. nullu malu inquatu elige
du e eligendu. et sic p^oo illa ecia esset falsa. qa signat oppositu esse
causam oppositi. Potest tamen in scda figura syllisari cu red
plicacione minoris extremitatis: ponendo in minori p^oone et in
p^olone sic. nullu malu est eligendu. h omne bonu est eligendu inq
num bonu. ergo nullu bonu est malu inquatu bonu. In tertia fi
gura opposito modo no potest syllisari cu reduplicacione mino
ris h tantu medij. qa aut illa reduplicacio minoris poneret ad
minore extremitate: que p^oicatur. aut ad subiectu scet ad me
diu. et vtroq modo p^oo erit falsa. sicut patet p^oderati in p^oi
cis terminis. Pro secunda parte questionis

Notandum tercio Quod terminus infinitus e aggre
gatum ex termino finito: et negacione no infinitate recta. Et di
gitur infinitus. qa infinite et indeterminate h^o sui h^oaz. sicut non

*in negans in p^olo
p^oo q^o negans q^o
Iste*

homo: significat omne ens quod nō est hō. Sed termin' iste dicit
finit': qui capit sine negacione nō insignitanter tenta. vt. hō. al.
Et dicit finit'. qā definitiā rem ratione pmarie sue hācōis hē
et importat. Vnde aut pbus tres reglas in textu: ex qb' po-
teit haberi mod' syllisandi ex terminis infinitis. Prima.. Pro-
positio affirmatiua de pōicato infinito: et negatiua de pōicato fi-
nito: nō eqpolet. et iste due. hō est nō bon'. et hō nō ē bon'. tum
pmo. qā aliquid seqt' ad vnā: quod. nō seqtur ad aliā. qā ad hanc.
hō est nō bon': seqt': hōiem esse. quod nō seqtur ad istā. hō nō ē
bon'. modo. pueribilia debēt se sic habere. q' q'q' seqtur ad v-
num: seqtur etiā ad aliud. Tum scdo. qā stat vnā esse verā et ali-
am falsam. qā ista potest esse vera. hō nō ē bon': sine scdo. vt posi-
to: q' hō nō sit. Tum tercio. qā vna aliquid ponit et alia nihil.
Secūda regula. Ad affirmatiuā de pōicato infinito: seqtur nega-
tiua de pōicato finito et nō everso. Exēplū pmi. vt hō est non
bonū. igitur hō nō est bonū. Exēplū scdi. qā nō seqtur. hō nō ē bo-
nū. ergo hō est nō bonū. Tercia regula. Ad affirmatiuā de pōi-
cato finito: seqtur negatiua de pōicato infinito finō everso. ex
ēplū pmi. hō ē bon'. ergo hō nō est nō bon'. Exēplū scdi. vt hō
nō seqtur. hō nō est nō bon'. ergo hō est bon'. Ex qb' pbus tan-
dem infer. q' affirmatiua de pōicato infinito nō est eodē mō sylli-
sanda: sicut negatiua de pōicato finito. Racio. qā ppo affirmatiua
syllisatur in modo affirmatiuo. negatiua vō in modo negatiuo. s
qā idē mod' nō est affirmatiu' et negatiu'. igitur nec ppo affirmati-
ua et negatiua eodē modo possunt syllisari. Sed affirmatiua de p-
dicato infinito est syllisanda eodē modo: sicut affirmatiua de pōi-
cato finito. qā in eodē modo et in eadē figura. Vā sicut bene se
quunt. ois hō ē studiosus. omne risibile est hō. ergo omne risibile ē
studiosum. Sic etiā seqtur eodē modo. ois hō est nō studiosus.
et omne risibile est hō. igitur omne risibile ē nō studiosum. Simili-
ter negatiua de pōicato infinito est eodē modo syllisanda: sicut
negatiua de pōicato finito. Vā sicut bene seqtur. null' hō ē as-
inus. omne risibile est hō. ergo nullū risibile est asinus. sic seqt' in eo-
dem modo. null' hō ē nō asinus. omne risibile est hō. ergo nullū risi-
bile est nō asinus. Et eodē modo ex vers' potest syllisari. vt nullus
hō ē nō al. omne risibile ē hō. ergo nullū risibile ē nō al. Ad cogno-
scendū aut generaliter. an ex terminis infinitis eodē modo syllisā-
dum est sicut ex terminis finitis

*unde in dicto est no
equale ubi p'bract
alibi et hoc est nō
quale Bz q' d' d' d'
no est equale ubi int
finitum q' negatiua
hui' talis q' d' sunt
affirmatiua sicut
ex omni parte et
no parte q' d' d' d'
d' d' d' q' d' d' d'
Bz no q' d' d' d' d'
ex omni parte et mag
parte q' d' d' d' d'
q' d' d' d' d' d' d'
in nō
requale q' d' d' d'
q' d' d' d' d' d' d'
in nō
q' d' d' d' d' d' d'
in nō
q' d' d' d' d' d' d'*

Primi Priorum

Notandū q̄rto Q dupliciter p̄tingit syllisare
ex terminis infinitis. Uno modo, quādo oēs termini syllabifici sunt
infiniti. Et sic eodē modo syllisatur ex ip̄is sicut ex terminis fini-
tis, ut om̄e nō al ē nō hō, om̄e nō sensitivū nō ē al, ergo om̄e non
sensitivū ē nō hō. Alio modo syllisatur ex ip̄is: quādo aliq̄ fini-
ni sunt finiti et aliq̄ infiniti, et sic dupliciter. Uno modo, quādo
vn⁹ termin⁹ infinit⁹ nō variatur in terminū finitū nec e p̄verso: Et
sic bene valet. Secūdo, quādo termin⁹ infinit⁹ mutatur in termi-
nū finitū. Et sic nō valet eodē modo. Unde nō sequitur, om̄e non
accidens ē substantia, oīs albedo ē accidens, ergo om̄is albedo ē
substantia. Et hoc ē v̄x q̄ nō valet: variando terminū infinitum in
terminū finitū in p̄pōnib⁹ affirmatiuis, q̄a in negatiuis bene valet.
Ut bene sequitur, nullum non rationale ē homo, nullus asinus est
rationalis, igitur nullus asinus est homo

Conclō respōsālis Adod⁹ arguēdi ex redupli-
catis et terminis infinitis a p̄bō p̄ueniēter ē assignat⁹. p̄ p̄cto ex dictis

Arguit p̄mo Reduplicatio ē p̄dictio subiecti,
ergo male dicitur ē i p̄mo notabli q̄ sit p̄dictio p̄dicati. P̄a p̄bat
dicēdo ens inq̄ritū ens ē subiectū methaphisice, infinitū sc̄d̄ q̄d in
finitū ē ignotū: ibi reduplicatio ponit ad subiectū, sc̄d̄ q̄ ip̄m sub-
iectū reduplicet. ¶ Dico q̄ dictio reduplicatiua capit dupliciter.
Uno modo specificatiue: vt sc̄d̄ specificat rationē: sc̄d̄m quā pre-
dicatum inest subiecto, et sic capitur in exēplis adductis in ar-
gumēto et in aliis locutiōib⁹ nostris cōmunib⁹. Et isto modo nō
capit hic reduplicatio. Nō enī facit p̄pōnē reduplicatiuā: s̄
vnā simplicē categoricā: ne reduplicato extremo. Et hec redup-
plicatio apud alios vocat⁹ reduplicatio modi inherēdi. Secun-
do, signū reduplicatiuū tenet reduplicatiue inq̄ritū importat
causalitātē et t̄ritatē, et apud alios vocat⁹ reduplicatio rei sc̄d̄
inherēciā alteri⁹ rei ad ip̄a. Et tal⁹ vt dictū ē, est p̄dictio p̄dicati

Arguit sc̄do Si reduplicatiō nō posset se tene-
re ad subiectū: sequerēt, q̄ nulla p̄pō reduplicatiua esset p̄uerri-
bilis, p̄a p̄bat q̄a si p̄uerteret in p̄uertētē signū reduplicatiuū
teneret se ad subiectū: cū in p̄uersa tennit se ad p̄dicatū. ¶ Di-
co q̄ p̄pō reduplicatiua nō ē p̄uertibilis fozaliter sc̄d̄m se totā
in aliā reduplicatiuā: s̄ in non reduplicatiuā: capiēdo subie-

Questio Vigesima prima Fol. 31

etā reduplicatiue p pōicato pueritē et p subiecto aggregatē et
pōicato pōnis reduplicatiue et tñio reduplicat in oīcū hoc pno
mine quod, vel cū hoc toto alqd quod, vt oīs hō inqñatūm ratio
nalis est rībīlīs: pueritē sic, ergo alqd quod inqñatūm rationale
est rībīlīs ē hō. Egidi⁹ vō hic dicit, qd talis pō debz pueritē: de
ponēdo reduplicatiōē, vt sic, ergo qd dā rībīlīs ē hō. Et si obij
citur In pueritiōe faciēda obseruādū ē: qd tñint stent sub eis dē
definiaciōib⁹ in pueritiā et pueritē. Rēspōdet, qd hoc ē vep de
definiaciōib⁹ que disponūt id quod ē subiectū vel id qd ē pōi
catū, cui⁹ modi sunt: alb⁹, niger, nō autē de definiaciōib⁹: que
disponūt subiectū inqñatū subiectū, vt sunt: oīs, null⁹, vel que di
sponūt pōicātū inqñatū pōicātū, cui⁹ modi ē reduplicatio: que ē
pōicio pōicati in ordine ad subiectū, vel inquantūm pōicātū est

Arguitur tertio Cōtra id qd dictū ē, qd redupli
catio addita pōicato: sicut illi qd reduplicat facit pōnē fallam
Hoc enī nō videt ē esse vep, pbat de ista, sōz inqñatūm at nō ē at
que est vera, pbat, sūa pōictoria est falsa, ergo ipa vera, tenz qñā
p legē et naturā pōictoriaz. Pñs qd hec est sūa pōictoria sōz in
quantūm animal: et animal, que est falsa ¶ Dico, qd illud dictū
intelligitur de affirmatiuis: modo ista est negatiua

*non est in affirmatiuis
affirmatiuis non in affirmatiuis
negatiuis*

Arguitur quarto Reduplicatio mediū potest poni
ad mediū in minori pōne, ergo pma reglā fallā, qd si nō: ma
xime ppter hoc: qd minor fieret falsa, s hoc nō, pbat, qd ex addi
tione reduplicatiōis in maiori pōne ad mediū nō causat p
pōicio fallā, vt dictōo, boni inqñatū bonū ē disciplina, ergo etiā
ex additiōe ei⁹ in minori pōne ad mediū nō falsificabit miōr
pō, tenet pñā, qd nō videt ratio diuersitatē ¶ Dico qd ratio di
uersitatē ē, qd in maiori addit illa reduplicatio medio: vt ē sub
iectū, in miōri vō: vt ē pōicātū, vñ nō sōz additiō reduplicatiōis
ad mediū causat falsitatē, s additiō ei⁹ ad mediū et nō pōicātū

Arguitur quinto Reduplicatio sp addēda est pōi
catō, s in aliāna figura mediū semp pōicat, ergo reduplicatiō po
test addi ad mediū ¶ Dico, qd pñs dicit: qd reduplicatio nō po
test poni ad mediū: intelligit de reduplicatiōe mediū: cñz que
nō potest argui in scda figura, vt dictū est in notabili secundo

Arguitur sexto Sicut potest syllisari affirmatiue

etiam reduplicacione: ita etiā potest syllisari negative. Sed p^hs
nō docet syllisare negative, ergo videt: q^d insufficiēter p^hs do-
cet modū arguēdi et reduplicacōis. Affator patet de redupli-
cacione modū sic arguēdo nullū eligēdū ē malū inq^uatū eligen-
dum, omne bonū ē eligendū, ergo nullū bonū est malū inq^uatū eli-
gendū. De reduplicacione vō minor^{is} patet in hoc exēplo, nullū
corp^{us} inq^uatū egrū ē sanū inq^uatū egr^{um}, omne egr^{um} ē corp^{us} inq^ua-
tū egr^{um}, ergo nullū egr^{um} est sanū inq^uatū egr^{um}. ¶ Dico q^d p^hs
nō intendit hic docere omnem modū syllisandi cū reduplicacōe
s^{ed} tantū illū q^{uod} valet sibi ad ostendendū: quomodo syllis cū red-
plicacione reouci possit intres terminos, hoc autem sufficiēter
potest haberi per syllogismū affirmatiuum

Arguit septimo Ex terminis infiniti nō fit ali-
quis syllus, p^{ro}bat^{ur} ois syllisacio est ex p^{ro}ponib^{us}, s^{ed} min^{us} infinit^{us} nō
facit p^{ro}ponē, ergo, affator ē nota, affator patet, q^{uia} ois p^{ro}po est ex
nomine et v^{er}bo, s^{ed} min^{us} infinit^{us} nec est nomē nec v^{er}bū ergo nō p^{ro}-
sternit p^{ro}ponē, affator ē. Arguit p^{ri}mo p^{er} b^{er}menias, s^{im}iliter minor^{is}.
¶ Dico q^d nomē infinitū nō est nomē p^{ro}ssime cap^{it}ū: s^{ed} bene cō-
munit^{ur}: quēadmodū accipit^{ur} nomē scdo p^{er} b^{er}menias, vbi p^{ro}bus
loquitur de multiplicacione p^{ro}posicionum

Arguit octauo Nō valz eodē modo syllisare
ex l^{it}eris infinit^{is} sicut ex terminis finit^{is}: p^{ro}bat^{ur}, ex terminis finit^{is} valz
arguere expositorie, s^{ed} ex terminis infinit^{is} nō, p^{ri}ma p^{ar}te patz ex di-
ctis ante, s^{ed} p^{ri}mo p^{ar}te patz q^{uia} hic nō seq^ut^{ur}, nō sōi ē hō, nō sōi est
aūi^{us}, ergo aūi^{us} ē hō, tenet p^{ri}ma p^{ar}te p^{ro}ssime expositoriū in tertia figu-
ra s^{ed} q^{uod} nō seq^ut^{ur} q^{uia} p^{ro}missa sunt vere et p^{ro}lo falsa. ¶ Dico q^d non
arguit expositorie, q^{uia} mediū ē termin^{us} p^{ri}us et non singularis: eo
q^{uod} supponit p^{ro}plurib^{us}: q^{uia} pro omni ente quod non est sōi

Arguit nono Affiativa de p^{ro}dicato infinito
habet p^{ri}ncipiū in modo negatiuo: nō aut affiativa de p^{ro}dicato fi-
nito, ergo nō eodē modo syllisanda ē illa sicut ista. B^{er}as, q^{uia} affir-
mativa de p^{ro}dicato infinito equaliter negatiue de p^{ro}dicato finito:
que syllisat in modo negatiuo: cum inferat ipam, vt patet ex se-
cunda regula, s^{ed} p^{ro}ponēs equaliter eode^m modo syllisari possunt,
ergo et. ¶ Dico q^d hec ratio p^{ro}supponit affiativā de p^{ro}dicato in-
finito equaliter, q^{uod} ē p^{er}tra dicta in p^{ri}ma regula notabilis tereij.
Vel potest dici ad minorē, q^{uod} equaliter quo, ad modū enūciādi

Secundi Priorum Questio Prima Fol. 52

zo modo syllogisantur quales non sunt: affirmatiua de predica
to infinito: et negatiua de predicato finito

Et tantum de P. imo Libro Prior

Circa incipium secundi

di Libri Priorum Queritur.

Utrum tantum sex sint pote
states syllogistice. et an pme

tres sint sufficienter assignate Pro

intellectione questionis mote

Notandum pmo Quod Aristo.

in pmo libro: postquam ostendebat et det
minant de simplicis syllo ostensio. nunc in isto libro determinat de syl
logismo ex hypothese: qui est coposicio. Dicitur enim pmo in Metaphisice.
Simpliciora pora sunt his que sunt ex additione. Hypothe
sis autem est dictio greca. Et dicitur ab ypos quod est sub et thesis posi
cio. Unde syllogismus ex hypothese tantum valet: sicut syllogismus ex hypothesi
one. unde Syllogismus ostensio est quod ex duabus premissis in modo et figu
ra dispositis: ostendit conclusionem principaliter intentam sine aliqua hypo
thesi. Et syllogismus ex hypothese est quod infert conclusionem principaliter intentam
ex aliqua suppositione. Notandum est etiam quod Potestas syllogistica
diffinitur sic. Est potestas syllogistice gracie forme ei attributa ratione al
tius hypotheseis valens ad falsitatem ostensionem: et veritatem enodationem.
Dicitur ad veritatem enodationem et falsitatem ostensionem. in istis princi
palibus innuit finis istarum potestatum. nam Alique valet ad falsitatem ostensionem
vel syllogizare ex oppositis syllogizare ad impossibile. Alique valet
ad enodationem veritatis. vel syllogizare ex falsis verum: concludere plures
conclusiones. Et iste potestates non veniunt syllogismo eodem modo. quia
iste tres. scilicet Plures concludere. Ex falso syllogizare verum. Ex opposi
tis syllogizare. veniunt syllogismo ratione premissarum. Et alie tres ratione co
clisive syllogismi. Dicitur ergo. quod Tantum sex sunt potestates syllogistarum: spe
cifice distinguere et formaliter: que tangunt in hoc syllogismo. Plures falsum.

Circum conuersum. Impos. et oppo.

Secundi Priorum

Notandū scđo Qz pma potestas syllistica ē.

plura ꝓcludere, unde Plura ꝓcludere est ipm sylm ratione añ-
cedēs esse illarū pluriū ꝓsonū syllistice. Et scđm Arist. in ce-
terū hoc potest fieri quāssq; modis. scđt qz sylms manēs in ea-
pēm figura: licet nō modo ꝓcludat plura. Primo ꝓ ꝓuersionem
Quia ois sylms ꝓcludēs ꝓuersam eque: pmo ꝓ immediate etiā ꝓ ꝓ-
ꝓuere ē eiꝑ ꝓꝓuertent ē. ꝓ illā regulā. Quicqd seqt ad ꝓꝓs alicu-
ius ꝓꝓe: hoc etiā seqt ad añs. Et sic scđm ꝓbñz, qlibz sylms potest
ꝓcludere plura. ꝓter illū q ꝓcludit ꝓticularē negatiuā, eo qz tal
nō est ꝓꝓuercibilis in vnā de modo loqēdi ꝓuierio. Secūdo hoc
potest fieri ꝓ subalternacionē, et sic Ois sylms qui ꝓcludit vlem
etiā potest ꝓcludere eiꝑ ꝓticularē. Tercio hoc fit ꝓ ꝓꝓolētiā qz
Quicqꝓ ꝓmisse possunt inferre vnā ꝓꝓolentē: etiā potest infer-
re aliā. Quarto hoc fit ꝓ subsumptionē. Et de isto modo Arist.
in tertio ponit regulas. Prima. Omnes sylms vles in pma figura
possunt ꝓcludere plura ꝓ subsumptionē sub medio vel minore ex-
tremitate. Exemplū pmi sic ponendo maiorez, ois al ē substācia.
al ē mediū, possūz sic subsumere, ois hō ē al, ois leo ē al, ois bos
ē al, et ꝓcludendo, ergo ois hō ē substācia, ois leo ē substācia, o-
mnis bos est substācia. Exemplū scđi sic arguendo, ois corpꝓs
ē qzāqꝓ, ois al ē corpꝓ, al ē minor extremitas, et subta subso-
mꝓ sic, ois hō ē al, ois equꝑ ē al, ois hircꝑ ē al, et ꝓcludendo, er-
go ois hō est qzāqꝑ, et hircꝑ est qzāqꝑ. Secūda regula. In oibz
modis ꝓticularibꝑ ꝓꝓe figure: solum possunt plura ꝓcludi ꝓ sub-
sūptionē sub medio et nō miori extremitate. Tercia regla. In
oibꝑ modis scđe figure: siue sint vles siue ꝓticularēs: solū potest fie-
ri subsumptio sub aliqua extremitatē que distribuit: et non sub
medio. Quarta regula. In tertia figura solū fit subsumptio in
ista ꝓmissā: vbi mediū distribuit: et sub nulla extremitatē, quia
tales ibi ꝓdicāt. Stant ergo iste regule in isto, qz Sylms potest
plura ꝓcludere ꝓ subsumptionē sub terzmo distributo a ꝓꝓe sub
iecti ꝓꝓito: siue fuerit maior extremitas, siue mediū siue minor
extremitas. Utilitas aut huiꝑ potestatis est: vt sciamꝑ multipli-
care ꝓsonas alicuiꝑ sylm: siue multiplicaciōe ꝓmissā: Sed ꝓꝓo-
phetis in qua fundat, in cuiꝑ scđt vtute sylms ꝓcludit plura: est
ista regula generalis. Quicqd seqt ad ꝓꝓs alicuiꝑ ꝓꝓe: etiā
anrū est sequi ad antecēdens eiusdem consequencie

Notandū tercio Secūda potestas syllistica ē

Ex falso syllogizare vey. Unde Ex falso syllogizare vey est ex pmissis
ambabus falsis vel vna earum falsa: inferre conclusionem veram syllogistice.
nō quod propter quod et ex necessitate. s̄ scilicet quia est. et nō gracia for-
me falsitatis: s̄ quia materie falsae: et disposite in modo et figura
Cuius est simile secundum Albertum. Nam duo numeri impares: p̄sum-
unt numeri parē. nō p̄ quāto sunt impares: s̄ p̄ quāto est in eis
materia numeri paris. sic etiam in p̄posito. Duobus autem modis p̄-
git ex falsis syllogizare vey. Primo. Ex ambabus falsis. vt nullus
hō ē al. ois lapis ē al. ergo nullus lapis ē hō. Secundo. Ex vna
falsa. Et hoc dupliciter. Vno modo. Quādo maior ē falsa: tam
in modis affirmatiuis s̄ negatiuis. Exēplū de modis affirmatiuis.
omne albu ē al. ois cignus ē alb. ergo ois cignus ē al. Exēplū de ne-
gatiuis. nullus albus ē al. ois nix ē alba. igit nulla nix est al. Alio
modo. Quādo maior ē vera et minor falsa in modis affirmatiuis. vt
hic. ois equus ē al. ois hō ē equus. ergo ois hō ē al. In negatiuis. nul-
la medicina ē al. ois musica ē medicina. igit nulla musica ē al.
Utilitas autem huius potestatis est. vt sciamus cognoscere naturā p̄se-
quēcie bone. Quia ois p̄ia ē bona: cuius assis non p̄t esse vey sine p̄-
sequēte. ypothesis autem huius potestatis ē ista regula cōmunis. ois
p̄ia ē bona cuius assis nō potest esse vey sine p̄te. Sed diceret.
Ex falso seq̄t vey. quare et quēso: ex vero nō seq̄t falsus. Dico. q̄
ratio dīuersitat̄ ē ista. quia Quādo ex veris infer̄ falsus. tūc opposi-
tum p̄tis nō repugnat antecēdi. quia tūc oppositū p̄tis est vey: et
antecēds etiam ē vey. Alio modo. vey vero p̄sonat et nō repugnat. Si
quādo ex falsis syllogizat vey. tūc oppositū p̄tis repugnat antecē-
di. sic q̄ nō possunt sit stare in veritate. duo enim falsa nūq̄ possunt sit
stare in veritate. Et quoniam in p̄ia bona et necēaria: ex p̄libus seq̄t ip̄le
vt sic arguēdo. ois currēs ē equus. ois hō ē currēs. ergo ois hō ē equus
Tamen ex veris nō seq̄t falsus. Et ratio dīuersitat̄ est. Quia due
possibiles possunt p̄tinere vnā copulatiuā impossibilē. s̄ nūq̄
due p̄posiciones vere possunt constitūtere vnā falsam
Notandū q̄rto Tercia potestas syllogistica est
circulaziter syllogizare. Unde Circulariter syllogizare: est ex p̄lōe
et quērtēte vni p̄missee inferre aliā p̄missā. vt capiēdo istū syllogi-
smū. Ois hō ē al. rationale. omne risibile ē hō. ergo omne risibile ē al. ra-
tionale. et p̄lōne et quērtēte maioris inferri potest minor: sic syl-
logizādo. omne risibile ē al. rationale. omne al. rationale ē hō. ergo
ois risibile ē hō. quod ē argumētū in p̄ma figura de p̄missis trāspo-

Secundi Priorum

[Faint handwritten notes at the bottom of the page]

syllor sunt sufficienter assignate. Patet conclusio ex dictis

Arguit secūdo Plura pcludere nō est pma po.

testas sylli. pbat. qd null' syl' potest plura pcludere. pbat. offi-
ciū pmissaz ē pcludere. s' syl' accipit p pmissis et pcone sunt
ergo syl' nō pcludit. Adator nota. Adior patet ex his que di-
ct' a sunt circa diffinitionez syl' Q Dico q syl' puenit pcludere
gracia sue parels. scilicet gracia premissarum

Arguit tercio Ide inquantū idē solū facit idē
ergo eodez pmissis inferūt tantū vna pcone. ergo male dicit q
idez syl'us grā pmissaz potest plura pcludere. Aliis ē Arist. scdo
de generatione Q Dico q maior intelligit de causa effectus. mō
pmissis sūt causae effectus pclōis s' illarū et qno ad cognosci rati

Arguit qarto In pma figura nō valet plura p-
cludere p subsumptione. sub medio. pbat. qd nec in syllo affir-
matio nec negatio nō affirmatio. patet. qd tūc fieret argumentū
in scda figura. ex pns affirmatio: et qd' in il seqt pbat scqta sic
arguendo. omē al' ē substantia. subsumo. ois afm' est substantia. ois
hō ē substantia. ois hūc' est substantia. igit. q' sit in scda figura. pa-
ret. qd mediū pdicat in ambab' pmissis Q Dico. licet mediū p-
dicatur in ambabus premissis minus principalibus: tamen in
pmissa principali mediū subijcit. vel dico. q' subsumendo sub me-
dio de subsumptis: debet predicari in premissis ipsam medium
in pclōe s' maior extestas. et sic nō erit dispō scde figure s' pme

Arguit qnto Ex falsis nō seqt pclō vera. pbat
Sicut se habet ens ad nō ens ita vez ad falsum. s' ens nō potest
esse effect' nō entis. qd nō ens nihil causat. ergo vez non potest
esse effect' falsi. Sed pclō est effect' pmissaz. ergo pclō va non
potest sequi ex pmissis falsis. Adator ex puenienti similitudine.
Sicut enī ens et vez puerit: sic etiā falsum et nō ens Q Dico
vez argumentū pcludit. q' pmissis falsis nō inferunt rerum inqua-
tum falsae sunt: sed solum. gracia materie ut dictum est

Arguit sexto Ex falso nō seqt vez. pbat. In o-
mnī pma bona oppositū pntis repugnat antecedenti. s' vbi ex fal-
so seqt vez: oppositū pntis nō repugnat antecedenti. ergo. Adior
Pma oppositū veri est falsum et auis etiā est falsum. modo vbi
falsum nō repugnat alteri falso. qd idez stat cū seipso Q Dico q' i
pposito stare vni cū altero debet capi p eo quod est aliqua in v-
tate picipare. sic aut due ppositiones falsae non simul stant

Secundi Dionum

Arguit septimo Ex tertia potestate seq̃t q̃
circulaziter syllogizare esset p̃le quod est falsu; vt patet p̃ Aris.
p̃mo postezior: vbi ost̃dit: q̃ circulo demonstrare est imp̃le ¶ **Di**
co q̃ circulo demonstrare est imp̃le in eodez genere demonstrac
onis. modo: hic vnū geñ demonstracionis mutat in aliud quia
demonstracio p̃pter quid: in demonstracionem quia est

Arguit octauo Syllogismus circulari nō est bon⁹
syllogismus p̃bat bon⁹ syllogismus est p̃ia totalis syllogismus circularis nō est bon⁹
modi. ergo r̃s̃s̃nor q̃a solū tenet in finis p̃uertibilib⁹: vt dicit̃
in textu: et sic dat̃ initia ¶ **Disco** q̃ licet quo ad syllogizacionez
p̃batia tenet oīa in terminis p̃uertibilib⁹: tamen quo ad illati
nam tenet etiam in alijs

Utruz vltime tres potestates syllogistice sine
bene assignate ¶ Pro interiectione questionis more

Notandū p̃mo Q̃ p̃uersiue syllogizare est quar
ta potestas syllogistica ¶ Et diffini ē sic. R̃ōneriue syllogizare est ex op
posito p̃clōis cū altera p̃missa inferre oppositū alteri p̃missē.
Et p̃uersiue syllogizare capit̃ dupliciter: Vno modo p̃p̃. Et sic solū
ordinat̃ ad p̃bandū p̃orez p̃iam esse bonā: Et sic solū tūc quan
do ex opposito p̃dictorio p̃clōis cū altera p̃missa inferretur op
positū alteri p̃missē. Alio modo capit̃ p̃miter: Et sic fit quando
assumit̃ oppositū p̃m̃ vel p̃dictoriū p̃clōis. et inferret̃ oppositū
p̃m̃ vel p̃dictoriū alteri p̃missē: Et nō valet p̃uersiue syllogizare
cūm opposito p̃m̃ p̃clōis: nisi quando p̃clō ē ṽlis: q̃a p̃clō p̃ric
laris vel indefinita nō habz p̃m̃: Et illa potestas esencialiter
est eadem cū reductione p̃imp̃le: de qua dictū est ante. Et est
notandū q̃ Syllogismus p̃uersiue nō ē totū aggregat⁹ ex illis duob⁹
syllogis: s̃ quibet illorū in ordine ad aliū dicit̃ p̃uersiue. Utilitas
aut̃ ist⁹ potestatis est: vt possim⁹ vnū syllogismū reducere ad aliū: et
p̃are vnū p̃ aliū: q̃ sit p̃ia bona et necessaria. Sed hypothesi
est ista regula generalis. Omnis consequentia est bona: in qua
et opposito consequentis sequitur oppositum antecedentis

Notandū scdo Quinta potestas syllogistica est
ad imp̃le syllogizare. Unde Ad imp̃le syllogizare est ex opposito p̃
clusionis p̃bande: dato r̃ p̃cesso a respondēte: cū vno vero manē
teste consumpro syllogistice inferre manifeste falsum. Et si q̃o ne

garer illā p̄tionez. ois hō ē al: tūc arguens vel opponens debz dī
cere: do p̄dictoriū. hō nō ē al: et tūc assumo vez: manifeste vez:
et infero, manifeste falsuz. vt sic arguendo in Bocardo. hō nō ē
al. ois hō ē al racionale ergo al racionale nō ē al: p̄elo ē falsa: s
git aliqua p̄missaz: et nō minor: ergo maior: tūc sic maior ē fal
sa: ergo ei' p̄dictoria ē vā: s ei' p̄dictoria est p̄elo p̄ncipaliter in
tenta: igit ista p̄ma. ois hō ē al: est vā. Utilitas sūt istius pote
stas: est ad ostendendū p̄dictoriū p̄lonis p̄bando sine p̄ncipaliter
intente: esse falsum imp'le vel inopinabile: et ex p̄nti p̄tionez p̄n
cipaliter intentā esse verā. Et dicit ista potestas ad imp'le: quia
dūcit ad ip'le: scz p̄cedē dū v' negādū duo p̄dictoria qd ē ip'le

Notandū terciū Quia aliqui dicūt qd syllus ad

imp'le capī p̄ trib' p̄cessib'us. alij dicūt: qd p̄ q̄ q̄: s p̄ p̄cordā
cia. Notandū. dupliciter p̄elo intenta p̄ncipaliter potest p̄bari p
syllū ad imp'le. Vno modo fozaliter et defmiate. Alio mō nec
fozalr nec defmiate: s p̄futo mō: p̄bādo p̄elōz p̄ncipalr itēā p
syllū fozaliter et defmiate: tūc ad syllū ad imp'le requir' q̄ q̄ p
cessus. p̄bādo vō talez p̄elōm p̄fute et indeterminare: sufficiunt
tres. Prim' p̄cessus ē syl'istic': p̄clndens p̄elōm manifeste fal
sam. Scd'us enclimemacic'. et est. p̄elō illi' syl'ī ē falsa: igit ali
qua p̄missaz. Terci'. aliqua p̄missaz est falsa: et nō maior: ergo
minor: vel e p̄uerso. Quart'. maior vel minor est falsa: igit ei' p̄
dictoria vā. Quint'. p̄dictoria ē vā: et ē p̄elo p̄ncipaliter inten
ta. igit p̄elō p̄ncipaliter intenta ē vā. Sed illi q̄ ponūt tres: po
nunt p̄mū scdm et terciū. Syll' ergo ad imp'le scdm qd habet
plures p̄cessus: etiā habet plures p̄porbeses. Prima. si p̄elō est
falsa: altera p̄missaz ē falsa. Et ista p̄porbesis respicit duos pro
cessus. Scda. solū due p̄missae p̄ncipales sunt in syllō: Et ista re
spicit terciū p̄cessuz. Tercia. si vnū p̄dictoriū est falsuz: alterz est
vez. Et respicit quartū et q̄ntū p̄cessuz. Et scdm Arist. in textu
ois p̄pō cū' cū' qualitat' vel quatitat' fuerit: poterit p̄ imp'le
ostēdi in q̄libz figura p̄ter v'ez affiratinā que nō syllisat p̄ imp'le
in p̄ma figura. Cui' p̄ratio est. q̄a in syllisacione ad imp'le: vbi a
liqua p̄pō debz syllisari: ei' p̄dictoriū debet esse vna p̄missazum.
modo: p̄dictoriū v'us affiratine est p̄ncipalr negatiua: que non
potest esse vna p̄missaz in p̄ma figura: nō maior: q̄a maiore exi
stente p̄ncipalr in p̄ma figura nihil seq̄. nō minor. q̄a minore ex
istente p̄ncipalr negatiua in p̄ma figura nihil sequitur

Secundi Priorum

Notandū q̄rto Quia sexta potestas syllistica ē

ex oppositō syllicare. Unde Ex oppositō syllicare est ex p̄missis
 2te vel dīctorie oppositō inferre p̄clōm: in qua dōc negat de se
 ipso. vt hō nō est al. oīs hō est al. ergo al nō est al. et hoc t̄rcia
 figura: s̄ in scda sic p̄cludit. ergo hō nō est hō. Non potest autē
 syllicus ex oppositō fieri in p̄ma figura. Cui⁹ ratio est. q̄ p̄missē v̄l
 dīctorie vel oppositō: non possunt retinere dīspōsitionē p̄me fi
 gure. q̄ p̄missē p̄rie v̄l dīctorie oppositō: debent p̄icipari v̄ro
 q̄ t̄rmino: eodē ordine: sic q̄ subiectū p̄me sit subiectū scde: 2° p̄
 dicatū p̄me: sit p̄dicatū scde. modo. Subiectū maior⁹ p̄me figure
 dī esse p̄dicatū minor⁹. g^o syllicare ex oppositō sōlū ē scda 2^a t̄rcia s̄
 gurs. Nō p̄t ecia syllicare ex oppositō fieri ex p̄missis succēssīs v̄l sub
 altis. q̄ 1er duob⁹ succēssīs v̄l subaltis nō potest s̄ferri p̄clō: in
 qua dōc negat de seipso. Seq̄t ergo corollarie. q̄ in nullo syllo
 aff̄ratiuo potest fieri syllicare ex oppositō. q̄a oppositō p̄pōs nō sunt
 ambe aff̄ratiue: ecia p̄clō debet esse negatiua: quod non p̄ligit
 in syllo aff̄ratiuo. Seq̄t ecia. q̄ i tali syllo sp̄ p̄clō ē falsa. Et hoc
 innuit Arist. in textu. vbi ponit dī am inter syllicā ex oppositō. et
 scdam potestatem que est ex falso vel falsis syllicare v̄r. q̄a in se
 cunda potestate p̄clō sp̄ debet esse v̄a. s̄ in ista potestate t̄rta: 2^a
 clusio semp debet esse falsa. et hoc est v̄r syllicando ex oppositō
 in modo et figura. q̄a non syllicando in modo et i figura: potest
 inferri p̄clō vera. vt syllicando Atota dīiunctiua cū dīstrunctio
 ne vni⁹ p̄t ad alterā ei⁹ p̄rē. Et in p̄pōib⁹ de inesse q̄a syllicā
 do ex modalib⁹: p̄clō aliquādo potest esse v̄a. vt oīs hō de necita
 te est al. null⁹ hō de necitate est al. ergo null⁹ hō de necitate est
 homo. Intelligit ecia hoc in t̄rminis supponentib⁹. q̄a syllicando
 in t̄rminis p̄ nullo supponentib⁹ ex oppositō: p̄clō quādoq̄ potest
 esse v̄ra. vt hic. oīs chimera est vacuū. null⁹ chimera est vacuū
 ergo nulla chimera est chimera. Intelligit ecia p̄cludendo p̄sue
 re. q̄a p̄cludendo in p̄sue: p̄clusio i ex potest esse vera. vt oīs hō
 est animal. null⁹ hō est animal. igit⁹ oīs homo homo non est. U
 tilitas autē isti⁹ potestatis est: p̄pter rep̄mere p̄tēritates respon
 dencium. vt si respondens p̄cederit duo dīctoria vel p̄ria p̄ hāc
 potestate cogere ad mai⁹ inueniens p̄cedendū. Ip̄p̄bess est
 sententia Aristotelis scdo de generacione cū dicit. Oppositōrū
 oppositō sunt cause. Et est notandū. q̄ Oīs p̄pō est falsa: in qua
 dōc negat de seipso: exceptis trib⁹ casib⁹. Priu⁹: in p̄p̄ositione

de modo loquendi inchoato. ut illa est vera. homo hō non ē. Scilicet quando predicato addit signū vlt. ut homo non est oīs ho-
mo. Tercio. quando subiectū pponit p nullo supponit. ut chimera
non est chimera

Conclusio respōsalis Ultimetres potestates
syllabice sunt sufficienter assignate. Patet conclusio ex dictis

Arguit pmo Nullus est syllabus puerus. pbat

quia si esset aliquis: vel ergo differret a syllogismo ad imp'le vel
non. non p'mū. pbat. illa que sunt idē numero non differūt. s' syl-
logism' puerus. et ad imp'le sunt hui' modi. ergo. aliaior. quia
idē p'tas numeralis est maxima idē p'tatū. z'ssinor patz de syl-
logismo in Barbara: p'mo ad syl'lm in Baroco: qm ambo
foiant ex eisdē t'mis. q' nō scōz: q' sunt diuersē p'tates specificē
difficere: et ergo vna nō est alia. tenet p'ia. q' illa que diff'zunt
specie vnū nō est aliud. Dico v'z argumētū p'clodit p'icuariz-
ter s' nō p'it. vnde syllus puerus. et ad imp'le pueniūt et differūt
p'ueniūt interib'. Primo. q' possunt fieri ex eisdē t'mis in oīs
modis et figurz. Secdo pueniūt: q' idē syllus in numero: quādo-
q' ē puerus: quādoq' ad imp'le. Tercio pueniūt. q' oīs sylls ad
imp'le est vel potest esse puerus. s' nō e' puerus. Sed differunt p'
mo in hoc. q' syllus puerus p'supponit aliu syl'lm: racione cui'
dicūt puerus. s' ad imp'le non. q' potest esse nullo alio syllo pre-
existēte. Secdo. q' in syllo ad imp'le ad min' se'p vna p'missaz
est falsa et alia v'a. Sed in syllo puerino stat quādoq' ambas p'
missas esse falsas: qm q' veras ābas. Tercdo differūt. q' i syllo ad
imp'le se'p p'clo ē falsa. s' in syllo puerino quādoq' p'clo ē v'a et
aliquādo falsa. Quarto. q' syllus puerus quādoq' ē o'stēsin': s'
syllus ad imp'le nūq'. Quinto differūt in vtilitate. q' syllus p'
uerus valet ad p'bau: q' p'or p'ia fuit bona. Sed syllus ad im-
possibile non ordinatur ad hoc. sed valet ad probandum conclu-
sionem principaliter intentam esse veram

Arguit scdo Conuersiue syllabisare nō est pote-

stas syllabica. pbat. q' vel pueniret o'mi syllo vel nō o'mi. Si nō
oī: nō videt' maior ratio diuersit'at' de vno q' de alio. Si dicūt o-
mni. Contra. Nō puenit Bariz patet de isto. o'mi: al' est sube-
stācia. hō ē al'. ergo hō ē substācia. q' nō seq'. hō nō ē substācia.
hō ē al'. igit' hō nō ē substācia. pbat. q' arguit ex purz indefinitz.

Secundi Dictorum

et q^b nihil seq^r ¶ Dico q^d non bene arguit^r: q^a assumit^r oppositū
succontrarium: modo debet sumi oppositum q^d a dictorum vel
contrarium. Debet ergo sic argui. nullus hō est substantia. homo
est al. ergo animal non est substantia. Et sic seq^r in ferison

Arguitur tertio Si syllogismus puerius⁹ esset bonus
syllogismus: hoc esset v^ote hui⁹ regule. q^d Dis p^oa ē bona in qua ex
opposito p^oter infer^r oppositū aⁿcedet. h^o hoc non. igit^r. n^o p^oa p^o
ba^r. q^a in syllo puerius⁹ ex opposito p^olonis cū vna p^omissa^r: so
lūmodo infer^r oppositū alteri⁹ p^omissa^r et nō toti⁹ aⁿcedetis ¶
Dico q^d aⁿsis sylli ponit ambas p^omissas: sicut tota copulatio po
nit ambas p^otes ei⁹. ideo: destruit^r altera p^omissa^r destruit totū
aⁿsis. sicut tota copulatio fit falsa: p^o t^o falsitatem vnius partis

Arguitur quarto Syllogismus ad impossibile non est
syllogismus. p^oba^r. nullū aggregatū ex syllo et entimemate est syllo
Syllogismus ad imp^ole ē h^o mod^o. ergo n^o p^oa^r. q^a syllogismus et entime
ma sunt spēs argumētacionis specificē distincte. modo: specificē
distincta nō faciūt vñū. n^o p^oa^r patet ex declaratione p^odicta
¶ Dico v^oz argumētū p^ocludit: capiēdo syllogismū ad imp^ole p^o oib⁹
p^ocessib⁹. sed capiēdo p^o p^omo tantū: sic est syllogismus vñus

Arguitur quinto Diffinitio syllogismi ad impossibile pue
nit alteri a diffinito. p^oba^r. q^a puenit syllo puerius⁹. p^oba^r. q^a in
syllo puerius⁹ ex opposito p^olonis cum altera p^omissa^r: infer^r op
positū alteri⁹ p^omissa^r. modo stat q^d p^odictoriū p^olōis: sit p^odictori
um p^olonis negare a respondēte. et simil^r stat. q^d p^omissa assūpta
fit v^oz: et oppositū alteri⁹ p^omissa^r quod infer^r sit falsum ¶ Dico.
v^oz argumētū p^ocludit. q^d syllogismus ad imp^ole et puerius⁹ indefini
te vel particulatim sunt idem sed non vñice saliter

Arguitur sexto Videt^r q^d v^olis affirmatiua potest
syllari p^o imp^ole in p^oma figura. ergo dictū finale tertiū notabit
nō est v^oz. n^o p^oa^r. q^a potest syllari in tertia et scda figura. er
go etiā et in p^oma. tenet p^oa^r auctoritate p^obi p^omo posterior⁹ dicē
tis. quēcūq^{ue} p^o p^osyllat^r p^o alias figuras a p^oma: potest etiā syllari
p^o p^oma. Et p^omo p^oz dicē. q^d p^oma figura p^ocludit omnia genera p^o
blematū ¶ Dico q^d auctoritas p^obi intelligit^r: quo ad syllationē
omniā et nō quo ad ip^ole. q^a quo ad hoc: alie figure sunt potiores

Arguitur septimo Syllogismus ex opposito nō ē syl

logismus. pbat. In nullo syllo mediū debet intrare p̄sonem. & hoc est in syllo ex oppositis. ergo. z̄s̄ maior ē nota. z̄s̄ minor patet de isto. oīs disciplina ē bona. nulla disciplina ē bona. ergo nullū bonū ē bonū ¶ Dico. licet mediū sc̄t bonū intrat p̄sonē. non tamen sub ea ratiōe quā ē mediū: s̄ maior extremitas vel minor

Arguit octauo Syllus ex oppositis nō est syllogismus. pbat. null' paralogism' ē syllogismus. s̄ syllogismus ex oppositis est paralogism'. ergo. z̄s̄ maior ē nota. z̄s̄ minor patet. q̄a syllogismus ex oppositis peccat in materia: ex quo assumit vnā p̄missam falsam ¶ Dico q̄ paralogism' qui peccat in forma nō ē syllogismus: et talis. nō est syllogismus ex oppositis: s̄ paralogism' peccās in materia bene ē syllogismus. patet ergo p̄clusio. sequitur questio

Utrum tres defectus syllogismorum ab Arist.

in textu sint sufficiēter assignati Pro intellectu q̄stōis note

Notandū p̄mo Q̄z **Aristo.** in textu in tractatu secundo: sc̄d̄i p̄p̄: ponit tres defect' syllogiz'. Prim' est: peticio p̄ncipij. Sc̄d̄us: nō p̄pter hoc accidere falsum. Terci' ē: fallacia h̄ie opinionis. Cōtingit aut̄ isti tres defect' in syllogis: racione p̄sonū. Unde p̄clo triplexiter seq̄t̄ ex p̄missis. P̄lo em̄ p̄clo debet esse alia a p̄missis. Sc̄do p̄clo debet seq̄t̄ ex p̄missis. sic: q̄a si p̄clo est v̄a: p̄misse debent esse vere. et si p̄clo falsa: p̄misse debēt esse false. licet etiā dictū est: q̄ ex falsis seq̄t̄ ver'. s̄ hoc ē p̄ccat' s̄ Terclo: q̄ ex eis dē p̄missis eodē modo sumpt': nō debem' opina ri sequi opposita. Contra p̄mū peccat peticio p̄ncipij. Cōtra secū dū peccat: nō p̄pter hoc accidere falsum. Cōtra terciū peccat: fallacia h̄ie opinionis. Prim' defect' accidit: circa terciā potestatem: que est: circulariter syllāre. Sc̄d̄us: circa q̄ntā potestatem: q̄ ē ad sp̄le syllāre. Terci' circa sextā p̄fatē. q̄ ē ex oppositis syllāre

Notandū sc̄do Q̄z **p̄mus defect' est.** peticio p̄ncipij. Unde Peticio p̄ncipij est sumere p̄sonē p̄bāda tanq̄ pbatā vel minus notū. vel eque ignotū: ad p̄bādū magis notū. vel eque ignotū. Et ista ergo diffinitione seq̄t̄. q̄ peticio p̄ncipij: est idē cū supponere h̄iū. Nā p̄hs docet octauo thopicor. Supponere h̄iū: est sumere p̄sonē p̄bāda: sine ei' p̄bacione. modo hoc fit in petitione p̄ncipij. Nā dicit text'. Petere p̄ncipiū: est sumere in eo q̄ nō demonstrat p̄positū. sine ei' p̄bacione. Unde.

at Justice stating
 42 stating correct
 102 q and put

ad m
1022
1022

no light
ground
may be
to think
in which
to it feel

Una pñicat cū vna pmissa in subiecto. vt omne quod ē pñia corrupti
prioni est generacio. vita ē pñia corruptioni et vita est idē q̄ aia
igit̄ vita est generacio. Terci⁹ est. Quādo talis pmissa sup̄flua cō
municat cū vna pmissa in pñicato. vt omne pñia corruptioni est
generacio. vita ē pñia corruptioni et aliq̄s mor⁹ pñiat corruptio
ni. igit̄ vita ē generacio. Quart⁹ mod⁹. Quādo talis pmissa su
p̄flua pñicat cū vna pmissa in subiecto et cū alia in pñicato. e
templū. vt omne sensitiv⁹ ē al̄ rationale. omne al̄ ē sensitiv⁹ et oē
al̄ rationale ē al̄. igit̄ omne al̄ ē al̄ rationale. Et ista fallacia solu
habet fieri circa syllogismum ad imp̄le. Ratio. q̄a ista fallacia habet fieri
circa syllogismum: cui⁹ p̄cto ē falsa ppter aliquā p̄orhefism. s̄ hoc solu
est in syllo ad imp̄le et nō oīfino. pñia ergo fallaciā q̄s potest
decipi in syllo ad imp̄le. q̄a aliq̄s potest credere q̄ ppter istā p
missam sup̄flua seq̄t falsum: et non potest discernere an maior
vel minor ē falsa. Unde ⁊ aliq̄ sic diffiniūt hāc fallaciā: Est dece
prio anime pueniēs ex eo q̄ p̄cto falsa alicui⁹ syllo credit̄ esse fal
sa: ppter pmissam preter necessariam coassumptam. que tamen
non est causa falsitatis eiusdem

Notandū q̄rto Q̄ terci⁹ defect⁹ syllogiz ē fal
lacia pñie opinōis. Et diffiniūt sic. Est deceptō aie pueniēs ex eo
q̄ aliq̄s op̄at̄ duo pñia vt duo pñictoria s̄t esse vā. Et dicit̄. notat̄
duo pñia. vel pñictoria. q̄a si aliq̄s opinat̄ duo s̄c pñia vel subalt̄
na esse simul vā: nō fit fallacia pñie opinōis. Et ista fallacia re
ducit̄ ad ignorāciā elenchī. q̄a in hoc aliq̄s opinat̄ duo pñia vel
pñictoria simul esse vā: ignorat pñiciones requisitas ad v̄p̄ elen
chum. Pro cui⁹ laciore cognitione est notandū: q̄ Opinari duo
pñictoria vel pñia: est assentire duob⁹ pñijs vel pñictorijs cū for
midine de opposito. Et hoc potest p̄tingere quib⁹ modis. P̄rio.
v̄naliter in suis p̄ncipijs. Et sic aliq̄s opinādo illas. hō currit.
nullū al̄ currit: opinat̄ duo pñictoria. Quia licet iste due nō p
dicat̄ formaliter: tamē ad ipas sequūt̄ pñictoria. vt ista. hō currit
null⁹ hō currit. In ista em̄. nullū al̄ currit: includit̄ ista. null⁹ hō
currit. que pñict̄ hūc. hō currit. Secūdo. vñū in v̄i et aliud in
p̄ticulari. vt aliq̄s opinat̄ illā oīs mula ē sterilis. et tamē etiam
cū videt mulā ventrosam: opinat̄ illā aliqua mula nō ē sterilis.
Tercio. vñū in actu et aliud in habitu. Vñū em̄ terro Ethico
min. q̄ in p̄tines in habitu opinat̄: q̄ nullū fornicari sit bonū. et
tamen ip̄ actu indicat aliq̄d fornicari esse bonū. Quarto. vñū

Secundi Priorum

foſaliter et aliud ſualiter. vt iuſtic⁹ opinaſ illā foſaliter. null⁹
 hō ē al. et ſualiter opinaſ. q. aliq⁹ hō ē al. q. in hoc q. opinaſ
 ſe eſſe hōem: etiā opinatur ſe eſſe animal. *Quinto. in ſenſibus*
 his in qb⁹ nō ſciāt vel ſciūt. vt iſtas. hō ē. i. hō exiſtit. et null⁹
 hō ē. i. comedit. poſſet tamē addi. adhuc ſext⁹ mod⁹: ſecundū di
 verſas potencias. vt ſcōm ſenſum iudicain⁹ ſolem eſſe bipedalis
 quantitatē: ſcōm intellectū eſſe maiorē tota terra

Concluſio reſpōſalis Tantū tres ſunt defect⁹

accidentis circa poteſtates ſdictas Patet ꝑcluſio ex dictis

Arguit ꝑmo De fallacijs deſiniare nō ꝑtinet

ad ꝑſentē libz. ꝑbaſ. diuerſi artifices et ſciēcie: habēt ꝑiudicare
 de diuerſis. ſcīēcia iſta ē diuerſa a ſciēcia libri elenchor: in qua
 deſiniat⁹ ꝑ fallacijs. ergo non hic ¶ Dico. q. diuerſe ſciēcie nō
 habēt ꝑiudicare idē eodē modo: ſcīēcie diuerſo modo. et ſic ē hic.
 q. hic deſiniat⁹ de fallacijs: vt peccāt ꝑ ſyl⁹ illatiuū aut ꝑbaſiuū
 in genere. ſcī in libro elenchor vt peccāt contra veruz elenchum.

Arguit ſecūdo Diſſiniatio ꝑticionis ꝑncipiū

nō valet. ꝑbaſ. q. ꝑetere ꝑncipiū eſt ſumere ꝑclonē rei. ſed ꝑclo
 nō ē ꝑncipiū. ergo. aſſaior ē diſſiniatiohui⁹ qd ē ꝑetere ꝑncipiū
 aſſaior patet. omne ꝑncipiū debet eſſe ꝑpō indemonſtrabilis. ſcī ꝑ
 cluſio demonſtrat ꝑ ꝑmiſſas. aſſaior et minor ſunt Axiō. ꝑmo ꝑo
 ſterioz ¶ Dico q. argumētū ꝑcludit: q. ꝑclo ē ꝑncipiū nō ꝑe
 cucionis ſcī intencionis: eo q. ſinis ē ꝑmū in intēctione et vltimū
 in executione et ꝑncipiū ſimplr ꝑmū eſt indemonſtrabile

Arguit tercio Ois ꝑticio ꝑncipiū peccat ꝑ

tra ſyl⁹ in forma. igit ꝑ ſyl⁹ ſimpliciter. ꝑbaſ aū ſcī ꝑ Axiō. ꝑ
 mo elenchor cū dicit. oīs modi fallaciay ſunt ſimodificati. i. non
 ſunt in modis et figuris. et ſi ſic: tūc peccāt in forma ¶ Dico q.
 Axiō. nō vult q. fallacie non ſunt. in modis ſyl⁹ ſticis. ſcī vult. q. oīs
 fallacia deſicit ſaliquo mō. aut in mō illacionis. aut ꝑbaſionis.

Arguit q̄to Ois ꝑticio ꝑncipiū peccat ꝑtra

ſyl⁹ ſm ſimpliciter. ꝑbaſ. q. oīs ꝑticio ꝑncipiū peccat ꝑ argumētā
 tionem. ergo ꝑ ſyl⁹ ſimpliciter dictū. tenet ꝑnā a ſupiori diſt⁹ i
 bnto ad inferi⁹. Axiō patz. q. ꝑticio ꝑncipiū peccat ꝑ argumētū
 ꝑbaſiuū. ergo ꝑ argumētationē Tenet ꝑnā ab eodē ad idē. q.
 ꝑ argumentatio eſt ratio rei dubie faciēs fidem ¶ Dico vꝑ argu

mentū pcludit de argumētacione ppe dicta. h̄ ista non ē genus ad syllogismū simpliciter: sed tantū argumētacio p̄ter dicta

Arguit q̄nto Nō ppter hoc accidere falsū nō ē defect⁹. pbat. supabūdacia nō ē defect⁹. h̄ nō ppter hoc accide-
re falsū sic ex supabūdacia vni⁹ p̄pōnis. ergo ¶ Dico q̄ defect⁹
dicit dupliciter. Ano mō p̄carenia alicui⁹ necessario: requiritur
ad p̄stiracionē alicui⁹ effect⁹. et sic nō capis hic. Alio modo accipit
tur defectus p̄ter p̄uacūq; deformitate quē accidit in pro-
ductione alicuius effectus: et sic capitur in proposito

Arguit sexto Ista fallacia nō puenit syllo ad
imp⁹le. pbat. q̄a aliq; ē syllo ad imp⁹le in quo nō est ita falla-
cia. patet de syllo ad imp⁹le. vbi nulla p̄missa assumit sup̄na.
¶ Dico q̄ p̄lo non intelligit de quolibet syllo ad imp⁹le sim-
pliciter: h̄ de syllo ad imp⁹le vbi assumit vna p̄missa sup̄na

Arguit septimo Quelib; fallacia est opinio-
nis: et tamen nō quelibet puenit ex eo: q̄ aliq; opinat duo p̄ria
vel p̄dictoria simul esse vā. pbat. aīis. q̄a quelibet fallacia puenit
ex opinione. q̄a quelibet puenit ex eo q̄ aliq; opinat argumētū
esse tale: quale ipsum non est ¶ Dico v̄x argumētū pcludit: q̄
circa quēlibet fallaciā est fallacia opinionis p̄ter simpra. mō
ita p̄ter nō capis hic. q̄a hic capis vt puenit ex eo q̄ q̄s opinat
duo contraria vel contradictoria esse simul vera

Arguit octauo Possibile est aliquē siml̄r se-
mel habere iudicia p̄traria vel p̄dictoria de eadē re. igitur p̄le ē
opinari duo p̄ria vel p̄dictoria. Aīis patz. q̄a q̄s vidēa baculū in
aqua indicat ip̄m esse fractū scdm sensū: et indicat eū esse inte-
grum scdm intellectū. Itē. sensus indicat solē esse bipedalis q̄n-
titatē. h̄ intellect⁹ indicat eū esse maiorez tora terra ¶ Dico q̄
hoc est scdm diuersas potēcias. et sic ibi potencia superior corri-
git iudiciū potencie inferioris

Etz tantū quatuor sint spēs argumētaciōis. scz
syllo. et ep̄ū. entidēma. et inductio. Pro h̄ellectiōe q̄stionis more
Notandū p̄mo Qz argumētacio accipitur du-
pliciter. Ano modo p̄pe. et sic argumētacio est ratio retribue fac-
iens fidem. hoc est. ratio. i. p̄cessus demonstratiū. faciens fidē. h̄

Secundi Duorum

assensu rei dubie. i. p[ro]p[ri]etati que est dubia anteq[uam] demonstratur p[er]
p[re]missas, et sic non capitur hic. Alio modo capitur p[ro]p[ri]etate ut con
n[ec]titur cu[m] p[re]missa, et sic Argumentatio e[st] o[mn]i[u]m habens a[n]i[m]a[m] et p[re]missas cu[m]
nota illac[i]o[n]is illative t[er]ra. Et sic argumentatio est gen[er]a[li]s ad syl[logi]sm[u]m
ex[em]plu[m]: enth[ym]ema: et inductio. Epit[ome] aut[em] sufficiencia illa q[ue] t[er]m[in]or[um]
sp[eci]es sic. Dis argumentac[i]o, v[el] e[st] syl[logi]stica: vel n[on] syl[logi]stica. Si p[ri]ma:
hoc est dupl[ic]iter. Vel est syl[logi]stus p[er]fect[us], vel imp[er]fect[us]. Si p[ri]ma: sic est
p[ri]ma sp[eci]es argumentacionis que dicit[ur] syl[logi]stus. Si sc[on]d[u]m: sic e[st] enth[ym]e
ma. Si sc[on]d[u]m, vel est inductio c[on]pleta vel inc[on]pleta. Si c[on]ple
ta: sic est inductio. Si inc[on]pleta: sic est ex[em]plu[m]. Prima itaq[ue] spe
cies argumentacionis: est syl[logi]stus, que p[ro]p[ri]a hic n[on] diffinit[ur]: eoq[ue] in
p[ri]mo libro suffici[en]ter tam diffinitive q[uam] diu[er]sive det[er]minavit de syl
logismo. Sec[un]da sp[eci]es argumentacionis est inductio. Et diffi
nitur sc[on]d[u]m Arist[ote]lem in textu sic. Est sp[eci]es argumentacionis p[er] alte
ram extremitatem: altera de medio syl[logi]stans. Non debent aut[em]
hic medi[u]m et extremitas capi i[n]stom[od]o sicut capiebatur in p[ri]mo bo
etico. Sed p[er] medi[u]m in p[ro]posito intelligitur subiectu[m] p[ro]p[ri]etatis, et p[er]
altera[m] extremitate[m]: intelligitur p[ro]dicatu[m] p[ro]p[ri]etatis. Sed p[er] altera[m]
extremitate[m]: intelligitur singularia que inductu[r]. Intelligi
tur ergo diffinitio sic. Inductio est argumentatio syl[logi]stans. i. p[er]
cludens altera[m] extremitate[m], i. p[ro]dicatu[m] p[ro]p[ri]etatis inducte p[er] alte
ram extremitate[m], i. p[er] singularia de medio. i. de subiecto p[re]missis
o[mn]is inducte. Et exemplificat Boetius ist[ud], hoc al[ia] n[on] habens colera[m] est
longeuu[m], et hoc al[ia] n[on] habens colera[m] est longeuu[m], et sic de singul
igitur, o[mn]is al[ia] n[on] habens colera[m] est longeuu[m]. Sed Boetius inductio[n]e[m]
diffinit sic. Inductio est p[ro]cessus ex singularib[us] sufficien
ter enumerat[is] ad e[ss]e v[er]um. N[on] possunt aut[em] o[mn]ia singularia enu
merari explicite et fo[r]maliter, q[uia] talia sunt infinita modo infinitu[m]
non potest numerari et p[re]s[er]u[er]i. Sufficit tamen q[uod] enumerantur
implicite in ista p[ro]p[ri]etate: et sic de singulis. Et inductio potest fieri
dupl[ic]iter: Quadoq[ue] p[er] singularia: et hoc dupl[ic]iter: Quom[od]o
p[er] singularia vaga: ut sic: iste h[omo] currit: et iste h[omo] currit: et sic de
singulis. ergo o[mn]is h[omo] currit. Aliom[od]o fit p[er] singularia d[et]erminata: ut
so[ci] currit pet[er]us: currit: et i[st]us: ergo o[mn]is h[omo] currit. Aliom[od]o fit p[er] mi
nus co[m]munia: et hoc dupl[ic]iter: Quomodo p[er] minus p[re]missa acce
pta distributive: et talis potest fieri sub t[er]mino g[en]erifico distri
buto p[er] i[n]d[i]c[i]o[n]is: ut hic: o[mn]is h[omo] currit: o[mn]is asin[us] currit: ergo o[mn]e
al[ia] currit. Sec[un]do potest fieri p[er] min[us] p[re]missa accepta sine distribu

clone. Et talis habet fieri sub termino generico distributo p
speciebus, ut hic. bos fuit in archa Noe. hō fuit in archa Noe. er-
go omne al fuit in archa Noe. Inductio ergo que fit p inducione
vaga: est pñ a foālis. et alij tres modi non. Et potest inductio
reduci ad idē dupliciter. Uno modo foāliter. videlicet quan-
do oīa que sunt in inductione: expñse ponunt in syllo. Et hoc fit:
quādo aggregat: et subiect: oīm singulariū cū ista clausula et
sic de alijs: capī p medio: et pōcatū pōnis inducēde p maiori
extremitate: et subiectum p minori. Verbi gfa. ista inductio. iste
hō currit. et iste hō currit. igit oīs hō currit: sic reduct. oē
quod est iste hō et iste hō igit currit. hō oīs hō ē iste hō et iste hō
igit. ergo oīs hō currit. Alio modo vñaliter. et est quādo loco
singulariū capī finit: transcendēs cū pñomle demonstratiro in o-
bilano demonstratē oīa singularia p medio: et p maiori extremita-
te pōcatū inducē: h p minori subiectū. ut sic arguēdo. quod li-
bet istoz currit. oīs hō est aliqd istoz. igit oīs hō currit. hic in liq
quodlibet includit: ens. sic etiā ista. oīs asin? currit. omīs leo cur-
rit. igit omne al currit. sic reduct. omne qd ē hō et asin? igit currit
omne al ē hō et asin? et sic de alijs: igit omne animal currit

Notandū scdo Q scdm pñm tertia spēs argu-
mentacionis est exēplū. Et diffinit sic. Exēplū est quando medio
extremū ostēdit inesse p id quod est simile tercio. Que diffinitio i-
telligit sic. Exēplū est scz argumētacio: quādo. i. oī: extremum
.i. pōcatū psequē: ostēdit inesse medio. i. subiecto pñ: p id qd
est simile. i. pōne importāre similitudinē: tercio. i. subiecto an-
cedē. Exēplū gfa sic arguēdo. Januēses sunt divites: qā habēt
portū mar. igit Venetēses sūt divites: qā habēt portū mar. in
quo exēplo: extreme nūi. pōcatū pñ: scz divites: ostēdit inesse sub-
iecto pñ: scz venetēses: pōne importāre similitudinē: scz hō portū
mar: qd ē simile tercio. i. subiecto antecedē: scz Januēses. quia
tam Januēses q Venetēses habent portum mar: ppter qd
sunt similes in divitijs. Boeci? ad: in Thopi. sic diffinit exēplū
Et quādo oīū pñciare ostēdit p aliud pñciare: ppter simili-
tudinē pñā in pñcis. Et adverte. q. Argumenta exēplaria pñ-
terunt pñe rethorice: que solū sunt pñe: ut nūc bonē qā simili-
tudo nō potest esse sufficiēs mediū: ad pñdū vñū pñciare per
aliud: ppter multa impedimēta que possunt istā similitudinē im-
pedire. Et ergo tale argumētū nūqz est bonū simpliciter: nisi ar-

Secundi Priorum

gnatur. cū p̄stācia vtriusq; subiecti: et cū rēmocione oīm causāz que possunt impedire talem similitudinē. vt Jannēses sunt diuites ppter bonū portū maris: et Venerēses habēt etiā bonū portū maris. et nō ē aliqua alia causa impediēs eos. ergo Venerēses etiā sunt diuites. Et reducit exēplū ad sylm dupliciter. Primo reductione cōpleta. vtz quando omnes fmini ponit in ipso exēplo ingreditur in ipm sylm. vt sic arguēdo. omēs habētes bonū portū maris sicut Jannēses sunt diuites. h̄ Venerēses habent bonū portū maris sicut Jannēses. ergo rē. Secūdo reductione incōpleta. vtz quādo solū aliqui fmini ponit in sylloqui ponit in exēplo: h̄ nō omēs. vt sic arguēdo. omēs habētes bonū portū maris sunt diuites. Venerēses sunt habētes bonū portū maris. ergo Venerēses sunt diuites: vbi omittunt Jannēses. et oracio importans similitudinē debet poni pro medio

Notandū tercio Differēcia est inter exēplū et sylm. Primo enī differūt fōraliter. Nā exēplū est instrumentum rethor̄ p̄suadent̄ populo: ideo non assumit nisi singularia sensibilia et populo nota. Sed sylms est instrumentū logicū arguent̄ et inuestigāt̄ veritatē in sciētiis speculatiuis. Secūdo differūt. Nā in syllo vna ps vt aīis: habet se vt totū. i. magis cōmune. scda vō: puta p̄is: vt pars. i. min⁹ cōmune. h̄ sic nō est de p̄tib⁹ exēpli. Nā p̄tes ei⁹ habent se vt pars ad partē: qā in exēplo ostendit vnū p̄ticulare p aliud. Tercio differūt. Quia sylms semp pcedit ex duab⁹ p̄pōnib⁹. exemplum vō ex vna tantū: puta singulari: quāuis potest assumere plura singularia. Sic similiter inter exēplū et inductiōez triplex est differēcia. Prima. qā Inductio fit ex oīmb⁹ singularib⁹ fōraliter vel v̄tūaliter. exēplū vō ex vna singulari. Scda differēcia. qā in inductiōe aīis 2 2 sequens habent se vt pars et totū: siue min⁹ cōmune ad magis cōmune. h̄ in exēplo: vt pars ad p̄tē. Tercia differēcia. qā inductio nō copulat sylm ad extremū h̄ ad mediū. Sed exēplū copulat sylm ad extremū. Et aduerte. q̄ Aristō. in textu ponit duo que habent accidere circa spēs argumentacionis. scz deductiōez et instanciā. Deductio est sylms cui⁹ p̄missee nō faciūt fi dem de p̄cone: sunt tamen p̄p̄ioris fidei h̄ p̄cto. Et sunt eius duo modi. Prim⁹. quādo maior est manifesta 2 minor dubia. ita tamen: q̄ minor fit credibili⁹ p̄cone. hoc est. q̄ fit p pauciora media sylisabilis h̄ p̄cto. vt sic arguendo. oīs disciplina est do-

etlicie. iusticia est disciplina. igitur iusticia est doctilis. hic maior est
se nota: quia ratio predicati inclinat in ratione subiecti h minor est
ita dubia sicut pto: tamen est ppingor sciencie qua pto: eo q ma
gis est ppingua noticie maioris pponis: que est p se nota. Secun
dus modus. quando ambe pmissa sunt dubie. sic tamen q indigent
pauciorib' medijs q pto. ut ois figura linear equalin' lineis
rectis est quadorabilis h triangul' e hui' modi. igit ois triangulus
est quadorabilis. Ambe pmissa sunt dubie: tamen p pauciora me
dia pbaunt et deducunt q pto: ut patet in mathematica. Aliqui
ponunt tercium modum scz: quando minor est p se manifesta: et ma
ior eque dubia: sicut pto: ppingor tamen fidei q pto. h iste re
ducit ad pmiu. Instacia vo est ppō pponi hia: hoc est: ppō hia
vel pdictoria pponi respōdente. Et illa diffinicio dat de instacia
ppōnali: que nō est pūa. Si vo velim' eā intelligere de instacia
argumentacionis: tunc diffinicio sic est exponenda. Instacia est
argumentacio: in qua argumentacione pcludit ppō hia vel p
etoria pponi pcesse a respōdente. Et est duplex instacia: scz vltis
et picular'. Instacia vltis est argumētacio: in qua pcludit vltis
hia vel pdictoria pponi date a respōdente. Verbi gra: si respon
dens pponeret illā. nullox hioz est eadez disciplina. et arguere
tur p oponentē oppositū sic oim oppositoz eadez est disciplina.
h omia hia sunt opposita. ergo oim hioz eadem est disciplina:
hic daret instacia vltis. Sed instacia picular' est in qua pcludit
picular' hia vel pdictoria pponi date a respondente. ut sic. oim
oppositoꝝ eadem est disciplina. h hia sunt opposita. ergo hioz
eadem est disciplina. Et fit instacia solū in pma et tercia figuris
differentes tamen. qā in pma pcludit vltis et picular'. in tercia
picular' solū: h nō fit in scda figura: qā instacia habz fieri in p
etoris vel hias: que aliquādo sunt affirmativa. Scda autē figura
solū pcludit negative. Et quo patet: q instacia differt a pponē
tra qua fit: quia ppō tra qua fit: debet semp esse vniuersalis. h
instancia potest esse vniuersalis aut particularis

Notandū q̄rto et vltimo Q vltima spēs ar
gumentacionis est euhimena. Et diffinit scdm Arist. sic. Enchi
mena est sylus ex pcorib' et figuris. Unde p diffinitione ista itel
ligen dā: Sciendū: q dfa est inter pces signū et psignū. qā pcos
est ppō phabilis ut in plurib' va ut omis hō diligit diligentem
se ois hō odit odientem se. Sed psignū est ppō vel signū quodfa

Secundi Priorum

est scire: ut ista ppō. sōi est bon⁹ argumentator: dicit esse signū si
ne pōdigiū illi⁹: sōi est bon⁹ logic⁹. Similiter pmissa de mōstraci
onis dicit pōdigiū: quia faciūt scire. Sed signū dicit ppō. vel pro
babilis vel necessaria: significās aliqd esse fore vel fuisse: p qd
scit aliqua alia res esse fuisse vel fore: ut illa ppō. hodie est rube
do serotina: est signū vitas ist⁹. cras erit dies serena. Similiter
ista. mulier habet lac: est signū isti⁹: ergo mulier peperit. In diffi
nitione ergo enthimematis syllog debz capi pnter p syllo crtica
to et impfecto. Unde et Arist pmo posteriorū dicit. Enthimema ē
fere syllog: hoc est quasi impfect⁹ syllog: eo q in enthimemate
vna pmissaz obtinet. Dicit em enthimema ab eo qd est in: et thi
mos mens. quasi argumentū tenens vnā pmissaz in mente. In
diffinitione etiā enthimematis: er: debet capi p vel. qā aliqd est
enthimema quod pcedit ex ycorib⁹ et nō signis. Diffinitur autē
hic enthimema ppe sumptū. Unde Enthimema capis dupliciter.
Uno modo ppe: sicut hic diffinit. Alio modo pnter. et sic enthie
ma est argumentū non inductiū nec exemplare: pcedens ex v
no simplici ante ad vnū simplici pns. vel ex plurib⁹ pmissis non
syllogice cōbinat⁹. In pma ergo diffinitione Aristotelis Enthie
ma diffinit solū p enthimemate pbatino. s ista scda datur de en
thimemate siue pbatino siue illatino. Enthimema autē reducitur
ad syllog dupliciter. Uno modo. q an s enthimematis maneat in
pma forma pmissa pncipali et alia que subintelligitur: ex pma
tur. Ad cognoscendū autē que pmissaz deficiat an maior vel mi
nor: respiciendū est pmo ad pconem: in qua ponitur maior ex
tremitas a parte pdicati et minor a pte subiecti. Scdo respiciē
dum est ad an s qā si in antecedente ponitur subiectū pconis: tūc
ponitur minor pmissa et deficit maior. Sed si in antecedente ponit
tur pdicatū pconis. tūc ponitur maior et deficit minor. Et ita il
lud enthimema. omne al currit. ergo ois hō currit: reducitur ad
syllog sic. omne al currit. ois hō est al. igitur ois hō currit. Scdo en
thimema potest reduci ad syllog ppotheticū: an s enthimema
tis ponendo p vna pmissa vel pte pmissae. Et sic hoc argumentum
enthimematicū a tota copulativa ad alterā ei⁹ pte. Sōi cur
rit et plato currit. ergo sōi currit. reducitur sic ad syllog ppo
theticū pconiale. Si sōi currit et plato currit. sed Sōi currit
et plato currit. ergo sōi currit.

Conclō respōsalis Tātū qtuor sūt spēs argu

mētacōis. Veritas pēlōis p̄ et sufficiēcia dicta in pmo notabll

Arguit pmo Plures sunt spēs argumentacio
nis. pbat̄ q̄a deuctio et instācia etiā sunt spēs argumētaciōis.
et quōd Arist. dēfmlat hic de istis: et nō alia de causa vt videt̄. nisi
q̄a sunt spēs argumētaciōis ¶ Dico q̄ deuctio et instācia nō
sunt spēs argumētaciōis: s̄ bene p̄tignē circa argumētaciōē: sic
q̄ aliquādo argumētū deouct̄. exēplariter. aliquādo cōtribimēti
ce. aliquādo inductiue. Et sic deuctio et instācia nō cōprehēdū
tur sub aliqua specie vna: s̄ aliquādo sub syllo: aliquādo sub
enthiēmāte: secundum quod diuersimode formantur

Arguit scdo Reductio nō habz fieri circa ar
gumētaciōem. pbat̄. nec circa argumētaciōem dyalec ticā nec de
mōstratiuā. q̄a de istis hic nō dēfmlat̄ ¶ Dico q̄ habz fieri circa
argumētaciōē demonstratiuā et etiā dyalecticā. et hic de
terminatur de deuctione vniuersaliter et absolute

Arguit tercio Inductio nō ē sylus. ergo diffi
nicio inductionis nō valet. pbat̄ aī. specificē distinctōz vnum
nō ē aliud: s̄ inductio et sylus sunt specificē distincta. m̄salor
est nota. minor similiter ¶ Dico q̄ cū dicit̄ inductio ē sylus vel
enthiēmāta ē sylus: capīt ibi spēs p̄ genere. v̄t sylus p̄ argu
mentacione. Et ponit̄ sylus in diffinitione inductionis potius
q̄ alie species: quia est perfectior aliis

Arguit q̄rto Inductio nō est p̄cessus a singu
laribz ad ei⁹ v̄lēm. pbat̄. q̄a inductio est p̄cessus ad indefinitam
p̄pōnem. vt iste hō currit. et iste hō currit. et sic de singlis. ergo hō
currit ¶ Dico q̄ v̄lē hic nō debet capi p̄ p̄pōne v̄lī s̄ p̄ magis cō
muni. similr singulare hic nō debet capi p̄ inuisionē s̄ p̄ min⁹ p̄nē

Arguit q̄nto Inductio nō est p̄nā forālis. p̄
bat̄. Inductio est p̄cessus ab inferiori ad supi⁹. sed ab inferiori
ad supi⁹ ē p̄nā materialis: vt oīes p̄cedūt logici. ergo ¶ Dico
q̄ inductio nō ē p̄cessus ab inferiori ad supi⁹: s̄ ab eodē ad idēz
q̄a iste singlares simul sumpte conuertuntur cum vniuersali

Arguit sexto Diffinicio exēpli non valet. p̄
bat̄. q̄a non in omni exēplo extremū ostendit̄ inesse medio: ym
mo aliquādo ostēdit̄ nō inesse. vt hic. Ungaros pugnare s̄ polo

Secundi Priorum

nos non ē bonū: q̄a sunt vicini. ergo putenos p̄gnare ē lythma.
nos nō ē bonū: q̄a sunt vicini ¶ Dico q̄ p̄to intelligit de exē-
plo posito: p̄ hoc tñ nō negat q̄ aliqua exēpla essent negativa

Arguit septimo Diffinitio enthimemati nō
valet. p̄bat. aliqd ē enthimema quod nō ē ex ycosib⁹ et signis. p̄-
bat de isto. hō ē asin⁹. ergo hō ē at. q̄ sit enthimema patet. q̄a est
argumentū nō syllicitū nec inductivū nec exēplare. ergo est en-
thimematicū. tenet p̄a ex sufficiēti divisione. Sed q̄ nō p̄stat
ex ycosib⁹ et signis patet. q̄a asis ē imp⁹le. modo ycos et signis
nō sunt p̄pōnes imp⁹les ¶ Dico q̄ hic ē enthimema p̄nter sum-
ptum et nō p̄p̄. et tali enthimemati cōmuniter sumpto nō op-
tet p̄ntre diffinitionē hic positā. Vel dicendū. q̄ licet ibi nō po-
natur ex p̄se aliqua p̄pō necessaria aut p̄habilis. tamē ibi p̄pō q̄
in mentē tenetur est necessaria. ideo est signum: et habet ratio-
nem signi: illa videlicet. omnis asinus est animal

Arguit octavo Inductio. exemplū. et enthie-
ma nō reducūt ad sylm. p̄bat. spēs opposite nō possunt ad se in-
vicem reduci. ē inductio. exēplū et enthimema sunt spēs argu-
mētationis distincte ē sylm. ergo rel. aliaior. q̄a facta reductio
ne opposita essent in eodē: vel vna spēs esset alia: quod est sp⁹le
¶ Dico q̄ vna spēs quo ad suū fōiale nō potest reduci ad aliā.
tamen bene quo ad suū materiale. vel quo ad aliquod cōmune
fōis. Et hoc modo inductio quantū ad suū materiale reducitur
ad sylm. et etiā quantū ad v̄ritē inferendi p̄ctonem: licet non
quo ad suam formam arguendi: vel quo ad v̄ritē probatiuam
eius. Et tantum de libro Priorum

irca iníciū libri

Elenchorum Querit primo.

¶ Quid de elencho sophi-

stico qui sciencie librielen-

chorum est subiectus attri-

bucōis: sit sciēcia specialis ab alijs

partibus logice distincta. Pro in-

telligencia questionis mote

Notandū pmo Quid Elenchus scdm Aristotele

pmo Elenchorum diffinit sic. Elench⁹ est syllogismus dictionis. Quam

diffinitionē Egidius declarās dicit. qd ad elenchū requirunt tria.

Primo requirit bonitas illacionis. Et hoc puenit et inqñatū est

syllogismus. Secdo requirit nocioitas antecedē. Ois em elench⁹ debz

esse pbatu⁹. Probacio aut debet esse ex nociozib⁹. Et ista pdictio

puenit elēcho inqñatū est dyalectic⁹. Tercio requit qd sit pdictio

zium pconis pcesse a respōdente vel negate. Et hec pdictio pue

nit elencho: inqñatū elench⁹ est. ita qd pdictio est vltima dīa cō

stuturina spīs elenchi. Elenchū aut esse syllogismus dictionis potest

intelligi quattuor modis. Primo. qd sepe pcludit aliquā ppōnē

que potest esse p⁹ pdictiōis. Et isto modo nō capī hic. sic em ois

syllogismus esset elench⁹. ois em syllogismus aut pcludit ppōnē affīratīuā

aut negatīuā. ois aut ppō tam affīratīua q̄ negatīua potest esse

pars pdictiōis. Secdo. Elench⁹ dicit syllogismus dictionis: qd pclu

dit ppōnē cui est pdictū ab aduersario. et hoc ppe puenit elēcho

Tercio elench⁹ dicit syllogismus dictionis: p⁹ tanto. qd pbat vtrāqz

p⁹tem pdictiōis. Et sic duo syllogismi sunt vn⁹ elench⁹. Nō est em in

pueniēs vtrāqz p⁹te p⁹tradictionis esse p⁹abil ē: aliter et atr acce

p⁹ram. Probabile est em alīde qd dilexissē filios: qd mater: et nō

dilexissē: qd eos interfecit. Quarto. Elench⁹ dicit syllogismus p⁹ra-

dictionis. qd pcludit negatīuā ppōnē: in qua mag⁹ videt⁹ reserua

zi et saluati⁹ r⁹acio p⁹tradictionis. Istoz aut quattuor modoz n⁹.

Primus et quartus non sunt ita ad p⁹positum sicut secundu⁹

et tercius. et maxime secundu⁹

¶ Notandū scdo Quid elench⁹ sophistic⁹ est dese

Primi Elenchorum

erratus elench⁹ apparens et nō existēs. et hoc: vel qā non syl-
lat: vel qā nō pbat p̄ctōm p̄radicentē p̄fectioni rēspōdēt: ut v-
troq; modō. Et scdm hoc Triplet est elench⁹ sophistic⁹. Quidā
est peccās in materia. et est qui assumit p̄pōnes falsas. ut omne
nomen fat vnū. s̄ canis est nomē. igit canis fat vnū. Iste syl-
lus habet ea que requirūt ad foialitatē syl- tamen accipit maiorē fal-
sam. Ali⁹ est elench⁹ sophistic⁹ peccās in forma tantū. Et ē ille
q nō tenet foia; syl- ut argnēdo in scda figura ex p̄r; affir-
matinis sic. ois mater diligit. asdedea diligit. igit asdedea ē ma-
ter. Terci⁹ est elench⁹ sophistic⁹ peccās in materia et forma si-
mul. Et est q assumit aliq̄ falsum. et tñc hoc nō seruat foia; syl-
logisticam. ut ois nomē fat vnū. canis fat vnū. igit canis ē no-
men. Illos elenchos sophisticos tangit p̄bus in diffinitione syl-
logismi sophisticī sine litigiosi cū dicit. Litigiosus autē est syl-
lus qui ex his que vidēt p̄abilia nō sūt aut. et q̄er p̄abilibus aut
ex his que vidēt p̄abilia: est apparēs. Et iste apparēs elench⁹ vo-
cat paralench⁹ hinc paralogism⁹. Paralene⁹ em̄ dicit a para. i.
intra: et elench⁹: quasi intra elenchū qā in eo sunt apparencia
et non existēcia. qā vidēt habere p̄dictiones veri elenchī: tamē
deficit in eis et eas nō seruat. Paralogism⁹ autē dicitur a para
quod est intra: et syl-: quasi intra syl- qā vidēt seruare ea
que requirūt ad verū syl-: licet ea nō seruat. Ex q̄b⁹ colligi po-
test P̄mo. q mal⁹ syl- et paralench⁹ nō sūt p̄uertibliter p̄
omnino idē. qā Paralēch⁹ dicit apparenciā p̄bationis. s̄ malus
syl- nō dicit illā apparenciā. Secūdo seq̄r ex dictis. q nō ois
paralench⁹ peccat p̄ra syl- simpliciter: ut patet de paralēcho
qui peccat in materia tantū. Tercio seq̄r. q ois paralench⁹ pec-
cat p̄ra syl- p̄bativū. patet hoc tam de illo qui peccat in ma-
teria: tam de illo qui peccat in forma

Notandū tercio Quidē circa p̄sentē q̄stio-
nem tenet p̄tem negatiuā. Pro cui⁹ opinionis declaraciōe tria
aduertenda sūt. P̄mo. q Elench⁹ dupliciter p̄siderat. Uno
modo simpliciter et absolute: inq̄ntū est syl- p̄bativ⁹ q dicit
syl- dyalectic⁹. Unde p̄mo Thopie⁹ dicit. Syl- dyalecticus
est q̄er p̄abilib⁹ est syl- lat⁹. Secūdo p̄siderat elench⁹ nō simplici-
ter et absolute: s̄ put est rectitudo quedā: cui opponit syl- so-
phistic⁹: qui est quedā obligas deceptiua. Secūdo p̄siderandū
est. q sciēcia p̄siderat nō solū recta: s̄ etiā obligates rectoz. Re-

*Paralegism⁹ vñ
de dr.*

*diffa paralench⁹
vs paralogism⁹.*

etum enim est canon et index sui obliqui. *Et grammatica non solum*
proderat primum sed etiam incongruum. Et naturalis philosophia non solum pro-
derat formam: sed etiam pronaciones formarum. Oppositorum enim est eadem di-
sciplina. Tercio proderandum est secundum intentionem Egidij. Quod licet
in aliqua scientia proderet aliquae obligationes et pronaciones. tamen
illa non sunt principaliter intenti. Illud enim quod est principaliter in-
tentum in aliqua arte: est de genere bonorum. cum ergo pronaciones et
obligationes habeant rationem mali. si cum hoc essent per se intenti in
aliqua scientia. malum secundum quod huiusmodi esset de genere bono-
rum: quod est inconueniens. Sed quia: ut dictum est. eadem scientia est op-
positorum. ideo scientia proderat de aliquo recto: habet etiam prode-
re de obliquo: ut opponit illi recto. Ex quo inferunt tria ad in-
tentionem Egidij. Primo. Quod et si in libro Thopicorum de mistic de e-
lencho primo modo. tamen de elencho ut et opponit obligatas: non
quolibet sed apparens et deceptina: prinet de terminare ad librum
elenchorum. ita quod ibi sit subiectum et principaliter intentum. Nec est in-
ueniens idem materiale sub diuersis rationibus proderat in diuer-
sis scientiis. sicut nec inconueniens est idem obiectum materiale esse plu-
rium potenciarum. Et patet de alimento quod est subiectum potencie
nutritiue. augmētatiue. et generatiue. Secundo inferunt. quod et si in li-
bro elenchorum de mistic de elencho sophistico. non tamen est sub-
iectum in libro elenchorum. Non enim omne quod proderat in aliqua sci-
encia est subiectum: licet bene possit dici materia eius. Est enim diffe-
rentia inter subiectum et materiam. Subiectum enim alicuius scientie est
de quo principaliter in tali scientia intendit. sed materia potest di-
ci. omne illud de quo intendit in scientia. siue principaliter. siue ex
sequenti. quia etiam est illud de quo in scientia tali non proderat: nisi
in copatione ad aliud. Cum itaque elenchus sophisticus sit obligatas
syllabi. et de eo non proderat hic: nisi inquantum deficit a vero elencho.
Et reducitur ad ignoranciam veri elenchi: non potest esse principaliter
proderatum in hac scientia: et ita neque subiectum. Ex quo inferitur ter-
cio. Quod nulla scientia specialis potest esse de elencho sophistico
quia si aliquid esset. materiale scientia sophistica. Talis autem sophistica
scientia non est vera scientia: sed apparens tantum: non generans sci-
entiam vel opinionem. sed tantum deceptionem. Sed hec opinio Egidij
licet sit probabilis. tamen quia non tenet prout perpositores. ideo res
Notandum quarto. Quod paralenchus siue elenchus so-
phisticus proderatur dupliciter. Uno modo inquantum est quedam

Opinio pro f.

Primi Elenchorum

obligas vel defect? veri elench: inquantū nō seruat addicōes re
quitas ad verū elenchū. Et sic paralelch? cōpatur ad verū elen
chum: sicut puacio ad habitū. Et isto modo de ipso nō est sciēcia
specialis et distincta, ab illa que est de eo elenchō. Scđo pñde
ratur in quantū est quoddā ens speciale habens pñcia et
pñas causas facientes ipm apparere verū elenchū. et inquantū ha
bet defectū et causam defect? sub causis apparencie latentes. et
sic nominat qđ positivum. Et isto modo assignatur pro genere
scibilibus sciencie: vt dicitur in conclusiōe

Conclusio pma Elench? sophistic? ē subiectū
attribuciōis hui? sciencie. pbatur p̄lo. Quid est subiectū scien
cie quod est p̄mū pñderatū in illa sciencia: ad quod oīa pñdera
ta in illa sciencia habent ordinē et attribuciōes. et quod ha
bet pñcia pñas: passiones pñas que ei ostendūtur inesse. Et elen
chus sophistic? est hui? modi. ergo elench? sophistic? pñemēter
assignatur p subiecto attribuciōis. et maior est Arist. pmo posteri
orum. et minor est Arist. in textu. cū dicit. De sophistic? autē elen
chis et de his qui videntur elenchī. sunt autē paralogismi et nō
elenchi dicem?. Sequitur corollarie. Cōueniēti? p subiecto hui
us sciencie ponitur elench? sophistic? qđ syllogus sophistic? quia
si syllogus sophistic? poneretur hic p subiecto. daretur intelligi. qđ
hic solū ageretur de syllo peccante in forma: qui impedit illacio
nem et forā syllogisticā. Constat autē qđ generaliter hic deēmia
tur de omnibus elenchis sophisticis siue peccantibus in mate
ria siue in forma tantum siue in utroq;

Conclusio scđa De elenchō sophisticō secūdo
modo pñderato inquantū est quoddā ens speciale positivum: habēs
causas apparencie positivās. est sciencia specialis ab oīb? alijs
pñib? lozice distincta. Prima ps p̄lōnis patet. Illius est scien
cia quod dicit aliquā naturā specialem et qđ est ens intelligibile
habens pñcia et causas et passiones que de ipso sunt de
monstrabiles: et suis pñib? subiectivis. Et elench? sophistic? scđo
modo pñderat? est hui? modi. igitur de ipso est sciencia. et maior
patet. quia he sunt condiciones illi? quod est scibile. et minor pa
tebit in sequentib?. Scđa autē ps p̄lōnis sic pbatur. Sciencie
secantur quemadmodū et res. et cetero de anima. Et elench? sophi
sticus est ens speciale distinctū a subiectis oīm aliarū scienciarū. et
est ens scibile. ergo ei? sciencia est sciencia specialis et distincta

a sciencia omnium aliarum parium logice

Arguit pmo Elench^o sophistic^o nō ē subiectū
hui⁹ sciencie. ergo pma pto falsa. pbat. de quolibz subiecto sciē-
cie pssupponit quid est et qā est. s̄ de elenchō sophisticō non pssup-
ponit hic qā est. ergo nō est subiectū. m̄sior ē Arist. pmo poster.
m̄sinor. qā Arist. pbat a pncipio hui⁹ libri elenchū sophisticū esse
¶ Dico q nulla sciencia pbat suū subiectū esse p sua ppa pncipia
s̄ bene p aliqua pncipia pnta potest pbari tale subiectū esse: an-
te s̄ de ipso passionēs demōstrent. et sic ptingit in pposito vt pa-
tebit inferi⁹. Arist. ecia nō pbat directe elenchū sophisticū esse.
s̄ pbat q aliquis elench⁹ vel syllog⁹ ē sophisticus et apparens

Arguit scdo Elench⁹ sophistic⁹ nō ē subiectū
hui⁹ sciencie. igit. pbat. Vis sciencia capit denominationē a suo
subiecto. s̄ sciencia pssent⁹ libri nō denomiat⁹ a sophistic⁹ elench⁹
igit. m̄sior. qā a digniori debet fieri denomiatio. modo subie-
ctū ē digni⁹ in sciencia. m̄sinor. qā sciencia hui⁹ libri dicit⁹ elen-
chōz: et nō elenchōz sophisticōz. Dicere em̄ elenchōz sophisticōz:
est vim vbi ignorare vt dicit Eziod⁹ ¶ Dico q sciencia ca-
pit denominationē a subiecto. vtz ē vt in plurimū: nō opret autē
q semper. Aliquādo em̄ sciencia capit denominationē a causa effi-
ciente: vt sciencia quqz pdicabiliū: vocat⁹ sciencia Porphyrij. A-
liquādo autē a discipulo. aliquando. a causa finali

Arguit tercio Ome subiectū sciencie debz esse
eius potētū. s̄ elench⁹ sophistic⁹ ē ens puaritū. igit nō ē subiectū
m̄sior ē Arist. pmo poste. Subiectū em̄ ē ens intelligibile. pri-
natio autē nō intelligit⁹ directe. vt dicit⁹ tercio de anima. m̄sinor
nora. qā elench⁹ sophistic⁹ pbat vtz elenchū ¶ Dico q nulla p-
uatio pura potest esse subiectū sciencie. modo elench⁹ sophistic⁹
non capitur hic pure p uariationē. vt dictum est

Arguit qto Elench⁹ sophistic⁹ nō ē subiectū
hui⁹ sciencie. igit. pbat. fallacia ē subiectū hui⁹ sciencie. igit nō e-
lench⁹ sophistic⁹. tenz pna. qā vna sciencia debet habere vnū sub-
iectū. pmo poster. m̄sior. Illud ē subiectū in sciencia de quo sciē-
cia talis pssiderat. s̄ sciencia libri elenchōz pssiderat de fallacijs
m̄sinor. qā subiectū sciencie est pmiū pssideratū in sciencia. m̄sinor
pat⁹ ex pccisa Arist. ¶ Dico q nō ome pssideratū in sciencia est
subiectū sciencie. qā Aliqua sunt. que pssiderant⁹ vt pres subiectū.

Secundi Elenchorum

quodam, ut principia vel passiones subiecti. Fallacie itaque hic considerantur inquantum sunt loci seu principia in quibus fundantur syllogismi sophistici.

Arguit quanto De elencho sophistico non est scientia, igitur scilicet scilicet de falsa. Ans. quia de non ente non est scientia. Et syllogismus elenchus sophisticus est non ens, igitur. Maior est Aristoteles, sexto Methaphysici, ubi dicit, non male fecit Plato quod locavit syllogismum sophisticum sub non ente. Et Dico quod de non ente simpliciter non est scientia. Elenchus autem siue syllogismus sophisticus est non ens non simpliciter: sed est non ens tale quale apparet, apparet enim esse verus elenchus: cum tamen non sit.

Arguit sexto De elencho sophistico non est scientia, probatur, de ente per accidens non est scientia, sed elenchus sophisticus est ens per accidens, igitur. Maior est Aristoteles, sexto Methaphysici, et primo posteriorum. Minor est Aristoteles, primo elenchorum, quia elenchus sophisticus est per natio veri elenchus, modo per natio est ens per accidens, ut dicitur primo philosophici. Et Dico quod argumentum arguit de elencho sophistico primo modo et non secundo modo: et ita nihil contra conclusionem.

Arguit septimo Scientia est verorum et existens, sed elenchus sophisticus non existit, igitur. Maior est Aristoteles, primo posteriorum. Minor est Aristoteles, primo elenchorum et primo theophrasti, ubi ostendit quod elenchus sophisticus est apparens syllogismus, modo, illud quod apparet non est: necesse verum ens. Et Dico quod illud quod apparet non est, verum est, non est illud quod apparet esse, est tamen aliquod ens: ut auricularis apparet esse auris et non est auris, est tamen aliquod ens, sic in proposito dicendum est de elencho sophistico.

Arguit octavo Si de elencho sophistico esset scientia specialis: maxime quod scientia sophistica, sed sophistica non est scientia, ergo. Minor quia sophistica scientia est apparens tantum ut dicitur in textu, sed quod tantum est apparens non est scientia. Et Dico quod scientia sophistica inter se et formaliter: que se in se est apparens habet scientificum: cum tamen non sit: sed sit habet deceptorum illa non est scientia, sed scientia sophistica et inter se et obiective bene est scientia.

Etz necesse sit unum nomen plura significare.

Pro intellectione questionis Notandum primo. Quod opus apposita materia de qua in libro elenchorum tractare intendit

Adia scz de elenchis sophisticis. psequēter ad ostendendū necessita-
tem hui⁹ doctrine in principio hui⁹ libri ostendit aliquē esse syl-
logismū sophisticū siue apparentez: p qnez ptingit nos multispli-
citer decipi. nē in definiendo de elenchis sophisticis videat sup-
ponere falsum. Probat aut illud quattuor rationib⁹. Prima
ratio sumit ex pre rez. Sicut ē ī reb⁹ ita ppercionabil⁹ est in oīo-
nib⁹ et syllis. qā ars imitat naturā. s. aliqne res sunt vere tales
quales apparent. et aliqne sunt apparentes tantū. ergo ita ecia
erit in syllis. Minorēz pbat pmo in animat⁹ tam ex pte anime
q̄ ex pte corpis. Ex pte anime. qā qdā vident⁹ habere habitū vtu-
tis et sciencie et cū habent. qdā vō vident⁹ habere vtrūq̄ habitū
et nō habent; sicut ypocrite. vel scienciā: sicut psumptioſi: q ac-
cipientes pponēs alioz et fingentes se loqui ex p̄p̄is: attribuē-
do sibi quod suū nō est. vident⁹ esse scientes: cū tamen nō sint. Ex
pte aut corpis pbat sic. Aliq sunt q vident⁹ pulchri et sunt. aliqui
vō solū sunt apparenter pulchri: qui se cōponūt et ornāt aliis
colorib⁹ eos apponētes facieb⁹ suis: vt sic videant⁹ pulchri in fa-
cie. Secdo pbat minorē in reb⁹ inaninimat⁹. qā quedā sunt ina-
nimata que vident⁹ aurea. argentea. aut stācea et sunt. qdā vō
vident⁹ esse aurea: vt auricalcea felle thaurino tincta: et tamen
nō sunt. vel argentea: vt spuma argenti et electus

Notandū scdo Qz pbus pbat aliquos syllos
esse apparentes tantū ratione solū accepta ex pte auditor⁹. Si-
cut longe distātes a reb⁹ diiudicāt de ipis: ita imperiti in arte
syllisandi diiudicāt de syllis. s. longe distātib⁹ aliqueres vide-
tur aliter q̄ sunt. vt patet de stellis; que ppter longā distanciā
a vsu videntur tremere et scintillare: quod tamen nō ē in stellis
s. in vsu q ppter longē distare nūtat et tremit. vt dicit pbus se-
cundo celi. igitur similiter imperiti in arte syllisandi: aliq syl-
li videntur veri elenchi: q tamē nō sunt elenchi: ymmo neq̄ sūt syl-
logismi. qā syllus et qb⁹ dā possit de necessitate inferre p̄sonem
ex pmo pōz. Similiter elench⁹ ē syllus cū p̄oietione p̄sonis. il-
li vō q videntur sylli imperiti nō sunt hui⁹ modi. igitur aliq sylli
sunt apparentes tantū. Tercia ratio ad id ē ex pte sermonis ē
hec. Quicūq̄ arbitrat⁹ sic accidere in reb⁹ sicut in nomib⁹ et
vocib⁹: illi credūt aliquos esse veros syllos q tamen sunt appa-
rentes. s. multi sunt hui⁹ modi. ergo rez. Minorēz pbat ex dupli-
ci causa. Prima. qā cūtes ad disputacionēz nō ferim⁹ nobiscūz

Primi Elenchorum

res: & vtimur nomib⁹ p reb⁹ significat^r. et ideo multi credūt: q^d idem accadat in nomib⁹ vel orōnib⁹ et reb⁹. Scda causa. q^a si-
cut numer⁹ adequatur reb⁹ numerat^r. vt patet in cōputacioni-
bus: pbi quot sunt vnitates in numero: tot sunt res: qb⁹ cōpetit
numer⁹. sic etiā credūt inulti: q^d nomia adequentur reb⁹. ita. q^d
quot sunt nomia que loquimur: tot credam⁹ esse res: de qb⁹ loqui-
mur. Et sicut nomē vnū ē quod etiā habeat tantū vnū fatū. Et
tamen nō ē vey. q^a necesse ē vnū nomen plura significare. vt pa-
tebit inferi⁹. Et quo inferit pbus. q^d sicut illi q nō sunt pempti in
numer⁹ et cōputacione: facilliter decipiuntur a scientib⁹ et supe-
rantur ab eis. sic hi q vntes vocabuloz sunt ignari: defacili pa-
ralogifātur et decipiuntur a sophist⁹ et ab alijs cū ipis disputantib⁹.

Notandū tercio Q^{uod} q^{uarta} ratio pbi ad pbādū
sūū ppositū accipit^r ex pre arguent^r: et ē hec. Quicūq^{ue} apparēter
et sicte opera sapient⁹ exercent: faciūt aliquos elenchos apparē-
tes tantū: p quos possunt decipere. & alig sunt hui⁹ modi. ergo ta-
les faciūt apparentes elenchos. Et sinorez pbat pbus de sophist⁹
qb⁹ magis opeptū ē videri sapientes q^d esse et nō videri. Et e-
nim sophista copiosus ab apparēte sapientia et non existente.
Quisq^{ue} em̄ qualez habitū habet: talis ē. Et itaq^{ue} sophista ha-
beat sophistricā scienciā: que ē apparens et nō existens. ergo et
ipse copiosus ē ab apparente sapientia et nō existente. Et t^{ales}
nō possunt habere apparentez sapientiā: nisi apparenter exercē-
do opa sapient⁹ in disputādo. Sunt autē hui⁹ modi opa sapientis
dno. Primū ē. nō mentiri de his de qb⁹ nonit: et hoc quātū ad
respondentez. Scdm ē. posse menciētez manifestare. et hoc se
tenet ex pre opponēt^r. Si itaq^{ue} alig apparenter exercent opa
sapient⁹. sunt ees alig elenchi apparentes tantū. Et aduerte. q^d
hic enumerātur opa sapient⁹. que pueniūt sapienti cōpato ad a-
lium: siue vt ē in statu disputacionis. sic em̄ sunt duo ei⁹ opa. pri-
mo autē et Sethaphistice enumerātur sex opa sapient⁹ que pueniūt
sibi scdm se. Et qb⁹ inferit pbus q^d necesse ē sophistas habere ar-
tem de talib⁹ sylis apparētib⁹. q^a p illā facili⁹ psequuntur finem
sūū: q^d ē vanagloria. Et quo vleri⁹ inferitur. q^d etiā elenchi so-
phistici sint quedā obligates. tamen vtile fuit et necessariū tra-
dere artem aliquā de eis: nō pncipaliter vt eis vtamur: & vt vi-
tem⁹ illos. Et salū em̄ nō enitatur nisi cognitū. Sicut et in grā-
matica p^{ro}sideratur de incongruitate vt enitetur: non aut vt vta-

tar ea grāmaticus. Pro intellectione q̄stionis p̄ncipalr more
Notandū q̄rto Q̄ **Neccessitas ē duplex.** Que
 dan ē neccessitas simpliciter dicta. scdm quam illud dicitur ne-
 cessariū: quod imp̄le ē aliter se habere. Et sic capī q̄nto metha-
 p̄blice cū dicit. **Neccessariū ē** quod nō potest nō esse. Et sic de? ē
 neccessariū. Alia est neccessitas non simpliciter: s̄ p̄dicionata sine
 et suppositione finis. Et sic alīq̄ quod licet in se sit p̄tingēs: ta-
 men relatū ad aliud dicit̄ neccessariū. Sicut sumptio cibi neccē-
 zia ē alali in respectu ad p̄servandū vitā. Hoc scdo modo accipit̄
 neccessitas in titulo q̄stionis. Quia vō dicit̄ in titulo q̄stionis. **U-**
 num nomē plura facit. Ideo adverte. q̄ hoc potest intelligi du-
 pliciter. Uno modo p̄ modū pluriū. et hoc nō ē p̄le. **Facio.** quia
 q̄dā ē significabile ē intelligibile. s̄ imp̄le ē intellectū intellige-
 re plura p̄ modū pluriū. ex tercio de anima. et scdo thopic. Alio
 mō q̄stificet illa plura nō p̄ modū pluriū: s̄ vt illa plura in qua-
 dam ratione vniūca vel analogica pueniūt. Et sic vnū nomen
 plura potest significare. Vniūcū em̄ facit plura: vt illa pueniūt
 in vna ratione vniūce. vt hō: oēs p̄ticulares hoīes. Analogum
 vō significat plura vt pueniūt in quadā vnitāte analogie. vt pā-
 ter de ente quod facit substantiā et accidēs: que pueniunt in vna
 p̄t̄ratiōe analogica. vt esse in rex natura. **Nomen** vō equo-
 cū facit plura p̄ modū pluriū et sub diuersis r̄acionib⁹. et etiā tot
 impositionib⁹ impositū ē ad findū quot significata sunt ei⁹ et si-
 ne ordine. Ex quo seq̄r corollarie. q̄ nomē vniūcū. vt hō. Ana-
 logū. vt ens. equocū. vt canis: nō p̄similiter dicit̄ vnū nomē. pa-
 ter. q̄a nomē vniūcū ē vnū nomen materialiter et foīalr. et si-
 militer analogū. Equocū vō nomen ē vnū tantū materialiter
 et nō foīaliter. In quolib⁹ em̄ nomē dno sunt. quoz vnum ē vt
 materia. et illud ē vox. aliud vt forma. et illud ē facio: scdm quā
 vna dictio distinguit̄ ab alia. Vnitas ergo materialis nominis
 seu dictionis: accipit̄ ex voce. foīalis vō ex sp̄a bone. Lū itaq̄ no-
 men equocū sub vna voce plura facit. ergo dicitur vnum nomen
 materialiter non tamen formaliter

*unde sunt formalit ab
et materialit ab voce*

Cōclusio respōsalis. **Neccesse ē vnū nomē plura**
 significare. intelligendo nō simplr s̄ ex suppositione finis. **Suppo-**
 sito sc̄r. q̄ oēs res debent significari p̄ nomia. p̄ba ē p̄cto. **Res se-**
 cundū numerz: scdm quod esse numerale nomianē a nobis: et nō
 tantū scdm esse specifiū: sunt infinite. oīones vō et nomia sunt si

Primi Elenchorum

nita, ergo ad hoc qd oēs res significant p nomia: optet vnū nomen plura scire, alioior ē sententia Porphyrii qd dicit, qd singula
ia sunt infinita: quo ad nos et quo ad naturā. Quid aut nomina
sint finita, patet, qd nomia sunt ab institutione intellectus nostri
qui imponit nomia ad findū. modo intellectus noster est vnus fini-
ta, et p pñs: id quod causat ab eo: vt nomia et eorum impositio.
Secūdo pbat pōdo tali ratione. Nūq̃ pauca possunt adaptari plu-
ribus: nisi aliqd illoz paucorū adaptet multis, s; nomia sunt pauca,
respectu rerū: et res sunt multe et quasi infinite, ergo nūq̃ pote-
runt significari res infinite: nisi vnū nomen significabit multa.
Quia aut nomen facit rem mediāte pceptū, et diuersarū rerū non
est vnus pceptus, ideo nomē quod dicit plura scire: facit illa plura
mediatib; plurib; pceptib;: et nō mediāte vno pceptu tantum.
licet bene plesit vnū nomē: tā scdm materiā q̃s forā mediāte
conceptū vno: significare aliquod cōmunicabile pluribus

Arguit pmo Nō ē necesse vnū nomen plura
significare, ergo. Nūq̃ pbat, ptingēs ē vnū nomen plura scire, igit-
tur nō necesse, tenet pñs ex oppositis. Nūq̃ pbat, illud qd facit ad
placitū pmi institutē, nō facit ex necessitate s; ptingēt, s; quod-
libet nomen facit ad placitū institutē, igit. alioior nota, minor si-
militer, qd nomen ē vox significatiua ad placitū, pmo peribēnt
as ¶ Dico qd hic necesse nō dicit necessitatē simpliciter dictā
sed dicit necessitatē ex condicione vel suppositione finis: qnā
non repugnat conuenire enti dependenti a voluntate

Arguit secūdo Nomē nō significat aliqd, er-
go nō facit plura, Nūq̃, qd si faceret, vel ergo sic facere pueniret ei es-
sentialiter vel accidentaliter, nō essentialiter, qd quod puenit ali-
cui scdm placitū nostrū et impositionē nostrā: nō puenit sibi esse
et aliter, s; facere dictioni puenit scdm impositionē nostrā, ergo nō
puenit sibi essentialiter immo ptingenter. Quid aut nō accidentaliter
pbat, qd dictio nō potest esse sine facione, ergo facio ē sibi essen-
cialis, Nūq̃ pbat, qd nisi esset facina: nō esset dictio: immo neq̃
vox, vt patet scdo de anima ¶ Dico qd facio dictionis ē duplex
Quedā ē generalis: qd facit fac se et suū simile, et hec vocat ali-
quādo significatio naturalis. Naturale enī ē qd omne ens mūdi si-
gnificet se et suū simile. Quedā vō est facio specialis que vocat
ad placitū et impositionē, Prima facio essentialis ē quodāmo-
do dictionē, secunda vero accidentaliter. Et ideo plures huiusmo-

designificationes vni dictioni continere possunt

Arguitur tertio Unū nomē nō significat plura
igit nō est necesse res. *Ans.* ē *Dist.* quarto methaphi. dicēt. quod
nō vniū fiat nihil fiat. s. plura hāre nō ē vniū hāre. ¶ *Dico.* qd nō
vniū fiat ad min^{us} nihil fiat. Vel dico qd nomen potest plura signi-
ficare non per modum pluriū: sed bene per modum vniū

Arguitur quarto Unū nomen nō potest plura si-
gnificare. igit. pbat. Sicut est in natura sic ē in arte s. in natura
in vna re non possunt esse plures forme substantiales. ergo etiam
in arte in vno nomē nō possunt esse plures significationes: que
habēt se vt forma dictionis. *Ans.* maior ex secdo phili. *Ans.* maior. qā si in
vna re essent plures forme substantiales: vna res haberet plura
esse. cū quelibz forma det esse. et sic talis res nō esset vna. ¶ *Dico.*
q vniū nomen formaliter nō habz plures faciōes: nec fiat mul-
ta. s. nomē quod ē vniū materialiter tantū et nō formaliter. vt eq-
uocum potest hāre plura. Vel potest dici q Duplex ē forma vocis
Quod ē essentialis. et illa ē debita ordinatio litterarū in sylla-
bis: et syllabarū in dictionem cū debita placione. et hec forma
nec variari nec multiplicari potest: remanēte eadē voce. *Alia* ē
forma accidentalis: que dicit significatio pcept^{us}: et rei mediante
pceptu. et hec forma potest variari remanēte eadē voce scōz ma-
teriā et formā pmiā vt in multiplici actuali: vel scōm materiam
et nō scōm formā que dicit placio: vt in multiplici porēciali. Si-
cut ergo in natura in vna re possunt esse multe forme accidente-
les. quia infinita vni accidūt. sic et in arte non ē inconueniens

Arguitur quinto Vniū rei ē vna pfectio. s. quod
libet nomen ē vniū. ergo quodlibet nomen habet vnāz pfectionem
que est ei^{us} pfectio. *Ans.* maior. qā pfectio rei seq^{uitur} essenciā et foiaz sub-
stantialē rei: modo vna res habet vnā essenciā: et ita vnā pfectio-
nem. *Ans.* minor. qā qdlibz nomen ē vna vox. ¶ *Dico* q vni^{us} rei que
est foialiter et vere vna: ē vna pfectio. modo. nomē equocū nō ē
vere vniū. Potest etiā dici ad argumētū: distinguēdo de pfectio-
ne essentiali et accidentali: sicut dictū ē de foiaz i pcedēti solutioe

Arguitur sexto Quod plura est nomē equocū
Sed nomen equocū nō ē vniū nomē. ergo nomen vniū nō fiat plu-
ra. pma ē reducibilis ad modū et ad figurā. *Ans.* maior parz ex pto
ne. *Ans.* minor. qā nō habet vnā foiam a qua res sicut habz esse: ita

Primi Elenchorum

et vñ esse ¶ Dico q nomen equitocum non est vñam vñitate si
gnificacionis: sed bene est vñum vñitate vocis

Arguit septimo Res non sunt infinite. ergo
fundamētū Aūto. nō valz. Añs pbat. autoritate Aūto. tercie
philosoz et pmo celi. vbi ostēdit et pbat. q in reb⁹ naturalib⁹ nō
potest esse infinitū. res em naturales sunt cōposite ex materia
et forma. modo materia finit forā: ei⁹ cōmunicabilitatē finian
do. Similiter forma finit materiā ei certū esse dando et inpmē
do. modo ex pncipijs finit⁹ solū pñtem ē finitū ¶ Dico. q licet nū
llū infinitū sit actu: tamen res scdm esse numerale dictū infinite
scdm potenciā succellionis: posita etñitate mudi. scdm pñm. Et
dicendū. q infinitū capis large in dicto phi. vt dicāt res infinite
respectu nominū q multo plures sunt res q̄ nomina. Et possu
mus dicere. q infinitū et finitū ibi capiūt quo ad nos. nobis em
p se loquēdo sunt nota nomia q̄ res. sumus enim cause et aucto
res nominum sed non rerum

Arguit octavo Quicqd accidit reb⁹ accidit
etiā nomib⁹. ergo fundamētū phi nō valet. Añs pbat. que se ha
bēt vt signū et signatū: qcqd vni puenit: et alteri. s̄ nomia et res
habēt se vt signū et signatū. ergo res. et maior. q̄ signū et signatū
sunt relatiua. relatiua autē sunt simul natura. modo illa que sūt
simul natura et eiusdem nature: qcqd puenit vni: puenit et alte
ri ¶ Dico. q relatiua sunt simul natura nō sic q̄ sint eiusdē na
ture. et q̄ puenit vni q̄ etiā puenit alteri. s̄ sūt simul natura. i. na
turali intelligēcia: vel quo ad actum existēdi. quia posito vno
relatiuonum ponitur et alterum

Uxptm̄ q̄ttuor sunt genera disputacionū. Pro
intelligēcia q̄stiois Notandū pmo Quispu
tatio ē act⁹ argumētū siue syllogisticū vñ⁹ ad alterz vñ tamē ad al
terz. ppter aliquē finē obtinēdū. Dicit autē disputatio: quasi diue
rsa putatio vel estimatio opponēt⁹ et rñdēt⁹. eo q nō semp sunt
vñ⁹ ppositi s̄ q vñ⁹ affīrat alter negat. et ita diuersa putāt et di
cūt. In qua diffiniōe: act⁹ ponit p genere. ad denotādū. q di
sputatio nō ē argumētū. nec syls: s̄ est act⁹. nō q̄liscūq; act⁹: sed
act⁹ syllogistic⁹: et ita act⁹ rationis. p quod dat̄ intelligi sua differē
cia sen forma: que sumit ab instrumēto quo fit talis actio. Syl
logism⁹ em. ē instrumētū pncipale disputaciōis. et p illā differē

etiam: disputatio differt ab actib⁹ corporalib⁹ et ab actib⁹ voluntariis. Dicitur tamen vni⁹: scilicet opponens: ad alterum: scilicet respondentem. per quod dicitur intelligi. quod ad disputationem duo requiruntur. scilicet opponens qui arguit et proponit. et respondens qui assinit et respondet. non tamen oportet quod semper opponens et respondens sint distincti realiter. quia vni⁹ potest supplere vices duorum. Et cum aliquis arguit sibiipsum. Et ergo dicitur in diffinitione: vel tanquam ad alterum. Sit autem omnis disputatio propter aliquem finem. ergo subiungitur in diffinitione: propter aliquem finem obtinendum. sicut enim natura agit propter finem. ut est edis secundum philosophorum. sic et ars debet agere propter finem. ex quo ars imitatur naturam. Et quo patet. quod hic diffinitio disputationis est causalis: primens quattuor genera causarum per quas res habet esse et fieri. Cum enim dicitur act⁹. tangit causa materialis. cum dicitur arguitur. tangit causa formalis. cum dicitur vni⁹ ad alterum tangitur causa efficiens. cum vero dicitur propter aliquem finem obtinendum. tangitur causa finalis.

Notandum secundum Aristotem Quod disputatio secundum Aristotem hic

in textu est quadruplex. scilicet doctrinalis: dialectica: tentativa et sophistica. Disputatio doctrinalis est que ex propriis principiis vnicuique discipline et sciencie: et non ex his que videntur respondenti syllogizatur. Cum⁹ causam assignat prius et dicit. Oportet enim necesse est cum credere qui addiscit. Demonstratio enim precedit ex veris necessariis et immediatis: non querens sensum respondentis. ut dicitur primo posteriorum. Necessitas autem tenet se ex parte rei et non ex parte nostri. Finitis autem huius disputationis est generare scienciam in discipulo. Sit enim disputatio doctrinalis: inter discipulum ignorantem. et magistram informatam: qui tradit scienciam discipulo. Instrumentum autem ei⁹ est syllogismus demonstrativus: qui facit scire. ut dicitur primo posteriorum. Secunda disputatio est dialectica. et est que ex probabilibus collectius est dictionum. Et quo enim disputatio dialectica ordinatur ad generationem opinionem: que generatur procedendo ex communibus et probabilibus. ideo talis disputatio etiam procedere debet ex communibus et probabilibus. Si procedens ex probabilibus habet viam in veritatem per dictionem probam. quia nihil probabilis quodammodo falsum probabiliora esse quibusdam veris. Et hinc est. quod dialectica disputatio dicitur collectivum dictionum. Est autem probabilis secundum philosophum primo thomae. quod omnibus aut pluribus. aut sapientibus. et his. aut omnibus. vel pluribus. vel maxime nobis: videtur esse verum. In quibus particulis Aristoteles diversos gradus

*Comentatus
Dyalectum in Aristoteli*

Primi Elenchorum

probabiles ostendit. Quoddā enī est probabile grossum. Et hoc tangit cū dicitur: omnib⁹. Aliud est: probabile mediocre. et hoc tangit cū dicit. aut plurib⁹. Tercius est probabile subtile. et hoc tangit cū dicit: sapientib⁹. Illud aut probabile subtile adhuc est triplex. qđdam subtile. et hoc tangit cū dicit. his oib⁹. Quoddā subtilissimū. et hoc tangit cū dicit. aut his plurib⁹. Tercius est subtilissimū. et hoc tangit cū dicit: vel maxime nos. Finis aut disputacionis dyalectice: est generare in discipulo vel respōdente opinio ē: que opinio est via in scienciā. Dicitur enī terciō Aristhaphi. Qui bñ dubitat: bene sciet. Dubioy enī insicō ē sciencie inuencio. Instrumētū aut eius est syllogismus dyalecticus

Notādū terciō Quod terciū gen⁹ disputacionis est disputacio tentatiua: que pcedit ex his que videntur respondentib⁹: et necesse est eū scire q se simulat habere scienciā. hoc ē. Disputacio tentatiua est que pcedit ex cōmunib⁹. qđ scis: nō sciūtur ppa. licet his ignorat: ignorātur ppa. Qui enī ignorat cōmunia in aliqua sciencia: est signū q ignorat et ppa. Ostendit enim Arist. pmo phisicoy. q nostra cognicio incipit a cōmuniorib⁹ et pcedit ad specialia. Finis aut disputacionis tentatiue: ē accipere expimentū de sciencia vel ignorācia illi⁹ q simulat et fingit se scire. Eius instrumētū potest esse qlibet syllogismus. Quia in qualibet sciencia: tā in his que ex necessarijs syllogizant. q in his que ex probabilib⁹ et etiā in his que ex apparentib⁹ syllogizant: possumus forare syllogismū de cōmunib⁹ in tali sciencia tradit. In qualibet enī sciencia habentur cōmunia et ppa. vt ostenditur pmo posterioroy. Quarta disputacio est sophisticā. et est que pcedit ex his que videntur probabilia respōdenti: nō tamen sunt. Finis ei⁹ est victoria de respōdente. et ex psequenti vana gloria et apparens sapiencia. Vel vt alij dicūt. q finis ei⁹ est posse canere a sophisticacionib⁹ et deceptionib⁹: que sūt p elenchos sophisticos Instrumētū ei⁹ est elench⁹ sophistic⁹: de quo determinatur hic in libro elenchoy. Dicit aut hec disputacio litigiosa. agonistica et sophistica. Primo dicitur Litigiosa ppter pentionem. qā apponens sophista et respōdens disputāt litigādo et ptenendo. Secō dicitur Agonista: ab agona vel agone: que est bellū mortis. aut certamen anime. Sicut enī corporaliter pugnātes videntur se habere adinvicem. Sic etiam opponēs sophista et supponēs respōdēs se bñt adinvice. Tercio dicitur sophistica. pmo p

per apparentiā in opponēte. scđo ppter deceptionem in respon-
dente. Et qbus paret. q genera disputacionum distinguuntur
penes fines suos propios. et etiam penes genera syllogismi mori
quibus perficiuntur tanquam suis instrumentis

Notandū q̄rto Q ex quo disputacio de illis
quattuor generib⁹ dicitur analogice. Ideo ad cognoscendū de
quo per pus dicat. aduertendum. q Disputacio potest p̄hēzari
dupliciter. Primo quo ad etimologiā nomis et quo ad quid
nomis: quod significatur p hoc vocabulū disputacio. Dicit em di-
sputacio: quasi diuersa putacio. Sic disputacio pmo puenit di-
sputacioni litigiose. scđo tentatine. tercio dyalectice. vltimo do-
ctrinali. Racio. q in nulla disputacione est taz diuersa et varia
putacio: sicut in agonistica sine litigiosa. Vbi em apponēs et re-
spondēs maxime diuersos fines intendūt. quilibet em vult esse
victor: quod nō ptingit in alijs disputacionib⁹. Alio mō potest
disputacio p̄hēzari: vt est act⁹ syllogistic⁹ ad ostēdendū aliquid ppo-
situm. Tūc disputacio pmo dicit de ista disputacione: cui⁹ finis ē
p̄fectior. Cōstat aut. q finis disputacionis doctinalis ē p̄fectior
alijs. q fit ppter generare sciēciā. Deinde dicit de disputacione
dyalectica que generat opinionē: que nō est ita p̄fecta sicut sciē-
cia. Deinde de disputacione tentatina. Vltimo vō de litigiosa
Et ex hoc seq̄tur. q q̄a he disputaciones: sunt quattuor modi a-
nalogie ip̄i⁹ disputacōis. et ideo nō sūt vā ḡnā. neq; spēs. tñ p p̄b⁹
hic dicūt ḡnā (accipiēdo gen⁹ p̄siter) poci⁹ q̄ spēs. q̄ q̄lib⁹ illa
rū disputacōnū h̄z sub se plures modos spāles disputacionum

Conclusio responsalis Tantū q̄ttuor sunt ge-
nera disputacionis. pbat p̄cto sic. Disputacio habet se vt quidā
mor⁹ rationis. s̄ in motu reali sunt tria quantū sufficit ad decla-
rationē ppositi. sc̄z motor. mobile. et instrumētū quo motor mo-
uet mobile. Et patet de pulsante campanā p funē tēntū manu
sua. Sic similiter est in disputacione arguens vel opponens est
motor. respōdēs est mobile. argumētacio aut est instrumētū. O-
mnis aut mor⁹ capīt spēm. essenciā. et denominacionē a terminō
ad quē. vt dicit q̄nto phil⁹. Opponēs ergo in disputacione inten-
dit generare aut habitū aut expimētū de respondente. Si expi-
mentū: tūc sunt disputaciones tentatine. Si aut inēdit genera-
re habitū: hoc ē dupliciter. vel in seipso. vel in alio. Si in se: tūc

sunt disputaciones litigiosae: p quas opponēs vult acquirere scienciam apparentē respectu alior: vt indicet ab alijs copiosius et sciens. Si aut vult generare habitū in alio, hoc est dupliciter. Vel habitū finitū q̄ ē sciencia: et sic sunt disputaciones doctrinales Vel habitū infinitū q̄ ē opinio, et sic sunt disputaciones dyalctice. Opinio em̄ est habit⁹ infinit⁹ cui⁹ formidine de opposito. Et hac p̄bacione habetur sufficiencia istarum disputacionum

Arguit p̄mo Disputacio non ē act⁹, igit diffinicio disputacionis nō valet. pbat añs. Quid act⁹ ē in illo cui⁹ ē act⁹: et est in vno subiecto. h̄ disputacio nō est act⁹ vni⁹ nec in vno, ergo. Maior, q̄a act⁹ saltē scdus est accidēs, modo: vni⁹ accedens ē in vno subiecto. Dicit em̄ septimo Metaphys., accidens non migrat de subiecto in subiectū. Et quarto Physicor dicit, Quid non est in diuersis. Minor, q̄a disputacio ē act⁹ opponētis et respondētis, vt innuit in diffinitione ¶ Dico q̄ act⁹ simpliciter vn⁹ ē vt in subiecto, modo disputacio nō ē act⁹ vn⁹ simpliciter h̄ opponētis et etiā respondētis. Neq; etiā ē inueniēs idē esse in diuersis diuerso modo essendi in, vt patet de motu q̄ est in mobili subiectiue et receptiue, in mouente autē effectiue et causatiue, vt dicit tercius physicor. Sic in pposito disputacio est in opponēte, in ciatiue, effectiue, et originaliter, h̄ in respondēte terminatiue et susceptiue, respondens em̄ assumit: id quod opponens proponit

Arguit scdo Disputacio demonstratiua non ē disputacio pbat. In omni disputacione opponēs expectat p̄sensum respondētis, h̄ demonstrator nō expectat p̄sensum respondētis, ergo videt q̄ demonstrator nō disputat, et p̄ h̄s disputacio doctrinalis nō ē disputacio ¶ Dico q̄ si p̄siderat demonstrator vt sciens sic nō disputat, si sō p̄siderat vt docens: illo modo expectat p̄sensum respondētis, nō qdē q̄ illa p̄cessio respondētis sit causa ipsius sciencie, h̄ vt talis p̄cessus ministerialiter et instrumētali ter deferuiat demonstratori: ad p̄ficiendū habitū demonstrandi, et vt sic sibi attribuitur disputacio doctrinalis

Arguit tercius Disputacio doctrinalis nō fit ex p̄ncipijs necessarijs, igit, pbat, q̄a fit ex p̄ncipijs p̄babilib⁹, igit Probat añs, q̄a seq̄ bene, disputacio doctrinal fit ex necessarijs igit etiā ex p̄babilib⁹ tenet p̄na, q̄a om̄e necessariū ē p̄babile, p̄babile em̄ ē quod oib⁹, aut pluri⁹, aut maxime sapientibus videt

esse vey. mō necēariū videt̃ ecīā oib⁹ ant pluri⁹ ant maxime sapiētib⁹ esse vey. et q̃cqd p̃t in mai⁹ potest et in min⁹. Si ergo dē sp̃tacio doctrinalis est ex necessarijs ecīā erit ex pbabilib⁹ ¶ Dico q̃ om̃e necessariū est pbabile; non foīaliter s̃ materialr. Alia em̃ ē foīalitas pbabilis vt sic; et alia ē foīalitas necessarij vt sic. Et ergo argumentum non concludit

Arguit q̃rto Disputacio dyalectica nō est distincta a disputacione doctrinali. pbat̃. Disputaciones accipiūt distinctionem ex finib⁹ suis. s̃ idē est finis disputacionis dyalectice et doctrinalis. ergo nō distinguūt. z̃s̃d̃nor. q̃a ambe ordināt̃r ad acgrēdā sciēciā et disciplinā ¶ Dico q̃ disputaciones accipiunt distinctionē ex finib⁹ p̃p̃is. Cōstat aut̃. q̃ disputacio dyalectica nō ordinat̃ in sciēciā neut in finem p̃p̃um et imediatū. s̃ in opinionem. licet ex consequenti ordinet̃r ad sciēciam in quā tum scilicet opinio disponit intellectum ad sciēciam

Arguit q̃nto Disputacio tentatiua nō distinguit̃ a alias disputaciones. pbat̃. Disputaciones distinguūt̃r per media et syl̃m p̃ quos exercent̃. s̃ disputacio tentatiua vtiū quo libet syl̃lo et medio. igit̃ nō distinguūt̃ ab alijs disputacionib⁹ z̃s̃d̃ior. q̃a in q̃libz sciēcia possant fieri disputaciones tentatiue ¶ Dico q̃ aliquā disputatio tentatiua coincidit cū alijs disputacionib⁹ materialiter: nō tamē foīaliter et racione. Alia em̃ ē racio disputacionis tentatiue. et alia doctrinalis vel dyalectice. vt et predictis patere patet

Arguit sexto Disputacio sophistica nō est disputacio. pbat̃. Dis̃disputacio ē ppter aliquē finē obtinēdū. s̃ disputacio sophistica nō est hui⁹ modi. igit̃. z̃s̃d̃nor. finis est qd optimū. s̃ disputacio sophistica nō ordinat̃ in bonū. igit̃ nō ordinat̃ in finē. z̃s̃d̃ior ē Aristo. sc̃do Phis̃. z̃s̃d̃ior. q̃a disputacio sophistica ordinat̃ in vanā gl̃am. vt dictū est ¶ Dico : q̃ non semp finis ē simpliciter bon⁹. s̃ sufficit q̃ sit bon⁹ in suo genere. et sic p̃tingit hic. Quas em̃ ē disputacio sophistica: talis ē ecīā ei⁹ finis. Et potest dici meli⁹. q̃ finis disputacōis sophistice nō ē vana gl̃a s̃ posse se p̃canere a sophisticacionib⁹ alioz. Et ille finis ē bon⁹

Arguit septimo Disputacio sophistica nō est disputacio. pbat̃. Sicut se habet syl̃lms sophistic⁹ ad alios syl̃los

Primi Elenchorum

gismos. sic disputatio sophistica ad alias disputaciones. s̄ syl-
 lophistic? nō est syl-^{lus}. igit̄ disputatio sophistica nō est disputa-
 tio. et maior patet ex pueniēti similitudine. et minor patet. Syl-^{lus}
 sophistic? est paralench? vt dictū ē ante. modo paralench? nō ē
 elench? necbon? syl-^{lus} ¶ Dico q̄ argumētatio sophistica p̄p̄e
 nō ē argumētacō quo ad rē: sufficit tamen quo ad nomē et i p̄p̄e

Arguit octauo Plura sunt genera disputacio-
 num q̄ quattuor. ergo p̄cto falsa. Et s̄. q̄a est aliqua disputatio
 falsigrapha distincta a demōstratiua: et tamē hic nō enumera-
 tur. pbat. Sicut syl-^{lus} falsigraphus habet se ad demōstratiuū
 ita disputatio falsigrapha ad disputatiōē demōstratiuā. s̄ syl-
 logismus falsigraph? enumerat tanq̄ distinct? s̄ syl-^{lus} demon-
 stratiuū. vt patet p̄mo thopicis. ergo ¶ Dico q̄ nō est simile. quia
 syl-^{lus} distinguū et p̄te materie. disputaciones v̄o ex parte finis
 modo alia ē materia syl-^{li} demōstratiui q̄ p̄cedit ex necessarijs be-
 ne intellectis. et falsig-^{raphi}: q̄ p̄cedit ex necessarijs male intel-
 lectis. Disputaciones aut̄ doctrinalis et falsigraphæ idē ē finis
 sc̄z ḡnare sc̄ia: l̄z v̄t? posite et alii? p̄nacte. et ḡ nōz q̄ distinguā

Arguit nono Plura sunt genera disputacio-
 num q̄ quattuor. pbat. genera disputacionū distinguunt̄ penes
 instrumēta et syllos p̄ quos exercent̄. s̄ plura sunt genera sylloz
 q̄ quattuor. igit̄ et genera disputacionū erūt plura q̄ quattuor.
 et maior patet. ex dictis. et minor patet. q̄a aliq̄s ē syl-^{lus} simplr di-
 ctus vel illatiu?. aliq̄s ē syl-^{lus} falsigraph?. aliq̄s ē syl-^{lus} ignorā-
 cie. aliq̄s est syl-^{lus} vacu?. fatu? ad imp?le res? ¶ Dico v̄z argu-
 mentū p̄luderet. si genera disputacionū distinguēti. ē penes o-
 mne gen? syl-^{li}. s̄ vt Arist. docet in l̄sa: solū penes quattuor. ergo
 etiā genera disputacionū solū sunt quattuor. Vel dicendū. q̄ plu-
 res sunt spēs syl-^{loz} sub esse speciali: similiter et disputaciones
 sed Aristoteles hic loquitur de disputacionib? in genere: quas
 perficiunt quattuor genera syllogismorum

Utr̄ tātū q̄nq̄ sunt methē disputatiōis sophi-
stice. p̄ intelligēcia q̄stīōis mote. Notādū p̄mo
 Quia presens negotii est dēterminare de disputacione sophistica
 tantū et nō de alijs. Antēz̄ in speciali dēfiniēz̄ de distinctis mo-
 dis arguēdi sophistice. pueniēs ē p̄us dēfiniēre de finib? talis
 disputacionis sophistice. Quia ratio et distinctio eorū que sunt

Ad finem accipit ex fine. Talis autem finis disputationis sophistici
 ce vocat metha: secundum methaphorā et similitudinē. Sicut enim in
 reb' realib' metha est ultimus et finis in quem sagittas dirigit sa-
 gitta. Ita in disputatione sophistica: metha est ultimus et finis
 intentus: ad quem opponens sophista nititur ducere respondentē vs
 inde psequat victoriā et vanā gloriā. Diffinitur aut metha sic.
 Metha ē inueniēs ad quod opponens sophista nititur videri
 ducere respondentē: vi argumentacionis. Dicitur notāter: videri
 ducere. quia sophista nō intendit veraciter psequi aliquē istoz fi-
 nium. Sufficient ei quod videatur eos psequi. Sicut enim sophista ē co-
 piosus ab apparente sapientia: et pl' vult videri sapiens quē esse:
 sic nō curat: vix scd' rei vitarē redarguat aduersariū. Sicut et est
 si potest hoc facere secundum apparenciā. et ita in alijs metbis. Vi-
 citur. vi argumentacionis. Quia si respondens cōpellitur ad aliqd
 inueniēs vi coactionis nō diceretur duci ad methā. Cōmuniter
 aut metha etiā diffinitur sic. Metha est incōueniēs aliqd. quod
 si respondēs incurrit creditur esse conclusum. Sequitur corollarie.
 quod metha potest dici inueniens et incōueniens respectu diuersoz.
 Dicitur inueniēs: respectu opponentis. qui cū ducit respondentem
 ad methā: psecut' ē finem suū scilicet victoriā: et quantū ad hoc habet
 rationē boni: saltem apparētis. Sed dicitur incōueniens respectu
 respondentis. quia respondētis nō ē bonū vt vincat et ducat ad metham
Notandū scdo Quod secundum primum in textu quique
 sunt methae. scilicet metha-redargucionis falsi-inopinabilis soleo-
 cismi et nugacionis. inter quas est ordo positus et posteriorita-
 tis. nō enim equaliter sophiste intendunt illos fines. Primo enim et
 principaliter intendunt methā redargucionis. et volunt videri re-
 darguentes. Secundo demonstrare aliqd falsum vel ducere respon-
 dentē ad pcedendū falsum manifeste. Tercio ducere respondentē
 ad methā inopinabilis: vt scilicet pcedat id quod ē contra opinionē plu-
 morum: et maxime sapientū approbatorum. Quarto intendit facere vt
 respondēs barbarizet seu incōgrue loquat. Quinto et vltimo in-
 tendit methā nugacionis. Et hec metha nugacionis est minus
 principaliter intenta a sophistis. Cū enim non possunt ducere respon-
 dentē ad aliqd incōueniēs: tūc ducūt eū ad methā nugacionis.
 Ne aut methae vt sunt intente a sophista debent esse manifeste.
 Nō enim sufficit aliquē ducere ad quēcūq' falsum vel inopinabile
 Sed oportet talia esse manifesta et nota. Si dices. vult' artifices est

Primi Elenchorum

Unus finis, quomodo ergo sophista habet quos methas seu fines
 Respondet, qd huius sciencie et artis est unus finis generalis: quod sophi-
 sta acquirere desiderat, ut vana gloria vel victoria super respondente
 Sed quia huiusmodi finis est viciosus et malus, viciosum autem
 et malum multis modis et viis perficitur, bonum autem solum uno modo, ut
 dicitur secundo ethicorum. Et ideo sophista assumit sibi multos fines et
 modos speciales per quos potest attingere finem et suum intentum
 generale. Et plus adimitur in presenti sciencia quam in aliis plurali-
 tas talis finium, quia finis aliarum scienciarum est per se bonus: istius autem non,
 modo bonum fit uno modo: malum autem diversis modis

Notandum tertio Quod metha prima principaliter in-
 tenta a sophista: est metha redargutionis. Unde Redargutio
 diffinitur sic. Est concessio negatio vel pnegatio processio vi argumē-
 ti in eadem disputatione. Dico notatim in eadem disputatione. Nam
 si aliquis in diversis disputationibus vel in eadem disputatione: non
 vi argumenti sed contra disputationis: primo unam prout defenderet: et
 postea eius oppositum concederet, non diceretur redargui aut ducitur ad
 metham. Communiter autem metha redargutionis sic diffinitur. Est me-
 tha pueniens ex eo quod respondens vi argumēti procedit in eadem dispu-
 tatione duo contradictoria. Unde ipse redargutio est in contradictione, non
 autem oppositione propria aut succedentaria. Due cum proprie possunt simul
 esse false, ut omnis homo est albus, nullus homo est albus. Dne succedentarie
 possunt simul esse vere, ut aliquis homo est albus, aliquis homo non est albus. Sed
 due contradictorie nunquam possunt simul esse vere vel false, ut probatur quatuor-
 to methaphisice. Secunda metha: est metha falsi. Unde diffinitur sic.
 Metha falsi est manifesti falsi processio in eadem disputatione vi ar-
 gumentum. Vel sic. Metha falsi est metha ptingens: eo quod respondens
 ducitur vi argumēti ad procedendum aliquam propositionem: que omnibus intelligen-
 tibus eius finis reputatur esse falsa. Et si respondens vi argumēti co-
 cederet hanc, duo corpora possunt simul esse in eodem loco, tunc
 talis respondens esset in metha falsi

Notandum quarto Quod tertia metha sophistica est
 metha inopinabilis. Et diffinitur sic. Est alicuius inopinabilis con-
 cessio vi argumēti. Vel sic. Metha inopinabilis est metha pue-
 niens ex eo quod respondens ducitur vi argumēti ad procedendum aliquam pro-
 positionem: que est contra opinionem omnium sapientium vel plurium vel maiore
 partium, aut contra opinionem vulgarem, aut contra sectam vel opinionem de qua
 ipse est, et si respondens duceretur ad hoc: quod quilibet stella fixa

non est maior tota terra. quod est h^o opinionē sapientū. Quarta metha sophistica est metha soleocismi. et diffinit sic. Est o^oonis grāmaticaliter incōgrue vi argumētū p^ocessio. Soloecism^o em̄ se cundū scōm grāmaticū: est viciū in p^oceptū p^oū o^oonis p^o regulas et p^oncipia a res grāmatices cōmissum. Vel diffinit sic. Metha soleocismi: est metha pueniēs ex eo q^o respōdens cogit pcedere a liquā p^oponē vel o^oionez grāmaticaliter incōgruam vi argumētū. Unde dicit Arist. in textu. Est aut^o p^ori soleocismo facere secundū locutionē barbarizare et o^oione respōdent ē. Ultima et quinta metha est metha nugacionis. Et diffinit sic. Est o^oonis sup^osue vi argumētū p^ocessio. Nugacio em̄ est vni^o et eiusdē ab eadez p^ote inutitū repetitio. Dico notanter: ab eadē p^ote. q^o si idē repetit^o ex diuersis p^orib^o nō ē nugacio. vt hō ē hō. Dico: inutilis repetitio. q^o si idē p^opter maiore exp^ossionē sentencie. vel maiore affectū exp^omendū bis diceret^o: nō ē nugacio. vt de^o deus me^o. vel metha nugacionis sic describit^o. Est metha qua respōdens vi argumen tacionis cogitur eandem proposicionem inutiliter resumere. vel pluries dicere. vel cum cogitur idem frequenter repetere

Conclusio respōsalis Tantū q^oq^o sunt methæ ad quas sophista nitit^o ducere respōdent ē. p^obat^o p^octo p^o sufficienti am. Q^ois em̄ metha ē quoddā incōueniēs. aut ergo illud incōueniens sumit^o ex p^ote rei. vel ex p^ote sermonis. Si ex p^ote sermonis: hoc est dupliciter. Aut ex p^ote substācie sermonis. Aut ex p^ote ali^oenius accident^o quod euenit circa sermonē. Si ex p^ote accidentis sic est soleocism^o. Si aut^o ē ex p^ote substācie sermonis: hoc ē dupliciter. Aut ex p^ote defect^o: sic nulla sumit^o metha: cui^o causa dicit^o inferi^o. Aut ex p^ote abūdiacie: sic est nugacio. Si aut^o illud incōueniēs sumit^o ex p^ote rei. hoc ē dupliciter. Aut ex parte rei absolute sic est metha falsi. Aut ex p^ote rei respectiue. et sic dupliciter. Vel hoc est per comparacionem ad preconcessum vel prenegatum a respondente: sic ē redargutio. Vel per respectum ad posicionem vel opintonē pluriū et maxime sapientū sic ē metha inopinabilis

Arguit p^omo Metha nō est quoddā incōueniens ergo diffinitio methæ nō est bona. H^ois p^obat^o. quod intendit a racione illud nō est viciū et incōueniēs. s^o metha intendit a racione sophiste. ergo. Maior. q^o racio s^op^o de p^oat^o ad optima. p^omo ethic^o ¶ Dico q^o illud quod intendit a racione recta nō depranata est bonū. vt racio nō viciata intendit p^o se scienciā et nō deceptiōez

Primi Elencborum

Sophista autem habet intentionem viciosam et corruptam: ex quo appetit vanam gloriam. ergo non mixtum appetit illud quod est viciu et incontinentes. Potest etiam dici: quod metha inquantum est quoddam incontinentes et viciu: non potest per se intendi a ratione recte procedente. tamen per accidens: inquantum cognito inconvenienti inducto potest quis redire in veritatem: bene intenditur

Arguitur secundo Plures sunt methae ad quas opponens nititur ducere respondentem. igitur non sunt tantum quatuor. Antipater probat. quia aliqua est metha non logica. Intendit enim opponens ducere respondentem ad hoc ut taceat. ¶ Dico quod non loqui non est specialis metha ab illis distincta. sed est generalis. et potest reduci ad quolibet istarum

Arguitur tertio Metha redargutionis non est distincta a metha falsi. igitur probat antipater. quia omnes qui redarguit: redarguit propter falsum. et per omnes etiam metha redargutionis est ad falsum. nullus enim per veritatem redarguit: sed quia procedit falsum. ¶ Dico quod metha falsi et redargutiones possunt esse circa idem materiam sed non formaliter. Alia enim est ratio methae redargutionis. et alia ratio falsi. In redargutione enim procedit duo dictoria: quorum sunt obscura. In metha autem falsi est processio eius quod est manifeste falsum et non obscurum. una autem metha distinguitur ab alia per suam rationem formalem

Arguitur quarto Logica non habet considerare de solecismo. igitur metha solecismi non est specialis metha. probat. dicitur si artifices habent considerare diversa obiecta. sed grammatica et logica sunt diverse scientie. et grammatica considerat de solecismo. ut patet per donatum in libello de solecismo. ergo non logica. Aristoteles dicitur in libro primo posteriorum. Diverse enim scientie habent diversa et distincta subiecta. Antipater nota. ¶ Dico quod licet grammatica et logica considerent de solecismo. non tamen eodem modo. Considerat enim a grammatico ut est viciu quod spectat in ne ordinis proprie et perfecte. sed considerat a logico et sophista ut est igne nens quod impedit apprehensionem veritatis in oratione vel propositione

Arguitur quinto Ut si solecismo non est barbarisare sedem locutionis. ut dicit Aristoteles in tertio. probat. quia solecismi et barbarismi sunt species distincte. ut ostendit donatus in libello de barbarismo. ergo una male diffinit per aliam. ¶ Dico quod capiendum ista per se tunc sunt species distincte. solecismi enim sit in ordine. sed barbarismi in dispositione. sed hic capit barbarisare communiter pro incongrue loqui

Arguit sexto Metha falsi et inopinabilis nō
sunt methę distinctę. igit. pbat. Quicūq; ducitur ad methā fal-
si ducitur ad metham inopinabilis. igitur nō sunt methę distin-
cte. Hīs pbat. Omne falsum est imp^{le}. vt hō ē asin⁹. s. omne im-
possibile est inopinabile. igit. Minor. quia impossibile non pcedi-
tur nec opinatur esse vez. ergo est inopinabile ¶ Dico q; licet
idē materialiter possit esse falsum et inopinabile. s. non forma-
liter. ppositio em̄ aliqua dicitur falsa. quia habet p̄trariā vel con-
tradictoriā verā. sed dicitur inopinabilis. quia intellect⁹ nō ap-
prehendit illā nec ei p̄sentit: quod nō dī esse potest circa id quod
est falsum in se: sed etiā circa ipsum vez. qā tam vez q̄ falsus po-
test esse improbable et ita inopinabile. Et ppter hoc. qā in me-
tha falsi semp est concessio manifeste falsi. In metha autē inopi-
nabilis non semper est p̄cessio manifeste falsi. et Metha falsi et in-
opinabilis sunt distinctę methę

Arguit septimo Nugacio non est metha. igit
tur. pbat. Omnis metha est quoddā incōueniens. sed nugacio
nō est quoddā incōueniens. igit. Maior patet ex diffiniōe me-
thę. Minor pbat. Propositio verissima nō est incōueniens. sed
nugacio p̄stituit p̄pōnem verissimā. igit. Maior nota. falsitas e-
nim est incōueniens. vez autē cōueniens. ex quo intellectus est ve-
rorum. tercio de anima. Minor patet in ista. hō ē hō: in qua est
nugacio. quia idem bis repperitur. et tamen p̄pōista est verissi-
ma. Dixit em̄ Boeci⁹ sup p̄dicament⁹. Nulla p̄pō est verior illa
in qua idem p̄dicatur de seipso ¶ Dico q; hic non est nugacio. hō
est homo. quia non est repperitio eiusdē ex vnā pte s. ex diuersis

Arguit octauo Penes abundantia sermonis
non accipitur metha nugacionis. pbat. Penes defectum ser-
monis non accipitur metha. igitur nec penes defectum. Ten⁹ p-
sequencia. quia non videtur ratio dinerit⁹ ¶ Dico q; ratio di-
ueritatis est ista. quia metha est inconueniens p̄clusum ab op-
ponente p̄tra respondentem. Conclō autē est oratio p̄fecta. Ora-
cio autē p̄fecta esse non potest si sit defectus. Et ideo metha non
habz fieri si sit defectus in substancialib⁹ oracionis: nec in ora-
cione imperfecta: nec in dictione imperfecta

Arguit nono Plures sunt methę q̄ quq; igit

Primi Elendorum

cur. pbatur. vana gloria, etiā est metba. pbatur, quia vana gloria est quoddā incōueniens quod sophista appetit finaliter ptra respondētē. Ut em̄ dictum est. sophista est apparens. modo in apparencia, et ypocriti est vana gloria. ¶ Dico q vana gloria ē metba generalis. hic autē enumerate sunt metbe speciales. Vel dicendū q vana gloria nō, est metba. Nō em̄ est incōueniens ad quod apponens ducit respondētē, plus em̄ eū ducit ad confusionem. Licet bene vana gloria sit finis generalis opponētis quē iose intendit in seipso

Utrūq; sex sint fallacie in dictione. pro intelligencia questionis Notandū pmo Q p^o q

Aristoteles determinauit de quibusdam cōmunib⁹ ad istā scienciam p̄tinentib⁹. Jam p̄sequenter ad quedā specialia descendit. et modos disputandi, sophisticē distinguit. et dicit. q tales modia: quendi sunt duo. Primus quidē est secundum dictionē. Alter vō extra dictionē. Pro quorū laciore intelligencia aduertē. Q fallacia potest capi dupliciter. Ano modo actine. Et sic fallacia est ydoneitas decipiendi aliquem: qui nōminum. sine oracionum. sine rerum proprietates ignorat. In quibus verbis tangitur tam fallacia in dictione q̄ extra dictionē. et pat^r. Aliter sic describitur fallacia actine capta secundum Petrum Hispanū Fallacia est ydoneitas decipiendi: faciens credere de non ente: q sit ens. vel de ente: q sit non ens: mediante fantastica visione: hoc est. Fallacia est ydoneitas decipiendi. id est. habilitas seu promptitudo per quam opponens est promptus ad faciendum q videatur respondenti de syllogismo apparente: solum q sit bonus syllogismus: mediante fantastica visione. id est. ap̄prehensione alicuius apparentis et non existentis. Est enim in qualibet fallacia duo inuenire: scilicet: causam apparencie et causam defectus. qui defectus latet sub tali causa apparencie. Et in fallacia equiuocationis: causa apparencie est unitas vocis et dictionis. Causa defectus: est pluralitas significationis. Causa apparencie: est que mouet ad credendum. Causa defectus: est que falsificat creditum. Ratione itaque apparencie: habet fallacia q est ydoneitas decipiendi. Sed ratione defectus habet: q facit credere de non ente q sit ens Et per hoc completur decceptio

Et quia intellectus in sua puritate non decipit. quia intellectus semper est verus. tercio de anima. Sed intellectus comixtus et reflexus ad fantasiam sepe errat. ut patet in illis in quibus melancolia domat: qui sepius opinantur esse quod non est: et non esse quod est. Ideo bene dicitur in diffinitione: mediantem fantastica visione: hoc est: mediante cognitione intellectus reflexi ad fantasiam. vel talis cognitio dicitur fantastica visio. ideo. quia est apprehensio alicuius appareris et non existentis. qualis cognitio est fantasice virtutis. ut patet ex his que dicuntur tercio de anima. Secundo capitulo fallacia passive. et sic est deceptio pueniens ex eo quod aliquis processus rationatus creditur probare aliquid vel non vel doctorum alicuius processus: quam vel quod non probat propter aliquem defectum annexum. Vel sic breuius secundum Buridanum fallacia est deceptio imperitici in arte sophistica causata per argumentationem sophisticam. Et hec deceptio non est aliud nisi assensus falsi vel dissensus veri. Et differunt hi modi fallacie. quia fallacia active capta est principium argumentationis sophisticæ. et est ideo quod locus sophisticus. Sed argumentatio passive capta: causatur per argumentationem sophisticam

Notandum secundo Ad intenciones Egidij in scri
ptoribus. Quia syllogismus simpliciter communior est quam dyalecticus syllogismus. Ideo oportet quod syllogismus dyalecticus addat aliquid supra syllogismum simpliciter: sicut homo addit aliquid supra animal. Illud autem quod addit sunt quedam principia specialia: que sunt nomine dici possunt quedam maxime. vel quedam habitudines locales. Sic etiam dicitur est de syllogismo sophistico: quod addit aliquid supra syllogismum simpliciter: videlicet quedam habitudines locales seu fallacias active acceptas. Inne illas autem habitudines locales syllogismi dyalectici et syllogismi sophistici est pueniencia et obfusa. Conueniencia quod prima. quia sicut habitudines locales syllogismi dyalectici non sunt ipse syllogismus dyalecticus: sed magis quedam elementa et principia eius. sic etiam ille fallacie active seu loci sophistici non sunt ipsi syllogismi sophistici. sed sunt elementa et principia eius non quod effectiva simpliciter: sed magis defectiva. sicut et ipsi syllogismi sophistici magis sunt quedam defectus quam aliquid. Secunda pueniencia inter illa est. Quia sicut loci dyalectici sunt quedam vltima principia ad multos syllogismos. ita quod vni loco dyalectico: multi syllogismi innutunt. ut loco a minori multi syllogismi veri innutunt. Ita etiam loci sophistici sunt quedam vltima comprehendencia multos syllogismos sophísticos. ita quod vni fallacie active seu loco sophistico. ut equocationi multi syllogismi sophistici in

Primi Elementorum

nitit: immo quasi infiniti: qui scdm talē fallaciā peccare possūt
 Differūt autē ille habitudoines locales. qā habitudoines locales syl
 logismi dyalectici sunt cōpetentes: habētes maximas sp veras
 vel ad min⁹ pbabiles. vt dicēdo. quod potest miles: potest etia
 rer. miles potest expugnare. ergo et rex. Est ibi loc⁹ a minori. ⁊ ē
 loc⁹ cōpetens: habēs maximā verā: illā vcz. quod potest minus
 pl⁹ et mai⁹. In syllo autē sophistico loc⁹ ē incōpetens: habēs ma
 ximā falsam. vt patet dicēdo sic. canis currit. syo⁹ celeste ē cais.
 ergo syo⁹ celeste currit. Ibi est equocacio: qui ē loc⁹ incōpetens
 et innit⁹ maxime false: illi videlicet. semp vni nomini cor respō
 det vna res. Et ex hoc patet causa: quare licet dyalectic⁹ suas
 maximas assumit p pñtatione suoz argumētōz. tamē sophista
 non assumit. qā statim appareret falsitas ei⁹: et tollerēt ei⁹ appa
 rentia. Ex qb⁹ olb⁹ potest intelligi: quomō se habeat fallacia a
 etine capta: ad locū sophisticū. qā scz idē sunt. et quomō se habe
 at ad syl⁹ sophisticū. Si autē querat: quomō se habeat fallacia a
 etine capta. sine loc⁹ sophistic⁹ ad maximā: dici potest breuiter.
 Q. qā loc⁹ scdm Boeciū in thopic⁹ duplex est. scz loc⁹ maxima
 et loc⁹ difference maxime. Si capis loc⁹ scdm quod ē maxima: sic
 locus sophistic⁹ ē ipa maxima sophistica. sicut loc⁹ dyalectic⁹ nō
 differt a sua maxima. s. ē ipa maxima. Accipiēdo autē locū pnt ē
 difference maxime. tūc loc⁹ et maxima nō sunt idē. s. diff: rūt si
 cur cōplexū et incōplexū. qā maxima ē qd cōplexū. locus autē isto
 modo acceptus est quid incompletum

Notandū tercio Q. Fallacia est duplex. scz in
 dictione et extra dictionē. Cui⁹ ratio est. Quia licet in qualibet
 fallacia sit causa apparencie et causa defect⁹. tamē qā idoneitas
 decipiendi pncipaliter venit ex causa apparencie. Ideo distinctio
 fallaciaz debet accipi ex causa apparencie. s. qā in disputacione
 sophistica sunt tantū duo in genere ex qb⁹ potest accipi causa ap
 parencie: scz res et dictiones. scdm hoc erit duplex fallacia i ge
 nere. Illa etiā quod accipit causas apparencie sue a re nō qdē ab
 solute pñderata. s. a re vt substat dictioni vel placioni: dicit⁹ fal
 lacia extra dictionē. Que vō habet causas apparencie sue ex p
 te dictionis: appellat⁹ fallacia in dictione. Et ex hoc potest collī
 gi quid sit fallacia in dictione vel extra dictionem descriptiue.
 Capis autē hic dictio pñter p omni illo quod pñnus placione et
 voce litterata et articlata pferē: nō curando an sit dictio sim

plex vel nomen vel verbum . siue composita . vt est oracio enun-
ciacio vel argumentacio

Notandū q̄rto Q̄ p̄bus deiniando de falla-
cijs . p̄mo deiniat . de fallacijs in dictione . Et q̄a de fallacie pec-
cant sc̄dm aliq̄d multiplex . Ideo aduertendū . q̄ multiplex est di-
ctio vel oracio . eadē in materia . habēs tamen plures sensus de
p̄se et ratione sui . vel p̄im de p̄se . et p̄im ex p̄re illi . q̄ eā p̄sde
rat . In qua diffinitione p̄mo dāf intelligi . q̄ nō solū dictio dicit̄
multiplex . vel dictio equoca . s̄ et cā oīo . vt ignorātes discūt . Di-
citur em̄ sc̄do elenchoz . Om̄e multiplex ē distinguendū . quod p̄
cipaliter habet vitatē de oīone multiplici . Natur sc̄do intelligi
in diffinitione . q̄ aliqd potest habere diuersos sensus dupliciter
Uno modo ratione sui . q̄ sc̄t ex suo modo significandi et impos-
sione plures sensus importat . vt canis . similiter hec oracio . canis
est ens . Sc̄do aliquid potest habere diuersos sensus ex p̄re p̄sde
rant . vt hec oīo . qcq̄ viuūt semp est . similiter hec . quod quis scit
nunc didicit illud . Et ex hoc p̄sequēter habet . q̄ varijs sunt modi
multiplicis . Triplex em̄ est multiplex . sc̄t . actuale . potenciale . et
fantasticū . Multiplex actuale est vbi est idēntitas vocis penes
materiā et eadē formā . Et p̄nter describit̄ sic . Multiplex actua-
le est dictio vel oracio eadē in materia et forma . habēs plures
sensus . vt hec dictio canis . vel hec oīo . sciētes discūt . Materiaz
nāq̄ dictionis vel oracionis . sunt littere . vel syllabe . vel ip̄a vox
forma vō est ip̄e mod⁹ p̄ferendi . Ideo tale multiplex habēs idē
titatē vocis et modi p̄ferendi . dicit̄ vnū sc̄dm materiā et formam
Et q̄a vnitas actualis rei sumit̄ a forma . idō talis vox actualit̄
vna . vocat̄ multiplex actuale . Multiplex aut̄ potenciale est di-
ctio vel oīo eadē in materia . s̄ differēs in forma . habens diuer-
sos sensus . hoc ē . vbi ē eadē vox sub eisōe litteris . et syllabis . et di-
ctionib⁹ . nō tamē sub eandem placione diuersa significans . Vbi
est multiplex potenciale de dictione . vt penderet . media brevis et
media p̄ducta . De oīone . p̄le ē sedētē ambulare . et sedētē p̄le
est ambulare . Et dicitur hoc multiplex potenciale . quia ibi ē idē
titas vocis solum . s̄ nō forme . modo materia est potēcia . et est
illud quo aliqd est in potencia . vel sc̄dm quā aliqd est potencialit̄
tantū vnū et non actualiter . Sed multiplex fantasticū . est quan-
do oracio vel dictio de p̄se solū habz vnū sensum vel modū san-
di . s̄ ex fantasia ip̄i . p̄sderat̄ in ordine ad aliqd aliud . attribut

Primi Elenchorum

et rei alter sensus aut modus fandi. ut papa de se habet modum significandi unum. quia genus masculinum. sed ex parte illius quod considerat hanc dictionem papa in ordine ad hanc dictionem musa: tunc sibi attribuit genus femininum sic arguendo. musa est generis feminini. quia terminatur in a. ergo papa est generis feminini: quia terminatur in a. Et dicitur hoc multiplex fantasticum: pro tanto. quia sicut fantasia est virtus anime: que debilitate apprehendit res. sic pertingit in multiplici fantastico: quod propter aliquam provenienciam minimam: que nec est in materia nec in forma. sed solum propter similem figuracionem vel terminacionem aliquis fantastice credit eandem proprietatem inesse diversis vocibus

Conclusio responsalis Tantum sex sunt fallacie in

dictione. scilicet fallacia equocationis. amphibologie. compositionis. divisionis. accentus. et figure dictionis. Probat hoc primo per inductionem sic. omne argumentum sophisticum sumens causam appareat ex parte dictionis sit secundum equocationem amphibologiam et cetera. ergo tantum sex sunt fallacie in dictione. Secundo probat syllogismo tali. Quorundam modis eiusdem nominis et orationis non idem sunt: tot sunt fallacie in dictione. sed totidem modis hoc est sex modis eiusdem orationis et nominis non idem sunt: ergo fallacie in dictione tantum erunt sex. Minor est Aristoteles in textu. potest insuper idem probari per sufficientiam talem. Quis fallacia in dictione vel capit per se multiplex actualis. vel potencie. vel fantastica. Si actualis hoc est dupliciter. Vel dictionis: sic est equocacio. Vel orationis: sic est amphibologia. Si per se multiplex potencie: hoc est dupliciter. Vel dictionis sic est fallacia accentus. Vel orationis: hoc est dupliciter. Vel oratio divisiva creditur composita: sic est compositionis. Vel econversim composita creditur divisiva: sic est divisionis. Si autem per se multiplex fantastica: sic est fallacia figure dictionis. Multiplex enim fantastica non reperitur in oratione: sed solum in dictione. quia multiplex fantastica attribuitur ratione similis figuracionis vel terminacionis dictionis. terminacio autem per se venit dictioni: sed orationi per accidens ratione dictionis. et ergo non oportet esse fallaciam per se multiplex fantastica quod esset in oratione. Est etiam circa hoc considerandum. quod non in omnibus his fallaciis est similis efficacia decipiendi. quia maior est in illis ubi est multiplex actualis: quam ubi est multiplex potencie vel fantastica. patet. quia maior est apparencia in multiplici actuali quam potenciali et maior in potenciali quam in fantastico. Ubi autem est maior apparencia ibi maior defectus latet. et propter istud ibi est maior idoneitas ad decipiendum

Arguit pmo Contra diffinitionē fallacie **Fal**

lacia nō est ydoneitas decipiendi. ergo diffinicio nō valet. pbat̃ aī s. ydoneitas decipiēdi est naturalis potēcia. s. nulla fallacia est naturalis potencia. igit̃. Maior patet de homib⁹ de natura mart̃: vt dicūt Astrologi: q̃ tales homīes habēt naturalē ydoneitatē ad decipiendū alios. que ydoneitas est quedā naturalis potestas et inclinacio a vī celli et influxu mart̃ originaliter. minor pbat̃. q̃a naturalis potēcia est vī a natura inexistens. fallacia aut̃ est ens rationis ab intellectu fabricatū ¶ Dico q̃ ydoneitas decipiendi que se tenet ex parte intellect⁹ decipientis. hēne est naturalis potencia. hic autem fit mēcio de ydoneitate decipiendi: que tenet se ex parte dictionū vel rerum

Arguit scdo Fallacia nō est deceptio anime.

igit̃ scda diffinicio nō valet. pbat̃. q̃a fallacia ē deceptio homis q̃ decipit̃. s. anima nō est hō. Maior. q̃a act⁹ sunt suppositoz. pmo methaphi. Anima aut̃ est ps suppositi et homis ¶ Dico q̃ deceptio est anime. i. homis q̃ habet animā. et sic ponit̃ ps p toto. ¶ Deceptio ē homis denominatiue et anime inhesiue. Sicut etiā anima ē id quo intelligim⁹. scdo de anima. sic ala ē quo decipimur

Arguit tercio Nulla fallacia est in dictione

pbat̃. Ois fallacia est in eo q̃ decipit̃. s. dictio nō decipit̃ s. hō. igit̃ poti⁹ debet dici fallacia homis q̃ decipit̃ q̃ fallacia dictiosa Maior. q̃a p tanto aliq̃s dicit̃ decept⁹: q̃a p̃sentit̃ deceptioni. Minor ē nota ¶ Dico q̃ fallacia capta p effectu sylli sophistici. sic ē deceptio respōdentis. s. si capit̃ p argumento sophistico qd̃ causaz sue apparēcie sumit a dictione. sic dicit̃ fallacia in dictiōe

Arguit qarto Plures sunt fallacie in dictione

¶ ser q̃a tredecim. pbat̃. q̃a ois fallacia fit in dictionib⁹ ⁊ p dictiones. igit̃ tredecim erūt fallacie in dictione. Aī s. pbat̃. omis fallacia fit in syllo sophistico. ois aut̃ syllus requirit̃ tres terminos et duas p̃pōnes. vt dicit̃ pmo por̃ ¶ Dico q̃ argumentū pcluderet si fallacia ideo diceret̃ in dictione: q̃a p̃terceret̃ ⁊ fieret p̃ dictiōnes. sed dicitur in dictione ideo: quia causam sue apparencie accipit ex parte dictionis vt dictum est

Arguit qnto Nulla fallacia capit causaz sue
apparencie a dictionib⁹. igit̃. pbat̃. ois vītas vel falsitas origi-

Primi Elenchorum

naliter est a reb⁹. s; in argument⁹ sophistic⁹ p^ones sunt vere vel false apparenter ad min⁹. ergo ois fallacia accipit causam sue apparecie a reb⁹. r^o s^o maior. q^a ab eo quod res est vel n^o e^o: oio dicitur va vel falsa. vt dicit in p^odicament⁹ ¶ Dico q^o ois v^oitas et falsitas originaliter est a reb⁹: s; n^o absolute a reb⁹: s; vt significatur p^o dictiones et voces. n^o tam⁹ seq^o q^o om^os debet dici extra dictionem. q^a fallacie in dictione p^oncipalins sumunt causas apparecie ex p^ote vocu significanciu res. s; extra dictione sumunt causas sue apparecie ex p^ote p^oterat⁹ rez que p^o voces significantur

Arguit sexto In fallacijs in dictione n^o v^otimur eodem⁹ noie vel o^one. igit⁹ ratio p^octonis n^o valet. p^oba⁹. in fallacia accent⁹ v^otimur hac dictione pendere media longa et e^o am media breui. modo n^o e^o ead⁹ dictio pendere. vt e^o media breuis et media longa ¶ Dico q^o n^o est ead⁹ in forma quo ad placione et mod⁹ p^ofer^odi. tamen e^o ead⁹ quo. ad materiã. q^a ex eisdem litteris et syllabis composita

Arguit septimo In fallacia c^oposicionis et diuisionis n^o v^otimur ead⁹ o^one igit⁹ p^obacio p^octonis n^o valet. p^oba⁹. q^a iste due o^ones. p^ole e^o sedent⁹ currere. et sedent⁹ p^ole e^o currere n^o sunt ead⁹ o^ones. p^oba⁹. q^a s^oma e^o de sensu c^oposito et sc^oq^o de sensu diuiso. modo modalis de sensu c^oposito et de sensu diuiso sunt p^oones specificie distincte ¶ Dico q^o licet p^oo modalis c^oposita et diuisa n^o est ead⁹ quo ad formã. q^a aliter modus locat⁹ in vna q^u in alia. vt patet in ex^oplis p^oict⁹. tamen est ead⁹ quo ad materiã. q^a ced⁹ dictiones ponit⁹ p^ocise in vna sicut in alia. Seq^o corollarie. q^o in p^obacione p^octonis syl^olistice: nom⁹ vel oracio dicitur eadem. capi^ondo y^odentritatem c^omunit⁹er vel vt est vna et ead⁹ in materia tant⁹ vel in forma tant⁹ vel in vtroq^o vel in t^omlacione vel forma t^omlac^ois in diuer⁹s nomib⁹ rept⁹

Arguit octauo p^ob^os n^o p^oueni^oter p^ous determinat de fallacijs in dictione. p^oba⁹. q^a n^o sunt p^ores. ergo. An tece^odes. q^a sicut se hab⁹et cause apparecie fallaciay: ita se hab⁹et et ipse fallacie. s; cause apparecie fallaciay extra dictione sunt p^ores causis apparecie fallaciay in dictione. ergo r^o s^o minor. q^a res sunt p^ores dictionib⁹. Imposicio e^o vocu fit a p^oterate rei ¶ Dico q^o licet res simpl⁹ sint p^ores dictionib⁹ etiã apud impotentem vocem ad significand⁹. tam⁹ in disputatione sc^om q^o d^o

Spociacio est diuersa putacio inter duos. dictio vel vox vel sermo est prior. quia disputacio fit de reb⁹ per voces et etiam per noticiã dictionũ et signoz deuenim⁹ in cognitionẽ rez ⁊ signatoz

Utrum Fallacia equiuocationis et eius modi sint sufficienter ab Arist. assignati. Pro intelligẽcia q̃stois
Notandũ p̃mo Q postq̃ Arist. ostendit aliq̃ generalia que necessaria sunt ad intelligendũ modos arguendi sophisticos. et ostendit: quomodo modi arguendi sophistici in dictione sunt sex. Iã p̃nter speciali⁹ de his modis sex dẽmiat: ostendendo quomodo q̃libet eoz fieri habeat. et quot sũt modi cu inlib⁹. Et p̃mo dẽmiat de his fallacijs que habẽt fieri penes multiplex actuale. deinde de illis que habent fieri penes multiplex potẽtiale. Cui⁹ ratio est. q̃a act⁹ dignior est potẽcia. vt diciẽt nono z̃stherba. modo digniora debẽt esse p̃ora. vt diciẽt in postp̃dicamentis. Ecicã fallacie que habẽt fieri penes multiplex actuale: includũt maiorẽ efficacĩã ad decipiẽdũ. et maiorẽ apparẽtiam: q̃ illi que sũt penes multiplex potẽtiale. ex quo in illis est idẽtitas materie et forme: quod nõ ẽ in multiplici potẽtiali. P̃mus autẽ dẽmiat de fallacia equiuocationis q̃ amphibologie. Ideo. q̃a fallacia equiuocationis fit in simplici voce et dictione. s̃ amphibologia in oratione. modo. simpliciora debẽt esse p̃ora. p̃mo methaphisice. Vox autem et dictio est simplicior q̃ oracio. et pars est prior q̃ totum

Notandũ sc̃do Q equiuocacio est multiplicitas dictionis simplicis insoẽ sc̃dm materiã et formã. hoc ẽ. quãdo vna dictio plura facit. Talis autẽ multiplicitas ẽ duplex. sc̃t a casu et a p̃ilio: vt in p̃dicamẽtẽ visum est. An autẽ talis dictio equiuoca importat illa plura significata copulatiue aut disiunctiue aduertendũ est sc̃dm intencionẽ egidiij. Q. nomẽ equocũ nõ ponit sua significata copulatiue. nec disiunctiue. q̃a sic nulla oĩo in q̃ poneret dictio equiuoca esset distinguẽda. s̃. vel simpl̃r neganda vel p̃cedenda. quod ẽ p̃m sc̃do hui⁹ docentẽ paralogismos secundum equiuocationẽ soluere p̃ distinctionẽ. Si tamen intelligatur nomẽ equocũ habere sua significata subcopulationẽ vel disunctionẽ. q̃a in habẽdo ea: habet quandã similitudinẽ cũ illis. Et sic p̃cedendũ est q̃ equocũ habet sua significata Anomodo. p̃ modũ copulatiuũ. Alio m̃o. p̃ modũ disiunctiũ. Potest em̃ egocum cõparari ad sua significata dupliciter. P̃mo. vt p̃ imposi-

Primi Elenchorum

elone illa importat. Secundo, ut per intellectum ad illa referat. Et primo quod modo dicit ea habere sub copulatione: non quod in sua dictione copulationem includat: sed quia ut importat ea simul et semel pluram significat. sicut copulativa suas partes de necessitate simul habet. Si vero nomen equocum comparat ad sua fata, putat per intellectum ad illa referat. sic habet ea quasi sub distinctione, quia non habet ea simul. Cum termino semel sumptum non contingat uti equoce, ut dicit Boetius. Premisso itaque eo quomodo equocum importat sua fata: videndum est de fallacia equocationis primo diffinitione quod sit. Unde fallacia equocationis (active accepta) est ydoneitas decipiendi pueniens ex eo: quod dictio simplex eadem secundum materiam et formam creditur habere unam sonum vel significacionem: cum tamen habeat diversas ex se vel ex restrictione eius cum alia dictione. In qua diffinitione tanguntur tres modi huius fallacie, de quibus dicitur inferius. Communiter autem diffinitur sic. Est deceptio anime pueniens ex eo: quod aliquis processas ratiocinatum credit concludere vel probare aliquid psonem pidentitatem dictionis in materia et forma, quae tamen non concludit ppter diversitatem significatorum p eandem dictionem importatorum. Causa huius fallacie sicut et cuiuslibet alterius est duplex. scilicet causa apparencie, scilicet causa defectus et non existentie. Causa apparencie est actualis unitas dictionis equoce secundum materiam et formam. In dictione enim equoca: que facit plura est una vox ut canis, que vox ex litteris et syllabis composita est eius materia, et est eadem forma vel modus pferendi in ea. Causa defectus et non existentie est diversitas significacionis vel significacionis eiusdem dictionis. De ista enim dictione canis ut facit ydolum celeste: aliquid dicitur ut splendere in celo, quod non dicitur de ea: ut facit aliarzabille vel beluam marinam.

Notandum tercio Quod secundum intencionem Egidij ex Autorele tres sunt modi vel species huius fallacie. Primus, cum dictio principaliter facit plura. Secundus, cum dictio facit unum principale: et aliud ex psequenti. Terminus, cum dictio ex sua sone multipliciter non habet: sed ex modo spondi cum alia dictione. Primus modus est in vere equoce. Secundus in analogis. Terminus, in his que secundum se sunt univoca: repiti habet, potest enim aliquid ex sua facione esse univocum: quod tamen ex modo spondi aliquid multipliciter habet. Sequitur corollarie, quod primus modus plures habet de equocatione quam secundus, et tercius minus quam secundus. tercius enim quasi p accidens

multiplicitatem precipiat. Primus ergo modus fallacie equocacionis est racione veri equoci scilicet equoci a casu. et est quando dictio eadem in materia et forma eque primo facit diuersa. Sic ergo talis parallogismus. quicquid discunt sunt scientes. et ignorant discunt. ergo ignorant sunt scientes. et hoc respondendi est negare discunt; nec est in Darii. In nullo enim syllo medium debet equocari: quod hic pertingit. aliter enim accipit discunt in minori et aliter in maiori. Pro quo sciendum. Bisco duo facit. Primo facit scienciam tradere alteri actiue. et sic scientes discunt: quia docti informant indoctos. Secundo discere facit scienciam inscibe passiuè et sic ignorant discunt loquendo quod ignorant. Dicendum ergo. quod parallogismus iste non pertinet. quia medium equocat. in maiori enim discere capitur actiue et in minori passiuè. si autem utrobique capiatur uniuersaliter: tunc una premissa est falsa. Item hic non sequitur. omnis canis est al. syo celeste est canis: igitur syo celeste est al. Item. omnis canis est in domo. syo celeste est canis. igitur syo celeste est in domo. equocat enim medium in his duobus parallogismis ut patet.

Secundus modus huius fallacie est racione equocacionis a similitudine: quod vocatur analogum. quando scilicet aliqua dictio vel vox facit plura: sicut unus per prius et alio per posterius. ut hic. quicquid expedit sunt bona. sicut mala expedit. igitur mala bona sunt. et minor pater. quia sectio membri secundum se est mala: quia penalis. expedit tamen nec totum corpus corripit. Dicimus enim. quod inter duo mala minus malum est eligendum. Peccat autem iste parallogismus penes equocacionem medii: scilicet huius ubi expedit. Duplex enim aliquid dicitur expedit. Uno modo quod necessarium est ex aliqua dispositione. quod plerumque accidit in malis. et saluum enim aliquando est necessarium. ut dictum est de racione membri. Alio modo dicitur expedit simpliciter. et sic solus est in bonis. In maiori ergo capit expedit per illo quod est bonum et expedit. sicut in minori capit per illo quod in certo casu est necessarium. Per prius autem expedit est in bono et ex parte in malo. Item hic comitatur secunda modus. omnis homo viuit. pater homo est homo. ergo pater homo viuit. In maiori enim accipit homo per hunc principalem: scilicet pro hunc viuentem sicut in minori homo accipit per hunc ex parte: scilicet per hunc viuentem ymaginem hominis. Item hic non sequitur. Quicquid currit habet pedes. sicut aqua currit. ergo aqua habet pedes. In minori enim capit currit per finire et non per se. Item hic non sequitur. Quicquid videt habet oculos. prout videt. ergo prout habet oculos. propter equocacionem huius quod est videre. Item hic non sequitur. Omnis sanus est al. urina est sana. igitur urina est al. In

Primi Elementorum

maiori enim capit sanitas ipse ut est comensuratio qualitatis primay in alio quo modo aliter dicere habere sanitatem. In minori autem capite per signum sanitatis. vnde enim sana indicat hominem sanum. Sanitas enim primo dicitur de alio sicut de subiecto. de cibo vel electuario sicut de efficiente. sed de vna sicut de signo

Tercio modo fallacie equocationis est quando aliqua dictio secundum se sumpta facit unum: et habet unum modum standi. sed coniuncta cum alia dictione accipit plures modos standi. Et hoc precipue sedens per se sumptum habet unum modum standi: quia facit sub tempore presenti. sed si ei adiungitur hoc verbum surgebat: scilicet hoc precipue sedens non solum designat presens sed et preteritum. quia hoc verbum surgebat preteritum imperfecti temporis: includit in se duo tempora scilicet presens et preteritum. cum ergo dicitur: sedens surgebat: valde tantum: sedens nunc surgit. vel sedens tunc in tempore preterito surgebat. et tunc fit talis pallogismus. Quicumque surgebat stat. sed sedens surgebat ergo sedens stat. ubi est fallacia equocationis. quia sedens in ratione capit absolute solum ad tempus presens: sed in minori capite indifferenter ad presens vel preteritum. Eosimiliter dicat de hoc pallogismo Quicumque sanabatur sanus est. sed laborans sanabatur. ergo laborans sanus est. Sic similiter illa dictio mortale secundum se habet unum modum standi: sed cum ei additur hec dictio in: dicendo immortale. hec dictio immortale habet plures modos standi: secundum quod in potest capi neganter vel privative. Immortale enim privative capitur: negat actum sed non aptitudinem. Capiendo autem immortale negative: illud dicitur immortale: quod nullo modo est mortale. et tunc fit talis pallogismus. Omne immortale est perpetuum. potens non mori est immortale. ergo potens non mori est perpetuum. Solucio utraque premissarum est duplex. quia immortale vel potest capi privative vel negative. Si in utraque capit negative: maior est vera et minor falsa. Si autem capit in utraque privative: maior est falsa et minor vera. et sic est bonus syllogismus: Si in maiori tenetur negative et in minori privative: utraque premissarum est vera. sed committitur equivocatio. et ita arguitur ex quattuor terminis. et ideo nihil sequitur

Notandum quarto Quod parallogismi peccantes secundum variationem modi standi puta casus vel numeri: sunt secundum equocationem. ut hic. quicumque sunt episcopi sunt homines. isti a similes sunt episcopi. ergo isti a similes sunt homines. ubi in maiori si debet esse vera et episcopi est nomen pluralis. in minore vero genus singularis. ad quem autem

tem modū huiusmodi paralogismi reditane est diuersitas apud
 logicos. Quodā enim dicūt qd p̄tinet ad p̄mū modū. In p̄mo enim
 modo capis significatio cōmuniter: put significatio extendit se
 ad facionē vel pfacionē indifferenter. quāuis enim dictio in recto
 absolute et directe facit p̄tū suū. et in obliquo indirecte et obli-
 que. eisdē tamen dictioni, in materia et in forma p̄ueniūt equali-
 ter diuersi modifandis cōm quod est in recto et in obliquo: in sin-
 gulari vel plurali numero accepta. Rectus enim et obliquus sunt spe-
 cies eiusdem generis. similiter numerus singularis et pluralis. mo-
 do inter spēs eiusdē generis nō est p̄us et posterius: s̄ sunt corque-
 ne sub genere. Alij tamen dicūt. qd tales paralogismi p̄tinentur
 sub tercio modo. vt dicit Pe. Mis. in tractatu fallacia. Cōsimi-
 liter paralogismi peccantēs penes diuersam habitudinē quam
 importat p̄ponēs s̄cōm equocationē. vt ibi. quicquid ē de mō-
 te petrino est terra vel lapis. s̄ Petr⁹ est de mōte petrino. ergo
 Petr⁹ ē terra vel lapis. Si cū maior debet esse vā: illa p̄pō de
 dicit habitudinē causę materialis. et sensus maioris erit. quicquid ē
 materialiter de mōte petrino est terra vel lapis. In minore vō
 illa p̄pō de dicit habitudinē loci vel mansionis. Si vō vniformi-
 ter acciperet illa p̄pō de tūc vna p̄missa esset falsa. Similiter
 hic. iste ciph⁹ est de anglia. anglia est terra. ergo ciph⁹ est de ter-
 ra. In p̄tione illa p̄pō de: dicit habitudinē causę materialis. in
 maiori vō habitudinē localem. et valet tantū: iste ciph⁹ est dū-
 ctus vel portat⁹ de ista terra que est anglia. Habitudo autē loci
 reducit ad habitudinē causę efficientis. q̄a loc⁹ est p̄ncipiū gene-
 rationis quādamodū pater. Ad quē autē modū ex illis trib⁹ redu-
 cant huiusmodi paralogismi: diuersimode dicūt logici. Aliqui enim
 dicunt qd debēt reduci ad p̄mū modū. et dicūt. qd vni p̄pōni cōpe-
 runt diuersę habitudines significandi equaliter et eque fmo. vt
 liij de: quādoq; importat habitudinē loci vel mansionis. Aliquā-
 do vō causę materialis. vt dictū est in exemplis. Alij vō dicūt. qd
 debēt reduci ad modū s̄cōm. q̄a p̄ponēs p̄ncipali⁹ importat ha-
 bitudinem causę materialis: et ex p̄nti alias habitudines. mo-
 do s̄cōm mod⁹ fit s̄cōm p̄us et posterius. Sequē corollarie. qd vni⁹
 et idē paralogismus potest reponi sub diuersis speciebus. In talib⁹
 enim dictionib⁹ et oñib⁹ et qb⁹ fit paralogismus: aliquando sunt
 plures defect⁹ et vicia. Vicia enim aliquādo colligata sunt et mi-
 xta. secundū ergo diuersas habitudines et respect⁹: vni⁹ et idē
 paralogismus reponit⁹ sub diuersis modis. Sequē corollarie se-

Primi Elenchorum

eando. q̄ licet auctores in repositione paralogismoz sub diuersis
modis et speciebus videatur sibi inimice dicere. q̄libet tamen co-
rum satis rationabiliter et bene hoc posuit. patet. q̄a hoc fit scōz
diuersos respectus et considerationes. vn̄ enim inscribit vnū defectū
et ergo posuit sub vno modo. et alter inscribit alium defectū. et er-
go posuit sub alio modo. nō ergo dicitur ad inimicē. q̄a dicitio de-
bet fieri ad idē et respectu eiusdē. vnde etia Bruto. dicit scōdō elē-
chorum. Nihil prohibet eandem orationem habere plures occa-
siones fallendi. et hoc secundum diuersos respectus et rationes

Conclusio responsalis Fallacia equuocacionis

et ei⁹ modi sunt sufficienter assignati. p̄batur conclusio. Vñ equo-
cacio p̄uenit ex eo q̄ aliqua dictio diuersa fat. aut ergo diuersa
fat scōm se. aut ex p̄iunctione cū alia dictione. Si p̄mū hoc est du-
pliciter. Aut fat plura eque p̄mo. sic est p̄m⁹ modus. Aut vnū p̄
n̄s et aliud p̄ posterius: sic ē scōdus mod⁹. Si scōz. sic ē tē⁹ modus

Arguit p̄mo Nulla ē fallacia equuocacionis. et

ergo determinatio p̄bi nō est p̄ueniens. Vñs p̄bat. Nulla ē falla-
cia vniuocacionis. ergo videtur q̄ etia nō sit p̄nēda fallacia eq-
nuocacionis. tenet p̄ia a simili. q̄a sicut aliq̄s posset decipi credēs
vnā dictionē plura fat: que tantū vnū fat. ita aliq̄s posset deci-
pi credēs vnā dictionē vnū fat: que plura fat ¶ Dico q̄ nō est
simile. q̄a in dictione p̄nte vnū absolute sumpta: nō potest su-
mi aliqua causa apparēcie pluralitatis fatoz. s̄ i dictione vna plu-
ra p̄nte bñ sumit causa apparēcie vni⁹ p̄oia p̄t vnitatem vocis

Arguit scōdo Fallacia equuocacionis nō debet

alias p̄cedere: igitur. p̄batur. Sicut se habet potencia ad actū
sic multiplex potencie ad multiplex actuale. s̄ potencia p̄cedit
actū. ergo p̄ns ē det̄mīandū de his fallacijs que peccant penes
multiplex potencie. et nō de illis que peccāt penes multiplex
actuale. Vñsator ex p̄ueniēti similitudine. Vñsior ē Bruto. p̄mo
philosophoz. et nono methaphi. Vñsateria enī que ē pura potēcia p̄ce-
dit for̄mā q̄ conūit ex ea ¶ Dico q̄ leadē potēcia bñ p̄cedit actū
s̄ nō i dictionē. in dictionē enī act⁹ p̄cedit potēcia. et sic ē in p̄posito

Arguit tercio Equuocacio nō impedit for̄alita-

tem lyti. igitur penes equuocacionē nō fit aliqua fallacia. Vñs
p̄batur. ista dictio homo: est dictio equoca: et tamen non impe-
dit for̄alitatē lyti. p̄batur p̄ p̄ma p̄te. q̄a ista dictio: o fat plura

vt oia sua inferiora. modo fac e plura puenit dictio equoce. Si
p scda pte pbat sic arguendo. ois ho e al. so e ho. ergo so e al. re
net pna in Barij ¶ Dico q hec dictio ho: esset dictio equoca si
significaret sua supposita diuersa ratione et per modum pluriis.
sed significat ea consimiliratione et per modum vniis

Arguit qrtio Dictio equoca nō est vna scdm
materiā et formā. pbat sic. Illud est vnu scdm formā quod habz
vnā sonē. h dictio equoca habet plures sonēs. ergo nō est vna di
ctio scdm formā. mior. qa facio est forma dictionis. modo v
numq dōz habet vnitatē a sua forma. mior. qnia dictio equi
noca significat plura: et habet plures significaciones

Arguit qnto Dictio equoca nō habz materi-
am et formā. ergo nō potest dici: esse vna scdm materiā et formā
¶ Is pbat. qa ex materia et forma fit vnu. h dictio equoca nō est
vna dictio: ex quo nō habet vnā sonem a qua dictio dicitur vna
mior est ¶ ist. nono metha. et scdo de anima ¶ Dico ad hec
duo argumenta. q dictio equoca est vna et habet vnā formam:
accipiendo formā p modo pferendi vel pnticiandi. licet nō ha
beat vnā formā: accipiendo formā p facione. Dictio em habet
duplicem formā: scz facionē et modū pferendi. quaz vtraz po
test dici essentialis dictioni diuersis respectib. Si em pideret
dictio inesse signi. sic facio est forma essentialis ei. qa ponit eā
in esse signi. Si aut pideret dictio quantū ad vocē que dicendo
pferet ratiōe cui dicit dictio. et sic modū pferendi ē forma essentialis
ei. et facio ē forma accidental. pnt etia i scda qstioe hui dictum est

Arguit sexto Fallacia equocaciōis non debet
solui p distinctionē vt dictū est in pmo modo. igit. pbat. simplici
ter falsum nō est distinguēdū. h oio in qua ponit terminū equocus
est simpliciter falsa. mior patet de ista. ois canis currit: que ē
simpliciter falsa. ex quo canis distribuit p oib. pat. Distributio
em est multiplicatio termini cōmunis p oib. suis pat. p signum
vltē facta. vt dicit ¶. Dis. in suis distributionib. cū ergo distri
buit canis p oib. pat. suis: hec erit falsa. ois canis currit. sy
em celeste nō currit h mouet in celo similiter belua marina na
rat et nō currit. Ad falsitatē aut vltis sufficit falsitas vni singu
laris ¶ Dico q in hac ppōne. ois canis currit. subiectum canis
non distribuit p oib. suis pat. h distribuit p oib. singulis vniis

facti. et ergo potest distingui. Sequē corollarie. qd finit^r equocens
unica distributione nō distribuit p supposit^r oīm factor. qā Unitas
distributionis requirit unitatē rationis. quā nō habet finit^r
equocens in sua equocatione acceptus. sed tot distributionibus
distribui potest: quot significata habet

Arguit septimo Terci^o mod^o assignat^o non
potest fieri in equocatione. igit^r detmīacio mala. Hīs pbat^r. qā si
dictio p se sumpta vni^u fecit. et alteri iuncta: plura. ibi videt^r esse
amphibologia et nō equocacō qā est multiplicitas actualis in
ōione que resultat ex pīctione dictionis cū dictione ¶ Dico q
nō oīs multiplicitas actualis resultās ex pīnctione dictionis
cū dictione est ipsius amphibologie. s^c tantū tunc: quādo illa ē
toti^u pīcti et nō vni^u pte^r. In tercio aut^m modo equocationis illa
multiplicitas pmo est pte^r tantū et non toti^u pīncti hec em^o oīo
laborās sanabat^r: nō dicī hīc plura fra. s^c tū hīc dictio laborās

Arguit octauo Diuersitas significator non
est causa defect^r in fallacia equocationis. igit^r. pbat^r. qā sic seque
ret^r. q fallacia equocationis esset fallacia extra dictionē. pbat^r
Quia diuersitas factor est ex pte rei. modo res et p^rter res rei est
causa fallacie extra dictionē ¶ Dico q causa defect^r cuiuslibet
fallacie generaliter est ex pte rei. tamen penes hoc nō accipitur
fallacia in dictione vel extra dictionē. s^c causa appāreie nō sem
per est ex pte rei: s^c aliquādo est ex pte vocis: sicut in equoca
cione et in alijs fallacijs i dictōe. et penes hoc denomi^t fallacia

Utrum fallacia amphibologie et ei^u modi ab
Arist. sint sufficienter assignati. Pro intelligēcia qstōis mote
Notandū pmo Qd p^o q^o Arist. detmīauit de
multiplicitate actuali pot^r habet fieri in dictione quod sit p eq
uocationē. nūc p^o iter detmīat de multiplicitate prout hab^r fie
ri in oīone p amphibologiā. ostendēdo quomōd^o habet fieri et qui
sunt ei^u modi. Unde Oratio amphibologica est oīo vel sentēcia
dubia pueniens ex multiplicitate oīonis eiusdē scdm materia^m
et formā. Et dicī ab amphi quod est dubiū: et bolos sentēcia. q
si dubiosa sentēcia. Sit aut^m vt in plurimā amphibologia in oīo
ne: in qua infinitū^m ponit^r inter duos actōs. quoz vn^u ponit^r a p
te ante. et alter a pte post. Ex diuersa em^o pstructione illoz accu

fatinoꝝ cũ in fincino causat diuersus sensus. vt hic. scio canes ed
medere panem. Imp^o le est te excellere deũ. Imp^o le est te videre
candelã. Distin^o aut fallacia amphibologie sic. Et ydoneitas
deciendi pueniẽs ex eo q aliqua oõ eadẽ scdm materiã ⁊ for
mam credit habere vnã sentenciã: quã tamen nõ habet ppter di
uersitatẽ sensuũ eiusdẽ. Vel sic. Fallacia amphibologie est dece
ptio anime pueniẽs ex eo q aliq̃s pcessus ra: locinatu^r credit p
bare vel inferre aliq̃s pconẽ ppter actualẽ identitatẽ alicu^r oõ
nis. quã tamen nõ pbat nec infert ppter multiplicitatẽ sensuũ
oõnis eiusdẽ. Seq̃ corollarie. q fallacia ista et equocacionis
pueniũt: q̃a ambe habet fieri penes multiplex actuale. s̃ differũt
Causa equocacio fit in dictione. amphibologia in oõne. Scdo
differũt. q̃a in fallacia equocacionis magis saluet ratio multipli
cis actualis q̃ in fallacia amphibologie. q̃a in fallacia amphi
bologie est aliqua trãsposicio et trãsmutacio in materiã ⁊ dicti
onib⁹. q̃a ex diuersa pstructione dictionũ ante et post causat di
uersa sentenciã. In fallacia aut equocacionis nulla est trãsposi
cio vel trãsmutacio. q̃a semp manet idẽ vocabulũ. de quãto aut
aligd pl⁹ innitit trãsmutacioni: de tanto pl⁹ recedit ab actuali
et accedit ad potenciale. Causa aut appazencie fallacie amphi
bologie: est idẽitas oõnis eiusdẽ scdm materiã et formã. Causa
defect⁹ ⁊ nõ exãcie est diuersitas sensũ seu sniaz eiusdẽ oõis.

Notandũ scdo Q̃ sicut tres modi sunt falla
cie equocacionis. ita pfoziter Tres sunt modi sine spẽs amphi
bologie. P^oim⁹ mod⁹ est. quãdo oõ vna actuali^r plura fat pnci
paliter et eque pmo. vt hec oõ. vellem me accipere pugnãtes. s̃
enĩ ille actũs me pstruit a parte ante cũ illo vbo accipe: et pu
gnantes a pte post: est vn⁹ sensus et ver⁹. et valet tantũ. vellem
q̃ ego caperem et vincerẽ pugnãtes meũ. Si aut ille actũs pu
gnantes pstruat a pte ante et me a pte post: erit ali⁹ sensus et
falsus. ille vezr⁹ vellẽ q̃ pugnãtes acciperẽt me. Et scdm hoc fit
paralogism⁹ talis. Quoscũq̃ vellẽ me accipere: vellẽ vt accipe
rent me. s̃ pugnãtes vellẽ me accipe. ergo vellẽ q̃ pugnãtes acci
perent me. ⁊ maior est duplex vt dictũ est. Itẽ hic. Quod q̃s scit
hoc scit. s̃ scit ferũ. ergo ferũ scit. Et argumẽtũ appzcat enidẽ
eius arguat vltẽ. Quod scit habz sciẽciã s̃ ferũ scit. ergo fer
zum habet sciẽciam. ⁊ maior hui⁹ paralogismi q̃a dicitur. quod
quis scit hoc scit: est multiplex. q̃a plij hoc: possum⁹ significare

Primi Elenchorum

scientē vel sciūt. Nā si lii hoc pstruūt cū scit a pte aū: sic signat scientē. et sic maior est falsa. Est em̄ sensus. q̄ hoc quod aliq̄s scit q̄ hoc est sciūt. modo hoc est falsum. ego em̄ scio ferūt. vel de ferro habeo scienciā. et tamen ferūt nihil scit. Si aut lii hoc pstruūt cū lii s. it a pte post. sic maior ē vā. et sensus est. q̄ om̄e sciūt est sciūt. Itē hic. Quod q̄s videt hoc videt. s̄ aliq̄s colūp nā videt ergo colūpna videt. Maior ē multiplex: scdm q̄ lii hoc potest demonstrare videntē vel rem visam. et scdm q̄ aliter et aliter constituit cū lii videt. vn̄ em̄ sens⁹ maior est. quod q̄s videt hoc ipse vidēs videt. et hoc est vep. Scdm sensus est. q̄ q̄s. i. vidēs videt. i. rem visam: q̄ illa res visa etiā videret. hoc aut est falsū. Itē quartū exēplū Arist. est. Q. tu dicis esse hoc tu dicis esse. dicis aut lapidē esse: ergo tu lapis dicis esse. Maior est multiplex. nō ppter hoc vt qdā volūt. q̄ lii hoc potest pstrui cū lii tu vel cū lii dicis q̄ tūc in dicto paralogismo nō esset amphibologia s̄ cōpositio vel diuisio. et ita exēplum illud nō esset cōpetens nec ad ppositū Sed ideo maior est duplex. q̄ lii hoc: potest diuersimode pstrui cum lii dicis. Si em̄ pstruit a pte ante: tūc signat dicentē. et locutio est falsa. Si aut pstruit a pte post: tūc signat id quod dicis. et sic est locutio vā. Itē hic. Quēcūq̄ ptingit dicere ptingit loqui. s̄ ptingit tacentē dicere. ergo ptingit tacentē loqui. Minor est duplex. si em̄ ille actus tacentē pstruit cū infinitino a pte aū: sic est falsa. et sensus est. q̄ aliq̄s tacendo loquat. vel pstruit a pte post. et sic est vā. et sensus est. q̄ aliq̄s loq̄ de aliqua re que taceret. Itē hic. Quicquid est Aristotelis possidet ab Aristotele. iste liber est Aristotelis: demonstrādo libz elenchor. ergo iste liber possidetur ab Aristotele. Maior. q̄ res possessa p̄tinet ad possessorē Conclō est falsa: posito q̄ sit liber me⁹. Ibi em̄ minor multiplex scdm diuersam habitudinē possessionis vel cause efficientis. Itē hic etiā est p̄m⁹ mod⁹ amphibologie. Quoscūq̄ vellem inuitare vellem vt illi me inuitarēt. s̄ pauperes vellem me inuitare. ergo vellem q̄ pauperes me inuitarēt. modo hoc est falsum: pauper em̄ nō potest inuitare aliquē. nihil em̄ dat quod nō habet. Dicit em̄ pauper: quasi pax portās et habēs. Itē hic. Quēcūq̄ ptingit videre ptingit habere visum: s̄ cecū ptingit videre. ergo cecum contingit habere visum

Notādū tercio Qz scdm mod⁹ hui⁹ fallacie est. quādo aliqua oīo actualiter vna: significat vnū p̄ncipalr et

aliud trāsumptiue et min⁹ pncipaliter. et de hoc modo pbs nō dat aliqua exempla. vel ideo. qā oīones trāsumptiue apud diuerfos sunt diuerse. vel qā que oīo vno tempe est trāsumptiua. alio tpe nō est trāsumptiua. Possunt tamen poni quedā exēpla Primo de hac oīone. *Iste lauat laterē q custodit mulierem.* vbi ista oīo. lauare laterē: est duplex. pmo em̄ et pncipaliter significat mūdare laterē: deponēdo sordes ei⁹. Scđo significat inuoliter agere. *Est ergo talis paralogism⁹.* Quicūq; lauat laterē is laterē mūdāt et mādāt. *Et iste lauat laterē: demonstrādo illū qui vult custodire mulierē: ergo iste mūdāt et mādāt laterē.* rīdō? respōdēdi est negare pñam. qā in maiori hec oīo lauat laterem capitur in p^a significacione. in minori autē capitur trāsumptiue. Similiter hic. *Quicūq; vendit oleū vendit liquorem.* *Et adulator vendit oleū. igitur adulator vendit liquore.* Vendere em̄ oleū duo significat. Primo vendere talē liquore mitigatum doloꝝ et vnicuosum: et ista est ei⁹ significatio p^a. Scđo si significat vendere oleū. i. adulari. Adulatnr em̄ vba pia et blanda pponit: qb⁹ blanditur et mitigat audient⁹ animū: audientē decipiēdo. et ista significatio illi⁹ oīonis est i^a et trāsumptiua. 2^a secundū hoc potest distingui maior. *Itē. Quicq; est in fabula et in sermone p veniēte inimico lup⁹ est in fabula. ergo veniēte inimico lupus ē in sermone.* ibi minor est multiplex. Similr hic ē secundo⁹ mod⁹ amphibologie. *Quicūq; arat lit⁹ terrā scindit aratro.* *Et iste arat lit⁹: demonstrādo istū q inutiliter laborat et suā opam pōit. ergo iste terrā aratro scindit.* Itē hic. *Quicūq; mulget hircū habet lac.* *Et q seruit prano mulget hircū. ergo q seruit prano habet lac.* vbi maior est distinguēda. Si em̄ mulgere capiti⁹ p^a: maior est v^a. Si autē trāsumptiue: i^a est falsa. 2^a Mulgere enim trāsumptiue capitur p obtrēperare et p sentire in malo. qui em̄ vult mulgere: debet obtemperare et pulchre trahere manus capre: alias nō daret lac. sic q vult seruire malo homini opret q consenciat in malum et non redargnat ipsū

Notandū q^{to} Q^o terci⁹ mod⁹ hui⁹ fallaciē ē
 Quando aliqua oīo p se accepta nō habet nisi vñ sensū. Si vō p iungitur cū alia oīone: atq; ite diuersos sensus. vt hec oīo. *seculū scit: habet vñ sensum. et significat. q seculū habeat scienciē. Et si adiungitur et alia oīo: tūc habet diuersos sensus. vt scē scit et seculum scit. Si em̄ hī seculū est nominatiu⁹ cāsus 2 regitur a pre an*

Primi Elenchorum

et a vbo scit. tñc significat: qd scilicet hoc est vniuersum vel mñd^o.
 scit et iste est falsus. Sed si lii scilicet est acti casus et pñtuitur
 a pre post. tñc valet tantū. sōi scit et sōi scit scilicet. hoc est: habz
 scienciā de vniuerso. et hoc est vey. tñc fit talis paralogismus.
 Quicqd scit aliquis hoc scit. scilicet aliqs scit. ergo scilicet scit. pa
 tet solutio et declaracione. Similiter dicat de ista orōe hoc scit
 que p se sumpta facit vñz. tamen si iungit alteri oñoni acqrit di
 uersos sensus. dicendo. quod qs scit hoc scit. Si em hoc pñomen
 hoc est nñi casus et pñtuit a pre ante: et sic est falsa. qā scit: q
 res scita sciret. et sic seqt pñlo falsa. Si aut lii hoc: est accūs: et
 pñtuit cū isto vbo scit a pre post: tñc est vā. et valet tantū. q ali
 qd est scitū a sciente. et fieret talis paralogism^o. Qd qs scit hoc
 scit. h grāmāticā aliqs scit. ergo grāmātica scit: quod ē falsū. q
 a scire est ipñ intellect^o. modo grāmātica non habet intellectū
 Itē ista oñ. hoc videt: p se habet vñū sensum. h si adiūgit alteri
 oñoni: acqrit duos. dicendo. quod qs videt hoc videt. si em hoc:
 est nominatiui casus: maior est falsa. si acti: tñc est vā. Itē ista oñ
 hoc tu discis esse: scdm se sumpta habet vñū sensum. h si adiūgit
 ei alia oñ. dicendo. quod tu discis esse hoc tu discis esse: acqrit
 duos. Si em lii hoc: est ntūs: est falsa: et valet tantū. quod tu
 discis. tu existens hoc qd discit a te discis esse. ita q ē ibi oñ ap
 positoria hui^o pñomñs tu ad hoc pñomē hoc. et tñc seqt pñlo fal
 sa: in qua similiter est oñ appositoria hui^o pñomñs tu: ad hoc no
 men lapis. Si aut lii hoc: est acti casus: tñc est vā: et valet tan
 tum. tu discis esse quod discitur a te. nec seqt pñlo. et fit talis pa
 ralogismus. Quod tu discis esse hoc tu discis esse. lapidē tu discis
 esse. ergo tu lapis discis esse. Itē ista oñ. hoc videt: habet vñū
 sensum. h si ei adiūgit alia oñ. videlicet ista. quod qs videt. et di
 catur sic. quod qs videt hoc videt. est duplex sensus. vt sup^o pa
 tuit. et fit talis paralogismus. Qd qs videt hoc videt. colūpnaz
 aliqs videt. ergo colūpna videt. Seqt ex dict^o. Qd ea que hic di
 cuntur nō sunt pñdicta sup^o. sup^o em dictū est. q iste orōes. hoc
 scit. hoc videt. hoc tu discis esse: pñtuit pñm modū amphibolo
 gie. hic vō dicat: q pñtuit tertiū. pñdictio em est ad idē: qd nō p
 ringit in pñposito. Si em pñderēt iste oñones vt sciant diuersa ex
 diuersa pñtuctione terminor. et habēt racione illi^o plures sen
 sus: tñc est amphibologia penes fñm modū. Si aut pñderēt iste
 oñones vt scdm se signāt vñū absolute. tamen ex adiūctione al
 teri^o oñonis acqrit plures sones: sic est terti^o mod^o. Sequitur

pluribus. si paralogismi ex his orationibus facti apud diversos au-
tores sub diversis speciebus amphibologie reponitur non sine ratione
et certo respectu est factum. Egidius tamen qui fideliter Aristotelem
interpretatur est: paralogismos ex his orationibus factos sub prima specie
reponit. quod sicut philosophus autenticus et proprius in hac materia sequendi instituit

Conclusio responsalis Fallacia amphibolo-

gie cum suis modis ab Aristotele est sufficienter assignata. probatur primo.
Quia omnis modus amphibologie provenit ex multiplicitate oratio-
nis. vel ergo simplicis orationis. vel orationis coniuncte cum alia. si secundum. sic
est tertius modus si primum: hoc est dupliciter. Vel talis multiplicitas
sit secundum significationem principalem. sic est primus modus.
Vel secundum transumptionem: sic est secundus modus

Arguitur primo Logice non habet considerari de am-

phibologia. probatur. grammaticus habet considerare de amphibologia.
igitur non logicus. tenet prima quia diversi artifices habent considerare di-
versis obiectis. ut patet primo posteriorum. Aristoteles. quia amphibologia est
oratio fativa. aliquid. vel aliqua fane. modo declarare de oratio-
nibus significativis pertinet ad grammaticum ¶ Dico quod grammaticus
considerat de amphibologia: ut est oratio fativa absolute. sicut sophi-
sta in quantum ipsa ingreditur paralogismum. et sic non eodem modo

Arguitur secundo Nulla oratio est significativa. igitur

amphibologia non est oratio pluralis fane. probatur. Illud quod licet
est impositum ad fandum. sicut nulla oratio imposita est ad fandum. igitur
magis nota. quia fane est res ad placitum representare. et minor.
quia imponi ad fandum est proprium dictionibus: que sunt voces im-
posite ad significandum ¶ Dico licet oratio non est imposita ad
significandum secundum se totam. tamen sufficit quod est imposita
ad significandum ratione partium: ex quibus partibus factus resultat
ficio orationis. quoad modum ex esse partium resultat esse totius

Arguitur tertio Fallacia amphibologie non est

distincta ab alijs fallacijs. probatur. Amphibologia est dubia sen-
tentia. sicut in qualibet fallacia reperitur dubia sententia. et minor pars
quia in qualibet fallacia est dubium et incertitudo respondentem ne-
scienti dissolvere paralogismum ¶ Dico quod in qualibet fallacia est
dubia sententia: accipiendo dubiam sententiam communiter. sicut in am-
phibologia est dubia sententia que provenit ex multiplicitate
orationis eiusdem secundum materiam et formam

nam qd in se sed
bene in parte

Primi Elendhorum

Arguit q̄rto Fallacia amphibologie nō est
distincta ab equocatione. pbat. Distincte fallacie habēt distin-
ctos modos. s̄ amphibologia habet eosdem modos sicut falla-
cia equocationis. igit. asaior. q̄a distincte res habēt distinctas
pprietates et modos. Minor est Aristotelis in textu ¶ Dico.
q̄ habent eosdem modos generales sed non speciales

Arguit q̄nto Fallacia amphibologie non est
fallacia in dictione. pbat. q̄ i est fallacia in oracione. ergo nō est
in dictione. tenet p̄a ex opposit. oracio em̄ est totū: dictio pars
Pars aut̄ nō est totū. Hīs notū. Amphibologia em̄ fit in oraci-
onibus ¶ Dico q̄ hic dictio debet capi communiter et non pro
prie. ut dictum est ante

Arguit sexto In fallacia amphibologie non
est eadem forma. pbat. Illud dicit habere eandem formā quod
habet eandē placionē. s̄ orōes amphibologice nō habēt eandē
placionē. asaior ex dictis. q̄a hic forma capit p̄ modo pferendi.
Minor. q̄a alia est placio pnt casus pferi ante. et alia cū pferitur
post ¶ Dico q̄ casus diversimode proferuntur: tamen quia ibi
manet idē verbum et sic respectu eiusdē. nō causat diversa forma

Arguit septimo Processus Aristotelis est in
sufficiens. pbat. q̄a nō exemplificat de scdo modo amphibologie.
Itē ponit hoc nomen piscis esse equocō. cū tamē non videt̄ ad
que sit equocō ¶ Dico quantū ad p̄mū. q̄ illi⁹ cause due assigna-
te sunt in notabili tercio. Ad scdm. dicit̄ q̄dā: q̄ piscis est equo-
cōm ad piscem verū et ad piscem pictum. s̄ hoc stare non potest.
q̄a tūc exemplū non deseruiret pposito Aristotel. Arist. em̄ in pri-
mo modo amphibologie vel equocationis loquit̄ de equoco q̄
significat plura eque p̄mo et nō p̄his et posteri⁹. Ideo dicit Egi-
dus. q̄ piscis sumitur equoce ad piscem al̄ et ad piscem celestē.
Vel possum⁹ dicere. q̄ q̄a sunt nomia ad placionē: nomine piscis
aliqua plura appellare eque p̄mo et principaliter possumus

Et fallacia cōposicionis et diuisionis sunt fal-
lacie i dictōe a se et ab alijs reat̄ distincte. Et vtz modi fallacie
cōpōis sint ab Arist. sufficiēt assignari. p̄telligētia q̄stōis mote

Notandū p̄mo 1° q̄ p̄bus defmiant de his
fallacijs que peccant scdm̄ multiplex actuale. Itē p̄ter defmi-

nat de his que peccāt scdm multiplex pot enciale. Et q̄a multi-
plicitas pot encialis rep̄tur tam in dictione: q̄z oīone. et ideo
defm̄at tam de his fallacijs que sunt scdm multiplex pot enci-
ale in dictione. vt est fallacia accent⁹: q̄z de his que sunt scdm
multiplex pot enciale in oīone. vt est fallacia cōposicionis et di-
uisionis. Pro quoz intelligēcia Sc̄endū. q̄ Cōposicio in p̄posi-
to est eoz que v̄e debēt diuidi falsa v̄nio. Diuisio aut est eoz que
v̄ere debent cōponi falsa diuisio sine sepecto. Ad est aut hic men-
cio de veritate vel falsitate p̄posicionali. q̄uo modo Arist. dicit p̄-
mo p̄beēcias. circa cōposicionē et diuisionē est v̄itas ⁊ falsitas
Nec sic hic sermo de v̄itate vel falsitate intellectionis. q̄uo mo-
do v̄itas est a deq̄nacio intellect⁹ ad rēm. s̄ hic sermo de v̄itate
et falsitate sic⁹ ip̄az dictionū in oīone. Illa em̄ oracio in p̄posito
dicitur esse cōposita: in qua dictiones et p̄es ordinātur scdm si-
tum: q̄uēadmodū nate sunt apprehendi p̄mo ab intellectu: sub
quo sitū mag⁹ videntur debere ordinari. sic econuerso. oracio ista
dicitur diuisa: in qua p̄es et dictiones nō ita ordinātur sicut ea-
rum situs exigit et requirit. Sequitur corollarie. q̄ ista oīo. q̄cqd̄ vi-
nit semp̄ est: potest esse cōposita vel diuisa. Quādo em̄ dictiones
non ita cōponūtur sicut earū natura et sic⁹ exigit: erit diuisa v̄a
Et. q̄cqd̄ vinit semp̄ hoc est. Sed si dictiones vniūtur sicut earū
natura exigit: erit cōposita falsa. vt q̄cqd̄ vinit: hoc semp̄ est. cō-
ponendo hoc adnēbiū semp̄: cū li⁹ est: cui p̄pe debet v̄ni

Notandū sc̄do Q̄ licet vna et eadē oīo possit
esse cōposita et diuisa vt̄ exemplificatū ē. Nūq̄ tamē fallacia cō-
posicionis est fallacia diuisionis nec econuerso. Ad em̄ scdm oīz
cōposicionē attenditur fallacia cōposicionis. nec scdm omēz di-
uisionē fallacia diuisionis. Sed tūc est fallacia cōposiciōis. quā-
do aliqua oīo in sensu cōposito est falsa: et diuisio v̄a. et tūc ē fal-
lacia diuisionis: quādo diuisa est falsa. Et q̄a aliqua oīo ita ē fal-
sa scdm sensum diuisū: quod nō est falsa scdm cōpositū. p̄nt ex
illa oīone p̄surgit palogism⁹. ita ibi erit fallacia diuisionis. q̄ nō
cōposicionis. sicut patebit de istis oīonib⁹. q̄nq̄z sūt duo et tria
vel q̄nq̄z sūt paria et imparia. et econuerso. Quia aliqua oīo sic
cōposita: est falsa. q̄ nō diuisa. paralogism⁹ p̄surgēs ex tali orōe
peccabit sic scdm cōposicionē. quod nō scdm diuisionē vt̄ patebit
de istis. sed entē ambulare est p̄le. et p̄le est nō scribentē scribe-
re. Nūc et si cōposicio et diuisio pl⁹ p̄ueniūt q̄z aliq̄ue dñe fallacie

Primi Elenchorum

quia habet quasi communem causam apparencie et non existencie. quia unitas oronis materialiter est causa apparencie in utraque. Causa vero non existencie est diuersitas factorum. tamen omnino una non est alia. quia utraque habet specialem causam apparencie et non existencie. Causa enim apparencie ut dicitur in compositione est: quia accipimus oronem compositam esse indifferentem ab orone diuisa. In diuisione vero est contraria. quia accipimus oronem diuisam indifferentem esse a composita. Sicut ergo non est idem accipere compositum ut diuisum. et accipere diuisum ut compositum. ita non est eadem fallacia compositionis et diuisionis. Et per tanto prius specialiter de eis definitur: ordinando speciales pallogismos utriusque fallacie. Fallacia itaque compositionis diffinitur sic. Est idoneitas decipiendi pueniens ex eo: quod oratio aliqua una et eadem secundum materiam: differens tamen secundum formam: habet diuersas rationes. que creditur esse una in composito sensu: propter materiam idem peritatem eius cum una de sensu diuiso una. Causa apparencie in fallacia compositionis: est materialis identitas oronis diuise uel cum composita falsa. propter quam credimus: quod sicut aliqua oratio in sensu diuiso est una: sic et in composito. Causa defectus uel non existencie est diuersitas formalis oronis diuise et compositae: et diuersitas rationis earundem. Communiter autem fallacia compositionis diffinitur sic. Est deceptio anime pueniens ex eo quod aliquis processus racionatus creditur probare aliquam oronem compositam falsam: propter apparentem unitatem oronis diuise uel puenientem secum in materia. quam tamen non probat nec concludit propter diuersitatem sensuum ordinis compositae et diuise

Notandum tercio Quod licet inter expositores diuersitas sit de modis fallacie compositionis. tamen secundum Egidium tres assignantur modi huius fallacie. Pro quorum intellectu Notandum est. quod cum dicitur aliquid esse per se. uel aliquid fieri ex aliquo. aliquid quando talis locutio est per se. aliquando uero per accidens. Ex forma enim et puatione fit aliquid per accidens. Ex subiecto autem uel ente in potencia fit aliquid per se. Ex sedente ergo fieri ambulante. uel ex ambulante fieri sedente: est per accidens. sed et ambulante in potencia per se est fieri ambulante in actu: per se. Si enim ex sedente per se fieret ambulans: tunc sedens manens sub sessione fieret ambulans: quod est falsum. sic similiter ex non scribente fieri scribente per accidens est. sed ex non scribente in potencia fieri scribente: hoc est per se. Sequitur corollarie. quod cum dico. ambulante sedere est per se. duo possumus intelligere. Primo possumus intelligere subiectum et formam simul. sic lo-

encio est falsa. q̄a valet tantū. q̄ subiectū qđ est sub ambulacione
est sub sessione: quod est imp^{le}. Scđo possum intelligere subie-
ctum tantū et nō formā. et sic locutio est v̄a. et valet tantū. q̄ il-
la res que nūc est sub ambulacione: potest postea fieri sub sessione
Sequitur corollarie. q̄ hec cōposita est falsa. ambulāte sedere est
p^{le}. patet. q̄a fat. q̄ ambulās simul et semel sit sub ambulacio-
ne et sessione. h̄ hec diuisa est v̄a. ambulāte p^{le} est sedere. q̄a si-
gnificat q̄ hoc subiectū ambulans: quādoq; est sub ambulacione
quādoq; sub sessione. Prim^o ergo mod^o fallacie cōposiciōis. Est
quādo plura ponūt a pte subiecti: ad que p̄dicatū potest cōpara-
ri p̄iunctim vel diuisim. hoc est. quādo p̄dicatū potest referri ad
totū subiectū. vel ad ptem subiecti. Sit ergo talis paralogismus.
Quicqđ est p^{le} p̄tingit v̄ sit h̄ ambulāte sedere est p^{le}. ergo
p̄tingit q̄ ambulās sedet. Maior. q̄a p^{le} positio inesse nullū seq̄
inconueniēs. pmo p̄p̄. Solucio. Maior est duplex. Si enī p̄dica-
tum p^{le}: refer̄ ad totū subiectū: est falsa. si ad ptem: est v̄a. vt
patet ex dictis. Itē hic. Quēcūq; p^{le} est scribere p^{le} ē q̄ scribat
non scribentez scribere est p^{le}. ergo p^{le} est q̄ non scribens scri-
bat. Maior etiā est duplex sicut in pmo. Et ad hunc p̄mū modū
reducit iste palogism^o. Omne risibile vel rudibile est asin^o. soz ē ri-
sibil^{is} vel rudibil^{is}. ergo soz est asin^o. Maior enī est duplex. q̄a illa
p̄iunctio vel: potest dēmlare risibile vel rudibile tanq̄ diuersas
ptes subiecti eiusdē p̄pōnis. et sic mediat inter t̄mios. et sic maior
est falsa. et p̄lo benē sequitur. et valet tantū. q̄qđ est risibile v̄ ru-
dibile est asin^o. modo hoc est falsū. vel potest illa p̄iungere tan-
quā diuersa subiecta diuersaz p̄pōnū. et sic p̄iungit inter p̄pōnes.
et sic maior est vna disiunctiua vera. eo q̄ vna p̄s ei^o est v̄a. et va-
let tantū. omne risibile est asin^o. vel omne rudibile est asin^o. et sic p̄-
clusio nō seq̄. et est fallacia cōposicionis. Similiter hic. quēcūq;
habēt quattuor vnitates sunt quattuor. sed duo et duo non sunt
quattuor. ergo duo et duo non habent quattuor vnitates. Mai-
nor est duplex. q̄a hec p̄iunctio et: vel p̄iungit inter ptes subiecti.
et sic est vna cōposita falsa: et seq̄ p̄lo. Si aut̄ inter p̄pōnes. sic
est diuisa v̄a. q̄a est vna copulatiua: cui^o ambe ptes sunt v̄e. et sic
non seq̄ p̄lo. Et generaliter ad hūc modū reducūt palogismi q̄
sūt ex hoc q̄ aliqua p̄iunctio potest indifferentē copulare inter
proposiciones et facere sensum ypoteticum et diuisum. v̄ inter
terminos: et facere sensum compositum et proposicionēz kathe-
goricā de copulato extremo aut disiuncto

Primi Elenchorum

Notandū q̄rto Quod scōus mod⁹ hui⁹ fallacie est quādo aliqua dictio posita inter duos dictiones potest cōponi indifferenter cū p̄ma vel scōda. vt hec oīo. Quicumq; scit l̄as nūc didicit illas: est duplex. Si enī lii nūc cōponit cū scit: locutio est v̄a. et sensus est. q̄ ille q nūc scit l̄as aliquādo didicit eas. Si v̄o lii nūc: p̄st̄uit cū lii didicit. tūc locutio est falsa: et. valet tantū. q̄ ille q scit l̄as: nūc didicit illas. qd falsū est. potest enī aliq; aliqd scire quod st̄d̄uit ante decē annos. Et tunc fit talis paralogism⁹. Quicūq; scit l̄as nūc didicit illas. h̄ antiqu⁹ grammaticeus scit l̄as. ergo antiqu⁹ grāmatic⁹ nūc didicit illas. alia lor est duplex vt dictū est. Itē. Quicqd̄ vinit semp̄ est. sōi vinit. ergo sōi semp̄ est. hic maior est duplex vt dictū est ante. Dicit̄ aut̄ notanter. si dictio vel talis det̄miacio ponit̄ inter duas det̄mīnaciones. q̄a si ponat̄ a p̄ncipio vel in fine: nō erit multiplicitas illa. Et ratio hui⁹ est. q̄a sicut adiectiuū et substantiuū scōm p̄gnit̄atē grāmaticē debēt adīnq̄icē ordinari. vt alb⁹ hō. Ita etiam det̄miacio et det̄miabile. Quādo ergo det̄miacio ponit̄ in medio duoz det̄miabilīū. tūc vtriq; est imēdiatū. et i deo potest p̄st̄ui cū vtroq;. Nō posita v̄o in medio: solū vni est imēdiata. et ideo solū habet det̄miare illud cui est vicinior. vt dicendo. quicqd̄ semp̄ vinit est. semp̄ det̄miat̄ tantū vinit et nō lii est. Tercius mod⁹ cōposicionis est quādo plura ponit̄ a p̄te p̄dicati. et ad illa refert̄ aliqd a p̄te subiecti p̄iūctim vel diuisim. et hic modus appōit̄ est p̄mo. vt sic arguendo. Qd̄ potest vnum solū ferre potest vnū et vnū ferre. h̄ qd̄ potest vnū et vnū ferre potest plura ferre. ergo quod potest vnū solū ferre potest plura ferre. aliaior est multiplex. Si enī ad illa plura posita a p̄te p̄dicati refertur id quod ponit̄ a p̄te subiecti p̄iūctim. et lii solū det̄miat̄ lii potest locutio est falsa. nā quod potest solū vnū ferre: non potest ferre vnum et vnū p̄iūctim. Sed si intelligat̄ diuisim: locutio est v̄a. et valet tantū. quod potest ferre vnū: potest diuisim et successine vnum et vnum ferre. Cōmunes aut̄ logici distinguētes modos hui⁹ fallacie dicūt. q̄ Prīm⁹ mod⁹ scōz eos ē. q̄n arguit̄ a sensu diuiso v̄o ad sensum cōpositū falsū. vt sedentē p̄le est ambulare. Igit̄ p̄le ē sedentē ambulare. p̄ma est de sensu diuiso v̄a. scōda de sensu cōposito falsa. Secūd⁹ mod⁹ scōz eos ē. q̄n arguit̄ a p̄pōe yppotetica app̄t̄ v̄a. ad k̄arhegoricā de cōplato v̄l diuisio ext̄ r̄eo vt sic arguēdo. si oīs p̄pō ē nccia oīs p̄pō ē v̄a. g⁹ oīs p̄pō ē v̄a et nccia

Uicif notanter a pōne yppotetica vera, qā istud argumentum, ois hō est al' et illud est aiin', ergo ois hō ē al' et aiin', nō ē scōm istum modū: qā yppotetica est falsa: ex quo est copulativa: cuius scda ps ē falsa. Terci' mod' eor' ē pōis scdo posito ab Egidio.

Conclusio respōsalis Fallacia cōposiciōis et diuisionis sunt fallacie in dictione a se et ab alijs distincte. Et fallacia cōposicionis cū suis modis ē bene et sufficiēter assignata. Prima ps patet, qā si non: nō essent sex fallacie in dictione, quod ē p̄p̄m: et p̄ ps dicta. Preterea, Fallacie distinguūt penes causas apparecie et defece'. H' iste due fallacie habēt spectales causas apparecie distinctas. Scda ps patet' ex defmiciōe Egidij: q' ei' modos sic ordinat et Aristotele hoc trēuisse asserit

Arguit p̄mo Fallacia cōposicionis et diuisionis nō sunt fallacie in dictione, pbat'. Ille nō sunt fallacie in dictione quāz cause apparecie sumūt ex pte rei. H' fallacia cōposicionis et diuisionis sunt hui' modi, ergo, nō in or'. qā causa apparecie sumitur ex unitate materiali orōis cōposite et diuise. H' talis unitas est realis: cū sit unitas voc'. ¶ Dico q' licet illa materialis unitas sit realis, non tamen p̄sideratur hic in ratione rei H' in ratione signi habentis plura significata. Et ideo causa apparecie nō sumitur ex pte rei, quare dicentur fallacie in dictione

Arguit scdo Iste due fallacie non sunt distincte a fallacia amphibologie, pbat'. qā sicut amphibologia ē in oraciōe: ita etiā fallacia cōposiciōis et diuisionis, ergo nō distinguuntur ¶ Dico q' licet p̄ueniāt in hoc q' sūt in oracione: tamen differūt in alio, qā amphibologia ē in orōe eadē scōm' materiam et formam. Iste vero due sunt in oracione eadem secundū materiam: diuersa tamen secundū formam

Arguit tercio Fallacia cōposicionis et diuisionis non sunt distincte fallacie inter se, pbat'. Fallacie q' accipiuntur penes multiplex potencie in orōne nō sunt multe H' vna, H' fallacia cōposicionis et diuisionis sunt accepte penes multiplex potencie in orōne, ergo nō sunt multe H' vnā: et per p̄se quens nō erūt distincte, n̄ maior, qā fallacie accepte penes multiplex actuale in orōne nō sunt plures H' trā vna scz amphibologia, ergo res, tenet p̄nā a simili ¶ Dico q' nō est simile, qā in

Primi Elenchorum

multiplici actuali orōis solū ē vna causa apparēcie. s. in orōe mē
tiplici: multiplicitate potēciali sūt due cause apparēcie distincte

Arguit q̄rto Eadē est oīo cōposita ⁊ diuisa
igitur fallacia cōposicionis et diuisionis nō sunt distincte falla-
cie. Añs p̄batur de ista. sedentē ambulare est p̄le: que ē cōposi-
ta et diuisa. si em̄ hoc p̄dicatū p̄le attribuitur toti: tūc est com-
posita. si autē solū p̄ti: tūc est diuisa. It ē hic. video hoīem magnū
tenentē baculū. sensus cōposit⁹ est: video hoīem magnū: tenen-
tem baculū. sensus diuisus. video hoīem tenentē magnū baculū
¶ Dico q̄ eadē oīo māl̄ p̄ esse diuisa ⁊ cōposita s. nō sōialr

Arguit q̄nto Alicubi est cōposicio vbi nō est
fallacia cōposicionis. igit. p̄bat añs. hic. hō ē al: est cōposicio: et
tamen nō est fallacia cōposicionis. p̄ p̄ma pte patet. q̄a ibi ē oīo
in qua est ver⁹ ergo ē cōposicio. p̄ scda pte notū ē ¶ Dico q̄ in
illa orōe. hō ē al: ē cōposicō que dicit vnionē p̄dicati cū subiecto
si rñ ē cōposicio de q̄ ē hic ad p̄positū: ⁊ a q̄ sumit fallā p̄posicōis

Arguit sexto Una defmiacio nō potest refer-
ri vel ordinari ad plura defmiabilia. igit. dicta falsa. Añs p̄bat
Idē inquātū idem natū est facere idem. s. quolibz defmiacio est
vna. ergo tantū faciet idem. et ita defmiabit tantū vnū defmia-
bile. Maior ē Arist. scdo de generatione. Adinor nota ¶ Dico.
q̄ vna defmiacio solū refert ad vnū defmiabile. ver⁹ est vna acce-
ptione intellect⁹: s. plurib⁹ acceptionib⁹ accepta potest referri
et ordinari ad diuersa. Et idē eodē mō se habēs solū facit idē.
s. defmiacō vna p̄ q̄ addit diuers⁹ defmiabilib⁹ nō hz se vno mō

Arguit septimo In hac ppōne. q̄cqd̄ vinit sp̄
est: referendo iij semp: ad iij vinit: nō est sensus diuisus s. cōpo-
situs. ergo dicta nō sunt vera. Añs. q̄a tūc ē sensus cōposit⁹ quā-
do defmiacio addit defmiabili p̄cedenti: ex quo de ratione ad-
uerbij ē q̄ suū vbiū seq̄r. s. addēdo sp̄ ad iij vinit: addet vbo p̄ce-
dēti. g. ibi erit sēns cōposit⁹ et ver⁹ ¶ Dico q̄ nō requit ad sēns
cōpositū q̄ defmiacio addat vbo p̄cedēti. s. q̄ addat vbo p̄ncipa-
liori. t̄le autē ē illū vbiū qd̄ seq̄r. q̄a in p̄cone p̄cedit de minori ex-
tremitate: et habet se vt maior extremitas. et ergo vbiū qd̄ seq̄r
p̄ncipali⁹ est defmiacio itaqz sibi addita causabit sensum cōpositū

Arguit octauo Aliq̄ modi hui⁹ fallacie sunt

ex eo qd plicatio mediat inter terminos vel ppones. et isti modi hic
nō enumerāt. ergo insufficiēs ē enumeratio modorū fallacie cōpo-
sitiōis ¶ Dico qd plicz tres modi nō enūerāt hic exp̄sse ⁊ forat. tñ
implicitē et virenalr. cōprehendunt em̄ sub pmo. vt dictū est

Utrum Fallacia diuisionis cum modis suis
sit sufficienter assignata. Pro intelligencia questionis more

Notandū pmo Qd Fallacia diuisionis sic diffi-
nitur. Est idoneitas decipiendi pueniens ex eo qd aliqua orō v-
na et eadē scdm materiā: differens tamen scdm formā: habz di-
ueras fones: que credit in sensu diuiso vā: ppter materialiē idē-
titatē ei⁹: cum vna de sensu cōposito vā. ¶ Hoc ē rātū dicere. Fal-
lacia diuisionis: est idoneitas decipiēdi pueniens ex identitate
materiali orōnis cōposite vere cū diuisa falsa. Causa apparēcie
est idētitas materialis seu potēcialis orōnis cōposite vē cū
diuisa falsa: ppter quā credim⁹: qd sicut oratio in sensu cōposito
est vā: qst et iā vā in sensu diuiso. Causa defect⁹ vel nō existen-
cie est diuersitas formalis sensus compositi et diuisi. vel diuersi-
tas fontis orōnis cōposite et diuise. Lōmūner aut fallacia di-
uisionis sic diffinit. Est deceptio anime pueniēs ex eo qd aliqz p-
cessus ratiocinati⁹ credit p̄bare aliquā p̄tōnē vel inferre: pro-
pter apparentē vnitatē oracionis cōposite vē cum diuisa falsa in
materia. quam tamen non probat nec infert propter diuersita-
tem sensuum oracionis compositę et diuise

Notandū scdo Qd scdm Egidium modi hui⁹
fallacie sunt tres. Prim⁹. Quādo plura ponunt a p̄e p̄dicari:
et subiectū potest ad illa plura referri coniūctim vel diuissim. vt
Quēcūqz sunt duo et tria sunt duo et sunt tria. h̄ qnqz sunt duo
et tria. ergo qnqz sunt duo et qnqz sunt tria. ¶ Minor ē duplex. qd
si liqz qnqz positū a p̄e subiecti referē ad duo et tria p̄iūctim: tñ
locutio ē vā. qd duo et tria simul sumpta sunt qnqz. si autē referē
ad ea diuissim: tñ ē falsa. qd qnqz nō sunt duo p se sumpta. nec tria
p se sumpta. Itē. Quēcūqz sunt paria et imparia sunt paria ⁊ sūt
imparia h̄ qnqz sunt paria et imparia. ergo quinqz sunt paria et
qnqz sunt imparia. ¶ Minor est duplex. Quinqz enim sunt paria et
imparia p̄iūctim h̄ non diuissim. Partes em̄ simul sumpte coe-
quant totū: h̄ nō diuissim. Nulla em̄ p̄s enāciat totā essēciā to-
cius. h̄ oēs simul sumpte totū p̄stituit. Scdus mod⁹ est opposi-

Primi Elenchorum

tas 1mo. Quando plura ponit ex pre subiecti: et predicatū potest referri ad illa iunctim vel diuisim, vt sic arguendo. Omne tantūdem et ampli⁹ ē tantūdem et p⁹ p⁹is equale. h⁹ tantūde⁹ 2 ampli⁹ ē mai⁹. ergo mai⁹ ē tantūdem et p⁹ p⁹is equale. 2do minor est duplex. q^a li⁹ tantūde⁹ et ampli⁹ posita a pre subiecti si referantur ad mai⁹ positū a pre predicati iunctim. tūc ē kathégorica de copulato extremo: et locutio ē v^a. si v^o diuisim: tūc ē falsa. 2da ē em̄ nō ē tantūdem p se sumptū: nec ampli⁹ p se sumptū: h⁹ mai⁹ ē hec duo iunctim sumpta. 2^{li} for⁹ māt istū paralogismū sic, quicquid ē tantūde⁹ et ampli⁹ est equale et ineq⁹ale. h⁹ quod ē mai⁹ est tantūdem et ampli⁹. ergo quod ē mai⁹ est equale et ineq⁹ale. h⁹ sic formando palogismum: pertinebit exēplū ad p¹mū modū

Notandūtercio Terci⁹ mod⁹ hui⁹ fallacie ē

Quando aliqua dictio ponit inter duas dictiones et potest iungi cū vna v^l etiā cū alia. et ad istū modū sūt duo exēpla p¹bi. Prīmū Antēq⁹ posui sermū entē libe⁹ ille est liber. demonstrato ergo aliquo sermo dicat. et te posui sermū entem libe⁹. ergo tu es liber. 2do falsa de sermo captiuo vel mancipio: 2do minor ē duplex. quia li⁹ entem cū cōponit cū li⁹ sermū et tūc est sensus diuisus et falsus. scz⁹ q⁹ existētē sermū feci libe⁹. Si v^o cōponat cū li⁹ libe⁹ est sensus cōposit⁹ ver⁹. et fac. q⁹ entē et existētē libe⁹: feci sermū. Scd⁹ exēplū sic format. Quorūcūq⁹ reliq⁹ diu⁹ Achilles in bello centū: illa sunt plura q⁹ centū. h⁹ q⁹inquaginta viro⁹ centum reliq⁹ diu⁹ Achilles in bello. ergo q⁹inquaginta sunt plura q⁹ centū: 2do minor hui⁹ paralogismi est duplex. q^a si li⁹ viro⁹ cōponitur cū centū: tūc locutio ē cōposita et v^a: et ē sensus. q⁹ Achilles de centū vir⁹ reliq⁹ q⁹inquaginta. Si autē viro⁹ p¹stuit cū hoc quod ē q⁹inquaginta: tūc locutio ē diuisa et falsa. et est sensus. q⁹ de q⁹inquaginta vir⁹ Achilles reliq⁹ centū: quod ē imp⁹le. Cōmunēs autē logici p¹mū modū hui⁹ fallacie ponūt. quādo arguit a sensu composito vero: ad sensum diuisum falsum. vt hic. necessario hō ē al. igit⁹ hō necārio ē al. p¹ma ē v^a. q^a valet tantū. hec ap⁹ ē necāria. hō ē al. q^a gen⁹ p¹oicat⁹ de specie. h⁹ ista ē falsa. hō necārio est al. q^a valet tantū. q⁹ hec res hō vt so⁹ necārio ē al. et hoc est falsum (vt ip⁹ dicūt) eo q⁹ so⁹ p¹tingenter est al. q^a potest esse et non esse: ex quo ē corruptibilis. Scd⁹ mod⁹ diuisionis est. qⁿdo arguit a p¹pōne kathégorica v^a de copulato diuisiōe. vel p¹ositionato extremo. ad p¹pōne yppoteticā. copulatiuā diuisiōis v^l

positionalē falsam. vt hic. qnqz sunt duo et tria. ergo qnqz sunt duo et qnqz sunt tria. Similiter hic. omnis homo ē vir vel mulier ergo omnis homo est vir vel omnis hō ē mulier. Terciū modū diuisionis ponit eodē mō sicut Egidius et in eodē exēplo declarāt

Notandū q̄rto Quod p̄ter exempla textualia p̄ maiori exercitacione inueniū possunt adducta multa: in qbus p̄similiter fit fallacia diuisionis. vt Quēcūqz vidisti oculo percussus percussus est. Ioannem vidisti oculo percussū. ergo Ioānes oculo percussus ē. In hoc paralogismo minor est duplex. Si em̄ iste ablatiu⁹ oculo determinat lii percussus: est diuisa falsa. q̄a fecit. q̄ tu vidisti Ioānem: q̄ ē percussus oculo. Si aut̄ addit ad vbi cui debet addi. q̄a est determinatio vbi: tūc ē cōposita vā: et valet tantum. tu vidisti oculo tuo Ioānez percussus. Itē hic. null⁹ hō hodie nat⁹ fuit heri. h̄ hō decē annoz hodie natus est. ergo hō decē annoz nō fuit heri. Minor ē duplex. Si em̄ hoc aduerbiū hodie determinat hoc verbū est: tūc ē cōposita vā: et valet tantū. hō nat⁹ decem annoz ille est hodie. et hoc ē vez. Si aut̄ determinat hoc quod est nat⁹: est falsa. et valet tantū. hō decē annoz est natus hodie. Itē hic. Tu es hodie nat⁹ vel nō nat⁹. h̄ nō es nō nat⁹. ergo tu es nat⁹ hodie. Maior est multiplex. Si em̄ hoc aduerbiū hodie determinat hoc vbi est: tūc ē vā et cōposita. et valet tantū tu es hodie nat⁹ vel nō es hodie nat⁹. et hoc est vez. Si aut̄ hoc aduerbiū hodie: determinat hoc p̄cipiū nat⁹: erit diuisa falsa et valet tantum. tu es nat⁹ hodie vel es nō nat⁹ hodie. Itē hic. tu scis tantū tres homines currere. et q̄q̄o scis ē vez. ergo tantum tres homines currere est vez: ponendo q̄ plures homines currāt. et tu tantū tres scis currere. Maior est multiplex. Si em̄ hec dictio tantū: determinat hoc vbi scis: tūc ē cōposita vā. Si aut̄ determinat hoc vbi currere: tūc ē diuisa falsa. Seq̄ corollarie. q̄ Quādoqz lii et: ponit in aliqua orōne in qua potest teneri copulatiue et copulatiue. Si tenet copulatiue mediando inter terminos: tūc erit cōposita. q̄a tūc p̄tes ordināt scdm̄ situm magis debitū. Si aut̄ copulatiue: tūc erit diuisa. Quādoqz em̄ p̄mo et p̄ se p̄iūgit p̄forōnis et terminos et ex p̄sequēt i orōnes. et p̄formiter dicat de p̄iunctione distinctiua. vnde nō seq̄. om̄e al̄ est rōnale vel irrōnale. h̄ nō om̄e al̄ ē rationale. ergo om̄e al̄ ē irrōnale. Item nō seq̄. Dis līnea ē recta vel obliqua. h̄ nō oīa līnea ē recta ergo omnis līnea est obliqua. In istis enim maior est multiplex

Primi Elenchorum

secundum quod liij vel: potest capi distinctim vel distinctiue

Conclusio responsalis Fallacia diuisionis cū
suis modis est sufficienter assignata: patet ex declaratione

Arguit pmo Nō sunt tres modi fallacie di-
uisionis. pbat̃ autoritate Pe. Mis. q̃ solū ponit duos ¶ Dico q̃
Pe. Mis. solū ponit duos modos in genere. possunt tamē plures
esse in specie. vel de ista controuersia autōr de modis fallaciaꝝ
ita dicatur sicut iam ante dictum est

Arguit secūdo Nō ē eadē materia orōnis diui-
se et cōposite. pbat̃. materia p̃pōnis ē subiectū et p̃dicatū. s̃ or-
ratio diuisa et cōposita nō habēt idē subiectū et p̃dicatū. igitur
M̃aior. q̃a subiectū et p̃dicatū sunt ptes materiales p̃pōnis. mi-
nor patet de istis duab⁹. ambulātem p̃le ē sedere. et ambulāteꝝ
sedere ē p̃le. In p̃ma subiectū ē: ambulāte solū. In secda: am-
bulātem sedere. Similiter in p̃ma p̃dicatū ē sedere. in secda
p̃le ¶ Dico q̃ hic materia nō accipit̃ p̃ subiecto et p̃dicato p̃-
posicionis. s̃ p̃ pro voce vel litteris et syllabis

Arguit tercio Fallacia diuisionis nō ē distin-
cta a fallacia cōposicionis. pbat̃. q̃a si sic maxime q̃ differēt pe-
nes diuersum modū p̃nūciādi. q̃a in cōposita ptes vniū: et in
diuisa diuidūt̃. s̃ hoc nō. pbat̃ur. mod⁹ p̃ferendi est ex pte lit-
teraz. syllabaz. et dictionū s̃ eodē sunt lfe. syllabe. et dictiones
in orōne cōposita et diuisa. igitur M̃aior est nota. quia diuerse
littere. syllabe. dictiones: diuersam habent placioneꝝ M̃ior pa-
tet in exemplis porib⁹ ¶ Dico q̃ in orōne cōposita et diuisa
sunt eodem littere. syllabe. et dictiones: s̃ nō eodē mō ordinate
quod enī in oratione cōposita componitur. in diuisa diuidi-
tur. ergo etiam non est idem modus p̃ferendi

Arguit q̃rto Distincte fallacie habēt causas
apparencie et defect⁹ distinctas. s̃ hoc non ē in fallacia cōposici-
onis et diuisionis. M̃ior. q̃a causa apparencie in cōposicione est
identitas orōnis cōposite cū diuisa. Et causa apparencie in diuisi-
one est identitas diuise cū cōposita. modo hoc est idem. quemad-
modum ē eadē via ab Athenis ad Thebas ¶ Dico q̃ iste falla-
cie hāt causas apparencie et defect⁹ generales easdē s̃ si speciales
Arguit q̃nto Ista orō. te posui seꝝuū entem li

verum nō potest esse vā et falsa scdm diuersam pstructionē, pbat. tur. opposita nō possunt inesse vni. s. v. et falsus sunt opposita. ergo res. maior ē Arist. in pōdicamētis. Opposita enī et tria mutuo se expellūt. ¶ Dico q. eadē oīo scdm se et in eodē sensu non est vera et falsa, sed bene in diuersis sensibus. Et sit opposita inesse vni respectu diuersorum non est inconueniens

Arguit sexto Triā et duo non sunt qnq. scdm sensum cōpositum. igit pmo modus non est bene positus, pbat. Illa que differūt specie vni nō fit aliud. s. numeri differūt specificē. igit tur. maior. q. vna spēs nō addit alteri vt gignat terciā. vt dicit Porphyrius. minor. q. qlibz numerus differt ab alio specificē. Unde dicit Arist. octauo Methaphi. species rerz habent se vt numeri. ¶ Dico q. duo et tria nō pstitūt qnq. foialiter. s. materia liter. i. tres vnitates et due vnitates simul iuncte pstitūt illuz numerz qnq. vnitates enī replicata qnq. pstituit quinqz

Arguit septimo Racione punctionis copulatiue nō potest fieri sensus diuinus. pbat. vnūq. agit scdm qd vim et naturā hz. s. pūctio copulatiua habz vim copulandi. ergo semp ptingit. et sic nūq. causat sensuz diuinz. maior. q. opacio sequitur esse rei. minor. q. dicit copulatiua a copulādo et nō diuidendo. ¶ Dico q. pūctio copulatiua semp copulat. s. q. aliq. do copulat simplicia respectu alicuius tercij: tūc est sensus cōpositus. Si aut copulat oīones vel pōnes: tunc causat sensus diuinus. q. tūc nō ptingit ea que pmo pūctio nata est pungere

Utrum fallacia accentus cuz suis modi sit sufficienter assignata. Pro intelligēcia questionis more

Notandū pmo Quod postq. Arist. determinauit de fallacijs peccātibz scdm multiplex potenciale: put habet fieri in oracione. hic iā determinat de fallacia accētis: q. habz fieri scdm multiplex potenciale. et hoc in dictione. Pro intelligēcia ergo eorum que dicent inferi. Sciendū. q. Accēt scdm Priscianū diffinitur sic. Est certa lex vel regula ad elenādū vel depmēdū syllabam cuiuslibet dictionis. Et diuidit in accentū grāuē acutuz. et circūflexū. Accentus grāuis est qui depmit syllabā. Acutus est qui acutit et elenat syllabā. Circūflexus est qui tollit vel elenat et depmit. Considerat aut accentus dupliciter. Primo. Sub ppris et specificis differēcijs accētū. vt. grāuis acutus. et circūflexus. et sub

blis speciebus foras diversitatem et distinctionem in significacione dictionum per accentum enim cognoscitur diversitas bonis in dictione. ut per vere media longa et media brevis. Secundo considerat accentus sub compositione ad unum vel ad plures: ut ad grave vel acutum vel circumflexum. Et isto modo accentus generat confusionem et deceptionem in dictione: ipsi respondentem. Accentus itaque considerat a grammatico quod ad esse suum et suarum species. et quod accentus debet cuilibet voci. Aliud philosophia vero considerat secundum quod ex diversitate accentuum sequitur diversitas significatorum: ad quam potest pervenire deceptio in aliqua voce: eadem secundum materiam: diversa tamen secundum formam et modum perferendi. Quia fallacia accentus diffinitur sic. Est idoneitas decipiendi perveniens ex materiali unitate dictionis: sed plures accentus: plura fantasma. Causa apparitionis est unitas dictionis secundum materiam: plura fantasma. Causa defectus est diversitas accentuum: ad quam sequitur diversitas significatorum. Communiter autem a logicis diffinitur sic. Fallacia accentus est deceptio anime perveniens ex eo quod aliquis pressus ratiocinationem credit concludere aliquam conclusionem propter identitatem materialis dictionis vel dictionum: quam tamen non concludit propter diversitatem formalem eiusdem dictionis vel earundem

Notandum secundo. Quod exempla posita in textu de fallacia accentus non sunt exempla Aristotelis. Et translatore. Exempla enim de servientia istius fallacie non possunt apte transferri. nam quod in una lingua habet accentum grave vel acutum: in alia lingua non reservat eundem accentum. sic etiam aliqua dictio in uno ideomate perferitur cum aspiratione: in alio non oportet quod ita perferatur. Exempla etiam duo que hic ponuntur non indicant omnes modos huius fallacie. nec apte ponuntur per modum parallogismi. sed solum ostendunt quomodo una dictio potest regi uno accentu vel duobus. Quorum exemplorum unum est per seipsum aliud vero intellectum. Prosaicum est hoc: Metuo longas pervenire noctes Lidia dormis. In hoc exemplo committitur fallacia accentus: ex eo quod licet metuo: potest esse vel una dictio vel due pres vel tres. Si est una dictio: tunc est verbum. et sensus est. Lidia ego metuo. id est timeo quod tu dormis longas noctes me pervenire. Si vero sunt due dictiones: sensus est. Lidia dormis longas noctes: me tuo. id est me existere tuo pervenire. Cum vero sunt tres dictiones: sensus est. O Lidia tu dormis longas noctes me pervenire. Et tunc fieret talis parallogismus. Quicumque dicit: metuo longas noctes pervenire me Lidia dormis: dicit se timere, sed dicens me tuo longas noctes res non dicit se et

mere, igitur dicens se timere non dicit se timere, solutio patet ex declaratione. Exempulum autem metricum est hoc. Non quia non tanti cinxerunt etheri nimbis. In qua ordo est multiplicitas, eo quod hec dictio quia: potest sumi interrogative, et tunc in fine accipitur, et tunc valet tantum sicut quare vel cur. Vel potest sumi causaliter: et tunc in fine grauat, et tunc valet tantum, quia, id est, causa est.

Notandum tercio Quod secundum Egidium quattuor sunt modi huius fallacie. Nec enim fallacia habet fieri in dictione cuius partes sunt syllabe. Syllaba autem potest dupliciter considerari. Primo secundum se et in se, Secundo ut habet ordinem ad dictionem. Dictionis enim componitur ex syllabis. Considerando syllabam secundum se quantum ad presens spectatur: tria ei accidunt, scilicet tempus, tenor, et spiritus. Tempus est mora in pronunciatione syllabe. Tenor est accentus gravis, levis, moderatus, vel circumflexus. Spiritus est lenitas per se in syllabis, vel asperitas. Unde, licet grammatici dicunt, quod accidentia syllabe sunt quattuor: tamen secundum quatuor accidunt, scilicet secundum numerum litterarum: non habet fieri fallacia, quia si non essent eorum littere in una dictione sicut in alia: deficeret ibi causa apparere, quia non esset eadem vox, nec materialiter, nec formaliter aliquo modo. Secundum ergo syllabam in se considerata accipitur tres modi huius fallacie. Quorum primus est secundum tempus. Syllaba enim longa duo habet tempora, brevis autem habet unum tempus. Si ergo aliqua dictio plura facit, et ut unum facit habet aliquam syllabam longam, et ut facit aliud: habet syllabam breuem, et ibi fallacia accentus, ut patet in hac dictione populus, secundum quam sit talis palogismus. Vis populus est arbor, gens est populus, igitur gens est arbor. Solutio. Aliiter accipitur populus in maiore, et aliter in minore. In maiore enim est prima longa, et facit arbor. In minore autem est prima brevis, et facit gentem. Secundus modus sumitur quantum ad spiritum, quia aliqua dictio aspirata: facit unum, et non aspirata: facit aliud. Et hamo aspiratus facit decipere, vel hamo capere. Amo vero sine aspiratione idem est quod diligo, et secundum hoc fit talis palogismus. Quicquid hamus hamo capit, Katherinea amat, ergo Katherinea hamo capit. Solutio. Dicendum quod argumentum non valet, quia aliter capit hamo in maiori quo ad aspirationem quam in minori. Terminus modus huius fallacie est quantum ad tenorem, quando aliqua dictio regitur uno accentu: et tenore gravis. Aliquando vero accipitur circumflexo vel acuto, ut hec dictio pendere: ut habet acutum accentum: facit penam sufferre vel pati, ut autem habet accentum grave: facit

Primi Elenchorum

penam inferre. et secundū hoc tali modo palogisat. Quoscunq;
dignū ē pendere dignū ē penā pati. h iustos viros dignū ē pende
re. ergo iustos viros dignū est penā pati. Solucō. Etraq; pmissa
zum est duplex. ex eo q; hec dictio pendere potest pferri media lō
ga. vel media breui. si pmo modo: maior est va. et minor est falsa
Si secūdo modo: maior est falsa: et minor va. et seqt bene pto.
Si vero proferatur diuerso accentu: nihil sequitur

Notandū q̄rto Quart⁹ mod⁹ hui⁹ fallacie se
cundū. Egidium est ex pte syllabe in cōpacione ad dictionē. put
aliqua vox potest esse vna dictio. vel due. vel potest regi vno accē
tu. vel duob⁹. vt patet in hac dictione quies. que potest esse vna
dictio vel due. Et secundū hoc fit talis palogism⁹. Tu es q es. h
quies est reges. igit tu es reges. Etraq; pmissay est duplex. q a q
es potest esse vna dictio vel due. Si sit dictio in vtraq; maior ē
falsa et minor va. et sic bene sequit pto. q a sicut pto est falsa sic
aliqua pmissay. Si aut sit oīo in vtraq; maior ē va et minor fal
sa. et sic etiā bene seqt pto falsa. Si vo in vna teneat vt dictio
et in alia vt oīo: nō seqt pto ppter multiplex. Itē hic. Quicūq;
habet dilectionē supnā habet amor ē dei. vsurari⁹ habet dilectio
nem sup nam. ergo vsurari⁹ habet grām dei. Etraq; pmissay est
duplex. eo q; hec dictio supnā: potest esse dictio vel oīo. Itē hic.
Quicquid dens fecit innisre fecit innolūtari⁹ vel innit⁹. race
mos vel vinū fecit de⁹ in vite. ergo racemos vel vinū fecit de⁹ in
uolūtariē vel coact⁹. Etiā vtraq; pmissay est duplex. racione hu
ius q; est in vite quod potest esse vel vna dictio vel due

Conclusio respōsalis Fallacia accent⁹ cū suis
modis est sufficienter assignata. pat; vitas ptonis ex dictis

Arguit pmo Sophista nō habet p̄siderare de
accentu. igit. pbat. Diuersi artifices habēt p̄siderare diuersa o
biecta. h grāmatic⁹ et sophista sunt diuersi artifices. igit sophi
sta nō habet p̄siderare de accentu: ex quo grāmatic⁹ de accentu
determinat. ¶ Dico q; non est inconueniens diuersos artifices
considerare idem obiectum materiale sed non formale

Arguit scdo Null⁹ accent⁹ est grauis vl' acu
tus. igit dicta nō valent. pbat. etranitas et lenit vel acuitas
sunt p̄p̄tates corp⁹ h accent⁹ nō est corp⁹. igit. alior ē Arz.
pmo celi. alior nota. q a accent⁹ est placio syllabe. modo placō

Syllabe nō est corp⁹ ¶ Dico q^d capiēdo grāne et acntū ppe: tñc solū pueniūt corpib⁹. hic vō capiūt similitudinazie. sicut em̄ illud corp⁹ dicif^r grane quod naturaliter tendit et mouet^r deorsuz. ita accent⁹ grauis tendit deorsuz de pmes syllabā. Et sicut acntū dicitur quod facilliter penetrat tactum: sic accentus dicitur acutus: qui facilliter penetrat auditum per eleuationem syllabe

Arguit^r tercio Accent⁹ nō est causa fallacie. p batur. Illud quod impedit deceptionē nō causat fallaciā. s^c accent⁹ impedit deceptionē. igit^r aliaior nota alior pbat. q^a ex distinctione accent⁹ cognoscif^r diuersitas facti. cū aut cognoscif^r diuersitas facti: nō est deceptio. vt patet in ist^{is} dictionib⁹. amo ⁊ hamo ¶ Dico q^d respectu cognoscent^{is} diuersitas accent⁹ impedit deceptionē: s^c respectu ignorāt^{is} nō. ⁊ tñc hñ causat fallaciam

Arguit^r q^{arto} Accent⁹ nō est fallacia in dictione. pbat. Idoneitas decipiendi ex scriptura nō est fallacia in dictione. q^a nō est idē scriptū et dictio. Dicitio em̄: dicif^r. scriptum vō scribit^r. Sed fallacia accent⁹ est idoneitas decipiendi ex scriptura. ergo. alior ē pbi in tertu dicent^{is}. q^d talis fallacia magis videt^r decipe in scripto q̄ in placione. q^a in scripto nō potest discerni sub qua vone dictio capiat^r: que fac diuersa sub diuers^{is} accentib⁹. s^c in voce et placione facili⁹ hoc cognoscif^r ¶ Dico q^d dictum pbi nō est intelligendū simpliciter: s^c quantū ad modos in tertu positos: scdm̄ alios em̄ modos pueniēci⁹ potest fieri in placione q̄ in scripto. vt quādo fit ex aspiratione. ecia^z dato q^d oēs modi pueniēci⁹ decipiāt in scripto. tamen q^a huiusmodi fallacia nō fit in scriptur^e: nisi inquantū representāt voces vel dictiones. quaz diuersitas accēt⁹ ignorāt. Ideo nō seq^{it}: q^d nō fit fallacia in dictione. ex quo causaz appēcie sue accipit ex pte vocis

Arguit^r q^{into} Fallacia accent⁹ nō distinguit^r ab equocatione. pbat in isto patalogismo. Dis popul⁹ ē arbor. gēs ē popul⁹. ergo popul⁹ est arbor. Est fallacia equocationis scdm̄ istā dictionē popul⁹ ¶ Dico q^d capiēdo equocationē cōmuniter p quacūq^{ue} pluralitate significatorum eiusdem dictionis. tunc in predicto patalogismo est equinocatio. sed capiēdo equinocacionem proprie pro pluralitate significatorum: que est cū actuali unitate vocis in materia et forma: sic ibi nō est equinocatio

Arguit^r sexto In istopalogismo. q̄cqd habz di

Primi Elenchorum

lectionē supnā diligit deū. & vsurari⁹ habet dilectionē supnā. igit̃
 tur vsurari⁹ diligit deū. nō est identitas materialis eiusdē vocis
 igit̃ dicta nō valēt. pbat̃ añs. q̃a aliter scribit̃ inquantū est vna
 dictio: et aliter inquantū sunt due. ergo. nō est eadē dictio mate-
 rialiter ¶ Dico q̃ sup nā nō est eadē dictio scdm materiā: quo
 ad modum scribendi: sufficit tamē q̃ est eadē quo ad pñūciacio-
 nem litterarū: & syllabarū: que eodē pñūciant̃ in vna sicut in alia
 licet nō eodē modo. sic etiā eodē lfe scribunt̃: licet nō eodē mō

Arguit septimo Alicubi est fallacia accent⁹

vbi nō variat̃ accent⁹. igit̃. pbat̃ in isto palogismo. q̃cqd̃ hamat̃
 hamo capit̃. & Kartherina amat̃. igit̃ Kartherina hamo capit̃. hic
 non variat̃ accent⁹. q̃a semper est pma longa: hamat̃. vel amatur.
 ¶ Dico q̃ accēt⁹ capit̃ dupliciter. Vno modo ppe vt distiguit̃
 & alia accidēcia lfe. cui⁹ diffinicio habita est in primo notabili.
 Alio modo capit̃ cōmuniter: put̃ est definitus mod⁹ pferēdi vt
 scribendi dictionē. et sic se exēdit ad alia accidēcia syllabe. et sic
 capiēdo accentū in p̃dicto palogismo: variat̃ accent⁹. Et isto
 modo debet capi accent⁹ cū dicis. q̃ sit fallacia distincta ab alijs

Arguit octauo Aliq̃s est palogism⁹ peccans

penes accentū: et nō videt̃ sub qua specie vel modo debet cōpre-
 hēdi. pbat̃ de isto. nullū calidū est frigidū. ois deceptor est cali-
 dus: ergo null⁹ deceptor ē frigid⁹ ¶ Dico q̃ reduc̃ ad scdm. q̃a
 ibi sit deceptio p illā lfa: l: ex: & q̃ hec dictio calid⁹ potest scri-
 bi p vnū l. vt duplex. si p vnū: tunc minor est falsa. ergo & p̃clusio

Arguit nono Ordo Aristotel̃ in ordinaciōe

fallaciā nō valet. pbat̃. simplex est ante cōpositū. & fallacia ac-
 cent⁹ est simplicior q̃ cōposicionis et diuisionis. igit̃. z̃ maior. q̃a
 simpliciora sunt forā pmo methaphi. z̃ minor. q̃a fallacia accen-
 tus sit in dictionē cōposicionis: et diuisionis in oīone. modo di-
 ctio est simplicior q̃ oīo. q̃a est p ei⁹. Et p̃stat̃ p simile in mul-
 tiplici actuali. equocacio que est in dictione p̃cedit amphibologi-
 am que est in oīone. ergo videt̃ q̃ in multiplici potenciali p̃mi-
 liter deberet̃ ordinari fallacie ¶ Dico q̃ p̃has nō habuit illū re-
 spectū. & habuit respectū ad hoc. q̃a plures modi vsirati et diffi-
 ciliores sunt scdm cōposicionē et diuisionē q̃ scdm fallaciā ac-
 centus. et ergo fallaciā cōposicionis & diuisionis preposuit sicut
 plus necessarias. Vel potest dici. q̃ fallacie in dictione: scdm q̃d

etiam dictū est ante: ordinā ē scdm quod pl' vel min' habent de multiplicitate. In accentu aut min' est de multiplicitate q̄ in cōpōsitione et diuisione. quod sic patet. Licet em̄ tam accēt' q̄ cōpōsicio et diuīsiō innititur vnitati. placionis materialiter. eo q' innititur vnitati voc'. Et quelibet istaz fallaciay diuersificat p lacionē foꝛaliter. aliter tamen et aliter. q̄a cōpōsicio et diuīsiō diuersificat placionē ppter diuersum ordinē dictionū. Accēt' vō diuersificat hui' modi foꝛam ppter diuersū modū pferendi syllabarum. s̄ pstat q' mod' pferēdi mag' sensibiliter variat placiōz. Et p hīs fallacia accent' magis habet multiplicitatē potencialem q̄ cōpōsicio et diuīsiō. placio em̄ vt peccat p accētūz magis sensibiliter est variacioni subiecta. De quāto aut aliqd ē magis subiectū variacioni: dō tanto pl' est in potencia. Et quo seqt corollarie. q' est dare gradus in multiplicitate potenciali

Utr' fallacia figure dictionis et eiusmodi ab

Arīst. sint sufficienter assignati. Pro intelligēcia q̄stionis hui'

Notandū pmo Qd p' q̄ Arīst. detmīauit de

fallacijs peccātib' penes multiplex actuale et ecia penes multiplex potentiale. Itā p̄ter determinat de fallacia que peccat penes multiplex fantasticiū. in quo est miōr aptitudo decipiēdi. que fallacia figure dictionis dicitur. Et hec fallacia inter ceteras fallacias in dictione: mag' appinquat ad fallacias reales sine ad fallacias extra dictionē. Unde et palogismi multi peccātes penes modos hui' fallacie: peccāt p fallaciā accidēt': et p fallacias extra dictionē. ymmo scdm quosdā null' sit palogism' in hac fallacia. q' nō peccat p fallaciā accidēt': que est fallacia extra dictionē. Unde et ppter hoc Arīst. eā in fine fallaciay extra dictionem posuit. et magis primā fallacijs extra dictionē. Diffinitur aut fallacia figure dictionis sic. Est idoneitas decipiēdi pueniens ex simili terminacione dictionis vni': cū simili terminacione dictionis alteri'. Hoc est tantū dicere. Est idoneitas decipiēdi pueniens ex eo q' aliqua dictio similis alteri dictioni in terminacione: videtur habere eundē modū significādi vel fatū: cū tamē non habeat. Et q̄a papa et musa habēt eandē finlacionē: crederet aliq' q' ecia haberēt eundē modū fandi: et essent ambo eiusdem generis: quod est falsum. Causa apparencie hui' fallacie est similis terminacio vni' dictiōis cū alia: ppter quā q's credit dictiones habere idē fatū. vel eundē modū fandi. Causa defect' vel

*homo nichil dicitur
dicitur dicitur q' p
non dicitur q' p
in apimilati ut p
falsū terminacione
in voce vō in mente
signi fandi*

Primi Elenchorum

nō existēcie. est diuersitas dictionū in sone vel modo sandi: et di-
uerſitas eoz quē videntur similia. Et quo patet. q̄ hec fallacia
peccat penes multiplex fantasticū. Quid autē sic multiplex fan-
tasticū dictū est ante. Cōmuniter autē fallacia figure dictionis sic
diffinit. Est deceptio animē pueniēs ex eo q̄ aliq̄s p̄cessus raci-
ocinati⁹ crediē p̄bare aliquā p̄clonē p̄pter dictiones similes in
voce. quam tamen non probat propter diuersos modos signifi-
candi vel proprietates dictionum eazundem

Notandū scdo Q̄ scdm̄ Egidij modū hui⁹ fal-
lacie sunt tres. Prim⁹ modus. quādo p̄pter vnitatē rei significa-
te interpretamur eundē modū sandi aut supponēdi. vt sic arguēdo
quicq̄d ē al̄ coloratū albedine est albū. s̄ plato ē al̄ coloratū. ergo
plato ē albū. Sic masculinū interpretat in neutz. Quia enim al̄ in
platone dicit eandē rem quā plato. credim⁹ q̄ plato habeat eun-
dem modū sandi sicut al̄. vt sicut al̄ neutraliter fac: sic etiā plato
Et hunc modū Arist. vocat masculinū interpretari femin vel neu-
trum. Itē. scdm̄ istū modū potest masculinū interpretari in femin
vt sic arguendo. Quicūq̄ res ē substantia colorata illa est alba. s̄
lapis ē substantia colorata. ergo lapis est alba. Hic ē similis p̄cess⁹
sicut p̄ns. Ad hūc etiā modū possunt reduci palogisimi q̄ peccant
penes variationē suppositionis. vt hic. sōi ē hō. hō ē spēs. igit. sōi ē
spēs. q̄a hō in sōite ē eadez res sicut sōi. credim⁹ sōitez et hōem
habere eundē modū sandi. vt sicut hō fac quale qd: sic credim⁹
q̄ sōi fac quale qd: quod est falsum. Itē. mutando numez singu-
larez in pluralez. vt hic oēs hoies currūt. plato ē hō. ergo plato
currūt. Itē arguēdo sic. al̄ ē sōi. al̄ ē plato reijs. ergo al̄ ē ois hō.
hic plures suppositiones creduntur esse vna

Notandū tercio Scdm̄ mod⁹ est. quādo p̄pter
vnitatē modi sandi interpretamur vnitatē rei fate. Et hic mod⁹
opponit p̄mo. et hūc vocat p̄bus interpretari: quantū in quale vel
ecōnezlo quale in quantū. Quale enī quantū et substantia habēt
vnitatē aliquo modo in modo sandi. q̄a omīa sunt substantiam
Quale et quantū in p̄creto materialiter sunt substantia. in ab-
stracto tamen nō habēt vnitatē. q̄a sic sunt formā tantum: que
non est substantia. Quia itaq̄ scdm̄ modū sandi p̄dicamēta impli-
cant seinuicē. put in p̄creto vnū de altero p̄dicat p̄pter puenien-
ciam illi⁹ modi sandi interpretamur vnitatē rei fate. et quod di-
stribuit in vno p̄dicamēto: credim⁹ q̄ distribuat in alijs p̄dicā-

mētis. ut q̄a q̄cqd ē distributivū substantiæ: credim⁹ q̄ ectaz distri-
buit in q̄litate. vel q̄ntitate: et ita decipimur p̄ hūc scdm̄ modū.
ut sic arguēdo. q̄cqd heri emisti hodie comedisti. carnes crudas
heri emisti. ergo carnes crudas hodie comedisti. hic mutat qd in
q̄nale. Itē. Quicqd heri emisti hodie comedisti. magnū bonū he-
ri emisti. ergo magnū bonū hodie comedisti. ponēdo qd solū come-
disti porcionē de eodē bone. Hic mutat qd in quantū. Itē. quan-
tosq̄ digitos heri habuisti hodie habes. s̄ decē digitos heri
habuisti. ergo decē digitos hodie habes. ponendo qd tibi sit ab-
scissus digitus. Hic mutat q̄ntitas p̄tinua in discretā. Itē hic
Quicq̄ fuisse parisius fuisse hō. bis fuisse parisius ergo bis fuisse
homo. Interpretamur signū distributivū quādo esse distributivum
quantitatē p̄tinua. Itē hic. Quicqd heri vidisti hodie vides. albū
heri vidisti. ergo albū hodie vides. nō valet. q̄a albū fāt p̄ modum
qualitatē: s̄ q̄cqd p̄ modū substantiæ. Itē hic. Duo tibi solū denari-
um. s̄ solū denariū nō habeo. ergo do tibi qd nō habeo. nō valet.
quod enī fāt substantiā. solū dicit respectū cū exclusionē. vel nega-
tione aliarū rez. et sic procedit a relatione ad substantiā. Itēz hic.
Alis dat cito equū. et nō habet cito equū. igit̄ dat quod nō ha-
bet. nō valet. Hec enī dictio quod: fāt substantiā. cito aut̄ dicit
modum actus sine qualitatē. Et ita proceditur a specie vnius
predicamenti ad speciem alterius

Notandū q̄rto Q̄ terci⁹ mod⁹ bui⁹ fallacie ē
quando p̄pter puenienciā duarū dictionū in modo pferendi sine
terminaciōe vocē. credim⁹ puenienciā ip̄arū in re significata. ut mo-
do fandi. ut videre et secare sunt eiusdē terminaciōis. s̄ secare ē
agere. ergo videre est agere. hic p̄pter similit̄ terminaciōē in voce in-
terpretamur identitatē in fato. Itē. musa et poeta similiter emi-
nātur. s̄ musa est gener⁹ feminini. ergo poeta est gener⁹ femini.
hic p̄pter puenienciā vocē interpretamur puenienciā in modo fan-
di. Et istū modū Arist. appellat faciē interpretaz agēs paciēs
vel ecōuerso paciēs esse agens. Sufficiēcia istoz tūm modoz
sic sumit̄. Ois mod⁹ fallacie figure dictionis sumit̄ ex similitudo-
ne dictionis vni⁹ cū alia. vel ergo illa similitudo sumit̄ ex prevo-
cis. et sic est terci⁹ mod⁹. vel ex pte rei significate. et sic ē p̄m⁹ mo-
dus. vel ex pte modi significandi. et sic est scd⁹s modus

Conclusio responsalis Fallacia figure dictio-
nis: est fallacia in dictione ab alijs distincta. et ei⁹ modi: sunt
¶

Primi Elenchorum

sufficienter assignari. Veritas h^o p^olōis patz ex his q̄ dicta sunt.

Arguit p^omo Nulla est fallacia figure dictionis. pbat. nulla est fallacia figure oionis. ergo nec figure dictionis. tenet p^ona. q̄a sicut penes alia multiplicia scz actuale et potencie sumū duplices fallacie. scz dictionis et oionis, sic etiā debet sumi fallacia duplex penes multiplex fantasticū. ¶ Dico q̄ nō oportet ponere fallaciā figure oionis sicut dictionis. q̄a similitudo in emulacione vocē vel modo significādi p^omo puenit dictioni scdm se: et ex psequēti oioni. Quidēq̄ em̄ est similitudo orōis cum oracione. oportet q̄ sit ibi similitudo dictionis cū dictione

Arguit secūdo Dictio nō habz figuram. ergo fallacia figure dictionis male dicit figure pbat^r aī s. figura est in reb^o realib^o. h̄ dictio nō est ens reale. igit. n̄ maior. q̄a figura p̄siderat a mathematico. modo mathematicus est artifex realis. n̄ minor. q̄a dictio est ens fabricatū ab intellectu. ¶ Dico q̄ figura p̄pe capta est in reb^o mathematic^o et realib^o. hic vō figura sumitur similitudinariē. Sicut em̄ figura iuxta Euclidē est que termino vel finis claudit. termino: vt circul^o. terminis: vt triangulus. sic figura in pposito dicit emulacio et finis dictionis: p quam terminacionem vna dictio assimilatur alteri. et hec similitudo eminaciōis potest esse in vocē vel in significato vel in modo significandi. vt patet ex modis huius fallacie

Arguit tercio Fallacia figure dictionis non est fallacia in dictione. pbat. Illa deceptio que causam apparen-
cie habet ex pte rei nō est fallacia in dictiōe. Fallacia figure dictionis capit causam sue apparencie ex pte rei. igit. n̄ minor. q̄a capit causam apparencie ex pte significatoz. modo significatū est res quā vox importat. ¶ Dico. q̄ significata absolute p̄siderando et scdm se. sic ab ip̄is causat fallacia extra dictionē. h̄ si p̄ferrentur significata: inquantū ex significato puenit similitudo dictionū. sic ex significatis causatur fallacia in dictione

Arguit q^orto Ois fallacia i dictiōe peccat scd̄z aliquod multiplex. h̄ fallacia figure dictionis non est hui^o modi. ergo. n̄ minor. q̄a peccat penes multiplex fantasticū. h̄ multiplex fantasticū nō est v^o multiplex. ¶ Dico q̄ qdā dicit q̄ fallacia figure dictionis sic scdm verā multiplicitatē. h̄ tamen nō ita veram sicut pcedētes fallacie. In multiplicitate qm̄ vnitas vocē

est formalis. h. in fallacia figure dictionis nō ē vnitas vocū: h. solum similitudo vocū. vnde huiusmodi multiplicitas ē quasi secundaria respectu multiplicitatē: vbi est vnitas vocū scdm substantiā. dicitur sequenter. q. licet hec multiplicitas dicat apparet: nō tamē sic dicat apparet: q. sit sine existentia. h. ideo. q. puenit ex similitudine dictionis ad dictionē. que similitudo rei dicit fantasia rei. ideo multiplicitas huiusmodi fallacie dicit fantastica: pocius tamen dicitur dnm est. q. fallacia figure dictionis sit solū scdm multiplicitatez apparentem et non verā. q. in vā multiplicitate est ideoz nomen vel oīo eadē sans plura. sine sit eadē materialiter et in potencia sine formaliter et in actu: quod in fallacia ista nō ptingit. nō em̄ vna et eadē vox est multiplex ad agere et ad pati. vel ad quātū et quale. Et ad argumētū dicit: q. licet multiplicitas apparens non sit vā: tamē sufficit ad decipiēdū. ppter similitudinē em̄ vnus dictionis cum alia: potest aliquis credere identitatem earū in modo significandi vel in significato

Arguit qnto Fallacia figure dictionis nō distinguit a fallacia accidentis. pbat. q. idē palogism⁹ in quo ē fallacia figure dictionis: in eodē etiā est fallacia accidentis. vt patet de isto. sō ē hō. hō ē spēs. igit sō ē spēs. ergo res. ¶ Dico q. idem palogismus materialiter potest esse in diuersis fallacijs: sed non eadem ratione et formaliter. per illud ergo non sequitur q. fallacia figure dictionis et accidentis sint eadem fallacia

Arguit sexto Res vnus predicamēti nō potest mutari in rez alteri⁹ predicamēti. pbat. Essencie predicamētoz sūt impmixte. h. illa que pmiscēt simul sunt mixta. igit. Maior est Arist. pmo posterior ¶ Dico q. res diuersoꝝ predicamētoꝝ non miscentur scdm substantiā et entitatē. h. hic fit mencio de mutatione que fit per subsumptionem. sic q. sub signo distributiuo vnus predicamēti subsumitur dicibile alterius predicamēti

Arguit septimo In isto palogismo. qnto scū: q. digitos heri habuisti hodie habes. h. decez digitos heri res. nō mutat res vnus predicamēti in aliā. igit vnu exēplū nō valz. p batur aī. q. quātūcūq. est questitiū predicamēti quātitatē: et decem etiā est de genere quātitatē ¶ Dico q. licet ibi nō mutatur res vnus predicamēti in rez alteri⁹ predicamēti scdm gen⁹. tū bñ scd spēs. q. qntitas pīnna et discreta sūt diuersē spēs subalēne

Primi Elenchorum

Arguit octauo Mutacio vni⁹ generis in aliud
 nō causat fallaciā figure dictionis. pbat. qā legē bene. oīs hō est
 al. s. pater est hō. ergo pater est al. p. lo est vā. qā pater est al. qd
 de suo semie genuit sibi simile scdm spēm. Minor etiā est vā. qā
 dicitur scdo phisicor. hō generat hoīem et sol. vbi p hoīem intel
 ligiū pater. Maior etiā vā. Notū autē est q hic mutat gen⁹ sub
 stantie in gen⁹ relacionis. ergo videt q variatio vni⁹ generis in
 aliud nō causat fallaciā figure dictionis ¶ Dico q distinguēda
 est minor. scz hec. pater est hō. vel em pater capis p materiali. i.
 p substantia in qua est paternitas: sic pcedit minor. nec ibi muta
 tur vni⁹ gen⁹ in aliud. vel pater capis p foali. i. p respectu. et sic
 minor est falsa. et est fallacia figure dictionis

**Utrum tantum septem sint fallacie extra di
 ctionem.** Pro intelligencia questionis more

Notandū pmo Q postq definitū est de fal
 lacijs in dictione. quot sint. quot modos quelibet habeat. que
 causa apparencie. et que causa defect⁹ vniuersulq. Itā pter vi
 dendū est de fallacijs extra dictionē. que sunt septē vt patet bīc
 Unde notādū est. q fallacie extra dictionē sunt que accipiunt
 causas appēcie sue ex pre rei. Et dicūt ex dictōz. nō q fiat sine di
 ctōib⁹ absolute. s. qā causas sue appēcie nō hnt ex pre vocē et di
 ctōis: s. ex pre rei. Et qā logic⁹ nō pderat res absolute: s. pde
 rat ipas vt sunt dicibiles et pdicabiles. vel vt psermonē pcanē
 Ideo dicūt fallacie extra dictionē. et nō simpliciter fallacie rei.
 Considerandū etiā est: q sicut in fallacijs in dictione causa ap
 parencie sumit ex pre alicui⁹ vnitatē que est in dictione: sic q ge
 neraliter identitas sermonis vel dictionis in pre vel in toto: ē
 causa apparencie in fallacijs in dictione. ex qua vnitare segtur
 idoneitas decipiēdi vt dictū est. Sic similis est in fallacijs extra
 dictionē. vnitatis rei scdm vnā ptem est causa apparencie in eis
 Et diuersitas scdm aliā pte: est causa defect⁹. At em inferi⁹ di
 cetur Idoneitas decipiēdi in fallacijs extra dictionē non su
 mitur ex vnitare vocē et diuersitate rei. sic em nō distinguerētur
 a fallacijs in dictione. nec etiā sumit ex diuersitate vocē et vni
 tate rei. talis em cōposicio et cōplexio nō haberet similitudine
 cum vō elencho. qā deficeret a forma syllistica. vt hic. oīs gladi⁹
 est acut⁹. mucro est ensis. ergo mucro est acut⁹. Qōstat autē ex di

etis. *opalech*⁹ debet habere similitudinem cum vero elencho

Notandū scđo Qz distinctio fallaciaꝝ extra dictionē scđm quosdā sumit penes generales pōiciones entis. Ens em̄ multipliciter diuidit̄. et scđm diuersas diuisionē ei⁹ sumunt̄ diuersę fallacie extra dictionē. Prout em̄ ens diuidit̄ in ens p̄fectū et ens p̄fectū: sumit fallacia accidēt̄. p̄t vo ens diuiditur in ens p̄fectū et imp̄fectū siue in ens simpliciter et secundū qđ: tūc sumit fallacia a dicto scđm qđ ad simpliciter. p̄t vo ens diuidit̄ p̄ opposita et nō opposita: sumit ignorantia elenchi. p̄t vo ens diuidit̄ p̄ idē et diuersū: sumit fallacia peticionis p̄ncipij. p̄t ens diuidit̄ p̄tus et posterius: sumit fallacia p̄nt̄. p̄t ens diuidit̄ in causas et causas: sumit fallacia scđ; nō causas vt causas p̄t vo ens diuidit̄ i vnā et mltā. sumit fallacia scđ; plures interrogaciones. vt vnā facere. et qđ p̄ qđ be fallē recte dicūt ei⁹ dicti onē. qā eaz diuisio capit penes id qđ ē i re. vt penes diuisionē entis

Notandū terciō Qz scđm Egidij/numerus fallaciaꝝ extra dictionē potest sumi alio modo vt penes causas defect⁹. quā deficiūt a vo elencho. Et em̄ ante ostēdū est Ad elēchū requirunt̄ tria. sc̄z illacio. p̄bacio. et d̄dictio. Secundū quod ergo est peccatū p̄tra vñ elenchū: sumit numerus fallaciaꝝ extra dictionē sic. Qis defect⁹. vel est in illacione. vel p̄bacione. vel d̄dictione. Si p̄mum. hoc est dupl̄. Aut in illacione syl̄listica. aut non syl̄listica. Si p̄mū. hoc est dupl̄. Aut in illacione syl̄listica scđm formā syl̄li ostēdit̄: sic est fallacia accidēt̄. Aut ad imp̄le: sic est fallacia scđm nō causas vt causas. Si in illaciōe non syl̄listica. hoc est tripliciter. Aut ex habitu d̄ne t̄mini ad t̄minū: sic est fallacia scđm qđ ad dictū simpliciter. Vel antedēt̄ ad p̄sequens: sic est fallacia p̄nt̄. Vel p̄pōns ad p̄pōnē: sic ē fallacia scđm plures interrogaciones vt vnā facere. Si vo defect⁹ sit in p̄bacione: sic est fallacia peticionis p̄ncipij. Si in d̄dictione: sic est fallacia ignorantie elenchi. Et aduerte qđ fallacie extra dictionem sunt in duplici ordine. Quēdā sunt p̄ncipales. et quēdam min⁹ p̄ncipales et annexę p̄ncipalib⁹. P̄ncipales sunt q̄tinor vt accidēt̄: a scđm qđ ad simpliciter: ignorantia elenchi: peticionis p̄ncipij. Alię vo min⁹ p̄ncipales. vt fallacia p̄sequens: quę reducitur ad accidētis secundū non causam vt causam. quę reducitur ad peticionē p̄ncipij. scđm plures interrogaciones vt vnā. quę reducitur ad ignorantia elenchi vt ad scđ; qđ et simpl̄.

Primi Elenchorum

Notandū q̄rto Quia fallacie extra dictiones
sunt multe. et inter multa debet esse ordo. vbi em̄ nō est ordo: ibi
non est bonū. Ideo vidēdū ē qualiter ille fallacie ordinant̄. Vbi
Sciendū q̄ in eis attendit̄ ordo scđm idoneitatē decipiendi. et
maior ē vnitate vel identitatē. Et q̄a vnitas substantialis: que
ab Aristotele q̄nto methaphi. vocat̄ identitas: est maior alijs v
nitatib⁹. sc̄z illa que est in qualitate et quāitate. ideo et per p̄s
fallacie que sumūt scđm vnitatē substantialē alijs recto ordine
debēt p̄poni. Sic itaq; q̄a fallacia accidentis plus habet de ido
neitate decipiendi. Dicit em̄ Arist. in textu. q̄ scđm hāc fallacia;
artifices et omnino scientes ab inscijs redargunt̄. Ideo recto
ordine fallacia accidentis est p̄ma in ordine. postea ponit̄ fallacia
a scđm q̄d ad simpliciter: p̄pter identitatē inferētis imperfecti ad il
latū. que est quasi identitas p̄s ad totū. Tercio ponit̄ fallacia i
gnorācie elenchi que minus a p̄a recedit. nō em̄ peccat q̄ p̄a;
h̄ ē elenchū. q̄a nō est vā p̄dictio. Quarto ponit̄ fallacia p̄ntis p̄
identitatem aſcedētis ad p̄a que ē substantialis. Quinto ponit̄
fallacia periconis p̄ncipij: vbi est vnitas in quāitate. Sexto et
septio ponit̄ nō causa vt causa. scđz plures interrogaciones vt
vnā: in q̄b⁹ est vnitas in qualitate. Sed q̄a p̄nēcia similiter
nis in facto est maior q̄ in mō interrogādi. ideo fallacia scđz nō
causas p̄cedit fallaciā scđz plures interrogaciones vt vnā facere

Conclusio responsalis Tantū septē sunt falla
cie extra dictionem. Veritas hui⁹ p̄conis patet ex dictis

Arguit p̄mo Nulla est fallacia extra dictionē
igit. p̄bat̄ ois fallacia p̄siderat̄ a logico vel sophista. h̄ logic⁹ nō
est artifex p̄siderās res. ergo nulla est fallacia extra dictionē: sed
poci⁹ dicende sunt esse in dictione. Vbi dīr. q̄a tres sunt artifices
reales. methaphisic⁹. mathematic⁹. et phisic⁹. sicut tres sunt sci
encie reales. sexto methaphi. ¶ Dico q̄ logic⁹ non p̄siderat res
absolute et secundum se. sed bene vt significantur per voces et
vt sunt dicibiles et predicabiles

Arguit scđo Nulla est fallacia extra dictionē
p̄bat̄. ois fallacia fit in disputatione. h̄ res ad disputationē fer
re nō possum⁹ h̄ loco rez vtimur nomib⁹. ergo nō erit aliqua fal
lacia sine dictione ¶ Dico q̄ fallacie iste dicūt̄ extra dictionem
non q̄ fierēt simpliciter in reb⁹ et p̄ res. h̄ dicunt̄ extra dictionē

propter causam superius dictam

Arguitur tercio Ois fallacia fit p argumētacio-
nem topibiticā. h argumētacio quelibet est ex pponib⁹ et non ex
reb⁹. igit ois falla est in dictione et nulla extra dictionē. Maior
patet. Minor. qā ois disputacio fit ex pmissis et pcone. modo p
misso et conclusiones sunt propositiones. vt dicitur primo prio-
rum ¶ Hec ratio soluitur sicut precedens

Arguitur q̄to Videt^r q̄ iste fallacie debent dici
reales. pbat^r. Effect⁹ debet denominari a sua causa. h iste fallacie
sunt causam apparecie a reb⁹. ergo denominari debet. a re. Et
pfirmatur. fallacie que accipiūt causam sue apparecie ex pte di-
ctionis: dicuntur fallacie in dictione. ergo a simili: fallacie
dicuntur reales. que accipiūt causam apparecie ex pte rez ¶ Vi-
co q̄ hoc argumentū habet aliquā apparenciam. si fallacie extra
dictionem haberent causam sue apparecie res absolute. h hoc
patet esse falsum ex dictis

Arguitur q̄to Nō sunt septē fallacie extra di-
ctionē. pbat^r. Quot modis dicitur vñ oppositor tot modis et
reliqui. h false in dictōe que opponūt^r fallacijs extra dictionē
sunt tñ sex. ergo. Maior p pma pte pat^r. qā ens reale et rationis
opponūt^r. modo dictio et res habent se sic. S; p scda parte. q̄
sint tantū sex fallacie in dictione: patet ex dictis ¶ Dico q̄ illa
maior intelligitur de vere opposit⁹ et foaliter. h false in dictōe
et ex dictōez nō opponūt^r foalr. qā pot⁹ sunt spēs disparte

Arguitur sexto Ordo in fallacijs nō valet. pba-
tur. Illa fallacia inter fallacias extra dictionē debz esse pma q̄
magis peccat h elenchū vey^r. h falla ignorācie elēchi maxime pec-
cat et deficit a vō elēcho. igitur illa erit pma et ita nō falla acci-
dent⁹. Maior. qā false extra dictōez capiūt^r ex eo q̄ deficient a
vō elenchō. vt dictū ē in notabili tercio ¶ Dico q̄ nō ē idēz ordi-
nare fallas extra dictionē et accipere nūm⁹ ear⁹. Licet ergo nūme-
rus fallaciarum illar⁹ capitur penes peccatum et defectum a ve-
ro elenchō. non tamen oportet q̄ ordo ex eodem accipiat^r

Utrum fallacia secundum accidens ab Aristo-
tele cum eius modis sit sufficienter assignata. Pro intelli-
gencia questionis mote

Primi Elenchorum

Notandum pmo Qd p^o q^o p^obus in textu enūera-
 rit fallacias extra dictionē septē. candē detmiat de pma scz de
 fallacia accidētis. que vt dictū est. deficit a vo elencho in inferen-
 do. que etiā est tanq^o pncipalis inter alias. modo de pncipalio-
 rib⁹ debet esse p^o detmiacio. Pro intelligēcia ergo eoz que in-
 ferius dicuntur. Sciēdū q^o Accidēs capitur tripl^r. Primo. p illo
 q^o dicit naturā accidētis. quomō Dozph i^o in p^odicabilib⁹ diffinit
 accidens dicens. Accidēs est quod adest et abest pter corruptio-
 nem sui subiecti. Et sic distinguitur accidēs p substantiā. Substan-
 cia em̄ est res p se existēs. Accidens vo; res in alio. Dicit em̄ acci-
 dens: quasi cadēs ad aliud. vt ad subiectū. vel cadēs ab alio. q^o
 a substantia. Et sic nō capitur hic accidēs. q^o ea que sunt in pmo
 modo dicendi p se: nō sunt accidēcia. eo q^o sunt de q^oitate et esse
 cia rei. et tamen in illis cōmittitur fallacia accidētis. Secdo ca-
 pitur accidēs cōmuni⁹ p omni illo quod ē extra essenciā et natū-
 ram vel intellectū alicui⁹. et sic inferius etiā de p^odicamēto sub-
 stancie dicitur accidens supior⁹. inferi⁹ em̄ nō ē de essencia supio-
 ris: s^o poci⁹ ecōuerso. Et sic hō dicitur accidens animalis. et sōz
 homis. Sōz em̄ nō est de actuali intellectu hois. q^o om̄e inferi⁹
 est in suo supiori potēcia sua. Tercio capīt accidēs magis cō-
 munit^r p extraneo: p illo scz quod ē extraneū alteri nō absolu-
 te: s^o inquantū stat sub aliquo tercio. et sic nō solū inferi⁹ accidit
 supiori s^o etiā sup⁹ inferiori: equalia equalib⁹: cōmunia cōmuni-
 bus. Et si sōz p^oiderat sub illo attributo quod est indiuiduū. tunc
 homo accidit sōti. Accidēs pmo modo dictū aliq^o vocāt accidēs
 absolute. scdo modo dictū accidēs respectu vni⁹. tercio mō acci-
 dens respectu tercij. In fallacia itaq^o accidētis accipit accidēs
 tercio modo. quod accidēs dicit^r trāsumptiue: ad similitudinem
 accidētis pmo modo dicti: quod est ens in alio. Quia sicut illud
 accidēs est extraneū suo subiecto: q^o est alteri⁹ gener⁹. ita istud
 accidēs in p^oposito habet extraneā habitudinē ad rem subiecta⁹
 vel ad attributū. Nā cōpatū vni⁹ est alteri extraneū. Et istū acci-
 dens de quo est ad p^opositū sic diffinit. Est quoddā extraneū qd ē
 in pte idem et in pte diuersum ab aliquo. Et si sōz p^oiderat vt in-
 diuiduū vel sub intencione indiuidui. tunc hō ē ei⁹ accidēs. eo q^o
 sic est ei extraneū: quod p^oim puenit cū eo: et p^oim discōuenit ab
 eo. Si em̄ sōz p^oideret scdm̄ esse tale: vt est suppositum nature. sic
 homo puenit ei. q^o natura humana est in sōte. sicut qdlibet pte ē

in suo singulari. Si autē p̄siderat̄ sōi sub intencōe individui, tūc ei homo non conuenit. quia homo est v̄le et non individuum

Notandū scđo **Q** in fallacia accidēt̄ tā sunt necessaria, sc̄z attributū, res subiecta, et accidēs. Attributū est illud quod attribuit̄ alicui, vt spēs respectu hui⁹ quod est homo. Cū dico hō ē spēs. Res autē subiecta est que p̄mo subiicit̄ attributo alicui in actu vel aptitudine. Accidēs autē qd fit iā dictum est. Quomodo autē hec tria accipiēda sunt in palogismis affiratiuis. Egidius docet modū dicēs. **Q** res subiecta debet esse medi⁹ terminus: et minor extremitas accidens: et maior extremitas attributum, vt hic, hō ē spēs, sōi ē hō, ergo sōi ē spēs. Res subiecta ē homo, accidēs sōi, et attributū spēs. Seq̄ corollarie p̄mo, qd aliter accipit̄ res subiecta in palogismis fallacie accidēt̄: et aliter in syllogis. **Nā** in syllo et maxime in p̄ma figura: minor extremitas magis habet rationē subiecti vel rei subiecte q̄ medi⁹ terminus, tamen in hac fallacia medi⁹ termin⁹ dicit̄ res subiecta, qd vt subiicit̄ maiori extremitati: accidit sibi p̄dicari de minori extremitate. Seq̄ corollarie scđo, **Q** in palogismo negatiuo: accepto attributi accidēt̄ et rei subiecte est reductō ad syllogismum affirmatiuum. Artificialiter em̄ est aliquid p̄siderare in sua radice et origine, cū vō negatiua ex affirmatiua sumat robur: assignāda erūt illa tria scđm reductionē ad palogismum affirmatiuum, vt patet de isto negatiuo, hō ē spēs, sōi nō ē spēs, ergo sōi nō ē hō. Res subiecta est ibi hō, sōi est accidēs, et attributū est spēs. Et licet hō in p̄dicto palogismo nō est medi⁹ termin⁹, sufficit tamē, qd hō sit terminus medius in palogismo affirmatiuo: a quo iste palogismus negatiuus sumit robur et virtutē. Seq̄ corollarie tercio, **Q** nō ē va sententia aliquorū dicentiū, qd mediū aliquādo potest esse attributum, aliquādo potest esse res subiecta. Predebāt em̄ qd eque p̄mo et p̄se essent assignāda ista tria in palogismo affirmatiuo et negatiuo. Sed vt patet ex intencione Arist. hec directe et p̄mo sūt in affirmatiuo: et ex p̄nti in negatiuo p reductionē ad affirmatiuum. **Nō** em̄ dicit̄ in textu, qd ista falla fieret, quādo attributū remouetur vel paret abesse: S; sic falla accidēt̄ dicit̄ Arist. quādo attributū fāt inesse et attributū inesse rei subiecte et accidēt̄. Sequitur corollarie quarto, **Q** in omni palogismo affirmatiuo peccante p fallaciā accidēt̄: res subiecta est medi⁹ termin⁹. Unde sic forādo palogismū, substantia est ens, qualitas est ens, ergo qualitas ē

Primi Elenchorum

substancia. Ens est res subiecta. Seq̃ corollarie q̃nto q̃ hic res subiecta nō capit p̃ subiecto p̃pōnis vt qdā opināt. In dicto em̃ palogismo: res subiecta est ens: et tamē nō est subiectū p̃pōis s̃ p̃dicatū. Capis ergo res subiecta p̃ subiecto intencionis vel attribuciōis. Quociēscūq̃ em̃ aligō trahit ad stādū sub aliq̃ itēcōe ṽl attributo: p̃t dici id qd subijciē tali intēctiōi. In hac ergo p̃pōe substantia est ens. licet ens non sit subiectū p̃pōis. tamē q̃a trahitur ad stādū sub intencione substantia litat̃: dicit̃ subiectū tali intencioni. Nec om̃ia dicta sunt ad intencionem Egidij

Notandū tercio Q̃ fallacia accidenti diffinit̃ sic. Est idoneitas decipiēdi pueniēs ex p̃ciali identitate accidentis cū re subiecta: p̃pter quā crediē: q̃ illud quod attribuitur vni attribuendū esset alteri. quod tamē nō optet: p̃pter p̃cialem diuersitatem vni⁹ ad alter. Causa apparēcie et nō existēcie: est p̃cialis identitas accidēt̃ cū re subiecta. Causa defect⁹ est p̃cialis diuersitas eorūde; p̃pter qd nō optet attribui vni quod attribuitur alteri. Cū em̃ vni subiecto multa accidunt: nō optet q̃ omnia que dicūt̃ de vno: etiā dicāt̃ de alio. sic em̃ om̃ia: vt dicit Arist. in xxiij: essent eadē. Cōmuniter aut̃ diffinit̃ sic fallā accidētis Est deceptio anime pueniēs ex eo q̃ p̃pter extremitatū p̃fectiōz vel diuisionē cū medio credūt̃ p̃porcionabiliter inter se p̃iūgi ṽl diuigi: vel de medio p̃dicari p̃fectum: de quo p̃dicāt̃ dimisim. cū talis p̃fectio vel diuictio nō est ṽa ṽitate argumētacionis. De modis aut̃ hui⁹ fallacie aduerte: Q̃ scdm̃ quosdā hec fallacia habet tres modos. Prim⁹ est. vt sup̃iora accidunt inferiorib⁹. vel econuerso. Scdus est. vt queribilia accidunt queribilib⁹. Terci⁹ est. vt accidēcia accidunt subiectis. Tamē vt dicit Egidij: in om̃ibus palogismis hui⁹ fallacie est vna ratio foaliter. Semper em̃ habet esse hec fallacia ex eo. q̃ mediū stat sub aliquo attributo: respectu cui⁹ alia accidunt ei. Sicut ergo si vna dictio equoca faret diuersas substantias. alia vō faret diuersa accidēcia. et scia faret substantia et accūs. si talia fata hērent dicte dictōs simplr equoce. nō facerēt diuersos modos equocaciōis. q̃a esset vna rō equocaciōis in oib⁹ illis. sic foalr et p̃ se loquēdo oēs palogismi h⁹ fallē nō faciunt nisi vnū modū. licet māl̃ et scd⁹ qd possūt diuersos modos facere. idō p̃hs assignās modos h⁹ fallē solū ponit duos palōs deferentes huic fallacie. primus. Choriscus est alter ab homine. et choriscus est homo. ergo choriscus est alter a se

Secūdo palogism' p quē pbat' maior pmi: est iste. Choris' ē alter a soīre. soītes est homo. ergo choriscus est alter ab homine.

Pro lacioz tamen huius fallacie determinacione

Notādo q̄rto Qz licet Egidi' dicat q' solū for maliter vn' est mod' hui' fallacie. Petr' tamē dicit. ponit dūtin ete modos huius fallacie accidentis. Prim'. Quādo aliqu' vere dicit de aliquo predicato et p hoc credit' vere dici de subiecto quou tamen est diuersus a subiecto. vt hic. omīe es est naturale. statua herculis est es. ergo statua herculis ē naturalis. naturale em̄ p̄dicat' de ere. et ppter hoc attribuit' statue de qua p̄dicat' es. cum tamen statua et es sunt diuersa foīaliter. cū nullus naturale est artificiale. vñ dicit scdo phisicoz. Unde dicendum. q' mediū nō tenetur vnifoziter in maiori et in minori. s̄ tenetur secundū identitatē que est in pre et nō p se: et ita p accidens. Similiter hec est fallacia accidentis. cognosco choriscū. et chorisc' est veniens. ergo cognosco venientē. scdo nō sequitur. q' licet. cognosco choriscū: scdm se et absolute vel vt mihi not' est vel vt soci' me'. nō tamē seqt' q' ego cognoscā eū sub illo accidente quod est venire. Cognoscere em̄ venientē sub ratione venientis: est cognoscere aliquē scdm illā racionē qua dicitur veniens. Aliq' autē dicitur veniens. q' p̄tine accepit et a p̄linat. Possū ergo cognoscere coriscū et nō cognoscere eum. nec habere pceptū de eo vt est veniens. Similiter hic est fallacia accidentis. triangul' habet tres angulos equales duob' rectis. s̄ isoceles est triangul'. ergo isoceles habet tres angulos rectos. Ille sylus est bon' dyalectico. q' est ex veris. s̄ est sophistic' demonstratori. Demonstrator em̄ demonstrādo p̄am passionem de subiecto: demonstrat eā de subiecto pmo et immediato. modo isoceles nō est pmi subiectum et immediatū hui' passionis. habere tres rectos. s̄ ipse triangulus est tale subiectū. habere em̄ tres angulos inest isoceli p triangulū. vt declaratur pmo elemētoz Euclidis. et pmo posteroz. Scdm mod' hui' fallacie puenit ex eo. q' aliqd cōmune p̄dicat' de duobus: q' est idē in pte et diuersus in pre. et ppter hoc credit' illa duo eadē esse int se: cū tū sint diuersa. vt soci' ē hō. plato ē hō. g' soci' ē plato. similiter hic. hō ē al. asin' ē al. g' asin' ē hō. Itē h. iste ē aliqd. asin' ē aliqd. g' iste ē asin'. Terci' mod' puenit ex eo. q' ex aliqb' diuisim sumpt' indebitē infer' aliqd p̄iunctū scd; accidēs vt iste est albus. et iste est monachus. ergo iste ē alb' monachus

Primi Elenchorum

Similiter hic, iste canis est tu⁹, et iste canis ē pater, ergo iste canis est pater tu⁹. Item hic est pater et est pater filij, igitur pater est pater filij, hic est nugatio. Similiter hic, iste ē al⁹ et est rationalis, ergo iste est rationale animal, similiter est nugatio. Causa omnium horum: quare in istis non sequitur p^o et p^omissis, q^a ex diuersis nō inferitur p^oinctum, quādo diuersa accidencia repugnācia p^odicāt^{ur} de se inuicem, vel quādo arguit^{ur} in p^odicat^{is} p^ore accidēt^{is} talibus, aut committitur nugatio, aut variatur determinatio. Constat autē q^d aliquid istorum cōmittit^{ur} in exemplis dictis

Conclusio respōsalis Fallacia accidēt^{is} et ei⁹

modi ab Arist. sunt p^oueniēter assignati, s^z v^oitas p^olōis ex dictis.

Arguit p^omo Fallacia ista nō debet dici fallacia accidēt^{is}, igit^{ur}, p^obat^{ur}, ab illo fallacia debet nomē accipere penes quod habet fieri, s^z ista fallacia habet fieri ex partiali identitate extremorum cū medio, ergo debet dici fallacia medij et nō accidēt^{is}. Alsinor patet ex dictis

Arguit scdo Videt^{ur} q^d hec fallacia debet dici fallacia attributi vel rei subiecte, igit^{ur} nō accidēt^{is}, p^obat^{ur}, q^a in ista fallacia est ita bene attributi et res subiecta: sicut accidens, ym^o quia ratione dicit^{ur} fallacia accidēt^{is} eadē ratione deberet dici fallacia attributi vel rei subiecte ¶ Dico q^d hec duo argumēta v^o p^ocluderēt, si hec fallacia p^oueniret ex p^ote medij absolute, v^o ex p^ote rei subiecte vel attributi, s^z p^ouenit ex accidentali habitudine eorum cum medio, et ideo inde nomen sumit

Inle p^omo
Arguit tercio Nulla est fallacia accidēt^{is}, p^obat^{ur}, nulla est fallacia anime, igit^{ur} nulla accidēt^{is}, tenet p^oia, q^a si vnus oppositorum fuerit in natura: eciam et reliquum ¶ Dico verum argumentum concluderet, si accidens hic caperetur it^o di^o singulatur p^otra subiecti, s^z hic capis cōmuniter p^oextraneo

Arguit q^orto Inferi⁹ nō accidit supiori, p^obat^{ur}. Id quod v^o est nulli accidit, s^z inferi⁹ v^o est, igit^{ur}, Alsinor ē Arist. p^omo p^ohysicor^{um}, et cōmētator dixit, illud quod in vno est substantia in alio nō est accidēs, Alsinor patet de sorte ¶ Dico q^d illud quod vere est nulli accidit: accidens capiēdo p^omo modo: tamen bene secundo, vel tercio modo

Arguit q^onto Supiora nō accidunt inferiorib⁹.

Probat. Illud quod accidit alicui nō ē de essentia ei? neq; p se
p̄mo modo sibi puenit. s̄ sup̄iora sunt de essentia inferiorū et eis p̄
mo modo p se pueniūt. ergo. m̄s̄ior nota. m̄s̄ior p̄mo postērio.
¶ Dico q̄ maior intelligit de accidēte accepto p̄p̄: et nō capi-
endo accidens pro extraneo Contra

Arguit sexto Supi? nō accidit inferiori capiē
do accidēs p extraneo. igitur solutio nō valet. pbat aū s. Unum
extraneorū nō p̄dicat de alio. s̄ supi? vere p̄dicat de suo inferiori
ergo supi? nō est extraneū inferiori. m̄s̄ior. q̄a hec ē falsa. hō est
asū? m̄s̄ior est Arist. septimo methaphi. et p̄mo postēri. ¶ Di-
co q̄ supi? absolute nō est extraneū ad inferi? s̄ tamē cōpatine.
Unde licet supi? et inferi? sint idē realiter. tamē q̄a differūt ra-
cione: aliquid potest cōpētēre inferiori: quod vt sic nō cōpētēre
nēnit superiori. respectu ergo illi? terciū attributi quod puenit in-
feriori et nō superiori. tūc supi? accidit. i. extraneū inferiori. Et
quo p̄t. q̄ solū in his que sunt ita synonyma: quod nec re nec ra-
cione differunt non potest contingere fallacia accidentis. In o-
mnibus autem alijs contingere potest

Arguit septimo Accidens nō est illud qd est
in pte idē et in pte diuersum ab aliquo. ergo diffinitio accidētis
nō valz. Aū s. q̄a si sic: seq̄ret quod in quolibet syllo esset accidēs
Cōsequēs falsū. Seq̄la pbat. q̄a in quolibet syllo mediū est in p-
te idē et in pte diuersū ¶ Dico licet in omni syllo mediū p̄tim
pueniat et p̄tim differat ab extremis. tamen in omni bono syllo
non accipit vt pueni? s et differēs ab extremis. s̄ in p̄taz p̄-
missaz tenet sub vna ratione: et nō sub diuersis. q̄a alias nō se-
q̄ret p̄cto neq; vnio sine cōbinacō extremitatū int se in p̄lōe

Arguit octauo Sic arguēdo. Corisc? est alē
ab homie. corisc? ē hō. ergo corisc? ē alter a se. nō ē fallacia acci-
dentis. ergo exēplū p̄bi nō ē pueniens. Aū s. pbat. q̄a est fallacia p̄-
sequētis p̄nt arguit a p̄sitione p̄sequētis. ¶ Dico q̄ nō est incon-
ueniēs in eodē patogismo esse plures fallacias. vnde Egiōius di-
cit. q̄ ibi cōmittit triplex fallacia. aliter tamen et aliter. Est em̄
ibi p̄sequēs. vt arguit a p̄sitione p̄sequētis. nō em̄ valet. Est alē
ab hoie. ergo est alter ab hoc homie vt a seip̄o. Est ibi accidēs p̄-
nt variat mediū. nō em̄ est idē hō q̄ est corisc?: et a quo corisc? ē
alter. Est etiā ibi figura dictionis. q̄a p̄pter p̄recisionē hui? termi

Primi Elenchorum

ni homo. p. quā p. rectionē hō trahit ad p. dicandū de corisco. cre-
dim? q. hō fecit hoc aliqd. sicut et coriscus. Q. si vez esset: hō non
staret nisi pro corisco. propter quod si coriscus esset alter ab ho-
mine. sequeretur q. esset alter a se

Et fallacia a scdm qd ad simpliciter cū eius
modi ab Ari. sic sufficiēter assignata. p. intelligēcia qstiois mote

Notandū pmo Q. postq. pbus definiuit de
fallacia accidet: que peccat p. tra elenchū vt illatū est. p. iter de
terminat de fallacia a scdm qd ad simpliciter. et de fallacia scdm
ignoranciā elenchū: que peccat aliquo modo p. elenchū vt est p. di-
ctū. Et pmo de fallacia scdm qd ad simplr. Unde dictū simplr
in pposito capis p. dicto sumpto sine defmitione diminuet. vn-
de et scdo thopie dicit. simplr dico qd sine addito dico. Sed di-
ctum scdm quid: est dictio sumpta cū aliqua defmitione dimi-
nuente. vt hō mortuus. Et dicit scdm qd vel im. p. a. q. a talis def-
minacio im. p. a. nō infert dictū simpliciter. ex eo q. est diminues
vel p. uans racionē dicti simplr. Est aut defmicio diminues m-
tipler. Quedā em est p. rabens id cui addit ad modū pris inte-
gralis. Et cū dicit. alb. scdm dentes. Scdm dentes est defm-
cio diminues de albo et p. bens ipm ad p. tē integralē: q. a p. den-
tes. Scda est defmicio diminues: que facit teneri id cui addit.
p. eo cui p. uenit in p. p. vt cū dicitur ens in opinione sine ens opi-
nabile. Diuidit em ens. penes ens in animā et extra animā. sed
ens dicit de ente scdm animā im. p. e. et p. posteris. p. der p. ns aut
et p. p. dicit de ente extra animā. Tercia est defmicio dimin-
uens: p. bens id cui addit ad modū p. tē in modo. vt cū dicit oculus
pictus. vel hō mortuus. pict. diminuit de oculo. et est ocul. pict.
quasi p. s. in modo respectu oculi. Quarta est p. bens id cui ad dit
ad modū p. tē in loco. vt bonū ē mactare patre in t. zualis. Quin-
ta est p. bens id cui addit ad modū p. tē in tēpe. vt cū dicit. bonum
est ieiunare in quadagesima. Sexta est defmicio diminuens
importās p. dicionē respectu alieni. vt cū dicit. dicitur non sunt
bone abutenti. Et secundum has omnes determinaciones p. rin-
git paralogizare in ista fallacia. vt dicitur inferius

Notandū scdo Q. fallacia a scdm qd ad sim-
pliciter diffinit sic. Est idoneitas decipendi. p. ueniens ex p. tiali
p. tēitate dicti scdm qd ad dictū simplr. p. p. quā credim? q. vni se-

quatur ad aliud, et tamen nō sequitur ppter diuersitatem pcialē, et
rum inter se. Causa apparencie est pcialis idētitas dicti scdm
quid cū dicto simplr. Causa defectus et nō existencie est pcialis di
uersitas dicti scdm quod cū dicto simplr. Quia scdm Bz. l. textu. dicti scdm
quod et dicti simplr vidēt esse idē, eo qd sūt priali et dictiōe pap disse
rūt, tamē nō est idē esse scdm quod et simplr. v. nō esse scdm quod et
nō esse simplr. Cōmuniter aut diffinitur sic. Est deceptio ale p
ueniēs ex eo qd ppter apparentē inclusionē rationis dicti simplr
in dicto scdm quod credit pna esse bona a dicto scdm quod ad simplr
vel econtrario, que tamen nō est bona ppter insufficientē inclusio
nem illi rationis dicti simplr in dicto scdm quod vel econverso.

De modis aut huius fallacie dicit Petr. Bis. qd tot sūt quet mo
dis ptingit alicui accedere defmationē diminuentem. Et hoc
fit quāqz modis. Primus scdm pte in modo diminuentē, v. nō
sequitur. hō mortuus est. ergo hō est. Similiter hic. chimera est ens
imaginabile. ergo chimera est ens. qia imaginabile diminiuit de
ratione ei quod est esse. Et iste modus fit secundū pte subiectinā
Secundus, secundū pte integrale, v. Ethiope est albus scdm den
tes. ergo ethiope est albus. Tercius fit in his que sunt ad aliqd, v.
diuicie non sunt bone abutenti. ergo diuicie nō sunt bone. Licet
enī diuicie nō sunt bone cōpate ad aliqd, tamen in se sunt bone
Quartus modus fit secundū vbi sine scdm locū, v. bonū est interfici
cere patres in trinalis. ergo bonū est interficere patres. Et bonū
est vti dicta in locis egrotatinis. ergo bonū est vti dicta. Quintus
modus fit scdm quādo, v. bonū est ieiunare in quadragesima. er
go bonū est ieiunare. Similiter. bonū est capere alicui medicinā la
tatinā tpe egrotatinis. ergo bonū est capere medicinā latatinā.
Si ad cognoscendū modos huius fallacie magis ad intēctiōes pbi

Notādū tercio Quod scdm Egidium hec fallacia
tripliciter potest piderari. Primo quantū ad opposita que pos
sunt pcludi p hanc fallaciā. Secūdo quantū ad modū pceden
di. Tercio potest piderari ratione materie vel terminorū ad
quos applicari potest talis fallacia. Secundū hoc ergo modus fal
lacie huius possunt tripliciter accipi. Prā p cōpationē ad opposi
ta possunt distingui tres modi huius fallacie. Et primus modus fit. qn
do p hanc fallaciā pcludūt opposita pdictoria. De quo pbs dat
duo exempla. Primum. Quicquid est opinabile illud est. h. quod non
est. est opinabile, v. chimera. ergo quod nō est. est. Scdm exem

Primi Elenchorum

plum sic potest forari. Quod nō est hō non est. vt chimera. aliquid est quod nō est hō. vt asin⁹. ergo aliquid est quod nō est. Idic nō sequitur. q̃a nō est ideoz nō esse secundū qd. et nō esse simpliciter. quod em̃ nō est hō vt asin⁹: deficit ei aliquid particulare esse. et nō est secundū qd. potest tamen esse simpliciter. Secund⁹ mod⁹. vt p̃ ea concluduntur opposita p̃uatiue. vt Ind⁹. vel Ethiops est alb⁹ scdm dentes. et nō est alb⁹ scdm faciez. ergo indus est alb⁹ et nō est albus. Idic apparenter p̃cludūt opposita p̃uatiue. Nō albū autē hic sumi debet vt est p̃uacio albi. Terci⁹ mod⁹ vt p̃ ea p̃cludūt opposita p̃rie. vt sol⁹ ē alb⁹ scdm pedem. et ē niger scdm manū. ergo est alb⁹ et niger. Sed si p̃siderat̃ hec fallacia quantū ad modū p̃cedendi. q̃a p̃cedit a dicto scdm qd. ad simpliciter. sic modi huius fallacie sunt duo. Namq̃ em̃ cōmittit̃ hec fallacia nisi p̃pter incōgnā et indebitā addicionē. Et hoc fit duob⁹ modis. Primo. Quia ip̃a ē incōgnā et incōpetēs simplr. vt hō mortuus. ergo hō. Vel scdo. q̃a licet addicio sit cōpetēs: nō tamē cōpetenter additur. q̃a addit̃ scdm p̃tē a qua totū denominari nō debet. vt hic hō ē alb⁹ dentē. ergo hō est alb⁹. Tercio potest cōpari hec fallacia ad materiā specialē et ad finis circa quos vsat̃. et sic p̃ueniūt distingui quāq̃ ei⁹ modi. q̃ omēs accipiūt̃ scdm quod in diuersis finis et materijs inueniūt̃ imperfectio et defect⁹. Prim⁹ modus. scdm qd. p̃uacio deficit a forma. vt hō mortu⁹. ergo hō. Secund⁹. p̃tē potencia deficit ab actu. vt dicendo. al. in potēcia. ergo al. Terci⁹ mod⁹ scdm qd. materia deficit a forma. quociēscūq̃ ergo aliquid sumptū materialiter: infer̃ vt foraliter: deficit per scdm qd. vt dicendo. latro vult sumere pecuniā. pecunia ē bonū. ergo latro vult bonū. Latro em̃ vult bonū materialiter. q̃a vult id quod in se est bonū. foraliter tamē vult malū. q̃a vult bonū illud malo modo. Quart⁹ mod⁹ est ex eo q̃ps deficit a toto. vt indus. i. ethiops ē alb⁹ i dentib⁹. ergo est alb⁹. Quint⁹ sumit̃ ex eo q̃ intenciones et ea que sunt encia apud aliam: deficiunt a veris reb⁹. vt chimera est opinabilis. ergo chimera est. Posset addi sextus mod⁹. vt similitudines rer⁹ deficiūt a reb⁹. vt non valet. est al. pictū. ergo est al. Iste autē terci⁹ mod⁹ accipiēdi modos hui⁹ fallacie est q̃si p̃ accidēs respectu alior⁹ modor⁹. Ideo p̃bus nō innuit istos quinque modos iuxta terciā viam. sicut innuit modos iuxta primas duas vias

Notandū q̃rto Quia sicut arguēdo a scdm quid

ad simpliciter comittitur fallacia. ita quando ex eo quod est simpliciter inferri id quod est secundum quod. comittitur eadem fallacia et non alia distincta a priori. Et sic comittitur fallacia dicendo. homo mortuus. ergo homo. Ita eadem fallacia comittitur dicendo. homo. ergo homo mortuus. Eadem enim est via ab Athenis ad Thebas. et a Thebis ad Athenas. In dictis etiam modis procedendi defectus semper idem est. quia in sufficienti inclusio vni? dicitur in alio. Si vero obijcias de compositione et divisione. quod ille ostendit distinctas fallacias. Respondetur. quod non est simile de compositione et divisione. et secundum quod et simpliciter. Compositio efficit divisionem non habet defectus? similes. nec e converso. sed magis habet defectus? oppositos. Nam per se loquendo semper quando composita est vera. divisa est falsa. et e converso. ita quod ubi fallit compositio soluitur divisio. et e converso. Sed in fallacia secundum quod et simpliciter non est sic. Si enim processus a secundum quod ad simpliciter est malus. non oportet quod processus a simpliciter ad secundum quod sit bonus. et ita ubi deficit processus a secundum quod. non soluit processus a simpliciter. immo uterque potest esse defectivus. ut patet in exemplo dicto. Si iter obijcias. bene sequitur. homo mortuus. ergo homo. ergo ibi non est aliqua fallacia. probatur autem. quia bene sequitur. homo mortuus. ergo mortuus. ergo etiam bene sequitur. homo mortuus. ergo homo. tenet? ita. quia ex homine albo potest inferri et homo et albus. ergo a simili videtur. quod ex homine mortuo. potest inferri et homo et mortuus. Quod autem bene sequitur. est homo mortuus. ergo mortuus. patet. quia dicendo. homo mortuus. ibi homo stat per hominem secundum quod. modo homo secundum quod quid non dicitur mortuus. Respondetur quod non est simile de albo homine. et de mortuo homine. Nam quia docuit aliquid additum alicui. et vni est diminutus unus alteri? ibi potest inferri diminutus. non autem absolute potest inferri illud cui? est diminutus. Cum itaque mortuus additum homini. diminuat et tollat rationem hominis. ergo ex illo dicto homo mortuus potest inferri mortuum non autem homo. Albus autem ita additum homini. quod non tollit rationem hominis. Ergo ex illo conuncto. homo albus. uterque potest inferri. Patet itaque quod non est simile

Conclusio responsalis Fallacia a secundum quod ad simpliciter cum ei? modis est sufficienter assignata. patet? veritas? et idem ex dictis

Arguitur primo Non est ponenda fallacia a secundum quod quid ad simpliciter. igitur. probatur autem. quia non est ponenda fallacia a simpliciter ad secundum quod. ergo nec e converso. tenet? ita. quia non videtur ratio diversitatis. quare ponitur fallacia a dicto secundum quod ad simpliciter et e converso non? Dico quod licet ponitur fallacia a secundum quod ad simpliciter. ita a simi-

Primi Elenchorum

placiter ad secundum quod. non tamen oportet. quod ergo sint due fallacie distinguere. ut iam dictum est in notabili quarto

Arguit secundo Si fallacia secundum quod et simpliciter esset una fallacia. ergo sequeretur. quod quando esset fallacia procedendo a secundum quod ad simpliciter. quod etiam ibidem esset fallacia a simpliciter ad secundum quod: prout falsum. probatur. quia dicendo. hoc non est hoc. ergo hoc non est. ibi est fallacia a secundum quod. et tamen e converso dicendo. non est. ergo non est hoc: est bona ratio. quia a superiori negato ad inferius. Iste hic est fallacia a secundum quod ad simpliciter. hoc est opinabile. ergo hoc est. et tamen e converso bene sequitur. hoc est. ergo est opinabile. quod enim est potest opinari esse. licet non e converso ¶ Dico quod fallacia secundum quod ad simpliciter dupliciter potest considerari. Primo. ut et nulla fallacia admisceatur. sicut ut in tali premissa est solus fallacia a secundum quod ad simpliciter. Secundo prout dicitur ut aliqua fallacia ibi admisceatur si ergo arguendo a secundum quod ad simpliciter: procedit ibi aliqua fallacia alia. non est inconueniens ibi e converso procedere a simpliciter ad secundum quod. ut patet in primo exemplo argumenti: ubi admisceatur fallacia prout arguendo a destructione antecedentis. Sed si nulla alia fallacia admisceatur: sicut non valet a secundum quod ad simpliciter sic nec e converso. Illud enim quod est secundum quod: est propter rationem illius quod est simpliciter. non ergo oportet quod illud quod est simpliciter: sit secundum quod. Quamvis vero ad secundum quod exemplum potest distinguere. Quod opinabile potest capi dupliciter. Uno modo pro illo quod potest opinari et sic ens opinabile potest esse ens simpliciter. Alio modo potest capi pro illo quod tantum habet esse in opinione ut sunt entia ficta et sic ens opinabile dicitur ens diminutivum: et non potest predicari de ente simpliciter. Unde sicut non sequitur. hoc est opinabile. ergo hoc est. ita nec e converso sequitur. hoc est. ergo hoc est opinabile

Arguit tertio Procedendo a dicto secundum quod ad dictum simpliciter non est aliqua fallacia. probatur. ab inferiori ad superius ut a parte in modo ad contrarium arguitur sine fallacia. sicut secundum quod est inferius ad dictum simpliciter. igitur arguitur sine fallacia. Maior nota. Minor. quia est minus simpliciter cum additione est inferior ad seipsum sine additione. ut dicitur regula logice. modo hic est sic ¶ Dico quod duplex est determinatio. Quodammodo habens tantum quod est propria. et talis causat preteritum in modo sine inferius. et non facit aliquam fallaciam. Quodammodo vero est determinatio secundum quod quod est diminutivum vel prout rationem dicitur simpliciter. et talis causat hanc fallaciam et addita alteri: facit dictum secundum quod quia et non partem in modo vel inferius

Arguit q̄rto A scdm qd ad simplr arguendo
nō est fallacia. pbat. null' loc' dyalectic' est falla. s̄ arguendo a
dicto scdm qd ad simplr est loc' dyalectic'. igit' m̄saior. q̄a loc'
dyalectic' et sophistic' sunt modi et loci distincti. m̄sinor ē Ari.
scdō rhopie. ¶ Dico q̄ arguēdo a scdm qd ad simplr cū determi-
natione tantū p̄rahēte fit loc' dyalectic'. vt hic. hō alb' currit.
ergo hō currit. Sed arguēdo a scdm qd ad simplr cū determi-
nacione diminūte vel p̄uāte: fit loc' sophistic'. Et ita nō ē incōne-
niens eundē locū esse dyalecticū et sophisticū scdōz diuersum modū

Arguit q̄nto Processus Aristotel. est insuffi-
ciens. pbat. q̄a nō ponit fallaciā scdm quale et simplr. similr scdōz
quantum et simpliciter. ¶ Dico q̄ comprehendit hoc sub secun-
dum quid ad simpliciter. capiēdo quid cōmuniter

Arguit sexto Arguēdo a scdm qd ad simplr
bene valet. pbat. hic bene seq̄. iste est crisp' scdm crines. igit' est
crisp'. q̄a imp'le ē aīis esse vez sine p̄sequēte. ¶ Dico q̄ bene va-
let cū determinacione quē determinat sibi certā p̄ē subiecti. qua-
lis est crispiciēs criniū. similiter similitas respectu nasi

Arguit septimo Hic nō est falla a scdm quid
ad simplr. iste est crisp' scdm caput. ergo iste est crisp'. Ergo etiā
hic bene seq̄. Indus est alb' scdm dentes. ergo ind' est alb'. et p̄
p̄sequens exemplū p̄us datū nō est p̄ueniens. tenet p̄fīa. q̄a nō vī
detur ratio diuersitat̄: ex quo vtrōq̄z cōpat' accidens ad p̄tem subie-
cti. s̄ nō eodēz modo. cū em̄ dicitur. iste est crisp' scdm caput. cō-
parat' accidēs ad p̄ē subiecti. a quo accidentē totū h̄z d̄nominari
Sed cū dico. ind' est alb' scdm dentes. cōpat'ur accidens ad su-
biectū et partē a quo totum non habet denominari

Arguit octauo Bene valet arguere. Ind' est
alb' scdm dentes. ergo ind' est alb'. p̄batur. manente eadez fa-
cione terminor' argumentū bene valet. s̄ idēz fac alb' in aīce-
dente et p̄sequente. igitur. m̄saior nota. q̄a manente eadez cau-
sa manet idēz effect'. modo facio est causa vitat̄ et falsitat̄ p̄pō-
num. m̄sinor. q̄a termin' vbiq̄z ponitur eque multa facit. vt di-
cit vna regula logice. ¶ Dico q̄ vbiq̄z terminus ponitur eque
multa facit facione essentiali. nō aut' op̄et q̄ etiā accidentalī. mo-

Primi Elenchorum

do dico qd foialitas arguendi nō solū attenditur penes facionez
essencialez: s; ecia accidentalez. vt est restrictio. ampliaco. his em
uariat; nō valet p̄ia. sic in p̄posito ppter determinacionez im̄pe
dictam: modus arguendi predictus non valet

Arguit nono Nō esse hoiez est nō esse simplr
ergo arguēdo. nō ē hō. ergo nō ē. nō pcedit a scōz qd ad simplr. ⁊
ita exēplū scōz: de mō pcludēdi p̄dictoria p hāc fallā; nō ē queni
ens. Aliis pbat. qā esse hoiez ē esse simplr. g^o nō esse hoiez ē nō es
se simplr. tenet p̄ia. qā nō videt̄ ratio diuersitat; ¶ Dico q nō
est simile. qā in affiatinis simplr ex eo accipitur: qā dicitur sine
addito. vt illud quod est hō: simplr potest dici q sic. Sed in ne
gatinis: cū negacio nō dicit aliq̄ naturā in qua possit referma
ri ratio pncipalitat;: nā potest dici simplr tale illud quod est p̄n
cipaliter tale. s; tantū illud dicitur simplr tale: qd est vtr tale. vt
illū est simplr nō ens qd est nullū ens. et illud est simplr nō sub
stancia quod est nulla substācia. Et qā quod nō est hō: nō ppter
hoc est nullū ens. ergo nō esse hoiez nō erit non esse simplr

Et fallacia scōz ignoranciā elēchi ⁊ ei⁹ mo
di ab Arist. sint sufficēter assignati. p̄telligēcia q̄stionis hui⁹

Notandū pmo Qz p̄bus defmiando de fallā
ignorācie elēchi pmo cōdit q̄uter hec fallā habz fieri. Scdo diffi
nit elenchū. Tercio ostendit modos hui⁹ fallacie. Unde quantūz
ad p̄mum dicit. q illi palogismi dicūtur peccare scdm̄ ignorāciā
elēchi. q peccāt scōz om̄issioez alicui⁹ p̄tictē posire l diffiniēde ve
ri elēchi. Abi sciēdū. q Ignorācia elēchi p̄t capī dupl^r Uno mō.
vt ē fallā general. Elench⁹ em̄ claudit in se syl^l. Et ita qd pec
cat p̄tra syl^lm peccat p̄tra elenchum. sicut qd dicit alicui⁹ p̄t
cit homini. qā ratio aialis referatur in hoie. Cū itaqz ois fallā
peccet aliquo modo p̄ syl^lm. sic ois peccabit p̄ elenchū et sic igno
rancia elenchī dicetur fallacia generalis. Scdo capitur speciali
ter et p̄t inquantū peccat p̄tra p̄dictiōz et p̄tra p̄dicionē req
sitas ad p̄dictiōez: Elench⁹ em̄ vltra racionez syl^li addit p̄dictio
nem. Et isto modo ignorācia elenchī capitur hic. Sciendū eti
am. q Ignorācia scdm̄ p̄m pmo posterior est duplex. Quedam
em̄ est ignorācia simplic; negacionis. vel pure negacionis. quā
do aligz nihil scit de aliqua re. vt lay⁹ indoctus in geometria
habet ignoranciā pure negacionis de reb⁹ geometricis. Alia autē

est ignorantia prae dispositionis, quando scit alius aliter app-
bendo rem q̄ est. ut est assensus huius. Ad omne totum est maius sua
pte. Et ista est duplex. Queda simplex, que fit sine discursu et syl-
logismo, ut assensus huius, celum non est. Alia autem est composita, que fit
per syllogismum et discursum a premissis ad conclusionem, ut sic arguendo, linee re-
cte possunt concurrere, linee parallele vel eque distantes sunt linee
recte, ergo linee parallele concurrunt. Ignorancia autem elenchi non est
ignorancia pure negacionis, nec ignorantia composita, sed est ignorantia
simpliciter: quod fit per ignorantiam alicuius periculi requisite ad verum elenchum

Notandum secundo Quod prius in textu diffinit sic e-
lenchum. Elenchus est dictio vni et eiusdem non nominis tantum, nec
rei tantum, sed nominis et rei simul non synonymi: sed eiusdem, ex his quod da-
ta sunt de necessitate, non numerato eo quod erat in principio, ad
idem, secundum idem, similiter, et in eodem tempore. Pro qua diffinitione in-
telligenda advertendum, quod quia elenchus ut etiam dictum est in prima qu-
stione huius, est dictio, non quolibet, sed evidens et conclusa per syllogismum. Pro-
pterea in diffinitione ista ponitur aliquae pericula que conveniunt elenchum
inquantum est dictio, ut sunt ille primus et eiusdem non nominis tantum
sed rei et nominis, et hoc secundum idem ad idem, similiter et in eodem tempore.
Alique vero pericula ponuntur que et conveniunt inquantum elenchus est dictio
evidens, ut non synonymi sed eiusdem nominis. Alique vero ut ele-
chus est talis dictio: que est conclusa per syllogismum: ut ex his que data
sunt de necessitate, non numerato eo quod erat in principio.
Propter quod patet quod dictae pericula non suppone ponuntur in diffini-
tione elenchi. Pro cuius tamen distinctiori elucidacione advertere
Quod in dicta diffinitione ponitur undecim pericula. Primo dicimus, quod ele-
chus est dictio, id est, syllogismus dictionis, quod quomodo sit intelligendum
dictum est in prima questione libri elenchorum. Secundo dicimus, vni et eiusdem
ei de se subiecti et vni predicati, si enim non esset vnum subiectum et vnum
predicatum: non esset dictio, ut non homo mortuus currit, et alius homo currit.
Dicimus tertio, non nominis tantum, Et hoc dicimus propter equivocam. In equivocis
enim est vnum nomen sed non eadem res, et ergo ibi non est dictio. Dis
canis est ens, quodammodo canis non est ens. Dicimus quarto, nec rei tantum.
Et hoc dicimus propter synonymam. Synonyma enim habent eandem rem: li-
cet non sit idem nomen, ut asinus et Tullius Cicero. Unde hic non est
dictio, asinus currit, Tullius non currit. Dicimus quinto, sed nominis et
rei simul: non synonymi sed eiusdem, per hoc quod datur intelligi, quod in dictio-
ne apponens debet precipare utroque finis: et habere eandem rem, et ex-

Primi Elenchorum

go si pones non p[ro]ciparet utroq[ue] m[od]o. et si f[er]mi non significarent idem non esset p[ro]dictio. ut hic. ois h[om]o currit. q[uo]d h[om]o n[on] e[st] a[n]i[m]us. vbi n[on] manet id[em] nomen et ead[em] vox in p[ro]dicato. Et dic[en]do ois de[us] e[st]. q[uo]d de[us] n[on] e[st]: equoc[ati]o li[ber] e[st] in p[ri]ma et sc[un]da: non esset p[ro]dictio. Dic[en]s sexto. ex h[is] que data sunt et necessitate. q[uia] hoc e[st] de ratione sy[ll]la. ut dic[en]s p[ri]mo p[ri]orum: modo elench[us] e[st] bonus sy[ll]lus. Dic[en]s septimo. n[on] p[er]numerato eo quod erat in p[ri]ncipio. i. ad elench[us] v[er]o requir[en]s q[uod] in eo n[on] debet esse p[er]itio p[ri]ncipij. q[uia] elench[us] e[st] sy[ll]lus p[ro]bat[us]. modo vbi e[st] p[er]itio p[ri]ncipij: ibi n[on] e[st] aliqua p[ro]batio. Dic[en]s octavo. ad idem: q[uia] si alicubi n[on] argueretur ad idem n[on] esset elench[us] s[ed] fallacia ignorancie elenchi. Dic[en]s nono. sc[un]d[u]m id[em]. ex ead[em] causa. Decima p[ar]ticula e[st] similiter. Undecima. pro eodem tempore. De quibus quattuor p[ar]ticulis ex[em]pla ponentur circa modos huius fallacie

Notandum tertio Q[uod] fallacia ignorancie elenchi

E[st] idoneitas decipiendi p[ro]ueniens ex o[m]issione alicui[us] quattuor p[ar]ticula[rum] in diffinitione elenchi positay. ad idem. sc[un]d[u]m id[em]. similiter. et in eod[em] tempe. Alij aut[em] diffiniunt sic. E[st] deceptio p[ro]ueniens ex eo quod p[ro]pter apparente[m] obseruacione[m] aliquay p[ro]dicionu[m] ad elench[us] requirit[ur]: credit[ur] p[ro]cludi p[ro]dictio[n]u[m] resp[on]dentes. quod tamen non p[ro]cludit p[ro]pter o[m]issione[m] alicui[us] quattuor p[ro]dicionu[m] requirit[ur] ad p[ro]dictione[m]. Causa appencie e[st] p[ro]ueniencia cu[m] v[er]a p[ro]dictione p[ro] obseruacione[m] aliquay p[ro]dicionu[m] p[ro]dictionis. Vel meli[us]. e[st] appa[re]ns obseruacio p[ro]dicionu[m] ad p[ro]dictione[m] requirit[ur]. Causa defect[us] et n[on] existencie. e[st] o[m]issio alicui[us] p[ro]dicionis requirite ad p[ro]dictione[m]. Et q[uia] de r[ati]one fo[rm]ali elenchi e[st] p[ro]dictio. hec e[st] p[ar]ticula ut dictum e[st] ante: dat sp[eci]em et co[m]plet in r[ati]one[m] el[en]cho. Ideo penes p[ar]ticulas illas que seruiunt p[ro]dictioni recte: accipiunt[ur] modi huius fallacie. q[uo]b[us] peccatu[m] fit p[er] v[er]a p[ro]dictione[m]. S[un]t aut[em] p[ar]ticule ille quattuor. et sc[un]d[u]m hoc erunt quattuor modi hui[us] fallacie. Prim[us] mod[us]. q[uo]d non arguit[ur] ad idem. ut duo sunt dupl[u] ad vnu[m]. et duo n[on] sunt dupla ad tria. ergo duo sunt dupl[u] et n[on] dupl[u]. n[on] sequitur. q[uia] dupl[u] in p[re]missis n[on] sumit[ur] ad id[em]. q[uia] in p[ri]ma ad vnu[m] et in sc[un]da ad tria. sic aut[em] id[em] respectu diuerso[rum] n[on] e[st] inc[on]ueniens esse dupl[u] et n[on] dupl[u]. Si obijcias. Sicut cum e[st] p[ro]uacio forme absolute a t[er]mio absoluto. seq[ui]t[ur] ei[us] p[ro]uacio a quolibet subiecto. ut negato alali ab homine: negat[ur] a quolibet ho[m]i[n]e. Sic etia[m] videt[ur] q[uod] p[ro]uata forma respectiua: seq[ui]t[ur] p[ro]uacio forme a quolib[et] ad quod

habet respectū. Et p̄ p̄s. illud quod nō est duplū ad aliqd: non potest esse duplū ad aliud. ergo male dictū est. q̄ idē sit duplū et non duplū respectu diuersorū. Respōdet. q̄ nō est simile in negacione absoluti et respectiui. q̄a in negacione absoluti vel p̄naciōne. intelligit actualiter v̄līs negacio. zacione cui⁹ seq̄ et inferitur negacio a quolibet supposito. Sed in respectiuis nō intelligitur talis negacio. et p̄ p̄s et p̄uacione tali: nō potest inferri negacio p̄ quolibet ei⁹ supposito. Secūdo⁹ mod⁹. quādo nō arguitur scdm̄ idē. vt soī ē dupl⁹ ad platonē scdm̄ latitudinem. et soī non est dupl⁹ ad platonē scdm̄ longitudinē. ergo soī est dupl⁹ ⁊ nō ē dupl⁹. nō seq̄. q̄a nō sumit̄ duplū scdm̄ idē. q̄a in p̄ma scdm̄ latitudinē in scda scdm̄ longitudinē. Tercio⁹ mod⁹. quādo non arguitur similiter. vt soī currit velociter. et soī non currit abilit̄. ergo soī currit et nō currit. nō seq̄. q̄a nō est similiter. Quartus mod⁹. quādo arguitur scdm̄ idē temp⁹: vt soī legit heri. et soī nō legit hodie. ergo soī legit et non legit. q̄a non est eundem idē temp⁹. In p̄ma em̄ fuit temp⁹ p̄teritū. in scda tempus p̄sens. Seq̄tur corollarie p̄mo. Q̄ sic arguendo. hō ē spēs. et null⁹ homo ē spēs. ergo homo ē spēs. et nō ē spēs. est fallacia ignorācie elenchi penes terciū modū. q̄a non est similiter. variat̄ em̄ suppositio. in p̄ma hō supponit simplr. et in scda p̄sonaliter. Seq̄tur corollarie scdo. q̄ sic arguendo. man⁹ mea ē clausa in p̄na hora. et man⁹ mea non est clausa in alia hora. ergo manus mea est clausa et non est clausa. est fallā ignorācie elenchi penes quartū modū. Seq̄tur corollarie tercio. q̄ sic arguendo. soī videt scdm̄ oculū et soī non videt scdm̄ aurez. ergo soī videt et non videt. est ignorācia elenchi penes scdm̄ modū. q̄a non est scdm̄ idē. Seq̄tur corollarie quarto. q̄ sic arguendo. celū mouetur circulariter. et celū non mouetur recte. ergo celū mouetur ⁊ non mouetur. est fallā ignorācie elenchi penes terciū modū. Seq̄tur corollarie q̄nto. q̄ sic arguendo. om̄s homo est indiuiduū. homo non est indiuiduū. q̄a v̄lē. igitur soī est indiuiduū et non indiuiduum. est fallā ignorācie elenchi penes terciū modū. q̄a non est similr. q̄a in maiori homo capitur p̄ suppositū. et in minori p̄ v̄lī

Notandū q̄rto Q̄ p̄bus in textu cōpando hāc fallā ad fallacias in dictione dicit. p̄pter conuenienciā quā habet hec fallā ad fallacias in dictione: aliq̄s trahet eam ad illas fallacias. q̄ vt dicit Egiōi⁹ dupl⁹ potest intelligi. Primo. q̄a in

Primi Elenchorum

hac fallacia videtur committi egnocacio. nā cū arguim^r. aliquid
esse duplū et non esse duplū. qā est duplū scdm latitudinē et non
scdm longitudinē. vel qā est duplū hoc modo et non alio modo
videmur cōmittere egnocacionē. qā videtur qd duplū sit cōnectū
ad dueros modos dupli. merito ergo hec falla videtur trahi ad
fallacias in dictione. qā videtur in ea cōmitti egnocacio. Scdo
potest sic intelligi. Quia hec falla speciali modo videtur peccare
p̄ra p̄dictionem. fallacie vō in dictione magis deficiūt a vā p̄-
dictione q̄ falte extra dictionē. Quod sic patet. qā ad p̄dictio-
nem requirit affirmacio et negacio eiusdeꝝ de eodeꝝ. s̄ in fallacijs
in dictione q̄nis sententijs vnitas vocū in materia et forma aut in
materia tantū. nulla tamen reperitur vnitas rei. Sed falte extra
dictionē sumūt causam appencie ex p̄ciali identitate rei. et cau-
sam defect^r. ex p̄ciali diueritate. Cū ergo in eis saluatur aliq̄ i-
dentitas rei: quā identitateꝝ requirit p̄dictio. sequitur qd falte extra
dictionē non tantū deficiūt in vā p̄dictione: sicut falte in dicti-
one ergo ista falla maioreꝝ habet appenciā cū palogismis in di-
ctione. et ita videt trahi ad illas fallacias. Et hoc tñ non infert
qd sit in dictione. qā causaz appencie et defect^r si mit ex pte rei

Conclusio responsalis Fallacia ignorancie e-
lenchi cum suis modis est sufficienter ab Aristotele assignata.
Meritis conclusionis patet ex his que dicta sunt

Arguit p̄mo Elench^o nō est p̄dictio. igit diffi-
nicio elenchi non valz. An̄s p̄batur. qā oīs elench^o est syl̄lus. sed
nulla p̄dictio est syl̄lus. igitur elench^o non est p̄dictio. Adinor. qā
in syl̄lo est ordinacio tñ terminor. s̄ in p̄dictione non est talis
ordinacio. vt patet de se ¶ Dico rex argumentū p̄cideret. si e-
lench^o esset p̄dictio foaliter quo modo capitur p̄mo p̄bentias
sed elench^o est contradictio. i. syllogismus contradictionis: con-
cludens vel probās contradictorium negati. m̄ a respondente

Arguit secūdo Nulla est fallacia ignorancie e-
lenchi. p̄batur. nulla est falla syl̄li. igitur nulla est fallacia elen-
chi. tenet p̄ia. qā elench^o est syl̄lus. An̄s p̄batur auctorita. Arist.
hic p̄mo elenchor. q̄ nullā fallaciā dicit syl̄li. alias cū Arist. esset
insufficiens ¶ Dico qd p̄bus fallaciā syl̄li ponit implicite. qā eā
comprehendit sub falla elenchi. palogism^o cū peccās p̄ra illa
clonem tantum. dicitur fallacia syllogismi. tamen etiam dicitur

elenchi inquantum elenchus est syllogismus

Arguitur tertio Fallacia ignorancie elenchi non
est specialis fallacia. pbat. generale non est speciale. h fallacia igno-
rancie elenchi est generalis. igitur non est specialis: minor patet. quia
omnes fallacie reducuntur ad eam tamquam ad generale ut postea dicitur
¶ Dico quod ignorancia elenchi potest capi dupliciter. Uno modo. pro
omissione cuiusvisque periculi in diffinitione elenchi posite. et sic est
fallacia generalis. Alio modo capitur specialiter per omissionem alicuius
ius discretionis requirite specialiter ad discretionem. Et hoc modo igno-
rancia elenchi est specialis fallacia. et ita capitur hic

Arguitur quarto Videtur quod omnis fallacia potest dici
ignorancia elenchi. ergo non tantum ista que peccat contra aliam pericu-
losam requiritur ad discretionem. Huius probatur. quia omnis fallacia peccat contra
veritatem eternam. ergo quolibet poterit dici ignorancia elenchi ¶ Dico
quod sicut illud quod dicitur aiali etiam dicitur homini. quia ratio aialis
referuat in homine. tamen illud specialiter dicitur homini quod dicitur
rationali. quod est differentia specifica hominis. sic in proposito. illud
specialiter peccat contra elenchum quod peccat contra discretionem. quia
addit elenchum supra syllogismum. cuiusmodi est hec fallacia. et non alie que
peccant contra syllogismum inclusum in elencho. Et propter hoc fallacia ista per
quamdam anthonomasiam vocatur ignorancia elenchi. Alie ve-
ro fallacie forciuntur alia nomina

Arguitur quinto Fallacia ignorancie elenchi non di-
stinguitur a fallacia equocationis. igitur. probatur. in fallacia ignorancie elen-
chi non arguitur ad idem. et hoc etiam contingit in fallacia equocationis
igitur. Minor patet ex modis huius falsae. et precipue ex primo. Minor.
quia in equocatione est diversa acceptio terminorum. ubi autem est diver-
sa acceptio terminorum: ibi non est ad idem ¶ Dico quod hoc non est eodem
modo. quia in fallacia equocationis non est ad idem ex par-
te vocis. sed hic ex parte rei

Arguitur sexto Fallacia ignorancie elenchi non
videtur distingui a fallacia secundum quod ad simpliciter. igitur. probatur. quia in
utroque fallacia sumitur definitio aliqua. ut cum arguitur sic. ethiops est
albus secundum dentes. igitur ethiops est albus. hic sumitur illa definitio al-
bus. similiter in fallacia ignorancie elenchi. ut sic arguendo. a est
duplum ad b secundum longitudinem. h a non est duplum ad b secundum latitudinem

Primi Elenchorum

diuem. igit. in pmissis sumit detmiacio duplū ¶ Dico q licet in fallacijs ambab⁹ sumit detmiacio. s. nō eodē modo. et ergo sunt diuerse fallaciē. Unde et si he due fallaciē magnā pueniēciā habeant. differūt tamen tripliciter. Primo. qā fallacia ignorancie elenchi pcedit cū duplici detmiatione. a scdm qd ad simpliciter cū vna. vt patet in exēplis argumēti. In pmo pcessu est tanēz vna determiatio. scz al⁹ scdm dentez. In scdo: due. vna ad b secundum longitudinē. alia ad b scdm latitudinē. Scdo differunt quia in fallacia ignorancie elenchi est p^a detmiatione. a scdm qd ad simplr imp^a. Tercio differūt. qā facta scdm qd ad simplr peccat in pbando. et nequēdo. s. fallacia ignorancie elenchi in p^acedēdo

Arguit septimo Plures sunt modi hui⁹ fallacie qz quattuor. pbat. tot modi debent esse quot modis igno. at ver⁹ elēch⁹. s. hoc fit plurib⁹ modis qz quattuor. igit. alior. qā penes ignoranciā et recessū a vō elencho capīt ista fallacia. vt dictū est alior. qā plures p^ancipie ponit in diffinitione elenchi ¶ Iste quattuor ad idē scdm idē similiter et in eodē tēpore ¶ Dico q quattuor sunt modi pncipales hui⁹ fallacie. tamen possunt esse plures minus pncipales

Arguit octauo Contradictio sp fit in eodē tēpore. igit. quart⁹ mod⁹ nō valet. pbat aūē. qā solū vñ est tēpus igit. p^adictio semp fit in vno tempore. tenet p^aia. qā si p^adictio. non esset in eodē tempe optent esse plura tēpora. s. aūē est Ari. octa no phisicoz. An⁹ em est mor⁹ p^ami⁹ p^ani mobilis. cni⁹ tēp⁹ ē p^assio alio modo vñ subiectū habet vñ p^assionē ¶ Dico q vñ est temp⁹ scdm se et absolute loquēdo. quod est in p^atinuo fluxu. tamen sunt plura tempora secundum assignacionem nostram. et ita hic fit mencio de diuersis temporibus

Et fallacia peticiōis pncipij cū suis modi ab Aristotele sit bene assignata. ¶ Pro intelligēciā qstidīs. mote ¶ **Notandū pmo** Qz postqz p^ab⁹ detmianuit de fallacia ignorancie elenchi. p^anter detmiat de fallacia peticiōis pncipij: que peccat p^atra elenchū in pbando. Unde ad intelligēciam dicēdoz Sciendū. q nō est. id ē petere pncipij. et petere illud quod est in pncipio. qā Petere pncipij: est quādo idē sub eo dem nomie petīt. vt hō currit. ergo hō currit. iet sic nullaz causat

fallaciā. q̄a ibi nulla causa est apparencie. Nā nulla est apparen-
cia: q̄i dē sub eadē voce seipm possit pbare. Petere aut illud qd
est in principio: est quādo idē petiē sub diuerso nomie. vt al' ratio-
nale currit. ergo hō currit. et hoc causat fallaciā. Principiū aut
in pposito est quod pncipaliter pbare intendit. vt est p̄cto. Cōcto
em scdm se est ignota: pbat' aut et demonstrat p̄missas qb' plus
credim' q̄ p̄ctoni. pmo posterioz. Petere ergo pncipiū: est assu-
mere aliqd in pbacione alicui' quod est eque notū cū illo quod
pbare intendim'. vel min' notū: gracia cui' nō pbat' id qd inten-
ditur. Omne em pbās debet esse notius ⁊ clarius probato

Notandū scdo Q̄ qdā dicūt q̄ pncipiū hic
debet intelligi pmissa s̄p̄i dyalectici. cui' pncipij ip̄a p̄cto est p̄n-
cipiatū. Quia tamen hoc non est cōmune dictū. Ideo dicendum
Q̄ hic caput pncipiū p̄ illo quod est p̄mū in intencione. et 'hoc ē
p̄cto. Sicut em finis scdm esse intencionalē: est prima ⁊ potissi-
ma causaz. vt dicit scdo p̄fiscoz. Sic in pposito p̄cto. q̄a est id qd
pncipaliter intendit: recte dicit pncipiū. scdm hoc ergo fallacia
presens dicit peticio ei' quod est in principio. vel ei' quod ē ex p̄n-
cipio. vel vt cōmuniter dicit peticio pncipij. Illud em quod ē in
principio: est p̄cto. que materialiter p̄sticuit ex maiori et minoz
exte mitate: que sunt in pmissis. Et sic p̄cto materialit' petitur in
pncipijs et pmissis. Est aut peticio pncipij duplex. statim ⁊ nō
statim. vt visum est scdo p̄oz. Nō statim dupl' p̄tingit. Primo.
quādo maior est eque dubia. vel magis q̄ p̄cto. Scdo. quādo mi-
nor est eque ignota sicut p̄cto. Et in his duob' modis petiē p̄nci-
piū nō statim. q̄a nō statim apparet q̄ idēz p̄bet seipm. sed
assumpta p̄ctone: cū p̄uersa alteri' p̄misit: p̄cludit altera p̄missa
rum. et q̄a nō magis est dubia p̄cto q̄ alta p̄missaz: p̄cto pbabit
alterā p̄missaz: et pbabit q̄ ea. p̄pter quod infer' ē: q̄ p̄bet a se-
ip̄a. et q̄ idēz probet soem

Notandū tercio Q̄ fallacia peticiōis pncipij
diffinitur sic. Est idoneitas decipiendi p̄ueniēs ex apparente di-
uersitate p̄missaz ad p̄ctonē in noticia et pbabilitate. p̄pter qd a
liquis credit pbare p̄missas p̄ctonē. quā tamen nō pbāt p̄pter
identitatē p̄ctonis et p̄missaz quantū ad evidenciā. Vel etiā po-
test sic diffiniri. Fallacia peticiōis pncipij est deceptio p̄ueniēs
ex eo q̄ aliqd aīis creditur pbare aliqd p̄is p̄pter apparentē nō

Primi Elenchorum

cioritate ei⁹. quod tamen nō pbat: q̄a est eque notū vel min⁹ notū q̄ p̄s. Causa apparēcie hui⁹ fallacie est apparēs diuersitas illi⁹ quod petitur pbari: et ei⁹ quod accipit ad pbandū. vel apparens notioritas antecedētis ad p̄s. Causa defect⁹ ē oīmoda idēitas eorū. v̄l q̄a a⁹ ē mag⁹ v̄leque dubiū cum psequente

Notandū q̄rto Q̄ p̄bus in octauo thopici de terminādo de peticiōe p̄ncipij ponit ei⁹ modos quos. Primus. Quādo p̄ diffinitionē pbat diffinitū et ecōuerso. vt hō currit. et ergo al rationale currit. Scōds. Quādo p̄ticulare pbat p̄ v̄le. Et si aliq̄s volēs p̄bare. q̄ d̄ioy sit vna disciplina: petat ab aduersario sibi p̄cedi. q̄ oīm d̄ioy sit eadē disciplina. Tercius modus. si fiat ecōuerso. vt si v̄le p̄batur p̄ p̄ticulare. Et si aliq̄s volēs p̄bare. q̄ oīm oppositoy sit eadē disciplina: petat ab aduersario sibi p̄cedi. q̄ oīm d̄ioy relatiuoy d̄ictoriuoy et p̄uatiuoy sit eadē disciplina. Quare⁹. Si aliq̄s petit diuisū quod vult p̄bare p̄iū etim. vt petat sibi p̄cedi: medicinā esse scienciā sanā: et esse scienciā egri. et inferat medicinā esse scienciā sanā et egri. Quint⁹ modus. Si aliq̄s volēs p̄bare vnu relatiuoy: petat sibi p̄cedi reliquū. Et aliq̄s volēs p̄bare. q̄ dyameter sit incōmensurabilis color: petat sibi p̄cedi. q̄ costa sit incōmensurabilis dyameter. Sufficiēcia aut̄ horū modoy sic sumi potest. Peticio p̄ncipij Aut̄ est penes cōplexū. et sic est q̄nt⁹ mod⁹. Aut̄ penes incōplexū. et hoc est dupliciter. Aut̄ q̄a sunt idē essentialiter: Aut̄ differunt aliquantū. Si p̄m⁹ sit: est p̄m⁹ mod⁹. Si differūt aliquantū reatū se habēt sicut totū et ps. Et hoc dupl̄r. Aut̄ se habent sicut totū integrale et ei⁹ p̄ces. et sic est quart⁹ mod⁹. Aut̄ sicut ps sub iectina ad v̄le. et sic est scōds mod⁹. Aut̄ ecōuerso: et sic est terci⁹ mod⁹. Alij tamen ponūt modos hui⁹ fallacie sub alijs v̄bis. et dicūt q̄ sunt tres. Prim⁹. Quādo maior nō est nocior psequēte Et. om̄e habēs materiā est corruptibile. asin⁹ est habens materiā. igit̄ asin⁹ est corruptibilis. Scōds mod⁹. quāto minor non est nocior psequente. vt om̄e multiplicās spēs visibiles videtur. s̄ color multiplicat spēs visibiles. igitur color videtur. Terci⁹ modus. Quādo totū asin⁹ est eque dubiū p̄ctoni. vt om̄e habēs nobilissimā figurā est nobilissimū animal. sed hōmo habet nobilissimā figurā. ergo hōmo est nobilissimū animal

Conclusio respōsalis Falla petitionis p̄ncipij cū p̄s mod⁹ ē sufficiēter assignata. Veritas p̄ctōis patz. exdict⁹

Arguit pmo Nulla est fallax peticionis pncipij. pbat. nulla est fallax pncipij. igitur nulla est fallax peticionis. et nec pna. qa pncipij et pncipiatu sunt relatiua. modo posito vno relatiuo ponit et aliud. vt dicit in pncipamentis. Aliis pbat. qa alias Arist. esset insufficiens. ¶ Dico qd nō capitur hic pncipij pnt distinguit a pcone. s. cū dicitur peticio pncipij. intelligitur p sit peticio pconis que se hz vt pncipij in se cōsue agēt. Contra

Arguit scdo Conclō non est pncipij. igitur ista fallacia a pcone nō potest denominari fallax peticionis pncipij. Aliis pbat. qa pncipiatu nō est pncipij. pco est pncipiatu. igitur nō nō. qa opposita relatiue nō sunt idē nec vnicatū de eodē vt dicit in postpncipamentis. Aliis nor est Arist. pmo posteri. ¶ Dico pco nō est pncipij in genere cause efficientis. qa sic pmissē efficiunt pcoz. tñ pco est pncipij in genere cause finalis et scōz itē cōz

Arguit tercio Pbus supflue determinat hic de peticione pncipij. qa ois peticio pncipij. vel est scōm vitatez. qn do scit pceditur ab equenoto scōm naturā. vel a min⁹ noto ad magis notū scōm naturā. et de tali sufficienter determinatur scdo p. oriz. Vel est peticio pncipij scōm opinionez: qnā do scit ab eqli ter noto quo ad nos. vel a min⁹ noto quo ad nos pcedit ad magis nobis notū. et de tali sufficienter determinatur octauo thopicis. ergo videtur qd hic supflua sit determinatio de peticione pncipij. ¶ Dico qd nō est incōueniens in diuersis sciencijs determinare de eo dem sub alia et alia ratione. de peticione ergo pncipij determinatur et hic et in libro thopicis. s. aliter et aliter. In libris em thopicis determinat de peticione pncipij. vt est obligas sylli dyalectici tantū. S. hic determinat de peticione pncipij: vt est obligas syllogismi dyalectici. et vt vltra hoc habet facere deceptioz. et vt in ea est quedā apparencia. Si em in peticione pncipij esset solū obligitas et non apparencia et deceptio non esset fallacia. vt hic. homo currit. igitur homo currit

Arguit qarto Nō sunt quāqz modi hui⁹ fallax. pbat. qa solū duo. qa stat i et nō statim. vt dicit scdo p. or. ¶ Dico qd duo sūt modi gnales. tñ plures sūt spales. et hoc nō repugnat

Arguit quinto Alia rationale currit. ergo homo currit: nō est fallax peticionis pncipij. pbat. nulla fallax ē pna

Primi Elenchorum

bona. & hec p̄na est bona. igit̄. m̄ maior nota. m̄ minor. q̄a arguit a
uertibili ad uertibile. que p̄na est bona. idē em̄ seq̄ ad seipm̄
¶ Dico. q̄ illa p̄na est bona quo ad illacionē & nō quo ad p̄ba-
cionē. q̄a nihil p̄bat. añs em̄ est ignoci⁹ v̄t eque notū cū p̄nte

Arguit sexto Arguendo a diffinitione ad diffi-
nitum nō est fallā peticionis p̄ncipij. p̄bat. p̄dē nō est loc⁹ dyale-
cticus et sophistic⁹. & arguendo a diffinitione ad diffinitū est lo-
cus dyalecticus. igit̄ nō sophistic⁹. m̄ minor est Arist. sexto thopt.
¶ Dico q̄ ab eodē diuersimode p̄siderato potest sumi loc⁹ dyale-
cticus et sophistic⁹. q̄a bene stat q̄ respectu apponēt̄ maior ex-
tremitas nociori modo dicat̄ de medio in aīcedēte q̄ de mino-
ri in p̄sone. Et tūc respectu illi⁹ est bonū argumentum dyalecti-
cum. Et sic añs p̄bat p̄sequēs. & respectu respōdent̄ p̄tingit ma-
iorem extremitatem nociori modo p̄uenire minori in p̄sone. q̄
medio in aīcedente et sic tale argumentū est sophistic⁹. Unde
etiam in p̄posito. Quādo vnū p̄dicatūz noci⁹ dicit̄ de diffinito q̄
de diffinitione. Et tūc si respectu illi⁹ arguatur a diffinitione ad
diffinitū est loc⁹ sophistic⁹. et si ecōtra: est loc⁹ dyalecticus

Arguit septimo Probando v̄t p̄ singulare
non est fallā aliqua. ergo vn⁹ mod⁹ nō est ver⁹. Añs p̄bat. p̄bare
v̄t p̄ singulare est inductio et p̄na bona. vt patet sc̄do 4. op. ergo
videt̄ q̄ nō sit fallā aliqua ¶ Dico q̄ qdā sunt magis vtētes sen-
su q̄ intellectu. vt sunt illi q̄b⁹ sensibilia magis nota sunt. qdā
v̄t ecōtra magis vtētes sunt intellectu q̄ sensu. vt illi quib⁹ in-
telligibilia magis nota sunt. singulare aut̄ est sensibile. v̄t v̄o in-
telligibile. quantū ergo ad hos qui vtunt̄ sensu: singulare noci⁹
est v̄t. et sic causat̄ bene a singlarib⁹ ad v̄t p̄cedendo loc⁹ dyale-
ctic⁹. & quātū ad hos qui vtūt̄ intellectu: tūc p̄cedendo a singlarib⁹ ad
v̄t ē petico p̄ncipij. q̄a noci⁹. vt v̄t. p̄bat p̄ignoci⁹. q̄a p̄ singulare

Arguit octauo Arguendo a diuisis ad p̄iun-
cta nō cōmittit̄ fallā peticionis p̄ncipij. igit̄. p̄bat añs. q̄a ibi
cōmittit̄ fallā accidēt̄ vt declaratū est cū ca fallaciā acciden-
tis. igit̄ nō peticionis p̄ncipij. tenet p̄na. q̄a distincte fallacie de-
bent fieri distinct̄ modis ¶ Dico q̄ licet arguendo a diuisis ad
p̄iuncta indefinīlate sepando diuisa est fallā accidēt̄. tamē quā-
do arguit̄ ab ip̄is indefinīlate ex p̄te p̄bacionis et nō ex p̄te cō-
p̄sicionis vel diuisionis est fallā peticionis p̄ncipij

Utz fallā psequenti ab Aristotele cū suis modis si sufficiens assignata. Pro intelligencia q̄stionis mōre

Notandū p̄mo Qz postq̄ Arist. determinauit de fallacijs p̄ncipalib⁹ extra dictionē. iāz p̄nter determinat de fallacijs min⁹ p̄ncipalib⁹. que reducūt ad istas. Et p̄mo determinat de fallacia psequenti que peccat p̄tra elenchū vt est illatī⁹ et annectit fallacie accidētis. Pro lacioꝝ intelligencia eoz que dicenda sunt inferi⁹. Scilicet dū. q̄ añcedēs in p̄posito est illud quo posito necessario. p̄babiliter vel suspicabiliter: ponit psequēs. ne cessatio in demonstratiōis sciētcijs. p̄babiliter: in dialacticis. et si suspicabiliter: in rethoricijs. Consequēs autē in p̄posito dicit omne illud quod sequitur aliquo istoz modoz ad añcedēs. Prouenit ergo generaliter ista fallacia. quādo valet arguere ab añcedēte ad psequēs. et aliquis crederet q̄ valeret eodē modo arguere a p̄ntēte ad añs. vt ab inferiori ad supi⁹ valet arguere affirmatiue et sine distribucione. vt hō currit. ergo al⁹ currit. crederet alijs q̄ e conuerso valeret a psequēte ad añs. affirmatiue et sine distribucione vt al⁹ currit. ergo hō currit. quod est falsū. Similiter a supiori ad inferi⁹ valet negatiue et cū distribucione. vt nullū al⁹ currit. ergo null⁹ hō currit. crederet alijs q̄ ab inferiori ad supi⁹ eciam valeret negatiue et cū distribucione: quod est falsū. vt nō seq̄. nullus hō currit. ergo nullū al⁹ currit. Unde generaliter quādo credim⁹ p̄ntem p̄uerti que nō p̄uertitur: est fallacia psequenti

Notandū sc̄do Qz fallā psequenti diffinit sic: est idoneitas decipiēdi pueniēs ex eo q̄ nos credim⁹ esse identitatē omnimodā inter p̄ntē et añs. cū tamē nō sit. p̄pter qd̄ p̄cedimus p̄ntem p̄uerti: que tamen nō p̄uertit. Causa apparēcie hui⁹ fallacie: est identitas añcedētis ad p̄ntē. Cū enī posito añcedēte. ponit psequēs: p̄pter identitatē que est inter ip̄a credit decept⁹ q̄ similis posito p̄ntē ponit et añs. et distincto psequēte destruit et añs. credit alijs q̄ e conuerso similiter sit. Causa nō existēcie: est diuersitas añcedētis et psequētis ad inuicē. Cōmuniter autē diffinitur sic fallā p̄ntē. est deceptio ale pueniēs ex eo q̄ p̄pter bonitatem alicui⁹ p̄ntē: credit p̄uertēs ei⁹ esse bona p̄ntē: p̄pter apparētem similitudinē quā habet cū ea. que tamen nō est bona p̄pter defectū eiusdem. Seq̄ corollarie. Qz ad istā fallaciā requiritur due p̄ntē. vna bona. alia mala. Est autē p̄ntē habitudo inter añs et p̄ntē.

Primi Elenchorum

Et diuidit in simplicē et cōpositā. Simplex est quādo ex vno solo aſcedēte inferē p̄is. vt hō currit. ergo al currit. Sed p̄ia cōposita habet fieri quattuor modis. Primo. quādo arguit a pōſitione aſcedētē ad pōſitionē p̄ſequentē. vt ſi hō currit al currit. ſed hō currit. ergo al currit. Scdo. quādo arguit a deſtructione p̄ſis ad deſtructionē aſcedētē. vt ſi hō currit al currit. ſed nullū al currit. ergo nullū hō currit. Et iſtis duobus modis bene arguit. Tercio quādo arguit in aliqua p̄ia a deſtructione aſcedētis ad deſtructionē p̄is. vt ſi hō currit al currit. ſed nullū hō currit. igit nullū al currit. Quarto modus. quādo arguit a pōſitione p̄ſis ad pōſitionē aſcētē. vt ſi hō currit al currit. ſed al currit. igit hō currit. Et iſtis duobus modis nō ſeq̄. Et iſtis cauſatur fallacia p̄ſe. nēt̄.

Notandūtercio Scdm intencionē Egidij pro

prie loquēdo fallacia p̄ſis ſit a pōſitione p̄ſis ad pōſitionē aſcedētē. p̄pter quod ſoaliter et p̄ ſe loquēdo: nō eſt niſi vnus modus huius fallacie. Materialiter tamen et paccidēs loquēdo. vt p̄ applicaciones ad diuerſas materias ſive ad diuerſa genera terminorum. poſſunt huius fallacie aſſignari tres modi. Poſteſt enim hec fallacia applicari ad ea que ſunt circa ſenſum et fantāſiam. et ſic eſt p̄mus modus. Vel poſteſt applicari ad ea que ſunt circa ſciēcias. Et hoc dupliciter. Quia vel ille ſciēcie erūt morales et rethorice. Et ſic eſt ſecundus modus. Vel ille ſciēcie erūt ſpeculatiue. et ſic erūt tercius modus. Primū modū dicit huius falſe fieri in his que ſunt circa opinionē. hoc eſt eſtimacionē hominū. Et tales falſe ſunt ex ſenſu. vt ſepi⁹ ſuſpicāt homines p̄ ſenſum mel eſſe ſel. eo q̄ ruber color eſt in vtroq̄. Et tūc ſic palogiſat. mel eſt intēū. ſel eſt ruber. igit ſel eſt mel. Dicit autē ille modus p̄ tanto eſſe ex ſenſu et circa opinionē. q̄a in tali modo arguendi non aſſumim⁹ aliquid aliud. ſed videndo ſel: ſuſpicamur et eſtimam⁹ id eſſe mel. q̄a ruber color ineſt vtriq̄. Scdm exēplū huius p̄mi modi eſt. Si quis diceret terrā eſſe madiā p̄ pluuiā. credim⁹ q̄ quereſet talis p̄ia q̄ ſi terra ſit madiā. q̄ fuisset pluuiā. quod non op̄et. poſteſt eſſe terra madiā et nō p̄ pluuiā: ſed p̄ aquā fuſam ad terram. Et poſteſt ſic ſoari palogiſm⁹. cū pluuit neceſſe eſt terrā eſſe madiā: ergo ſi terra eſt madiā neceſſe eſt pluuiſſe. Vel ſic poſteſt ſoari. ſi pluuit terra eſt madiā. nūc terra eſt madiā. ergo nūc pluuit. Si cūndus modus huius fallacie ſit. quādo arguit a pōſitione p̄ſis in rethoriciis ſciēciis. Et hac ſit q̄buſpā adiūct̄. Rethores enī volē

res ostendere qd aliquis sit adulter. arguitur ex quibusdam adiunctis et quibusdam annexis: quibus possunt melius sui oppositi probare. quibus iudicio nobis et annexis verificat. Concludunt qd aliquis sit adulter ut est esse conceptum. Adulteri enim consueverunt esse concepti et polliti: ornando se ut pulchriores appareant. Vel probat hoc ex isto. qd aliquis est errabundus de nocte. Quod enim adulteri observat catigine et tenebris firmitatem temporis: que magis apta est ad male faciendum. Quod est ergo pallogismus secundum istum modum. Vis adulter est conceptus et pollitus. Si iste est conceptus et pollitus. igitur iste est adulter. Item Adulter est errabundus de nocte. Si iste est errabundus de nocte. igitur iste est adulter. Sed isti pallogismi non concludunt. qd hec esse conceptum. esse errabundum de nocte: insunt pluribus hominibus. predicatum vero. scilicet esse adulter: non puenit modum huius falsum sit. quando arguitur in sciencia de monstrativis. Quia eodem modo arguebat Aristoteles. qd voluit probare: qd uniuersum esset infinitum. et arguebat sic. Quod est factum habet principium. uniuersum non est factum. ergo uniuersum non habet finem. Si quod non habet principium et finem est infinitum. ergo non habet principium. Si quod non habet principium non habet finem. ergo uniuersum est infinitum. Quod autem uniuersum non est factum probabat sic. qd vel fieret ex ente vel ex non ente. Ex ente non potest fieri. qd ens iam est. quod vero fit non est. Ex non ente etiam non potest fieri. qd ex nihilo nihil fit. Paralogismus ergo sic secundum Aristoteles p. tertium modum huius falsum qd factum est habet principium. ergo quod non est factum non habet principium. qd est falsum. aliquid enim potest esse non factum. et tamen habere principium magnitudinis. ut celum secundum philosophum

Notandum quarto Quod secundum alios logicos huius fallacie assignant tres modi. Primus est. Procedendo a destructione antecedenti ad destructionem consequentis. ut si homo est: alius est. ergo si homo non est: alius non est. Non sequitur. qd ad destructionem posterioris: non sequitur destructionem prioris. Sic similiter quando arguitur a positione consequentis ad positionem antecedentis. ut si mel est: inbecillus est. ergo si inbecillus est: mel est. Similiter hic. si pluit terra est madida. ergo si terra est madida: pluit. non sequitur posicio antecedentis ad positionem consequentis. Et ad istum modum reducuntur argumentationes que fiunt a superiori ad inferiorem affirmatine. vel ab inferiori ad superiorem negatine vel cum distributione. Secundus modus puenit ab insufficienti enumeratione singularium. ut si omnis est alius. et econuerso. plato est alius. et econuerso. ergo omnis homo est alius. et econuerso. non sequitur. qd licet enumeretur omnes singulares huius

Primi Elenchorum

ius. ois hō est al. nō tamen enumerāt omēs singulares illi. omē
al ē hō. quod habetur p hoc quod dico. et ecōuerso. Terci^o mo-
dus solet assignari a cōmuniter accidētib^{us}. Et dicūt cōmuniter
accidēcia que aliquādo se sequūt et aliquādo nō. vt iste est cōp^r
ergo est adulter. Similiter. musa et poeta simil^{iter}. simlāt. h. mu-
sa est gener^{is} feminini. ergo poeta est gener^{is} feminini. nō seq^{uitur}. qā
licet aliquādo identitas gener^{is} et identitas termlacionis se
sequantur. non tamen semper

Conclusio responsalis Falla p^ris cū suis mo-
dis ab Ari. ē suffi. posita. p^r vitas p^rclōis ex his que dicta sunt

Arguit p^rmo Nulla est falla p^ris. pbat. aⁿs r
p^ris dicitur relatiue. h. nulla ē falla aⁿcedēt^{is}. igit nulla est falla p^r
tis. mⁱⁿor nota. qā aⁿs dicit ad p^ris. et p^ris ad aⁿs. mⁱⁿor. q
a alias Arist. esset diminut^{us} ¶ Dico p eadē est falla aⁿcedēt^{is}
et p^rsequēt^{is}. qā p hāc fallam nō t^{am} arguim^{us} a p^rositione p^ris. sed
etiam a destructione aⁿcedēt^{is}. vt patuit ante. denomiāt tamen
p^ris fallā p^ris. q^{ui} aⁿcedēt^{is}. qā hec falla semper sit a p^rositione p^r
tis exp^resse vel implicite. Quod sic declarat Egid^{ius}. Quāto aliqd
est special^{iter} affiariue sumptū: tantū negatū efficit generalis. vt
fiat ē in pl^{ur} q^{ui} hō. nō hō erit in pl^{ur} q^{ui} nō al. Et qā semper illud qd
est in pl^{ur}: seq^{uitur} ad id qd est in min^{us}. sicut al^{iquid} est p^ris ad homin^{es}. sic
nō hō erit p^ris ad nō al. negacio ergo facit de aⁿcedēt^{is} p^ris et
de p^requēt^{is} aⁿs. Et ita arguere a destructione aⁿcedēt^{is}. est ar-
guere a p^rositione p^ris. mⁱⁿor ergo hec falla nomiatā est p^ris
qā quodā mō semper eā arguitur a p^rositione consequentia

Arguit scdo De falla p^ris nō p^rtin^{et} ad p^rbm
hic determinare. pbat. hic tantū ea desimlanda sunt que sunt
obligates sylli dyalectici. h. arguere a p^rositione p^ris ad p^ris
aⁿcedēt^{is} affiariue in scda figura est obligas sylli simpliciter
de qua detmlat in l^{ib}r^o p^rox. ergo r^{es} ¶ Dico q fallacia p^ris du-
pliciter potest p^riderari. Primo. vt est quedā obligas sylli sim-
pliciter. et sic p^rinet ad p^rmū p^rox. et est iugacio inutilis ex p^ris
affiariue in scda figura. Scdo p^riderat vt habet specialē maxi-
mam cui innitit. vt isti. quecuq^{ue} vni et eidem sunt eadem inter
se sunt xadem. Et quia huiusmodi maxima non est necessaria h
apparens et sophistica. et ergo consequens vt innititur tali ma-
xime: est locus sophisticus. et sic pertinet ad propositum

Arguit tercio Cōuersio nō attribuit pñe. ergo male dicit, qd hec fallā sit quādo credit pñā pñerti. que tamē nō pñertit. An pbat, qd pñertio est passio pñōnis kathegorice. pñā aut nō est pñō kathegorica. ex quo pñā. vel est oīo habēs aīis ⁊ p sequens cū nota illacionis. vel est habitudo inter aīis ⁊ pñis. modo neutꝝ horū est pñō kathegorica ¶ Dico qd hic nō debet capi pñertio pñe p mutaciōe subiecti in pñicatū et ecōuersio. s. debet capi cōmunitꝝ p mutacione aīcedentis in psequens ⁊ econuerso

Arguit q̄rto Falla pñti nō distinguit a fallā accidentis. igit. pbat aīis p Dicit. qd dicit qd reuocit ad eā. et qd p sequens est ps accidentis. modo ps nō enumerat pñra suū totū ¶ Dico qd pñis est ps accidentis materialiter. qd vbiq; est fallā pñtis. ibi est etiā fallā accidentis: licet nō ecōuerso. forā ē tamē distinguit: ex quo habet distinctas causas apparetis ⁊ defectus. Nouer te tamē. qd pñis pñe nō est ps subiectina accidentis. qd tñc. nō ponetur in numerū cū accidente. nec est ps integralis ei. qd posita pte integrali nō de necessitate ponit totū. posito tamē pñte ponitur accidens. S; licet nō pñsit ps subiectina nec integralis. habet tamen similitudinē cū pte subiectina. qd sicut posita pte subiectina ponitur totū et nō ecōuerso. sic posito pñte ponitur accidens et non econuerso

Arguit q̄nto A posicione pñti valet pñā ad posicione aīcedens. ergo male dicitur qd sit fallacia. An pbat qd posito posteriori ponitur pñis. s. pñis est posteri aīcedente. ergo posito pñte necessario ponitur aīis. et ita bene valet pñā ¶ Dico qd posito posteriori scdm naturā et ambitū cōmunitat; ponitur pñis. nō tñ opt; posito posteriori scd; illacione; ponere pñis

Arguit sexto Ab aīcedere destructo ad pñis destructū bene pñā valet. pbat. pñis actu ⁊ intellectu includit aīcedere. ergo destructo aīcedere etiā destruitur pñis. et ergo valebit arguere a destructione aīcedentis ad destructionē pñtis. An pbat de alī quod actu includitur in hoc ¶ Dico qd destructo aīcedere destruitur et pñis scdm illam esse pñtiar: quod habet in illo aīcedente: tamē scdm esse vniuersale non destruitur. et secundum esse illud quod potest habere in alijs

Arguit septimo Ab inferiori ad supi nō est
Tij

Primi Elenchorum

fallacia pñt. igitur pbatnr. ab indefinita ad snam vñem est pñla bona. s. ibi arguitur ab inferiori ad supi? cū distribucione. igitur. aīdior. qā indefinita et sua vñis eqpollēt. pmo pibēcienias. aīdior nota in hoc exēplo. hō ē al. igitur oīs hō ē al. ¶ Dico q indefinita et vñis eqpollēt in materia naturali et nō absolute. vnde hic nō seqtur. hō currit. ergo oīs hō currit

Arguit octauo A supiori ad inferi? arguēdo sine distribucione nō est fallacia pñquent. pbatnr. oīs fallacia est palogism? s. a supiori ad inferi? sine distribucione nō est palogismus. igitur. aīdior nota ex dictis. aīdior pbatnr. qā palogism? ē apparēs syllogismus. s. in apparēti syllo debet esse maior minor. et pñlo: quod nō est in sillo modo arguēdi. ¶ Dico q licet ibi nō est palogism? explicite: tamen implicite. cū em sic arguitur. al currit. ergo hō currit. est enthimema. mō in enthimemate obticetur vna pmissarum

Arguit nono A cōmuniter accidētib? nō capitur fallacia. igitur. pbatnr. A cōmuniter accidentib? capit locus dyalecticus. vt dicitur scdo thopie. ergo nō sophistic? ¶ Dico q arguēdo a cōmuniter accidētib? que se sequuntur necēssio: est loc? dyalectic? s. arguēdo ab his que nō psequuntur se necēssario sumitur locus sophisticus

Utz fallacia scdm nō causam vt causaz cū suis mod? ab Ari. sic sufficiēter assignata. p intelligēcia ostēdis more

Notandū pmo Q postq Arist. definitiuat de fallacia pñt. iā pñter definit de falsa secundū nō causaz vt causam: que peccat ptra elenchū inquantū est pbatū. et annexitur fallacie peticionis pñcipij. Unde p causaz in pposito intelligitur pmissa que necēssio facit ad illacionē pñlois. et q remota remouetur pñlo s. non causa in pposito dicitur pmissa vt pñlo que cōnumeratur cū pmissis non pñcipās cū eis in subiecto vel predicato. et ipa posita vel remota: nihilomin? ex alijs et ver? pmissis inferitur pñclusio. Sed p non causam vt causam in pposito intelligitur pñlo que assumitur cū pñloib? que sunt cause inferēdi pñlonē. nō tamen est necēssia ad illā illacionē. s. pñcipās in ali quo termino cū pñloib? illā pñclusionē inferentib?. Et quo patz q illa tria non causa nō ppter hoc accidere falsū. et non causa vt causa: habēt se vt pl? et min?: hoc est supi? et inferi? qā vt icū-

q̄ repit̄r non causa vt causa: ibi etiā rep̄sunt̄r alia d̄o. s̄ non ecōuerso. q̄a quādo sumitur p̄missa nihil faciēs ad illacionē p̄cto nis. siue pueniat cū p̄missis. siue nō: ibi est nō p̄pter hoc accidere falsum. et nō causa. tamen nō semp̄ ibi est non causa vt causa. q̄ a ad hoc requiritur: q̄ p̄missa nō causa vt causa: pueniat cū alijs p̄missis in materia. Itē p̄missa nō causa assumi potest in syllo indifferenter inferēte p̄ctōm verā vel falsam. Sed falsum acci dere nō p̄pter hoc: tantū sit. vbi infer tur p̄cto falsa. vt patet sc̄do p̄or. Et diffinitur fallacia sc̄dm non causam vt causam sic. Est idoneitas decipiendi pueniens ex eo q̄ p̄pō que nō ē causa assu mitur cū p̄pōnib⁹ que sunt cause inferendi p̄ctōne: quā deceptus credit esse causam p̄ctōnis inferende: p̄pter hoc. quod cōmunicat in materia cū p̄pōnib⁹ que sunt cause. Causa apperencie in hac fallacia est pueniencia illi⁹ p̄pōnis que nō est causa in aliquo t̄mino cū p̄pōnib⁹ que sunt cause: p̄pter quā credim⁹: q̄ sicut p̄re missa causa facit ad illacionē p̄ctōnis false. q̄ etiā p̄missa non causa inferat illā p̄ctōē. et q̄ p̄pter falsitatem talis p̄ctōnis de beret interimi illa p̄missa nō causa. que nihil facit ad illacionē p̄ctōnis. Causa v̄o defect⁹ est diuersitas p̄misse nō cause ab a lijs p̄missis: que sunt cause p̄ctōnis. Cōmuniter autē hec falla cia diffinitur sic. Est deceptio anime pueniens ex eo q̄ p̄pter fal sitatem p̄ctōnis in bona argumentacione bene illata. nō causa p̄numerata cū p̄missis. vt causa illaciōis creditur esse causa fal sitatis p̄ctōis. que tamen non est causa illius falsitatis

Notandū sc̄do Q̄ sc̄dm p̄cessum Aristotelis

in tertio habetur. q̄ hec fallā solū fit in sylis ad imp̄le. Cui⁹ ra cio ē ista. q̄a ista fallā fit: quādo ex falsitate p̄ctōis fit regress⁹ ad interimen dā aliquā p̄missā. et interimit̄ vna p̄missā que non erat causa falsitatis p̄ctōnis. s̄ q̄a talis regressus. a falsitate p̄cto nis ad interimen dā alijs p̄missis: solū fit in in syllo ad imp̄le et nō in syllo ostensiuo. ideo ista fallā semp̄ fit in syllo ad imp̄le. Egidio⁹ tamē dicit hic. q̄ hec fallā etiā potest fieri in sylis ostensi uis. et allegat ad hoc Aristotelē sc̄do rethoricoz. Quia in syllo gisim̄s ostensiuis etiā sumi potest p̄ causa: quod tamē nō est cau sa. Et declarat hoc sic. Videm⁹ cū causā esse illud post cui⁹ esse habet esse aliud. Si ergo aliqd videt̄ habere esse: ratione alicui⁹ illud videt̄ esse causa ei⁹. Et post factionē et p̄structionē cinita tis p̄tingit multa mala: credit̄ cinitas esse causa illoz malozū.

Handwritten marginal notes in a cursive script, likely from a later hand or a different source, discussing logical concepts related to the main text.

Primi Elenchorum

Ed ergo sic argueret. post quod sunt mala est causa malorum. & p^r civitate & structa sunt mala ergo civitas est causa malorum. hic est syllogismus ostensivus. et tamen secundum Aristotelem secundo rethoricoz sententia est fallacia secundum non causam ut causam

Notandum tertio Quod modi huius fallae committer assignant duo. potest tamen etiam assignari tercius. Licet Aristoteles. ut dicit Egidius solū unū videat ponere. Primus modus est iste. Quando praemissa non causa provenit cum conclusionem in subiecto. ut sic arguendo. nullus homo est risibilis. et omne rationale est homo et omne rationale et risibile sunt ideoz. ergo nullū rationale est risibile. Ibi illa praemissa. et omne rationale et risibile sunt ideoz. est non causa ut causa proveniens in subiecto cum conclusionem. Secundus modus. Quando praemissa non causa provenit cum conclusionem in predicato. ut arguendo. omne ratio: a le est homo. omnis canis est rationalis. et al et homo sunt ideo. ergo omnis canis est homo In hoc palogismo hec praemissa. homo et al sunt ideo. est non causa ut causa. et provenit in predicato cum conclusionem. Tercius modus. Quando praemissa non causa ut causa; provenit cum conclusionem tam in subiecto quam in predicato. ut sic arguendo. nullū al est susceptivum discipline. et aliquis homo est al. et homo et susceptivum discipline sunt ideoz. ergo aliquis homo non est susceptivus discipline. Sequitur corollarie primo. Quod sic arguendo. omnis asinus est indibilis. omne al est asinus. omnis homo est al. ergo omnis homo est asinus. Est fallacia secundum non causam ut causam sic procedendo. conclusio est falsa. ergo aliqua praemissa. et non nisi ista. omnis asinus est indibilis. quia male intermixtis praemissa que non est causa illi falsificatis. et debet negari ille processus cum dicit. et non nisi ista. omnis asinus est indibilis. non enim gracia illi praemissae sequitur conclusio falsa. & ratione istius omne al est asinus. Eodemmodo dicit de isto palogismo. omne al est asinus. omnis equus est al. et omnis homo est al. ergo omnis homo est equus

Notandum quarto Quod philosophus in textu infert tria corollaria. Primum. Paralogismi facti secundum non causam ut causam. simpliciter non sunt insyllogisati: ad propositum autem sunt insyllogisati Quod corollarium Egidius declarans dicit. Quod in hac fallacia est duplex procellus. Unus a praemissis ad conclusionem. Alius cum a conclusionem procedimus ad intermedium alius praemissae. uterque processus est bonus et non bonus. Syllogisat et non syllogat. Primus enim processus simpliciter est syllogat. quia secundum rei veritatem conclusio sequitur ex praemissis. Ad propositum autem non est syllogat. quia non sequitur conclusio ex illa praemissa quam assumimus. Ratiōne procedendo a conclusionem ad praemissas; simpliciter et secundum rei veritatem est ibi intermedium da

aliqua ppō. h̄ nō est ibi interimēda illa qnā interimim⁹. vere em̄
ibi est aliqua ppō que est causa falsitatis. h̄ nō illa qnā assignam⁹
p causa. Scdm̄ corollarium. Mod⁹ palogisandi hui⁹ false pletū-
qz non min⁹ latet interrogātes qz respondētes. Per quod corol-
larium pñs dat intelligere. qz hec fallā sit extra dictionē ex quo
tū pñcipiū decipiendi sumit ex pte rei: nō min⁹ hō decipit p sei-
psū qz ratiocinādo cū alio. Et ita defect⁹ hui⁹ false nō min⁹ la-
tet interrogātes qz respondētes. Terciū corollarium. Q. palog-
ismi dicti sunt ppter qñs. et ppter causam vt causam. Et in hoc
annectit hāc fallāz fallē psequēz. Nec nāqz fallā vt dicit Egidius
inquantū sit in syllis ad imp⁹ le: pñenit cū peticione pñcipiū.
inquantū vō sit in syllis ostēnsis: sic pñenit cū fallā psequētis.

Conclusio respōsalis Fallā scdm̄ nō causam
vt causam cū suis modis ab Arist. est sufficiēter assignata. Hui⁹
conclusionis veritas patet ex his que dicta sunt

Arguit pmo Nulla est fallacia scdm̄ non cau-
sam vt causam. igit. pbat. nulla fallā est effect⁹. igit nec cause. te-
net pñā. qā effect⁹ et causa dicūt relative. modo posito vno rela-
tiorū ponit et reliquū ¶ Dico qz cōprehendit sub ea. Vel dicūt.
qz nō oportet ponere fallaciam effectus. quia hec fallacia sit ratio
ne pmissæ supflue. pmissa autem est causa conclusionis

Arguit scdo Fallā scdm̄ nō causam vt causam
non est ponēda. igit pbat. Qis fallā peccat ptra elenchū vey:
h̄ ista nō est hui⁹ modi. igit minor pbat. qā hec fallā sit in syllo
ad imp⁹ le: in quo semp p̄lo inferē: eo qz hec sunt. fmo pōz. h̄ nō
lās palenc⁹ inferē p̄lonē: eo qz hec sunt. igit. ¶ Dico qz sylus
ad imp⁹ le quo ad p̄imum processum nō est paralenchus. h̄ quo
ad secundū. quia in tali intermictitur pmissa non causa

Arguit tercio In quolibz syllo est fallā scdm̄
non causam vt causam. igit ista fallā nō est distincta ab alijs. p-
batur aūz. qā in quolibz syllo i epitur quelibz pmissa diuisim vt
maior vel minor. modo maior vel minor se sola: nō ē causa p̄lo-
nis. Dicitur em̄ pmo prior. ex vno nihil sequit ¶ Dico qz hic nō
causa capitur generaliter p̄llo quod non est causa nec totalis
nec p̄ialis. h̄ capitur hic nō causa eo modo vt diffinita est ante
Et etiā licet vna pmissa nō est causa totalis p̄lonis tñ p̄ialis
Arguit q̄rto Hec fallā habz causam appārē

Primi Elenchorum

cie ex pte vocis, ergo male dictum est quod sit fallacia extra dictionem. Hinc probatur, quia causa appencie est ut prius dicitur, quia propter que non est causa: puenit in aliquo termino cum proponere que est causa, ut cum dictione. Conuenientia autem in termino est puenientia secundum vocem. Dico quod illa puenientia in termino sine secundum subiectum et predicatum potest attendi dupliciter, vel ratione vocis, vel ratione rei sate per vocem. Nec ergo fallacia committitur: eo quod propter que non est causa redargutionis: puenit cum propositione que est huiusmodi causa, in aliquo termino: non ratione vocis: sed ratione rei significate

Arguit quinto Hinc causa non puenit cum premissa causa, probatur, ens et non ens non puenit, causa et non causa habent se ut ens et non ens, igitur premissa non causa non puenit cum premissa causa, et dicitur, quia sunt dictoria, modo dictoria non pueniunt. Dico quod licet causa et non causa formaliter accepta non pueniunt, tamen materialiter accepta pro premissis syllogismi, bene conuenire possunt in subiecto vel predicato

Arguit sexto In syllo ad impossibile non est fallacia secundum eundem non causam ut causam, probatur, in nullo bono syllo est fallacia aliqua, si syllogismus ad impossibile est bonus syllogismus, ut dicitur primo peritolog, ubi ostenditur puenientia inter syllogismos ostensiuum et ad impossibile, et dicitur nota, quia palogismus deficit a bono elencho et syllo. Dico quod syllogismus ad impossibile absolute est bonus syllogismus, inquantum tamen ibi accipitur premissa supflua: que in secundo processu interimitur licet non sit intermitenda, sic ibi accidit hec fallacia

Arguit septimo Definire de fallacia secundum non causam ut causam non puenit, positum nostrum, probatur, quia puenit ad secundum peritolog, modo puenientia libri peritolog est distincta a puenientia libri elenchorum. Dico quod in libris peritolog definitur de fallacia secundum non causam ut causam absolute, ut est quedam obligatio absolute, hic de ea definitur ut est locus sophisticus, et ut hic aliquid causarum appencie sue. Et fallacia secundum plures interrogaciones, ut vna facere cum suis modis ab Aristotele, sic scilicet assignat, peritolog, quod dicitur mote. **Notandum primo** Quod peritolog peritolog in pcedentibus definitur de fallacia secundum non causam ut causam, puenit de fallacia secundum plures interrogaciones ut vna facere, que est ultima inter omnes, Cuius ratio est, quia alie fallacie extra dictionem decipi

unt in arguendo, s. ista in ingredendo et respondendo. Pro ampliori intelligencia dicendorum. Sciendum, quod ista propter interrogacionem enunciacio: tot nominatur s. non eodem modo. In eo enim quod aliqua oratio est facta vera vel falsa: dicitur enunciacio. Propter vero dicitur: in eo quod ordinatur in syllogismum vel aliquam personam. Unde et dicitur propter quod per alio inferendo posicio. Interrogacio vero dicitur: inquantum capit cum signo interrogativo, ita quod Interrogacio est propter probabilem acceptam cum nota interrogacionis. Et sic habet se ut superius ad propter dyalecticam. quod propter dyalectica superius addit pensum respondentis, vel quod apponens dyalecticus querit pensum respondentis. Ex quo sequitur corollarie, quod Interrogacio plures potest dici tot modis: quot modis dicitur propter plures. Propter autem plures dicitur, in qua non est predicacio vni de vno, ut enim alibi declaratur. Licet unitas diffinitionis: que diffinitio fit per primam operationem intellectus: accipienda est ex veritate et natura rei, ita quod per diffinitionem non sunt vna: quia sunt in vno, s. sunt vnum: quia dicunt vnam veritatem et naturam. Unitas tamen enunciacionis seu propositionis: que fit per secundam operationem intellectus: accipienda est ex intellectu componente et dividente, ita quod vbi cadit vna actio intellectus componentis: et est vna enunciacio. vbi vero cadit plures compositiones et plures actiones intellectus componentes et dividentes: ibi sunt plures enunciaciones. Et quia ex vna compositione solum vnum componitur cum vno: simpliciter et per omnem modum non est enunciacio vna: nisi in qua componitur vnum cum vno. Vbi ergo ponantur plura de pluribus, vel plura de vno, vel vnum de pluribus: semper est enunciacio plures.

Notandum secundum Quod interrogacio plures potest dici duobus modis. Vno modo, ut habet unitatem vocis et pluralitatem sensuum. Et talis reperitur in fallacijs in dictione, ut in equocatione et amphibologia, et talis est pluralitas implicita. Secundum potest fieri, interrogacio plures secundum pluralitatem vocis et sensuum simul. Et talis est pluralitas explicita, et sic de ea est ad propositum. Unde interrogacio plures ut vna, est quando plura pluralitate vocis et sensuum simul sub vna nota interrogacionis ponuntur per modum vni interrogacionis. Et dicitur talis interrogacio plures: propter pluralitatem interrogatorum, et dicitur vna: propter convenientiam plurium interrogativorum acceptorum in simul sub vna interrogacione. Diffinitur autem sic fallacia secundum plures interrogaciones ut vnam facere. Est idoneitas decipiendi pueniens ex puenientia interrogacionis plu-

Primi Elenchorum

res ad interrogacionē vnā: ppter quā aliq̄s credit talē interro-
gacionē esse vnā: et quod ad ipam debeat dari vna responsio: cui
tamen sint dande plures. sicut est interrogacio plures. Cōmoni-
ter autē diffinit sic. Est deceptio anime pueniēs ex eo q̄ ppter pue-
nienciā p̄pōnis plures explicite cū p̄pōne vna: credim⁹ ea esse v-
tendū sicut p̄pōne vna. cū tamē nō est ea sic vtendū. Causa appa-
rencie. est pueniēcia interrogacionis plures cū interrogaciōe v-
na. Causa defect⁹. est pluralitas interrogatorū acceptorū p modū
vnius. Segitur corollarie. Qz in aliqb⁹ facile est videre et intel-
ligere quādo est interrogacio plures. in aliqb⁹ vō difficile est vi-
dere. Qui⁹ facilitat⁹ et difficultat⁹ qdā assignāt causam ex mo-
do interrogādi. Quia quādo non p̄fert⁹ interrogacio sub vno mo-
do interrogādi tūc ibi est facile videre q̄ sit interrogacio plures
Si autē fiat opposito modo. tūc difficile est videre. Sed. si hoc esset
ver⁹: fallā hec esset fallā in dictione. cū mod⁹ interrogandi se te-
neat ex pte voc⁹. Ideo poti⁹ dicendū est q̄ diuersitas interroga-
torum est causa facilitat⁹ et difficultat⁹. Quādoq; enī maxime
manifeste apparet de reb⁹ interrogat⁹ q̄ plures sint. Et cū q̄rit⁹
Est ne mare celū vel terra. Hic manifestū est. q̄ nō est interroga-
cio vna. Inferiora enī et celestia maxime differūt. Dicit enī com-
mentator in de substantia orbis. q̄lq; qd attribuit inferiorib⁹ ⁊ ce-
lestib⁹. totū est egnocū et diuersum. hic et ibi. In alijs autē nō est
ita facile noscere diuersitatē interrogatorū. et vix est interroga-
cio plures. vt querēdo ita. est ne hic et hic hō: demonstrādo soīres
et brunellū. Et p hoc saluat⁹ q̄ ista fallā: est fallā extra dictionē
Quia sumit principium decipiendi ex parte rei

Notandū tercio Qz modi hui⁹ fallē duplici⁹
possunt sumi. Primo ex ipis interrogat⁹. Secūdo ex modo inter-
rogandi. Racione interrogatorū modi hui⁹ fallē sūt tres. Pri-
mus mod⁹. Quādo interrogāt plura de vno. ad quā interrogaci-
onem dat vna responsio. Et si q̄rat. est ne terra: celū: aut mare.
Similiter hic. posito q̄ soī currit et nō disputer. tūc interrogat⁹.
currit ne soī et disputat. si dicat q̄ sic. ergo soī disputat: quod est
ptra supposicionē. Secūds mod⁹ fit. quādo vnū interrogat de plu-
rib⁹. Et ad istā interrogacionē quādoq; dat vna responsio. Et si
demonstrat⁹ duob⁹ homib⁹ querat⁹. est ne hic ⁊ hic hō. vt q̄ soī
et plato sit hō. et si respōdet q̄ sic. arguit ptra. Qz cū aliq̄s pcutit
hūc. i. soīrē: et pcutiet hūc. i. platonē. q̄ nō pcutit hoīes. Si autē
pucat⁹ q̄ nō: tūc seq̄t. q̄ vn⁹ illoꝝ nō esset homo. Terci⁹ mod⁹ fit.

Quando interrogantur plura de plurib⁹. Et si demonstrato vno bono et alio malo: queratur utrum hec sint bona vel mala, et si respondet unica responsione, et dicat quod sic, quod sepe sunt bona, tunc sequitur: quod verum quod est sic bonum, et sic malum esset bonum. Si vero dicatur, quod non sunt bona, sequitur quod non est in illis sic bonum, sed verumque sit malum. Unde ad istas omnes interrogaciones non est danda una responsio: sed plures. Capitur autem sufficiencia horum trium modorum sic. Nam in qualibet interrogacione plures vel interrogantur plura de vno, sic est primus modus vel unum de pluribus, et sic est secundus modus vel plura de pluribus, sic est tertius modus. Distinguendo autem modos huiusmodi fallit et modo interrogandi, sic est quod modi essent duo. Primus. Quando plura interrogantur sub numero singulari, ut est ne hic et hic homo. Secundus. Quando plura interrogantur ut unum sub numero plurali, ut putasne sunt hec bona vel mala. Sequitur corollarie. Quia cum queritur, Est ne mare, celum vel terra: non debet dari una responsio simpliciter iunctim, sed distinctim, dicendo, quod mare: nec est celum nec est terra. Similiter cum queritur, est ne hic et hic homo: demonstrato forte et platone, debet dici distincte, hoc est homo, et hec etiam hoc.

Notandum quarto. Quod secundum philosophum ad plures interrogaciones ut unam dando simplicem responsionem, aliquando fit verus elenchus, hoc est redargutio, aliquando vero non. Si enim respondens det affirmativam responsionem: vere redarguetur. Si vero negativam: non redarguetur vere nec apparenter. Cuius ratio est. Quia quando aliquid affirmatur de pluribus: potest de quolibet inferri per se, sed si aliquid negetur a pluribus simul, non oportet quod negetur a quolibet per se. Unde si posito vno ceco et alio videre, queratur, sunt ne ceca aut videncia, si respondetur affirmative quod sunt videncia: potest inferri, quod videns sit videns: et quod cecus sit videns: et ideo vere redarguetur. Si autem respondeatur negative, quod non videtur: non sequitur quod possit inferri: quod quilibet illorum non videat, et ita neque vere redarguetur. Sicut in simili, si sol et plato non currunt: non sequitur quod sol non currat, et etiam quod plato non currat. Est enim ista via, sol et plato non currunt, altero eorum non currere. Ad veritatem enim copulative exigitur ambas partes esse veras. Ad falsitatem autem copulative sufficit una parte esse falsam. Veritatem autem dicit philosophus, quod supposito quibusdam etiam respondendo negative: potest esse verus elenchus, ut supposito, quod aliquid diffinitur in plurali sicut, in singulari. Velut si cecum est quod non habet visum: natum est autem habere visum, sic etiam ceca sunt: quod

Primi Elenchorum

non habent visum. nata aut sunt habere visum. Isto itaq; supposito licet falso. si ad opposita interrogatione plures respondeat negativine. scilicet qd cec' et videns sunt no videncia: potest inferri. qd et cec' et videns sunt ceci: cu sint apti nati videre et no vident. Et sic sequitur verus elenchus seu redargutio

Conclusio respōsalis Falla scdm plures interrogaciones vt vnā facere cum suis modis ab Arist. est sufficienter assignata. Veritas hui' pconis patet et his que dicta sunt

Arguit pmo Nulla est falla scdm plures interrogaciones vt vnā facere. igitur. pbatur. qd nulla est falla scdm vnā interrogacionē vt plures. ergo etiā nulla est falla scdm plures interrogaciones vt vnā. tenet pna. qd nō est ratio diuersitatis. Ans. qd alias Arist. esset dimittit'. nō em sufficienter definit. nasset de fallacijs ¶ Dico qd ratio diuersitatis est. qd scdm vnā interrogacionē vt plures: nō est aliqua causa apparēcie. s. scdm plures interrogacōs vt vnā: est aliqua causa apparēcie. vt visus est

Arguit secūdo Nulla est falla scdm plures responsiones vt vnā facere. igitur etiā nulla est falla scdm plures interrogaciones vt vnā facere. tenet pna. qd nō est ratio diuersitatis ¶ Dico qd hec ratio soluitur eodē modo sicut prima

Arguit tercio Interrogacio et ppo sunt idē. s. nulla est falla scdm plures propositiones vt vnā facere. ergo etiam nulla est scdm plures interrogaciones vt vnā. Ad hoc patet et dictis ¶ Dico qd licet nō sit aliqua falla scdm plures ppos vt vnā facere: scdm vocē. tamē bene scdm rem. Quia eadē est fallacia scdm plures ppos vt vnā facere. et scdm plures interrogaciones vt vnā. tamen qd nō accidit deceptio: nisi vt ppos stāt sub forma interrogacionis. et ergo denominatur ab interrogacione: et non a pposne. Aliē em fallē faciūt deceptionē in arguēdo s. ista in arguēdo et querendo simul vt dictum est

Arguit qarto Interrogacio et ppo nō sunt idē ergo dictū vnū pmi notabilis non est ver. Ans pbatur. ppositio est oīo sumpta sine signo questiuo. s. interrogacio est oīo sumpta cum signo interrogatiuo. Constat aut qd tales oīones non sunt eodē ¶ Dico qd licet interrogacō et ppo nō sūt idē formal. tū bñ māt

Arguit qnto Sophista nō vti' interrogaciōe

ergo non habet definire de falsa scdm plures interrogaciones
vt vnā. Hīs pbat. qd dyalectic⁹ interrogat. s̄ sophista non ē dy
alectic⁹. ergo. Minor. qd dyalectic⁹ pcedit ex pbabilibus. sophi
sta aut ex apparētib⁹. ¶ Dico qd dyalectic⁹ interrogat ⁊ etiā sophi
sta. s̄ nō eodē mō. sophista aduolūt: vt p̄ in mod⁹ p̄dict⁹. s̄ dy
alectic⁹ itrogat de p̄. s̄ r̄ndēt: p̄ponēs vtrāq; p̄t ē dictionis. et
quā p̄t. elegerit postea ipse syllogizat. sic autē non facit sophista

Arguit sexto Scdm plures interrogaciones

vt vnā nō ē palench⁹. igit nō erit falsa. Hīs pbat. ois palench⁹ p
stituit ex p̄ponib⁹. s̄ interrogaciones non p̄stituit nec sunt p̄po
nēs. igit. Maior. qd palench⁹ peccat p̄tra v̄x elenchum. et ergo
palench⁹ aīnuit p̄ponēs. Minor declarat p̄mo peribetēnias. p
positio em̄ est oīo nō interrogatiua. ¶ Dico qd licet interrogacō
nō est p̄pō scdm se totā. vt sumit ex p̄ponit cū signo q̄stiuo. tamen
vt sumitur sine signo est propositio. et hoc sufficit

Arguit septimo Hec falsa non est falsa extra

dictionē. pbat. qd hec falsa sic in oīone multiplici. s̄ falsa peccās
scdm aliq̄ multiplex est falsa in dictione. igit. Maior nota. quia
falsa scdm plures interrogaciones. vt vnā: sit in oīone que habet
plures sensus. pluralitas aut sensuū est in multiplici aliquo. mi
nor patet ex dict⁹ ante. ¶ Dico qd licet hic et ibi repitur multī
plicitas et pluralitas. tū nō eodē mō. vt patet in notabīscō

Arguit octauo Termin⁹ eodē modo h̄z diffi

niri in singulari et plurali. ergo illa suppositio est v̄a. Hīs pba
tur. qd diffinitio exprimit naturā et essenciā rei. s̄ eandē rē bat na
mer⁹ singulari et plurali. igit. Maior. qd diffinitio est sermo q
ditatis et essencie. Minor. qd idē bat cec⁹ et ceca. ¶ Dico qd idē
bat cec⁹ ⁊ ceca. s̄ nō eodē mō. ⁊ g⁹ n̄ oīz qd habeāt eādē difficiōez

Atq; omēs fallacie ad ignoranciam elenchib⁹

beant reduci. Pro intelligēcia questionis huius mote

Notandū p̄mo Qd postq; p̄bus determinauit

de sophistic⁹ elenchis quo ad p̄ncipia eoz et causaz app̄cie. hic
iam determinat de ipis quantū ad p̄ncipia et defect⁹ ⁊ nō existen
cie. Et qd sophistici elenchis peccāt p̄tra v̄x elenchū. aliquando
in inferendo. aliquādo in pbando. aliquādo racione dictionis.

Et ergo Arist. docet modū reducēdi sophisticos elenchos in igno

Primi Elenchorum

rancia elenchi. vt ex tali reductione appareat. in quo talis palenchus peccat et deficit a vero elencho

Notandū scdo Quod dupliciter palenchus reducitur ad ignoranciā elenchi. Vno modo reductione generali. Quā enim in elencho vt dictū ē: reseruat racō syllogismi simpliciter. quicquid peccat per syllogismum peccat etiam contra elenchum. sicut quicquid peccat contra superius: peccat contra inferius. Peccat autem omnis palenchus contra syllogismum et eo quod quilibet huiusmodi palenchus est in modum modificatus: non inferens ex necessitate conclusionem ex premissis. ergo etiam quantum ad hoc omnis palogismus peccat contra elenchum. et in eum reducitur. Nec autem reductio in ignoranciā elenchi est generalis. quia secundum aliquod commune. Adverte tamen. quod in syllogismo duplex est modificatio vel motus. Vna est debita dispositione premissarum in qualitate et quantitate. de qua Aristoteles loquitur primo per 2um. Alia est modificatio que est necessaria illationis: vel probationis conclusionis ex premissis. In syllogismo enim conclusio debet sequi formaliter et syllogistice ex premissis. et premissa debet esse probatione conclusionis. saltem in syllogismo probatorio. Et de tali modificatione est adpositum principaliter cum dicitur. omnis palenchus est immodificatus. Scdo palenchus reducitur ad ignoranciā elenchi reductione speciali. per cuius cognitionem

Notandū tercio Quod reducere aliquā fallaciam in ignoranciā elenchi reductione speciali: non est aliud: quam ostendere talē fallaciā peccare contra aliquā particulā positā in diffinitione elenchi. Et hac reductione reducuntur ad ignoranciā elenchi omnes fallacie: tam in dictione. quam extra dictionem. Prime tres fallacie in dictione. scilicet equuocatio. amphibologia. et falsa figure dictionis: peccant secundum multiplex in dictione vel oratione. in hoc quod vna dictio vel oratio plura facit. Ad vix autem elenchum requiritur vnitatis rei. Et sic iste tres peccant contra hanc particulā nominis et rei simul. Ille vero tres. falsa compositionis. diuisionis. et accentus: peccant contra verum elenchum: per tanto. quia in ipsis dictio vel oratio non est eadem secundum formam sed solum secundum potenciā. nec etiam res significata est vna. Peccant ergo per hanc particulā in diffinitione elenchi positam: nominis et rei simul. Sed falsa accidunt quia non bene inferunt conclusionem: propter extraneam habitudinem medijs ad extrema. peccat contra hanc particulā. ex necessitate accidere. id est sequi conclusionem. Falsa autem a secundum quod ad simpliciter etiam peccat contra diffinitionem elenchi. quia in palogismis illius false non est affirmatio et negatio eiusdem de eadem. quod tamen requiritur ad vix elenchum. et sic peccat contra istā particulā ad idem. Falsa

lacia etiā ignorācie elenchī: vt est fallā specialis: peccat ꝑ diffi-
nitionē elenchī. qā nō obseruat ꝑdicionē speciales requisitas ad
vex elenchū. vt declaratū est circa modos ei⁹. Similiter fallā se-
cundū non causāz vt causāz: peccat ꝑtra elenchū ꝑ tanto. qā
in fallā scdm̄ nō causāz vt causāz. ꝑto nō seqtur ex necessita-
te ex ꝑmissis. Et sic peccat ꝑtra hāc ꝑticulā. ex necessitate acci-
dit. Fallā petitionis ꝑncipiꝝ peccat ꝑtra elenchū. qā nō ꝑbat. et
sic peccat ꝑtra hanc ꝑticulā. nō ꝑnumerato eo quod erat in ꝑnci-
pio. Similiter fallā ꝑntē peccat ꝑtra elenchū ꝑ tato. qā ipsa re-
ducit ad fallā accidētē. eo qd est ꝑs ei⁹ vt dictū est ante. Et qā
fallā accidētē peccat ꝑtra elenchū. ergo et ista. Similr fallacia
scdm̄ plures interrogaciones vt vnā: peccat ꝑtra elenchū. quia
palogismi hui⁹ false nō sunt ex ꝑpōnib⁹ vel oꝛionib⁹: que sunt v-
na. quod tamen requit ad vex elenchū. Et sic hec fallā peccat cō-
tra gen⁹ sylli. Syllus em̄ est oꝛo. Idē autē est oꝛo et vna oꝛo: sicut
idem est homo et vnus homo. vt dicitur quarto methaphisice.
Et modo. oracio plures non est vna oracio.

Notandū q̄rto. Qz ignorancia elenchī de qua
nunc est sermo: nō est fallā specialis s̄ generalis. Om̄e em̄ vñd
quod aliquo modo se extendit ad plura: habet rationē cōmunis.
Et methaphisica est cōmunis sciēcia. qā se extendit ad om̄ia en-
cia. ei⁹ em̄ obiectū est ens quod est cōmunissimū. Sic fallā igno-
rancie elenchī extendit se ad om̄es alias fallacias. ex quo om̄es
ad eam reducūt. et ꝑ ꝑns est cōmunis. De modo autē cōmunitatē
hui⁹ fallacie quidā dicūt. Qz hec fallā sit cōmunis ꝑ ꝑdicationē
Ita qd hec fallā cōmuniter accepta: sit oīs fallā. et qd foꝛaliter di-
catur. Fallā egꝛocacionis: est ignorācia elenchī. Fallā accidētē
est ignorācia elenchī. et sic de alijs. Sed iste mod⁹ dicēdi nō est
verus. Foꝛaliter em̄ ratio specialis oīm fallaciaꝝ differt a ratio-
ne h⁹ false. Sicut em̄ in moralib⁹: vtutes et vicia distinguūt scđ
q sub alia et alia ratione smūt. sic et false scdm̄ diuersas ratio-
nes sumptę sunt distinctę et diuersę. Videm⁹ em̄ q in vtutib⁹ cir-
ca eandē materiā potest vñari cast⁹. magnanim⁹. et iust⁹ legalis.
Si em̄ aliq̄s exercet opa castitatē: qā in eis delectat⁹: ille ꝑpe ca-
stus est: Qui vñ facit opa castitatē. qā hoc honorabile est: ꝑpe ma-
gnanim⁹ dicit⁹. Qui vñ facit opa castitatē qā lex ꝑcipit: est iustus
legalis. Ipsa vñ iusticia legalis licet sit vt⁹ cōmunis ad om̄em
vtutē. eo qd respicit oīm vtutē et materiā cuiuslibet vtutē. tamē

Primi Elenchorum

nō est cōmunis vñs p p̄dicacionē. nō em̄ hec est bona p̄dicacō ⁊
foālis. castitas est initicia legalis. cū oīno eaz diuerse sunt raci
ones. sic in p̄posito dicendū. q̄ hec fallā cōmunis est. ex co. q̄ vñ
tur circa m̄terziā cuiuslibet fallē. Jd̄ em̄ palogism⁹ sit et scd̄ ge
neralcm̄ et specialē fallaciā aliter tamē et aliter. Et palogismi
peccātes scdm̄ equocationē: si p̄siderat. Et ut inuitur. Et p̄p̄is maxi
mis sophistic⁹. sc̄t q̄ oīni nomini correspōdet vñs factū: peccāt
p̄ equocationē. Si vñ p̄siderat ut oīmitat aliq̄ p̄tenciā posita in
diffinitione elenchi: peccāt p̄ generalē fallaciā ignorācie ei⁹ ēchi.
Cū itaq̄ hec fallā distinguit scdm̄ foāle racionē ab alijs nō po
terit eis esse cōmunis p̄p̄dicacionem. Si queras. Et quo hec
fallā cōmunis est et nō p̄p̄dicacionē. an ita sit cōmunis: qd̄ eccl̄
am̄ sit distincta a qualibet alia. Respōdit scdm̄ Egidij. q̄ Dn̄
plex est cōmunitas. Una scdm̄ m̄terziā. Alia scdm̄ foāam. Sicut
ergo methaphisica est generalis ad omēs sciencias: generalita
te scdm̄ m̄terziā. q̄a aliquomō defmiat de om̄iente. nihilomi
nus tamen est distincta sciencia ab om̄ib⁹ alijs sciētijs. Sic p̄
foāter dicendū est in p̄posito de hac fallā. q̄ q̄a est generalis ad
alias: generalitate scdm̄ m̄terziā: et nō scdm̄ formā. cū habeat
seri scdm̄ foāle racionē distinctā ab alijs. sic est generalis. qd̄
tamen est distincta et differens ab om̄ibus alijs

Conclusio respōsalis Oēs fallē tā in dictiōe
q̄ p̄tra dictiōez habent reduci ad ignoranciā elenchi. Veritas
huius p̄tensionis patet ex his que dicta sunt in notabili tercio

Arguit p̄mo Nulla fallā peccat p̄tra illacio
nem: ergo reductio generalis fallaciāz nō est p̄ueniēs. Hūc p̄ba
tur. q̄a fallē sunt defect⁹ syl̄li dyalectici. Et de racione syl̄li dyale
ctici est p̄bacio et nō illacio. igit. Maior patet. q̄a fallē sunt de
fect⁹ elenchi modo elench⁹ est syl̄lus dyalectice⁹ p̄batus. ut di
ctum est ante. Et dico q̄ licet p̄siderādo palenchos ut sunt obli
quitates syl̄li dyalectici: peccāt p̄tra p̄bacionē. nihilominus ta
men si considerantur ut sunt obliquitates dyalectici: ut syllogi
smus est. quia syl̄lus dyalecticus est syl̄lus. ⁊ sic peccāt p̄ illaciōz

Arguit scdo Nō omēs fallē reducūt ad falla
ciā ignorācie elenchi igit p̄cto fallā. Hūc p̄bat. q̄a si sic. tūc seque
retr. q̄ oēs fallē essent vñ. qd̄ em̄ falsū est. q̄a sunt tredecim. ⁊
sequēcia p̄bat. q̄a ex quo reducūt ad vñā: identificāt in illo vno

quæadmodū plures suntj pticulares: cū simul pñt: sic ex ipis v
nus sunt? ¶ Dico q licet omēs false sunt vna falsa in genere s
non in specie et formaliter

Arguit tercio Nō omēs fallacie reducunt ad
fallaciā ignorācie elenchi. pbat. idē nō reducūt ad seipm. s̄ fallā
ignorācie elenchi est fallā specialis. ergo nō reducūt ad istā. Alia
ior nota. qā idem nō pñet seipm ¶ Dico ignorācia elenchi ca
pitur dupl'r. vt dictū est q̄stione. xvj. Alio modo p omīssione cui
cunq; pticula posite in diffinitione elenchi. et sic est fallā genera
lis. Alio modo capit p omīssione alicui pticule reqsite ad p̄dicti
onem. et sic est fallā specialis. Nō ergo est incōueniēs fallaciam
ignorācie elenchi scdo modo reduci ad fallā ignorācie elēchi p
mo mō. sicut speciale ad generale. sicut idē nō reducūt ad seipm

Arguit q̄rto Perfectū nō reducūt ad imperfe
ctum. s̄ false in dictione et etiā accidentj pfectiores sunt q̄ fal
lacia scdm ignoranciā elenchi. igit. Aliaior pbat. qā illa falsa est
pfectior que min⁹ deficit a s̄ elencho. et illa impfectior que pl⁹
deficit. Cōstat aut. q fallā ignorācie elenchi pl⁹ deficit a elen
cho q̄ fallā accidēt vel alia in dictione. pbat. qā fallā ignorā
cie elenchi directe est p̄tra pticulas speciales positas in diffini
tione elenchi. vt p̄tra has ad idē scdm idē similiter et in eodem
tempore. Sed alie fallacie peccāt p̄tra elenchū in pticulis gene
ralib⁹. mō gravi⁹ peccat q̄ peccat in specie q̄ ille q in genere

Arguit q̄nto Fallā ignorācie elenchi habz fi
zi circa p̄dictionē. s̄ nō oēs false peccant in p̄dictione. igit non
omēs false reducūt ad ignoranciā elenchi. Aliaior. qā alique pec
cant in illacione ¶ Dico q̄ he due rationes pcedūt de ignorā
cia elenchi: vt est fallā specialis. de qua nō intelligit p̄clusio

Arguit sexto Nō est aliqua vna fallā genera
lis ignorācie elenchi ad quā reducatur omēs false. pbat. qā se
cundū alios et alios defect⁹ et scdm aliā ⁊ aliā pticulā positā in
diffinitione elenchi: sumit alia ⁊ alia fallā. s̄ ignorancia elenchi
ad quā reducunt omēs false sic scdm alios et alios defect⁹. ergo
erit alia et alia fallā et non vna. et ita omēs false speciales non
reducunt in hāc sicut in vnā ¶ Dico q̄ licet ignorācia elenchi si
at dīuersis modis. tamen qā in omib⁹ istis intendit vnum aliq̄

Primi Elenchorum

ut defect? et appencia veri elenchi. ideo hec fallax est vna fallax. si
cut potest ostendi in simili de iusticia legali: que est vna vt. qd p
tam intēdit vnu aliqd. Sequitur ergo corollarie. qd sicut equoca-
cio est fallax vna: et tamen habet diuersos modos. sic ignorancia
elenchi de qua nūc loquimur: est vna fallacia. habet tamē tot mo-
dos: quociens contingit peccare contra verum elenchum

Arguit seprimo Illud ad quod aliquaredu-
cuntur p̄tinet illa que reducitur ad ipsū. h̄ fallax ignorancie. ele-
chi nō p̄tinet omēs fallas. igitur. Misitor. qd omē mensurās p̄ti-
net sua mensurata. Misitor. qd idē uō p̄tinet opposita. h̄ trede-
cim false sunt opposite. qd ille que sunt in dictōe: aliunde sumūt
causam sue appencie. h̄ ille extra dictionē ¶ Dico quidē nō p̄ti-
net opposita. p̄e dicta et sub racionib? distinctis. p̄stat autē qd fal-
lacie omēs inquantū p̄tinent in fallax ignorancie elenchi: in vna
racione generali p̄ueniūt. qd deficiūt a vō elēcho. et sic opposita
sub rōe ḡali p̄tinet ab vno. vt differēcie opposite sub p̄fate ḡis

Arguit octauo Supflūū est reducere fallaci-
as ad istā. p̄bat. qd in qualib? fallacia p̄us ostensa est causa de-
fectus. ergo nō optet hic hoc itez ostēdere. peccatū eū est fieri p
plura quod potest fieri p̄ pauciora ¶ Dico qd ante ostensa ē cau-
sa defect? cuiuslibet false scdm se et absolute. h̄ sic ostēdit causa
defectus. vt deficiūt a vero elēcho: cuius sunt obliquitates. nō
ergo est superfluitas

Atz p̄tineat ad hāc scienciā dēfiniāre modum
quo generant in nobis false. Pro intelligēcia questionis hui?

Notandū p̄mo Qd postq̄ Arist. dēfiniāuit
de loc? sophistice et fallacis scdm se et etiā vt deficiūt a vō elen-
cho. et vt etiā habēt reducti ad elenchū. hic iā p̄ter dēfiniāre de
ipsis in cōpacionē quo ad nos: inquantū nos decipimur p̄ eas. et
vt in nobis causant deceptionē. False em̄ sunt qb? impiti facili-
me decipiunt. qd nō possunt distinguere inter idē et diuersū. Sa-
pientes autē qd hoc facile discernere possunt: nō ita decipiuntur si-
cut imperiti. Unde dictū est ante. sapiens est nō mentiri nec de-
cipi. h̄ menciētē et volentē decipere euadere et manifestare

Notandū scdo Qd tam p̄ fallas in dictione q̄
extra dictionē generat deceptio in nobis. eo qd nō possum? discer

nere inter idē et diuersum. hoc tamen aliter fit in fallacijs in dictione: et aliter in fallacijs extra dictionē. In fallacijs em̄ in dictione fit deceptio: et eo q̄ nō potest discerni in sermone ⁊ voce. et diuersum in re. vt in amphibologia et ephocacione causat deceptio. et eo q̄ nō potest discerni multiplex dictionis vel oñionis quod multiplex videt esse idē in sermone. ratione cui⁹ identitatis in sermone alijs credit etiā esse identitatē in re facta. que distinctio vt dicit Arist. in textu: in aliqb⁹ equoc⁹ est facili⁹ ad cognoscendū et pl⁹ idonea q̄ in alijs. In his em̄ equoc⁹ que sunt e quinocia et multiplicia scdm analogiā. et maxime in his que sūt pncipia alior⁹ vt. ens. vnū. idē: nō est facile noscere. q̄ in talibus equoc⁹ nomē est vnū: et factū quodā modo etiā vnū. In analogis em̄ natura cōmunis pncipat scdm pns ⁊ pōteri⁹. et sic videt habere identitatē in illis que ei⁹ naturā pncipāt. In equocis autē alijs p̄p̄t dicit⁹: et in equoc⁹ a casu. q̄ ibi est vnū nomē diuersis impositionib⁹ diuersas res pns: nec est aliqua natura cōmunis. s̄ solū nomē cōmune: facile est noscere distinctionē talē. S; in fallacia cōpositionis: et diuisionis decipimur. eo q̄ credim⁹ oñonez cōpositā nō differre a diuisa. et sic credim⁹ facta p̄ ea esse eadē. qd̄ tamen non est. vt pbatū est circa fallam cōpositionis et diuisionis. Similiter in fallā accēt⁹ decipimur. q̄ putam⁹ voces et nomen graniter et acute platū nō differre. In fallā etiā figure dictionis decipimur. eo q̄ nō possum⁹ distinguere in em̄latione. facide. vel suppositione t̄mior⁹. Difficile em̄ est indocto et imperito cognoscere: que sunt illa que in facione vel suppositione distinguuntur. Sic similiter. si fuerit aliqb⁹ nomē qd̄ facit quid. vel quale quid. vel hoc aliqd. grane est distinctionez intelligere et ponere inter illa ppter identitatē puenfencie. Unde facile aliquis decipit. Pater ergo quomodo decipimur p fallacias in dictione. eo q̄ non possum⁹ distiguere ⁊ discernere idē i sermōe: ⁊ diuersū in re vt facta

Notandū tercio Qz q̄a fallā figure dictionis multū videt puenire cū fallacijs extra dictionē. vt etiā dictū est ante. In palogismis em̄ figure dictionis cōmittunt etiā fallē extra dictionē vt accident⁹ ⁊ p̄nt⁹. Propter quod Ieno et alij antiqui posuerūt fallaciā figure dictionis inter fallacias extra dictionē. Ne ergo alijs credat hoc esse ver⁹. Ideo p̄ns pbat dñe huc rationib⁹. q̄ nec fallā fit in dictione. p̄ma. Illa fallā in dictōne dicit⁹: quā magis p̄ngit deceptio cū alijs disputādo q̄ p se

¶ ij

Primi Elenchorum

ipm pñderādo. h̄ fallā figure dictionis est hui⁹ modi. igl̄. Scđa
 racio. Illa fallā est in dictione que causat ex similitudine dictio-
 nis cū dictōe. h̄ sic ē de fallā figure dictōis. vt ostēdū ē aū. q. 2c.

Notandū q̄rto Qz sicut decipimur per fallas
 in dictione vt declaratū est. ita p^{le} est decipi nos p fallas extra
 dictionē. Ideo qā nos nō possum⁹ distinguere idē pñm scđm rez
 et pñm scđm rem diuersum. Aliquādo em̄ puenit aliqđ alicui v-
 no modo: quod nō puenit ei alio modo. et sic posth̄ nō possum⁹
 hac distinguere sit qđ decipimur. vt hoc pñcatū spēs: puenit ho-
 mini aliquo modo. vt quādo est vlt̄. h̄ nō puenit ei vt pñclare.
 et sic tunc decipimur p fallam accidētē. vt hic. hō ē spēs. sp̄s ē hō
 ergo sp̄s ē spēs. Diuersimode tamen causat in nobis deceptio p
 fallas extra dictionē. In fallā em̄ accidētē decipimur. eo qđ non
 possum⁹ bene iudicare idē et diuersum. vñm et multa. nec recte
 scim⁹ aliqđ atēbuendū esse alteri vno modo et non alio modo.
 Unde et hec fallā accidētē tantā habz latenciā: qđ etiā scientes
 et artifices exp̄ti: ab inscis decipiunt et redarguūt p eā. vt di-
 cit pñus. Quod dictū pñi exponens Egid⁹ dicit. Q. sapiens in
 quantū sapiens nunqđ redarguit. h̄ qā scientis et sapientis est p
 fiderare causas vlt̄. vt dicit pñmo methaphisice. Potest autē hoc
 fieri. qđ aliqđ pñderās causas vlt̄: deficiat circa pñcularia: et
 ita decipiat. et hoc sit p fallam accidentis. Vel qā nō est inconue-
 niens aliqđ esse sapientē in vno et non in alio. Potest ergo
 aliqđ existens sapiens in vno: decipi in quo non est sapiens et exp̄-
 tus. In fallā autē pñtis decipimur. qā opinamur psequens non
 posse esse sine antecedente. sicut opinamur et credimus: añs non
 posse esse sine pñte. Sed in fallā a scđm qđ ad simplr decipimur
 qā nescim⁹ distinguere inter pñctionē verā et appēte. que p-
 dictio appens videt esse pene pñctio licet nō sit. Et eadez racio-
 ne decipimur in fallā ignorācie elenchi. Sed in alijs sequentib⁹
 sc̄pt̄ in fallā scđm nō causam vt causam: pñctionis pñcipij. Et
 in fallā scđm plures interrogaciones vt vnā: decipimur. qā non
 recte seruam⁹ pñciones positas in diffinitione veri elenchi. Cre-
 dimus em̄ qđ modi hāz fallāz essent veri sylli. et credim⁹ diffini-
 tionem veri elenchi pñnire palogismis hāz fallāz: qđ tñ nō est

Conclusio responsalis Ad hāc sciētiāz recte
 pñnet ostendere modū quo false et deceptiones causant in no-
 bis. pbat. qđ fallā non em̄atur nisi cognitū. decipi autē malū est. ex

quo est iudicio et p̄p̄tas imperiti et ignorantis. Ignorare aut̄ et nescire est malū. s̄ p̄ fallas decipimur v̄: p̄batū est impi⁹. ergo necesse est trādere modū quo p̄ fallas decipimur. v̄: p̄st̄ hoc scire rimus: p̄st̄m⁹ hoc fingere et enitare. Enare p̄clusio vera

Arguit p̄mo Nō est necessariū specialiter hic ostendere modū quo decipimur p̄ fallas. igitur. p̄batur añs. peccatū est fieri p̄ plura quod potest fieri p̄ pauciora. s̄ p̄ns ostensū sūt modi quomodo quelibet fallacia habet causam apparencie sue et modum decipiendi. ergo non fuit necesse hoc repperere

Arguit scdo Nugacionē cōmittere est supfluum et p̄ter rationē. s̄ hic p̄st̄m̄are de modis q̄b⁹ false habent fieri in nobis est nugacio. igitur. m̄ior. q̄a supflua et nugatoria sunt dimittenda: et solū necessaria dēst̄m̄anda. m̄ior. q̄nta illi modi quib⁹ decipimur antea sunt dicti ¶ Dico q̄b̄c argumēta v̄x p̄cludit. q̄ modi q̄b⁹ decipimur antea sunt dicti diuisim et distincte circa vnāquāq̄ fallam. s̄ hic dicuntur simul quasi p̄ modum recollectionis et recapitulacionis

Arguit tercio Nō est p̄le nos decipi p̄ fallas igit. p̄bat. q̄a intellect⁹ semper est veror. tercio de anima. ergo nō potest decipi p̄ fallas ¶ Dico q̄ intellect⁹ semper est veror. v̄x ē in p̄ma opacione. In tali cū solū intelligit ens. nō ens cū nō intelligit. tercio de anima. In scda tamen et tertia opacione potest esse falsorum: componendo illa que coponi non debent: et accipiendo in discursu illud pro causa quod non est causa

Arguit q̄rto Nō est p̄le intellectū nostrū decipi his tredecim fallacijs. igit. p̄bat añs auctoritate Arist. i mo hui⁹. vbi dicit. sapiens non est mentiri. s̄ menciēres ostendere. v̄: bi dicit Egidi⁹. Sapiens fallere non vult: nec potest falli. si ergo nō potest falli: nō p̄tingit deceptionē fieri in nobis ¶ Dico q̄ si cer sapiens et doct⁹ nō potest falli et decipi. tamē imperit⁹ et in doctus potest falli et decipi. Quia aut̄ sequētes questionēs non sunt tante vtilitatis nec necessitatis: non oportuit tam longe in eis immorari. v̄: factum est in precedentibus

Utrum syllogismi sophisticī peccantis in materia sint eadem principia cum syllogismis sophisticis peccantibus in forma. Pro intelligēcia questionis note

Primi Elenchorum

Notandū pmo Qz scdm phm intextu duplex

est sylus sophisticus. scz peccās in materia. et peccās in forma. Peccās in forma: est q videt sylus et nō est. et ppe debet vocari palogismus. siue sit peccās in forma tantū. siue in materia et forma simul. Alius est peccās in materia tantū. et est q est sylus: nō tamen est pueniēs rei. Et de hoc phs dicit tria. Primo. q sylus sophisticus peccās in materia accipit falsa. Secdo. q penim potest accipi expiencia de ignorācia respondētis. Tercio. q talis sylus puenit cū syllo tentatino. Sylus em tētarin⁹ pcedit ex his que vident respōdenti. si ergo respōdens sit ignorās et pcedit falsū poterit ibi syllari falsū. ita q idē erit sylus peccās in materia. et tentatī⁹. Inquantū qd accipit falsa: dicit peccās in materia. Inquantū aut pcedit ex his que videtur respondentī: dicit tentatī⁹. Et qb⁹ vltēri⁹ seqtur Differēcia inter sylm peccantem in materia: et peccantē in forma. Quia scdm sylm peccantem in materia: potest sumi expimentū de respōdente. Per syllogismū aut peccantē in forma: et si syllogisēt pōictio: nō tamē facit manifestum si respondens ignorat. quia tam sciētes q igno- rantes per ipsos decipiuntur

Notandū scdo Qz materia syllemi est duplex.

Quedā est materia sylli simplr et quodā mō ppe: ex qua syls materialiter pstituit. Dicit em pmo phisicoz. q materia est ex quo a ligo fit. Duplex aut est talis materia sylli. Quedā ppinqua. vt p positiones. Et quedā remota. vt tres tmini syllistici. Dicit em pmo ppp. Qis sylus pstat ex trib⁹ tmls et duab⁹ pponib⁹ inferētib⁹. Alia aut est materia sylli non simplr: s poci⁹ ppetas quedam psequēs materiā pmo modo dictā. hoc est pmissas. vt est p babilitas in dyalecticis. et necessitas in demonstratinis. pbabilitas em et necessitas sunt pditiones et ppetates pmissarū. Ne em pmissae dicantur necessarie: que non possunt aliter se habere. Ne aut pmissae dicant pbabiles: que oib⁹ aut pluribus. aut maxime sapientib⁹ videntur esse vere. Dic aut est ad ppositum de materia scdo modo dicta. In syllo em sophistico: pmissae vident esse pbabiles aut necessarie. et tamē sunt falsae. vt hic. q ego nō poidisti habes. cornua nō poidisti. igit cornua habes. Maior est falsa. qa decē oculos nunq poidisti: et tamen eos nō habes. Et pformiter dicat. q forma sylli est duplex. materia em et forma dicantur relatiue: et opponunt relatiue. ergo. quot modis dicit

vinum: tot modis et reliquū. Aliqua ergo est forma sylli simplr. vt est modus et figura. Requirit enim ad sylm vt dicitur pmo ppx: qd debz esse in modo et figura. saltē ad sylm de medio cōmuni. Syllus enim expositior est bene in figura. h̄ nō in modo. ex puris enim singularibz nō fit syllus in modo. vt declarat pmo priorum. Alia autē est forma sylli prima et p̄pinqua. Et in demonstratiuis: forma syllogismi demonstratiui est habendo mediū ad p̄conē. sicut causē ad effectū. In syllo enim demonstratiuo fit p̄cessus p̄ causā ad effectum. ex quo scire est p̄ causā. pmo phisicorū. et pmo posteriorū. Sic in dyalecticis requiritur habitudo localis in qua fundat argumētatio dyalectica. vt ostenditur secundo thopicis

Notandū tercio Quidē syllo peccante in materia

est diuersitas inter logicos. Quidā enim dicūt qd talis non est syllus simplr. h̄ ad aliquē tantū. nec est semp syllus ad aliquē. h̄ tūc quādo respōdens nō cognoscit defectū ei⁹. Et hoc videt̄ dicere phus pmo elenchorū. vbi dicit. Quidē sophistic⁹ elench⁹ nō est simplr elench⁹ h̄ ad aliquē. Sed p̄tra hāc opinionē Egidius dicit qd p̄cedit ex falso intellectu phi. Nō enim intelligit dictū suū. de syllo peccāre in materia. h̄ de syllo peccante in forma. Unde ad esse sylli simplr: sufficit accipere p̄pōnes affirmatiuas vel negatiuas. que sunt p̄ncipia materialia sylli simplr. Quia autē syllus peccans in materia accipit p̄pōnes affirmatiuas vel negatiuas. licet non p̄pōnes pbabiles aut necessarias peccat ergo p̄tra naturā sylli et dyalecticū vel p̄batiui. nō autē sylli simplr. Et ita syllus peccans in materia est bon⁹ syllus illati⁹. licet nō p̄bati⁹ et dyalecticus. Si obsecias. Syllus peccās in materia: ē syllus sophistic⁹. h̄ syllus sophistic⁹ non est syllus. sicut mortu⁹ hō nō ē hō ergo syllus peccās in materia nō est syllus. Respōdet qd falsum. mortuū sophisticū et hui⁹ modi que p̄uacionē importāt: si addatur illis quibz opponūtur: nō potest ex eis inferri dictū simplr. si vō addant̄ his qbz nō opponūt: potest bene inferri dictū simplr. Unde et si nō sequitur. hō mortu⁹. ergo hō. tamē bene sequitur. corpus mortuū. ergo corp⁹. Eū itaqz sophisticū. vt dicit de syllo peccante in materia: opponit̄ pbabilitati vel p̄uenientiē rei. et non ipsi syllo. ideo nō est incōueniēs. qd syllus sic sophistic⁹ sit syllus. Sequitur corollarie. qd syllus peccās in forma magis est sophistic⁹. q̄ peccās in materia. patet. Quia peccās in forma deficit a forma syllogismi. In materia peccans deficit a materia et p̄ba-

Primi Elenchorum

bkitate. modo. illud qđ deficit a forma : pl⁹ deficit qđ illud qđ a materia. sicut cū. ois res magis est : que est p formā : qđ que ē per materiā. sic etiā illud quod deficit scđm formā : magis deficit qđ quod deficit scđm mate. iā. Patet ergo. qđ syllogismus peccans in forma plus est palogismus. et syllogismus sophisticus : qđ syllogismus peccans in materia. Sequitur corollarie. Si syllogismus peccans in materia aliquando dicitur cōmuni nomine syllogismus sophisticus. hoc nō est id eo. qđ plus sit sophisticus qđ ille qđ peccat in forma. Sed ideo sic nominatur. qđ a nomen speciale non habet

Notandū qđto Quod syllogismi peccantes in materia sunt duplices. Quidā em̄ sunt falligraphi : qui opponit ē syllo demonstrativo. Et illi vocantur palogismi discipline. quia sunt ptra scienciam. Procedūt em̄ ex pncipijs aliorū sciencie false intellectis. Sicut ptingit in isto pncipio. omēs linee ducte ab eodē puncto in eundē punctū sunt equales. qđ intelligit de lineis rectis et nō circularib⁹. Similiter cū sic argueret. em̄ totū est maius sua pte. s̄ aīa tua est ps tui. ergo tu es maior qđ tua aīa. et sic anima esset quāta et materialis. quod est ptra Arist. tercio de anima. Maior em̄ intelligit de pte quātitativa. et hic assumit p qualibet pte. Alij sunt palogismi pcedentes. et pncipijs cōmunitibus in sciencia speciali. Sicut arguebat Arist. de quadratura circuli. Et tales palogismi vocantur sophisticī et sophistici quia nō faciunt quod vident facere. Vidēt em̄ demonstrare psonē in sciencia speciali : quā tamen non demonstrāt. De parallogismis itaqz falligraphis nō p̄tinet determinare ad artē sophisticā. tales enim pcedūt ex p̄p̄is. aut ex opposit⁹ p̄p̄is. Dialectica aut et sophistica sunt sciencie cōmunes. Etiā ea que non possunt sciri sine cognitione omnium scienciarū : nō sunt de p̄sideratione huius sciencie. s̄ syllogismi falligraphi nō possunt sciri sine cognitione omnium scienciarū quodāmodo. sciencie aut sunt infinite. in quaz quolibz reperiuntur syllogismi falligraphi. Tamen ad artē sophisticā p̄tinet p̄fuerare de syllo litigioso. quia talis procedit ex cōmunitibus. modo dialectica et sophistica sunt sciencie cōmunes

Conclusio responsalis Eadē sunt pncipia syllogismorum peccantium in materia. et eorū qđ peccāt in forma. pbat p̄tō sic. Eadē p̄p̄o que est p̄tō syllogismi peccāt in forma : potest esse pmissa in syllo peccante in materia. Ut si dicat canis currit. sy d⁹ celeste est canis. ergo syons celeste currit. Iste palogismus peccat

in forma. et innititur loco sophistico: q est equocacio. In maiori em capitur canis restricte p alia latrabili, ratione predicati qd restringit subiectu. S; in minori caput canis p ob? scatur: et quo non restringit. Si ergo accipiat p?lo illi? sylli- z fiat pmissa alteri? sic arguendo. celeste sy d? currit. quod currit habz pedes. ergo sy d? celeste habet pedes. Iste peccat in materia qa maior est falsa et innitit pmo peccati in forma. Cu ergo p m? sylis peccas in forma innitit equocactom. ergo z scdus q peccat in materia. Concludit. q loci sophistici no solu sunt pncipia sylloz peccantium in forma s; etia in materia. quare p?lo vera. Dicit tamē Ego ius q hoc sit aliter z aliter. Quia illoz qui peccat in forma sunt pncipia z elemēta directe z immediate. Peccantiū autē in materia ex psequēti z immediate eoz sunt pncipia. Sequitur corollarie pmo. Quomēs palogismi peccātes in forma reducūt ad. xiiij. fallas. patet. qa tales peccāt ptra elenchū. modo. oīs palogism? peccās ptra elenchū reducūt ad aliq de istis fallacijs. que omēs reducuntur ad ignoranciā elenchi. Seqt corollarie scdo. q oēs palogismi peccātes in materia reducūt ad tredecim fallacias. qa palogismi peccātes in materia reducūt ad eadē pncipia sicut peccantes in forma. s; illi q peccāt in forma reducūt ad aliquaz ex illis tredecim. igit etiam illi qui peccāt in materia

Arguit pmo Nō sunt eadē pncipia sylloz sophisticor peccantiū in materia z forma. pbat. Diversor diversa sunt pncipia. s; palogismi peccātes in materia z forma sunt diversi. igitur. Maior est Aristotelis pmo de anima. Minor est nota ex Aristotele in textu ¶ Dico q diversor diversa sunt pncipia ppa. tamen diversor possunt esse eadem pncipia generalia. z sic etiam est hic. qa idē loc? sophisticus est palenchi peccat in forma et etiam in materia. sed non eodē modo. vt dictum est

Arguit scdo Boni sylli et mali nō sunt eadē pncipia. s; palogism? peccās in materia est bon? sylus. qa est in modo z figura. palogism? aut peccans in forma non est bonus syllogismus. igitur ¶ Dico q p?siderando syllogismum peccantem in materia: vt syllogismus est tunc eius pncipia sunt modus et figura. sed considerando ipsum vt est peccans in materia tunc eius pncipia sunt cause apparencie et causa defectus syllogismi peccantis in forma. per quem aliqua suarum premissarum est probabilis apparenter

Primi Elenchorum

Arguitur tercio Sylli peccantes in materia non reducuntur in tredecim fallas: sicut illi q peccant in forma ergo non sunt eadē pncipia ipsoꝝ. **Hic pbat.** Omnis fallacia habet causam apparencie ⁊ defectus, sꝫ syllogismi peccātes in materia non habent causam apparencie ⁊ defect⁹, igit. **Minor patet ex dictis.** **Minor.** quia talis assumit falsum. modo. falsus, nō est quid apparens sed realiter sic se habēs. **¶** Dico q syllogismi peccantes in materia non habent causam apparencie ⁊ defect⁹ ex se, tamen presupponunt causam apparencie ⁊ defectus ex syllogismis peccantibus in forma in quibus fundātur

Arguit vltimo Paralogismi peccātes in materia non reducuntur ad syllogismos sophisticos. probatur. quia si sic: tunc reducerentur ad eandem artem. sed hoc nō, igit. **Minor.** quia reducerentur ad scienciam huius libri. **Minor est Arist.** in textu. q in diuersis sciencijs sunt diuersi paralogismi peccātes in materia. **¶** Dico q paralogismi peccantes in materia quantum ad materias speciales et sciencias speciales in quib⁹ sunt non pertinent ad eandem scienciam. sed in ordine ad principia a quibus sumunt probabilitatem. et sunt apparētes. sic pertinet ad eandem scienciam et artem

Utrꝫ oꝛos litigiose bñ distinguāt. q aliq sunt ad nomē disputabiles ⁊ aliq ad intellectū. p intelligētiā q̃stiois. **Notandū pmo** Q p q̃ Arist. ostendit q distinctio paralogismoꝝ sumenda est scdm locos sophisticos. et nō secundum terminos ⁊ ppōnes ex qb⁹ sunt paralogismi. Nam psequēter ostendit. q ista distinctio non est sumēda p respectū ad nos siue vtentes. sꝫ p hoc q aliqui sylli sūt ad nomē ⁊ aliqui ad intellectū. Unde ista oꝛo dicitur fieri ad nomē ⁊ nō ad intellectū. quando opponens ⁊ respondens vtitur nomine vel oratione p diuersis significatis. sic q ipsi non referunt eorum intenciones ad eandem rem. licet bene ad idē nomen. Sed oratio tunc dicitur fieri ad intellectū. quando respondens ⁊ opponens vtuntur nomine p eodē facto. sic q ambo recipiūt aliquod nomē vel aliquā orationem secundum eundem intellectum. vt id quod vnus intelligit per nomen. hoc eciam alter

Notandū scdo Q Arist. in textu pbat q̃tuor rationib⁹. Q ista diuisio est insufficiens. Prima Dis bona di

nisi debet dari p opposita sic q membra diuisionis nō coincidāt
 h̄ ista nō est hui' modi. igit. maior. qā cū bona diuisiō sit p diffe-
 rencias oppositas que coincidere non possunt. minor patet. qā
 eadē oīō potest disputari ap nomen et etiā ad intellectū. Pro-
 bat hoc Arist. pmo in fallacijs in dictione. in qb' posito q aliqd
 nomen plura p̄cet. tamen opponēs et respondēs possunt vti tali
 nomine vel oīōne p eodē p̄cto. et tūc est disputacō ad intellectū
 Similiter possunt vti tali nomine vel oīōne p diuersis p̄ctis. tūc
 est disputatio ad nomen. Scdo hoc pbat in fallacijs extra dic-
 tionē. ibi em̄ potest disputari ad nomen et etiā ad intellectum.
 qā hoc non est ratione oīōnis vel nomis: p dispute' ad nomen
 vel ad intellectū h̄ ratione respondēt. q potest se habere aliqn-
 do vniformiter ad opponentē: ferendo suā intencionē ad idē cum
 eo. Aliqnādo h̄o diffōrter: nō ferēdo suā intencionē ad idē. Se-
 cunda ratio. Si illa diuisiō esset sufficiens: hoc esset p hoc. q o-
 rationes simplices in quib' sunt false extra dictionē: disputarē-
 tur ad intellectū. Et oīōnes multiplices que sūt in fallacijs in
 dictione ad nomen. S; hoc nō. qā omēs palogismi extra dictio-
 nem possunt disputari non ad intellectū. ergo ad nomē possunt
 disputari. tenet p̄ia ex insufficienti diuisione. Et etiā disputari ad
 nomen non est disputari ad intellectū. Vel optet dicere. q non
 omēs oīōnes sunt disputabiles ad nomen vel ad intellectū. sed
 erūt aliqne oīōnes: que nec erūt ad nomen nec ad intellectū.
 Itē. nō omēs palogismi in dictione sūt ad nomē. Ad em̄ semp
 in ipsa nomen vel oracio sumitur pro diuersis significatis. vt pa-
 tet in fallacijs figure dictionis

Notandūtercio Tercia ratio est ista. Distin-
 ctio oīōnum: p hoc q quedā est ad nomē: et quedā ad intellectū
 solū sum. Et quantū ad dictionē. et maximē quādo referūt inten-
 ciones suas ad diuersa p̄cta. que dictioni solū cōplet et pstituit
 fallaciā ignorācie elenchi. h̄ incōueniens est distinguere omnes
 palogismos solū secundū rationē elenchi: et nō secundū rationē sylli-
 bi. Aliqui em̄ palogismi peccāt p̄tra syllabū et ei' rationē. Aliq p̄tra
 dictionē. Et aliq p̄tra vtrūq. vt dictū est p̄us. Concludit er-
 go q hec diuisiō est insufficientis. Quarta ratio. Si ista diuisiō es-
 set sufficiens: maximē ideo. q oīōnes doctrinales essent dispu-
 tabiles ad intellectū. et sophistice ad nomen. sed hoc est falsum.
 Possunt em̄ oīōnes doctrinales etiā disputari ad nomen. quia

Primi Elenchorum

p^ole est. q^{uod} respondēs et opponēs credat istū t^{er}minū trian^gl^u nō idem s^{ed} habere diuersa s^{ed}ata. Potest ergo in sciencijs doct^{ri}nalib^{us} disputatio fieri ad nomē. Similiter in sophisticis potest fieri disputatio ad intellectū. Si enī aliq^{uid} nomē plura s^{ed}at; et oppoⁿⁱens et respondens nō credat hoc plura s^{ed}are, et referāt s^{ed}os in intellectus ad idem, ibi esset disputatio ad intellectum. Relinq^{uit} ergo q^{uod} ista diuisio quam aliqui ponunt est insufficiens

Notandū q^{uarto} Aliq^{ui}s posset obijcere p^{er}trabāc^{ionem} racionē quartā, et dicere. Q^{uia} oīo sophistica sēp disputat ad nomen, nisi defect^{us} ventat ex p^{ar}te opponēt^{is}. Opponēs enī sēp debet distinguere in p^{ri}ncipio oīonē quā interrogat, quo facto: sēmp^{er} sophistice oīones disputabi^lit^{er} ad nomen; et nō ad intellectū. Hanc racionē Arist^{oteles} in textu impbat et dicit. Q^{uia} hec instācia nō p^{er}claudit, q^{uia} ex ea non solū argumentū factū. Quia si opponens distinguendo p^{ri}us interrogauerit, adhuc potest respondēs negare p^{er} vtrūq^{ue} sensu, s^{ed} opponēs potest p^{ro}bare p^{er} vno, et p^{er} oīs ibi erit disputatio ad intellectū. Ecclā ista respōsio assumit fallū. Non enī op^{or}et opponētē sophisticā p^{ri}us distinguere multiplicitatē oīonis: q^{uod} interrogare. P^{ri}mo. Quia aliqnādo hoc potest p^{ro}tingere, q^{uod} opponēs quādoq^{ue} interrogat multiplicitatē: et non potest tam distinguere, q^{uia} eā ignorat, modo, null^u in disputacione obligatur ad imp^{er}le. Scdo, q^{uia} si p^{ri}us distingueret, tunc doceret respondētē: ex quo manifestaret ei multiplicitatē oīonis interrogate, s^{ed} hoc est inēdōnēiēs. Sophista enī nō debet docere sūū respondētē. Tercio, multe sūt oīones que nō sūt multiplices, s^{ed} solū multiplex est distinguendū, dato ecclā q^{uod} tales oīones possent multipliciter intelligi, p^{ro}p^{ter} diuersas habitudīes: que se tenent ex p^{ar}te rei nō tamē op^{or}et eas distinguere. Quarto. Nō op^{or}et opponētē distinguere in demonstratiuis: ad hoc q^{uod} respondens p^{re}cedat vel neget, ergo a fortiori nec in sophisticis. Aīis p^{ar}ter, q^{uia} hoc modo distinguere vt respondēs p^{re}cedat aut neget: est ap^{er}tus tentatini: cui^{us} est sumere exp^{er}iēciā de respondētē et eius sciencia, et ecclā dyalectici: qui considerat de cōmunib^{us}, aliter enī q^{uod} sophista, q^{uia} dyalectic^{us} p^{ro}siderat de oīb^{us} et cōmunib^{us} scd^{um} rē Sophist^{as} autē apparenter. Pro quo finali dicto Aduerte, q^{uod} secundū Arist^{otelem}, quarto methaphi, Dyalectic^{us}, methaphisic^{us} et sophista: circa idē versant^{ur}, q^{uod}libet enī eor^{um} p^{ro}siderat de toto m^{un}de, s^{ed} alit^{er} et aliter, q^{uia} methaphisic^{us} p^{ro}siderat de oīib^{us} scd^{um} v^{er}itatē, s^{ed} dy-

lectic⁹ scdm pbabilitatē. sophista vō scdm appencā. Cū itaq; dicitur dyalectic⁹ p̄siderare de omib⁹ scdm rem: nō debz intelligi q; dyalectic⁹ sit artifer realis: sicut methaphisic⁹. s; q; pbabilitas simplr sumitur ex ipā re. quatū em ē ex pte rei: vā pbabilia sūt alia. possunt tamen esse falsa pbabilia: vtz quo ad nos. vt dicitur pmo rethoricoz. que sunt scdm rem simplr sunt pbabilia et meliora. sophista ergo potest esse obutari⁹ de omib⁹ scdm qd videtur respondentī sed dyalecticus simpliciter. quia est ex pbabilibus simpliciter. Et isto modo dicitur esse de oib⁹ scdm rem

Conclusio responsalis **Diuisio orationum.** q

alique sunt disputabiles q̄ nomē et alie ad intellectū ē sufficiēter assignata. Patz vitas p̄lonis ex rationib⁹ Aut iā adductis

Arguit pmo **Ista diuisio est sufficiēs et bona**

igit. pbat. illa diuisio ē bene posita que dat p opposita. sed ista ē hui⁹ modi. igit. ista ior ē vna p̄dictio bone diuisionis. r̄s. inor pbat. q; oīo que disputat ad nomē et illa que disputat ad intellectū includit modos p̄dictorie oppositos. igit sunt membra opposita. Nā patz. q; oīo disputabilis ad nomen ē vbi opponens et respondens nō referūt ad idē. s; oīo disputabil⁹ ad intellectū vbi respōdens et opponens referunt ad idē. modo referri ad idē et nō referri ad idē: sunt modi p̄dictorie oppositi ¶ Dico q; ista diuisio dat p opposita quo ad voces s; nō quo ad rez. Est em ad nomen et esse ad intellectū secundum ap̄tendēz possunt inesse vni. et reperuntur in vna oratione. sed opposita formaliter non possunt inesse vni. quia mutuo se expellunt

Arguit scdo **Si ista diuisio nō esset bona. ma**

xime ideo. q; ei⁹ membra coincidunt ita. q; eadez oīo potest esse ad nomen et ad intellectū. s; hoc nō impedit. q; eadez falsa potest esse in dictione et extra dictiōm. vt p̄us ostensū ē. et tamen diuisio qua diuidit falsa in fallam in dictione et extra dictiōm p̄pter hoc non destruit. igit nec hic impedit ¶ Dico q; nō est simile. q; licet idē palogism⁹ materialiter potest esse in dictiōe et extra dictiōē nō tamē formaliter. s; eadez oīo formaliter et material⁹ potest esse ad nomen et ad intellectū. q; hoc nō est ex pte orationis s; ex pte vtent⁹ q; disputatur ad nomen vel ad intellectū

Arguit tercio **His diuisio imediata ē bñ posi**

ta s; lita ē im. diata. igit. maior ē boecij i libro diuisionū. mōr p̄z

Primi Elenchorum

ga dat pōno mēbra et Dico q̄ols diuīsiō īmediata bona et suffi-
ciēs ē vī assignata. h̄ ista diuīsiō nō ē bō nec sufficiēs. vt dclātū ē

Arguit q̄rto Diuīsiō substācie ī p̄mā et se-
cundā ē īsufficiēs et tamē nō dat p̄ opposita. q̄a sc̄a substan-
cia p̄icat de p̄mā. igitur ad bonā diuīsiōnē nō erigit q̄ debet
dari p̄ opposita. et sic nō seq̄t q̄ diuīsiō oīōnis sit īsufficiēs. ex eo
q̄ mēbra ei⁹ cōincideūt. ¶ Dico similiter sicut ad sc̄dā raci-
nem. q̄ eadē substācia fōialiter nō potest esse p̄mā et sc̄da. sicut ea-
dem oīō fōialiter potest esse ad nōmen et ad intellectum

Etz syllus tentatiuus sit litigiosus et sophi-
sticus. Pro intelligēcia hui⁹ questionis mōre

Notandū p̄mo Q̄ postq̄ **Aristo.** ostendit q̄
omēs sylli. sophistici tam peccantes in materia q̄ in forma sunt
in tredecim locis sophisticis. et qualiter distinguūt itēz illos locos
et nō sc̄dm̄ f̄mos et p̄pōnes ex q̄b⁹ sunt. nec per hoc q̄ sunt ad nō-
men vel ad intellectū. hic p̄sequēter dēfīniat de syllō tentatīuo
ostendendo q̄ aliquo modo sit ī p̄dictis locis. Et p̄mo ostendit q̄
sylls tētarīus ē litigiosus et sophistic⁹. Desbe oīdīt q̄ p̄tinet ad
dyalecticū. Et p̄tīo oīdīt q̄ p̄fūdāt illos sophisticos et q̄ ē litigios⁹

Notandū sc̄do Q̄ licet syllus tentatiuus ali-
quando potest fieri ex necessarijs et quādoq̄ ex impossibilibus.
secundū quod illa vident̄ respōdenti. tamen hic accipit̄ syllus tē-
tatiuus p̄p̄e p̄ illo q̄ sit ex cōmūib⁹ p̄habilib⁹ applicat⁹ ad aliq̄
p̄ctōnē specīalē ī aliqua arte. Et potest sic diffīniri. Syllus ten-
tatiuus est q̄ p̄cedit ex his que vident̄ respōdētī et ex his que
necesse est eū scire qui se simulat habere sciēciaz. i. ex cōmūib⁹
cognitis. q̄b⁹ cognitis: nō optet scire a tē ī specīali. h̄ q̄b⁹ ignora-
tis: necesse est ignorare illā artē ī specīali. Syllus aut̄ litigio-
sus vel sophistic⁹: est oīs syllus apparēs et nō exīstēs. q̄ vt ordīa-
tur ad victoriā: dicit̄ litigiosus. et p̄nt ordinat⁹ ad apparentem
sapīēciā: dicit̄ sophistic⁹. a sophos grece: q̄si sapīēcia latine

Notandū terciō Q̄ sc̄dm̄ **Arist.** in textu. sylls
tentatiuus est litigiosus et sophistic⁹. Et p̄bat sic. Quicūq̄ sylli
vident̄ esse sc̄dm̄ artē: et tamen non sunt sc̄dm̄ p̄ncipia p̄p̄a sciē-
tiarum sunt litigiosi. eo q̄ sunt apparētes et nō exīstētes. h̄ sylls
tentatīus videtur esse hui⁹ modi. q̄a applicat̄ circa p̄p̄as p̄ctōnes

alicui⁹ sciencie. et tamen non est ex pncipijs p^{ri}is illi⁹ sciencie. s^{ed} ex cōmūib⁹. ergo est litigiosus. Et ex hoc infert p^{ri}us q^{uod} syl^{lus} falsi graphi: qui dicunt⁹ falsas descripciones: non sunt litigiosi. q^{uia} p^{re}cedit ex pncipijs p^{ri}is alicui⁹ art^{is}. licet deficiāt in materia. Et est ratio p^{ro}pocra^{ti}. q^{ui} voluit quadrare circuli. q^{uā} faciēbat p^{ri}ne as describendo quadratū infra circuli. et p^{ro}bando. q^{uod} quattuor p^{ar}tes circuli et quattuor quartⁱ quadrati essent equales. q^{uia} omēs linee ducte ab eodē puncto in eundē punctum sunt equales. Ratio ista nō est litigiosa. q^{uia} p^{re}cedit ex pncipijs p^{ri}is. Ratio autē Brissoni de quadratura circuli est litigiosa. q^{uia} p^{re}cedit ex cōmūib⁹ sic arguendo. Abicūq^{ue} est dare mai⁹ et min⁹ ibi est dare equale. s^{ed} sic est de quadrato et circulo. igit^{ur} circuli est equalis q^{uā} drato. Secūda ratio. q^{ui} sicut in certamē corā iudice iniuria que habet apparenciā rei: et que simpl^{iter} est iniusta: est litigiosa. Ita in disputacione argumētacio male p^{re}cedēs: que videt^{ur} bene p^{re}cedere: est litigiosa. S^{ed} syl^{lus} tentati⁹ videt^{ur} p^{re}cedere ex pncipijs sciencie et tamen nō p^{re}cedit. ergo syl^{lus} tentati⁹ est litigiosus.

Notādi q^{uod} p^{ri}us in textu ostēdit. q^{uod} syllogismus tentati⁹ p^{er}tinet ad dyalecticū. Et hoc p^{ro}bat duab⁹ racionib⁹. Prima. Sicut se hab^{et} syl^{lus} falsi graphⁱ geometric⁹ ad geometricū. sic syl^{lus} tentati⁹ ad dyalecticū. s^{ed} syl^{lus} falsi graphⁱ p^{er}tinet ad geometricū. ergo etiā syl^{lus} tentati⁹ p^{er}tinet ad dyalecticū. Maior ex p^{ro}ueniēti similitudine: q^{uia} sicut syl^{lus} falsi graphⁱ in geometria p^{re}cedit ex pncipijs p^{ri}is male intellectu. sic syl^{lus} tentati⁹ ex pncipijs cōmūib⁹ male applicat^{ur}. Et ex hoc p^{ro}ter app^{ar}et differēcia int^{er} syl^{lum} falsi graphū et tētatū. Primo. Quia syl^{lus} falsi graphⁱ p^{re}cedit ex pncipijs p^{ri}is male intellectu. vt est ratio p^{ro}pocra^{ti} de quadratura circuli. S^{ed} syl^{lus} tentati⁹ p^{re}cedit ex pncipijs cōmūib⁹. sicut est ratio Brissoni. Secūdo differūt. Quia syl^{lus} falsi graphⁱ nō potest transferri ad diuersas sciencias. q^{uia} p^{re}cedit ex opposit^{is} p^{ri}is pncipijs alicui⁹ sciencie. s^{ed} syl^{lus} tentati⁹ potest. q^{uia} p^{re}cedit ex cōmūib⁹: que possunt applicari ad diuersas sciencias. Et ex hoc p^{ro}sequenter potest haberi. q^{uod} syl^{lus} tentati⁹ nō eodē modo cōp^onitur demonstrati⁹: sicut falsi graphⁱ. q^{uia} tentati⁹ ei apponit^{ur}: inquantū p^{re}cedit ex cōmūib⁹. S^{ed} falsi graphⁱ: eo q^{uod} p^{re}cedit ex falsis: quāvis fiat ex p^{ri}is. modo. syl^{lus} demonstrati⁹ est ex p^{ri}m^{is} illis p^{ri}is et ver^{is}. Secūda ratio pncipalis est. Sicut se habet tentati⁹

Primi Elenchorum

ad dyalecticam. sic syllogismus tentativus ad dyalecticum. & tentativa est quedam pars dyalectice. ergo syllogismus tentativus aliquo modo reducitur ad dyalecticum. Minor probatur Aristotele in textu. quia dyalectica non est alicuius generis vel subiecti determinati. quod sic patet. quia non omnia possunt esse unius generis. & dyalectica considerat de omnibus. ergo non est circa aliquod genus determinatum. Ideo dyalectica est interrogativa. Sed nulla ars demonstrativa est interrogativa. quia non potest probare utramque partem contradictionis. Similiter tentativa non est alicuius generis determinati. quia illa scientia que precedit ex communibus. quibus scitis: non est necesse habere scientiam. et quibus ignoratur: necesse est qualibet arte ignorare. non est alicuius generis determinati. sed tentativa est huiusmodi. igitur tentativa non est alicuius generis determinati. Ideo nec sciens potest veri tentativa et sumere experientiam de scientia respondentis. Tentativa ergo est quedam pars dyalectice. Sequitur corollarie. Quod idem et indocti utuntur dyalectica et tentativa. patet. quia tales arguunt ex communibus et sine arte. de quibus est dyalectica artificialiter. Sequitur etiam. quod syllogismus tentativus aliquo modo fundatur in locis sophisticis. quia omnes litigiosi syllogismi et sophistici reducuntur ad predictos locos. ut dictum est ante. Ergo etiam talis syllogismus qui est quodammodo litigiosus

Conclusio responsalis Syllogismus tentativus est litigiosus et sophisticus. Veritas huius conclusionis patet ex his que dicta sunt in notabili tercio. Sequitur corollarie. Quod idem syllogismi in re sunt litigiosi et sophistici. & differunt ratione. patet. quia sicut est de hominibus: sic est de syllogismis. & idem homo realiter potest esse litigiosus et sophisticus. Dicunt enim litigiosi. quia certant per victoriam. Sed dicuntur sophistici: quia non certant secundum veritatem sed apparentiam. Sic similiter syllogismi dicuntur litigiosi. quando ordinantur ad victoriam. Sed sophistici: quando ordinantur ad apparentem scientiam et gloriam. Sequitur corollarie. Quod tentativus ex quo est litigiosus potest esse sophisticus quia potest ordinari ad apparentem scientiam et sapientiam. Nec est inconueniens. quod arguens insyllisando intendant plures fines. ut sumere experientiam de respondente: et placere ipsum: et acquirere scientiam apparentem. tales enim fines non contrariantur nec repugnant

Arguitur primo Syllogismus tentativus non est litigiosus. probatur nullus syllogismus dyalecticus est litigiosus. & tentativus est dyalecticus. igitur. Minor ex dictis. Maior. quia syllogismus dyalecticus est ex probabilibus. litigiosus vero ex apparentibus. Quid dico quod syllogismus tentativus

Questio Vigesimaquinta Sol. 126

est aliquo modo dyalecticus. qd p. edit ex pbabilib. h. nō simpliciter. qd nō pbat psonē suā comodo quo videt pbare. qd videtur pbare ex p. is. it. tamē ex cōmūib. pcedit. et ideo ē apparēs et nō exiitens. et si scdm alio ē dyalecticus: quantū ad pbabilitatē pmissay. h. est litigiosus: quantū ad pbacionem conclusionis

Arguit secūdo Illa que sunt idē quicqd puenit vni ecia puenit alteri. h. alio puenit syllo tentatio qd nō puenit litigioso. igit sylus tentatiu nō ē litigiosus. et minor. quia sylus tentatiu fit et ordinat ad sumendū expmētū de sciencia respondentis. sed sophisticus et litigiosus ordinantur ad victoriam vel apparentem scienciam

Arguit tercio Opposita nō sunt idē ex Arist. in post. poicamētis. h. sylus tentatiu et sophisticus sunt opposita. ergo res. et minor. qd sunt diuersa mēbra diuidentia syllogismum.

Arguit q̄rto Illi sylli sunt distincti quoz fines sunt distincti. h. fines sylli tentatiui et litigiosi sunt distincti. et maior. qd finis distinguit res. et minor patet. ¶ Vico q. ista ta argumenta pbāt qd sylus tentatiu et sophisticus nō differūt materialiter. h. bene formaliter. eo qd habent diuersos fines

Utz cautele ducētes ad methā falsi et inopina bilis ab Arist. sunt bñ posite. Pro intelligēcia q̄stionis mote

Notandū pmo Qd p. q. Arist. defmīauit de sylis sophisticis in generali: p. ques possunt pcludi quqz methē. Idē p̄ter defmīat de quibsdā cautelis opponētis. Que nihil aliud sunt: q̄ quedā idoneitates et aptitudines ad ducendū facilliter respōdentē ad aliqz methā. Et pmo ponit huiusmodi idoneitates qb. facili. pcludit falsum et inopinabile. Deinde qb. pcludit nugatio. Deinde qb. soloecism. Et ultimo qb. fit redargutio. Finalis em̄ intencio sophiste ē redarguere. Primo itaqz ponit quqz cautelas et documēta: scdm que respōdens potest duci ad methā falsi. Prīmū documētū. Qd opponēs debz celare suū ppositū. i. psonē: quā vult inferre p̄tra respondentem. Et ratio hui. est. Quia quādo respōdēs nescit qd opponēs velit pcludere: nescit qd debz pcedere vel negare. et sic facili. decipit. Scdm documētū. Qd opponēs debz multa inrogare. sic em̄ respōdēs reddat pplex. et nō potest directe p̄siderare qd vey qd fal

Primi Elencborum

sum, difficile enim est ad multa respicere, et sic facili⁹ decipit. **Ter-**
cium documentū. Q. opponēs debet laudare dicta respōdentis
et ei⁹ respōsiones: q. sic min⁹ cogitabit de deceptione. **Quar-**
tum documentū. Q. opponēs debet se transſerre ad aliā materi-
am que respōdenti nō est cognita, in qua ipse opponēs abūdare
poſſit argumētū ſibi notū, et ſic facili⁹ decipiet respōdentē. **Quin-**
tum documentū. Q. opponēs in pncipio diſputacionis dicat, q.
non vult diſputare p̄tra ipſuſ causa deceptionis. ſ. causa addiſcē-
di, quia per hoc reſpondēs erit min⁹ attent⁹ ad euitandū dece-
ptionē. Et patent iſta documēta in hiſ metris. Cēla: multa
pete: lauda: transſerre memento. Diſcere rē ſinge: ſi viſ con-
cludere falſum

Notandū ſcdo Ad hoc q. opponens facile du-
cat reſpondentē ad methā inopinabilis Axiſto. p̄nit quattuor
documenta. **Primū.** q. opponēs debet p̄ſiderare de qua via ⁊ ſe-
cta eſt reſpondēs, et in quo p̄dicat dictū alioꝝ doctorū. Et tūc de-
bet ei p̄ponere dicta alioꝝ doctorū, ſi reſpōdens negabit illa, tunc
ducet ad methā inopinabilis, q. negat illa que apparēt multū
ſapientib⁹ eſſe vera ⁊ p̄abilia. Si autē p̄cedit illa: cū ſint p̄ia di-
ctis ſui doctorū: ducet ad inopinabile: q. p̄cedit illa que ſunt p̄-
tra ſectā ſuā, v. p̄tra dicta illius cui⁹ eſt diſcipul⁹. Potēſt tamē
reſpondens hoc enadere et dicere: q. dicat hoc ſcōm op̄inionem
ſui doctoris et poſicionem ſue ſecte, licet alij aliter de materia
p̄poſita ſenciāt, et ſic nō ducet ad methā inopinabilis. **Scōm**
documentū. q. opponēs debet p̄ſiderare p̄ietatē: que eſt inter vo-
luntates occultas ⁊ inter op̄iones manifeſtas, ſine inter appe-
titum ⁊ rationē, q. multe p̄pōnes ſunt que vident oib⁹ ſcōm ra-
cionem. Et q. meli⁹ eſt bene mori q̄ voluptuoſe vivere, vel tur-
piter ſine iniuſte agere, et tamen ſcōm appetitū ⁊ ſenſualitatem
multi eligit oppoſitū. Tūc ſi opponēs interrogat a reſpondete ea
que vident ſcōm volūtātē occultā, ⁊ reſpōdēs p̄cedit, ſtatim po-
teſt duci ad inopinabile: q. p̄cedit id quod eſt p̄tra rationē rectā
que ſemp deſcat ad optimā. Si autē negat, tūc ducet ad hoc op̄i-
nabile q. negat id quod multi p̄cedūt. Unde per volūtates ocul-
tas in p̄poſito: intelligunt ea que dicat appetit⁹ ſenſitiv⁹. S; p̄
manifeſtas op̄iones: intelligi ſ ea que dicat ratio recta

Notandū tercio Terciū documentū quod A-
xiſtoceles dat, eſt. Q. opponēs debet inſpicere p̄ietatē que eſt in

ter naturā et legē. hoc est inter ius naturale et ius positum. quia
lex nature dicit vni et ius positum aliquando videtur variari. Lex e
nim nature dicit. q. omnia sunt communia. Lex vero et ius positum
dicit. q. quilibet habeat sua propria. Et tunc. si opponens interrogauerit
respondentē de vna parte. et si respondens negauerit vnam et aliam co
cesserit: facile ducet ad metham inopinabilis. Quartū documē
tum Aristotelis est. q. opponens debet attendere trietate inter o
piniones plurimorum. et opinionem sapientium: que in multis variatur.
Unde sapientes dicunt. felicitatem consistere in opatione virtutis. sicut
dixi et scēcijs. et non in diuicijs. honoribus. et voluptatibus. dicunt q.
melius philosophari quam ditari. Vulgares vero dicunt: felicitatem consis
tere in honoribus. diuicijs. et voluptatibus. melius q. dicunt ditari quam
philosophari. Tunc si respondens concedat vnum. et aliud negat
faciliter ducitur ad metham inopinabilis

Notandū q. rto scdm intencionem Arist. in
tertia. Ad a. tē sophistica pertinet ostendere. quo modo habet fieri o
bligates et methas disputacionis sophistice. et assignare cautelas
quibus defectus et deceptio potest generari et fieri in respondente. Ista
ratio. q. malum non evitat nisi cognitum. et quanto minus cognoscitur: ta
to minus evitat. et quanto magis cognoscitur: tanto magis evitatur
Si ergo scimus modos quomodo obligates et deceptiones sunt. et
per quas cautelas plus sunt. melius et facilius habemus hoc evitare
Et ergo Arist. de his hic dedit documēta et informacionē. Et ex
hoc patet. q. scire malum non est omnino malum. sed est aliquo modo
bonum. aliquo modo non. Scire autem malum per se non est bonum. q. ma
lum implicat. sicut bonum perficit appetitum et intellectum. tamen pacci
dens scire malum: est bonum. ex eo q. aliquando scire malum pertinet ad
evitandum maius malum. Ut venenum secundum se non est bonum. pacci dens
tamen aliquando est bonum. ut in usu medicine et cura infirmitatum
ut in tyriaca

Conclō respōsalis Cautele ducētes respōden
tem ad metham falsi et inopinabilis ab Aristote. sunt bene assi
gnate. Veritas et bonis patet ex his que dicta sunt

Arguit pmo Arist. nō recte docet istas caute
las. igitur probat. In nulla arte docendum est malum. sed Arist. hic docet
modum et cautelas deceptionis. igitur non recte agit. Arist. maior. q. ars
ordinatur in bonum et non in malum. Arist. minor. q. iste cautele ordinatur

Primi Elenchorum

in deceptionē. et decipere aliū est malū ¶ Dico q nulla ars debet docere malū ea intencione vt vtamur illis malis. s̄ poci⁹ vt ip̄is malis cogit⁹ possem⁹ ea vitare. g⁹ vtile ē noscere istas cautelas
Arguit scdo Arist. male tradit hic artē decipiendi respōdentē. pbat. Sapient⁹ est nō decipere nec mentiri. pmo hui⁹. ergo male docet cautelas decipiendi respōdentē ¶ Dico q sapiēt⁹ nō ē decipere pma intēciōe. ymmo Arist. docet hic istas cautelas: vt ip̄is cognit⁹ possem⁹ vitare deceptōs sophistarū

Arguit tercio Processus Arist. est insufficiēs pbat. qd nihil dicit de cautelis respōdent⁹. vt patet ¶ Dico q in primo libro determinat de cautelis opponentis. sed in secundo de cautelis respōdentis. et ergo non est insufficiens

Arguit q̄rto Opponēs nō debet se transferre ad aliā materiā. igitur cautela vna nō ē p̄tēns. Hic pbat. quia hoc impedit eū in assēcutione sui finis. pbat. qd finis ei⁹ est ducere ip̄m respōdentē ad methā. cū autē trāsferet se ad aliā materiā: que forte erit nocior respōdētī: nō pcludet ei. et sic nō p̄legē finē suū ¶ Dico vtz argumētū pcluderet. si trāsferret se ad materiā notā respōdētī. sed deb; se trāsferre ad materiā ignotā rñdētī

Utz cautele ducentes ad methā nugaciōis et soleocismi sint bī assignate. Pro intelligēcia h⁹ q̄stōis mote

Notandū pmo Postq; Arist. posuit cautelas quib⁹ opponēs potest ducere respōdentē ad methā falsū et inopinabilis. Cōsequēter ponit cautelas et documenta qb⁹ opponēs potest ducere respōdentē ad methā nugacionis et soleocismi. Et pmo ostēdit: quo modo ducit⁹ respōdētis ad methā nugacionis. p̄supponit tamen Arist. qd est nugacio: de qua dictū est circa methas. Dupliciter tamen potest cōmitti nugacio. Primo eodem nomīe bis repperito. vt hō homo currit. Et de tali nō est ad ppositū. Quia in tali nugacione non est aliqua appēcia. Scdo potest cōmitti nugacio sub diuersis nomib⁹. Et de tali est ad ppositū. quia in tali nugacione est causa apparēcie. Et dicendū homo risibilis: equus hirsibilis

Notandū scdo Qz opponēs sophista volens ducere respondentem ad methā nugacionis: debet vti tali sup̄posiciōe. qd nomē fecit idē p̄ se sūptū et etiā cū alio. Quo sup̄posito

et admissio: facile est ducere aliquē ad methā negacionis. Exem-
plum Aristotelis est de duplo. Duplū est p suppositionē idē fac-
tum p se sumit: et etiā quādo caput cum alio. si ergo aliq̄s accipit
duplū per se: dat intelligere dimidium. Si ergo aliquis dicat
duplū dimidiū punctionim: facit negacionē itāre supposi-
tione. q̄a valebit tantū. duplū dimidiū dimidiū. Quā tū dimidiū exp̄sse po-
nitur, et aliud includit in hī duplū. Et sic cum dico. duplū dimidiū
duplū: ter ponit dimidiū. et valet tācū. duplū dimidiū dimidiū du-
plum dimidiū. Secūm exemplū Arist. est. cū dico. p̄cupiscencia dele-
ctacionis: stante suppositione erit negacio. q̄a valebit tantū. con-
cupiscencia delectaciōis delectaciōis q̄a p̄cupiscencia dat intell-
gere hī delectaciōis. Quā autē illa suppositio sit vā adverte. Q̄
dictio habet duplex s̄ctū. Quū p̄ncipale et p̄maria quod facit ex
impositione p̄maria. Aliud sc̄darū. quod sc̄t facit ex habitudine
alteri dictiōis cui addit. Et hoc est min⁹ p̄ncipale. Significat
ergo dictio idē facione p̄ncipali et p̄maria p̄se sumpta et alteri
p̄miera. Dicitur etiā logici. Termin⁹ ubiq̄q̄ ponit eque m̄tra facit.
Sed nō est hoc vez de facione minus p̄ncipali et sc̄darū. Unde
hoc relatiū duplū et quilibet relatiū: pat formam q̄e ē in subie-
cto. Et q̄a talis forma relata: habet dependēciā ad aliud. idē
ex p̄sequēti facit illud ad qd forma depēdet. Sed si illud ad qd for-
ma dependet ei adiūgat. nō ampli⁹ facit illud. q̄a p̄ illud adiūctū
terminatur ei⁹ depēdēcia. Et ideo hic nō est negacio. duplū dimi-
diū: nisi apparenter. Et talis apparetia sufficit sophiste. eo q̄
appetit sapiēciā apparetē et nō existentē. Et his patet. quā-
re vt cōmūiter dicit. gen⁹ appositū sp̄ci facit negacionē. species
autē appositā generi nō facit negacionē. q̄a gen⁹ appositū sp̄ci nō
potest ip̄am definire. s̄ s̄c̄s appositā generi: ip̄m determinat.

Notandū tertio Q̄ triplū p̄tingit aliquē duci
ad methā soleocismi. Uno modo vere et apparetē. Secūo appa-
renter tantū. Tercio vere et nō apparetē. Exemplū p̄mi. Et si
quis p̄cedat orōnē p̄stitūtā ex adiectiōe et substantiōe diuersorū
genēz tanq̄ p̄gnā. vt me⁹ mater. Exemplū sc̄di. Et si quis dicat
ficus maturas: tanq̄ p̄gnā. talis duceretur ad methā soleoci-
smi apparenter tantū. Quia sc̄dū Ceciliā: ficus est masculini
generis et sc̄de declinationis. Et ideo sc̄dū eū apparenter ducere-
tur ad methā soleocismi. nō tamen vere. q̄a sc̄dū v̄itatem bene
dicit. ur. Exemplū terciū. Si q̄s diceret. ficos maturos: sc̄dū in

Primi Elenchorum

tencionem Cecilianī tantū. talis non ducēret appenter ad me-
tham soleocismi. s̄ secundum sapientes grāmaticos duceretur

Notandū q̄rto Quod respondens potest duci ad
methā soleocismi. p̄cludendo vñū gen⁹ p̄ alio. vel vñū casū p̄ a-
lio in nomib⁹: que habent vnā m̄faciēz in plurib⁹ casib⁹. Et si
opponens p̄tatur nomine neutri⁹ generis: quod habet plures ca-
sus similes. et ecclā. q̄a neut⁹ gen⁹ quodā mō. cōprehendit. sub se
masculinū et feminū. Et cū queritur. qd est hoc. potest respōde-
ri. Coriscus. Caliopeia. vel lignū. Qñ enī p̄ponitur nomen neu-
tri⁹ generis: respōdens nescit distinguere in quo casu p̄ponitur
eo q̄ habet plures casus sub vna terminacione. et ita faciliter du-
citur. ad methā soleocismi. et ad incōgruitatē p̄cedendam

Conclusio respōsalis Cautele ducentes respō-
dentem ad methā nugaciōis et soleocismi ab Arist. sunt sufficiē-
ter assignati. Veritas p̄clōis patz ex his que dicta sunt

Arguit p̄mo Nugacio p̄tinet ad rethorē. ergo
male ponitur hic cautele ducētes ad nugaciōem ¶ Dico q̄ nu-
gacio capis dupl^r. Vñō modo p̄t dicit defectū ornatu sermōis
et sic spectat ei⁹ p̄sideracio ad rethorē. Alio modo capis p̄ incon-
uenienti: ad quod potest duci respondens sophista. vi argumen-
tacionis. et sic spectat ad logicū

Arguit scdo Nugacio nō est viciū. ergo inuti-
liter posuit Arist. cautelas q̄b⁹ respōdens potest duci ad nugaci-
onem. p̄t. q̄a cū dico. hō ē hō: est nugacio. et tamē si respōdens
ducitur ad p̄cedēdū istā. hō ē hō: nō male respōdet. p̄ p̄ma pte.
q̄a idē reperit bis. igit est nugacio. p̄ diffiniciōē nugacionis. sed
p̄ scda pte. q̄ si respōdens p̄cedat istā. hō ē hō. q̄ nō male non re-
spondeat. p̄t. q̄a p̄cedit vez. Dicit enī Boeci⁹. q̄ nulla est veri-
or illa: in qua idē idē p̄dicat de seipso ¶ Dico q̄ non sp̄ est nuga-
cio: quando idem bis dicitur. sed quando fit a parte ieiūdem ex-
tremi sine aliqua expressione affectus. quod ibi nō p̄tingit

Arguit tercio Metha nugacionis nō potest
p̄cludi a sophista. p̄t. illud quod sophista p̄cludit in illo est ali-
qua apparēcia. s̄ in nugacione nulla est apparēcia. igit z̄sinor.
q̄a nō videt que sit apparēcia in nugacione ¶ Dico q̄ apparen-
cia est. q̄a nomen videtur idem significare p̄ se sumptum et alteri

coninectum. quod tamen non est omnino verum vt patuit

Utrum cautele quibus ducitur respondens ad methas redargucionis ab Aristotele in textu sint sufficiēter assignate. Pro intelligēcia questionis more

Notandū pmo Quod postq̃ Arist. in p̃cedentibus defmianit de cautelis: quib⁹ obseruat⁹ facilliter opponens potest ducere respondentē ad methas quartuor p̃dictas. P̃az p̃sequenter defmianit de cautelis. q̃b⁹ opponēs potest ducere facilliter respōdentē ad metham redargucionis. quē inter alias methas est p̃ncipalior. et de numero istarū cautelarū: quē dā sumunt⁹ ex p̃e orationis. quedā ex p̃e opponēt⁹. et quedā ex p̃e respōdent⁹. Prima itaq̃ cautela est. Quod opponēs debet multa interrogare a respondente. Quia quādo multa p̃ponūt⁹ ⁊ interrogant⁹ difficile est noscere. qd ver⁹. qd falsum. qd p̃cedendū. ⁊ qd negandū. Unde in tali p̃plexitate: q̃a respondens nō potest ad omnia de terminate respicere: facilliter ducitur ad methā redargucionis. Scda. Quod opponens debet festinare. Aliquādo enī respondens est tardi ingenij ⁊ tardi sermonis. Et sic nō bene respondebit: s̃ facili⁹ ei cluderetur. Tercia. Quod opponens debet cōmouere respondentē ad irā. Ira enī impedit (inqt Latho) animum: ne possit cernere ver⁹. Debet autē hec cōmocio fieri. q̃ opponens dicat respondenti. q̃ nō respōdet ad p̃positū. q̃ nō intelligit. ⁊ q̃ in iuste agit. et male dicit in responsonib⁹ suis. Quarta. Quod debz multa p̃ponere ⁊ interrogare cōmixtim. ita q̃ maior vni⁹ rationis ponat⁹ cū minori alteri⁹ rationis. Quinta. Quod opponēs debz interrogare ea que faciūt ad occultacionē. Quia occultacio est causa latencie. et latencia est causa deceptionis. Et iste cautele quinque sunt ex parte oracionis

Notandū scdo Quod cautele ex parte respōdentis ecclā sunt quq̃. Prima. Si respondens negat oīa que sibi p̃ponunt. tūc interrogandū est p̃positū ipsi⁹ quod ab opponēte intendit vna cū p̃posito suo. Ratio hui⁹. q̃a p̃ hoc respōdens minus sciet qd p̃cedere et qd negare debeat. Scda. Si respōdēs p̃cesserit aliqua singularia p̃tinere sub aliquo vli. Tūc si opponēs indigeat illo vli: nō debet illud interrogare. s̃ debz eo vti tanq̃ p̃cesso. Ratio est. Quia quādo videt⁹ respōdenti ⁊ ecclā audiētib⁹ q̃ p̃cessit tale vli: ⁊ hoc p̃pter inuersionē. q̃a ex singularib⁹ in dū

Primi Elenchorum

elenr vte. nō potest bene respōdēns id ecōnerislo negare. qā statiz esset in metha. Tercia. q si respōdēs dedit pponēz vtem in suo simili. z non in se. vtendū est ea ad ppositū. z nō solū p eis p qb accipit. Racio hui. Quia a liquādo similitudo later. tūc ad plura potest dirigi. Quata. q si opponēs velit aliq pponē pcludere: tūc eā debet sub distinctione interrogare. et maxime si oppositum illi pponēs fuerit pbabile. Racio hui. Quia opposita inter se posita magis elucescūt. Quinta. q expedit opponēti si nō habet vnde syllogizare: assumat propositiones sibi similes: ac si essent concessae a respondente

Notandū scio Qz cautele que capiunt ex parte opponentis sunt sex. Prima. q opponēs debet pbare responsionem respondentē. si respōdēns pcedat aliq inopinabile. et interrogare oppositū illi inopinabile. an sit verū vel falsū. z si respōdēs pcedet oppositū fiet ptra eū verus elench. si nō pcedet. fiet apparens elench. Secūda. q opponēs debet pconsiderare respōsionē respondentis. si sit aliq pū pns dictis ab eo. z si sic. tūc ad redargucionem. Tercia. Si respōdēns instet argumēto opponētis. opponēs debet fingere aliquā multiplicitatē in suo dicto. z dicere q in vno sequit pō. z in alio non. et q pō in vno sensu est vera. z in alio non. et debet dicere. q sumpsit eā in sensu vero. si respondens eam negauerit. vel q sumpsit eam in sensu falso. si respondens eam pcesserit

Notandū q̄rto Qz quarta cautela est. q si opponens cognouerit respondentē ppe multiplicitatē in orōne eius. debet puenire solnēdo illū defectū. z interrogare ipsum alia. vt respondēs credat ipm bene arguere. z nō intendere deceptionē. Quinta. Si opponēs nō habet argumētū ad ppositū: debet se transferre ad aliā materiā in qua potest argumētū abundare. z si respondēs querit. quare se transfert: debet ei respōdere solum in generali causam. qā vult ei pdicere. Sexta. q opponēs nō debet interrogare omēs pponēs que valent ad suū ppositū. s debz vti aliquibus tanquam concessis. vt assumendo eas tanq̄ vras: credat respondens eas esse veras

Conclusio respōsalis Cautele posite ab Ari. quibz opponens ducit ad methā redargue ionis sunt sufficienter posite. p. qā his obstat cici opponēs habebit victoriā frūde

Arguit pmo Processus Aristotelis est superfluous. pbat. qd antea etiam determinauit de metha redargucionis. igitur hic reperit hoc inutiliter. Ans est notu. ¶ Dico qd antea determinauit de ea absolute. sed hic ostendit de cautelis. quibus obseruatis respondens ducitur ad metha redargucionis. et igitur hic non superflue determinat de ea

Arguit scdo Plures sunt cautele opponeri. igitur hic enumerare. igitur. pbat. qd infinite sunt. pbat. qd quilibet opponens secundum ingenium suum potest excogitare cautelas. ¶ Dico qd hic ponuntur principales. s. possunt esse plures. minus principales

Arguit tercio Sophista non habet interrogare. igitur una cautela non est bene posita. pbat. qd dyalecticus habet interrogare. s. dyalecticus non est sophista nec e converso. igitur ¶ Dico qd dyalecticus habet interrogare vtriusque partem contradictionis. s. sophista interrogat absolute

Arguit quarto Sophista non debet se transferre ad aliam materiam. ergo una cautela non est bene posita. Ans pbat. qd non licet descendere de genere in genus. pmo posterior. ¶ Dico qd artificii speciali. qd vltimum circa certum et determinatum genus. non licet descendere de genere in genus. sed artificii communi: licet saltem in genere et in communibus. et sub rationibus et apparencijs generalibus. talis enim preeditur ex communibus. et vltimum circa totum genus entis. qualis etiam est sophista. et ita licet ei transferre se de vna materia in aliam

irca secundū libꝝ

Elenchorum. Queritur

Utrum hic in secundo libro liceat determinare de solucione parallogismorum. Pro intelligencia questionis huius

Notandū pmo Q p q

Aristoteles in pmo libro determinat de cōp sitione sylloꝝ sophisticōꝝ: agnoscit enim dū opponentes Et determinauit etiā de cautelis que sunt tanq̃ instrumenta abū dandi in sylis sophisticis. Consequēter in hoc secundo ad instru endū respondētē determinat de solucione palogismōꝝ. Et in pncipio tangit quattuor de qb? in speciali detmīare intēdit. Pri mus est. de responsione. hoc ē de solucione ap parenti. Scdm. quomodo opteat solnere. Et p hoc intelligit solucio recta. Tercium. quid est soluen dū? et quid non. Quia que dā oīones sunt soluende et quedā non sunt digne ad soluendū. Quartū. ad quā vtilitatē valeat solucio sophisticorum syllogismorum

Notandū scdo Q Arist. in textu ostēdit q solucio sylloꝝ sophisticōꝝ est vtilis ad duo. Primo. Quia talis solucio valet ad quālibz phiam et disciplinā. Et hoc pbat primo de palogismis in dictione. Iq̃a postq̃ scim? solucionē eoz: scim? distinguere quodlibz multiplex. Et scire distinctionē cuiuslibet mltiplicis valet ad omēm sciēciā. in qua repiūtur tales oīones mltiplices. Scdo pbat hoc de fallacijs extra dictionē. quia p fallacias extra dictionē alijs p se pferādo circa aliq̃ sciēciā: potest seipm decipere. sicut decipit p fallas in dictione cū alijs disputando. ergo solucio palogismōꝝ extra dictionē valet ad euitandū talē deceptionē. et est vtilis ad quālibet phiam. Scda vtilitas. Quia talis solucio valet ad laudē et gl'am respōdētis. per hoc em̃ q̃ scit solnere tales palogismos: videt esse exercitat? et studiosus et sciens in omnibus. Vtile ergo est ostendere solucionem parallogismorum in hoc secundo libro

Notandū tercio Q aliqd potest valere ad di

disciplinā et sciētiā triplē. Primo pncipalr et p se: tāq̃ istas et faci-
ens p se ad generacōi sciēcie i nobis. Et sic syls demfatin' valz
ad generacōi sciēcie. Dicit em̃ pmo postetioz. Demōstratio ē
sylus faciēs scire. Scdo alio potest valere ad sciētiā et discipli-
nam: tanq̃ disponēs et pparis intellectū ad generacionē scien-
cie. Et sic sylus dyalecticus dicitur valere ad disciplinā et scien-
ciam. q̃a talis generat opinionē. modo opinio est via in sciētiā
Dicitur em̃ tercio methaphisice. q̃ bene dubitat bene sciet. Ter-
cio alio dicit valere ad generacionē sciencie p accidēs. nō dire-
cte et p se. s̃ tanq̃ remouēs phibēs. quod scit remouet illud: qd
impedit sciētiā. et sic solucō sylloz sophisticoz facit ad genera-
cionem sciencie. Solucio enim eozum remouet errorē et deceptio-
nem: quē prohibet acquisitionem sciencie in nobis

Notandū q̃rto Quia licet Arist. etiam in pmo li-
bro defmianit de palogismis et de solncione eoz. necesse tamen
et vtile fuit hic in scdo: hoc speciali' ostendere. Quod Arist. pbat
in certu trib' rationib'. Prima. q̃a nō est idē solvere paralogi-
smos et posse faciliter solvere et pmpre. modo. licet i pmo libro
dicti sunt modi p quos possum' solvere palogismos. nō tamē dī
eti sunt modi qb' possum' faciliter et pmpre solvere. s̃ tarde et cū
difficultate. Contingit em̃ sepe. q̃ id quod scim' bene vno modo
ipsū tamē trāspolitū ignoram'. Si ergo debem' esse pmpri in
solucione palogismoz. necesse fuit hic in scdo libro modū soluen-
di eoz tradere. Scda ratio. q̃a licet in i mo libro dicti sunt mo-
di soluēdi palogismos in generali et in suis pncipijs. nō tamen
in speciali. Dic aut in scdo docet. ē modi in speciali. qb' soluēdi
sunt palogismi et in actn. Per p̃mū ergo libz possum' scire solu-
cionē palogismoz. s̃ nō possum' habere exercitacionē et pmpitu-
dinem. Ad em̃ vt dicit Egidius: sufficit alio scire in habitu. sed
optet vt id reducat ad op'. Ad exercitati em̃ sepi' decipiuntur.
Necesse ergo fuit in hoc scdo specialiter tradere solnciones pa-
logismoz. Tercia ratio. facilius est cōponere palogismū q̃ sol-
uere ratione cui' multisunt arguentes. s̃ pauci bene soluentes.
Sicut em̃ figuras mathematicas multi sciunt destruere et facili-
ter. s̃ nō p̃tuer. Sic etiā hic in palogismis multi sciunt cōpo-
nere ipsos. qui nesciunt solvere. Necesse ergo fuit hic in secundo
tradere solnciones eozum et cetera

Conclusio respōsalis Utile et necesse ē tradere

Secundi Elenchorum

hic in isto secundo libro solutiones paralogismoꝝ de quibus dictum est in primo. Veritas huius personis patet ex dictis

Arguit primo Non fuit necesse hic determinare de solutione paralogismoꝝ. igitur. probat. In primo libro determinatum est causa appencie et defectus paralogismoꝝ. et ostendere causam defectus est eorum solutionem ponere. ergo non fuit necesse hoc specialiter hic ostendere. ¶ Dico quod licet in primo libro dederit philosophus solutionem paralogismoꝝ. et non ita distincte et pmppte sicut hic in proposito

Arguit secundo Eadem sunt principia compositionis et resolutionis. et in primo libro dicta est eorum compositio: ergo etiam ibi debuit dici solutio. et maior est Aristoteles primo de generatione et corruptione. ¶ Dico verum argumentum concludit de compositione reali quod eadem sunt principia compositionis et resolutionis. nihilominus tamen compositio et resolutio opposito modo se habent. quia compositio incipit a principiis. et resolutio terminatur ad ea. et sic stat quod cognita compositione ignoretur complere resolutionem. quia quod scimus uno modo transpositum ignoramus

Arguit tercio Idem bis ponere est inutile. sed Aristoteles hic ponit solutiones paralogismoꝝ et etiam in primo docuit. igitur. ¶ Dico quod verum argumentum concluderet. si hoc fieret eodem modo. et hoc fit aliter. ut patet ex dictis

Arguit quarto Sequeretur quod ars tradita in primo libro de paralogismis esset imperfecta. probat. quia in primo docuit componere et non docuit solvere. ¶ Dico quod non docuit ibi solvere ita faciliter et distincte sicut hic. docuit tamen in vii et in suis principijs. Et hoc patet quare per doctrinam traditam in primo libro dicamur esse immediati sine in exercitatu circa solutiones paralogismoꝝ. Quia exercitatio et experientia est circa singularia et sensibilia. In primo autem libro docetur solutio paralogismoꝝ in universali et ut habent esse in suis principijs duntaxat

Utrum respondens dando solutionem apparentem debeat uti cantelis. Pro intelligencia huius questionis

Notandum primo Quod postquam Aristoteles ostendit utilitatem et necessitatem determinandi de solutione paralogismoꝝ in hoc secundo. Consequenter determinat de eadem solutione. Et primo determinat de ea in generali. secundo in speciali: applicando ad paralogi

smos diuersas fallacias. Et determinādo de solucione paralogi-
smorum in genere. Primo determinat de solucione apparenti
Secdo de recta. Pro quo Notandū. q. Duplex est solucio palo-
gismoz recta et non recta. Recta est manifestacio sylli falsi ostē-
dendo ppter qd est falsus. vt hec. Quicqd heri emisti hodie come-
disti. h. carnes crudas heri emisti. ergo carnes crudas hodie co-
medisti. cū soluit. q. ideo non valet. q. mutat qd in quale. vt ostē-
sum est circa fallaciam figure dictionis. Sed solucio nō recta est
manifestacio syllogismi falsi. non ostendendo ppter qd est falsus

Notandū scdo Q. scdm Arist. in littera me-
linsest aliquādo dare et assignare solucionem palogismoz appen-
tem q. verā. pbat hoc. q. sicut ptingit arguere in aliqdisputacō-
ne sic ptingit soluere. h. in disputacione litigiosa ptingit argue-
re apparenter tantū. sicut patet in palogismis tam in dictione
q. extra dictionē. q. arguit apparenter tantū. Et eciam oppo-
nens sophista nō vtiť ipis nisi vt arguat apparēter. et vt videat
arguere. Ergo pueniēs ē i tali disputacōe etiā dare talē solucōz

Notandū tercio Q. Arist. in textu circa hāc so-
lucionē apparentē ponit cautelas plures. Prima. Q. respōdēs
nō debet multa pcedere: quānis sibi videant vera. h. debet dicere
transseat hoc. nec pcedendo nec negando simplr. q. p hoc pote-
rit fugere redargucionē. Secda. Si respōdēs ducit ad metham
inopinabilis. tūc debet dicere. q. hoc nō est scdm opinionē suam.
h. alioz q. aliter sentiunt. p hoc em fugit metham inopinabilis.
Tercia. Si respōdēs ducitur ad aliqd incōueniēs. et aīa oppo-
nentis sit ppin iunz suo p. it: debet dicere. q. ibi est pericio pnci-
pij. Quarta. Si respōdens ducat ad aliqd falsum. nō sub nose
p. h. similitudinario. respōdens debz dicere opponenti: q. nō ca-
pit sub eodē sensu. Quinta. Si aliqua dno pponat respondent i
quoz vnū sit psequēs ad aliud: et ambo accipiunt p modū pmissa-
rum. ipe poci' debet negare pns q. aīa. q. illud est difficilius ad
pbandū. et vtr duob' ubi pposit debet negare difficili'. et si debet
aliquid concedere. debet concedere id quod est facilius. et magis
debet concedere antecedens q. consequens

Notandū qarto Sexta cautela respōdētis est
hec. Si respōdētis pponunt oīones impfecte et truncate. ipe nō
debet eas pcedere vel negare. sed debet petere oīos perfectas

Secundi Elenchorum

Septima. Q. si aliqua duo habeant Primum : et respondens nesciat dare Primum : debet dicere. quod habet Primum sed illud est innominatum.

Octava cautela. Si proponat respondenti aliquod dubium de quo sint Primum opinioniones. ut de aliquo problemate: ipse assumendo Primum opinioniones: debet dicere. quod aliqui sic opinantur et aliqui non. et ipse videtur evitare redargutionem. **Nona.** Si respondens respondeat argumentum opponens: postquam alter arguat: debet etiam dare solutionem argumenti. et per hoc opponens non amplius sibi proponet argumentum

Conclusio responsalis Respondens sophista debet quandoque dare solutionem apparentem. et dando solutionem apparentem debet uti cautelis. **Prima** per periculis patet ex notabili secundo. **Secunda** per probatur. quia solutio apparens: est manifestatio syllogismi falsi: non curando propter quod est falsus. sed hoc potest fieri per aliquas cautelas. Primum opponens sophista habet multos modos de capiendi respondentem. ergo oportet quod etiam respondens habeat plures modos ad resistendum ei. sed cautele non sunt aliunde quam quodammodo communes quibus respondens sophista potest resistere apparenter opponenti. ergo licet sibi uti cautelis

Arguit primo Per solutionem apparentem nihil soluitur. igitur probatur. solutio est manifestatio syllogismi falsi: sed apparet solutio non manifestat falsitatem syllogismi. ex quo est apparet et non existens. et per Primum respondens nunquam debet dare solutionem apparentem **¶ Dico** quod solutio apparet non est manifestatio syllogismi falsi simpliciter vel perfectum. quia non ostendit propter quod. tamen manifestat aliquo modo. quia in communi. et ideo dicitur solutio apparens

Arguit secundo Nulla est solutio apparens. probatur. omnis solutio debet quietare animum audientis. sed solutio apparens hoc non facit. igitur. **Alia** maior. quia ideo fit solutio: ut animus audientis esset quietus. **Alia** minor nota. quia ex quo est apparens et non existens: tunc non quietat animum audientis

Arguitur tercio Nulla solutio est non recta. probatur. sicut est de argumentatione sic est de solutione. sed omnis argumentatio debet esse recta. igitur etiam omnis solutio debet esse recta **Alia** minor quia argumentatio est processus syllogisticus rei dubie faciens fidem. modo illud quod facit fidem rei dubie hoc est rectum **¶ Dico** vero argumenta perducunt. quod omnis solutio recta et sufficiens et **¶ De** di-

eta: getat animū audientes. sic etiā oīs argumētatio ppe dicta fa-
cit fidem. sed non cōmuniter dicta velt appariēs. modo. argumē-
tatio sophistica est apparens argumentatio

Arguit q̄to Respondens nō debz vti cautel
pbat. cautele ordinātur in deceptionē. s̄ respondēs. nō intendit
deceptionē. igit. minor. q̄a intencio respōdētis potius est euade-
re deceptionē ⁊ nō decipere. **¶ Dico q̄ nō semp cautele ordinan-**
tur in deceptionē. s̄ aliquādo ordinant in fugā deceptionis ne
aliquis decipiatur. et ad resistendum dictis opponentis. et hoc
perrinet ad respondentem

Artū omnis solucio recta fiat per interēptio-
nem. vel distinctionē. Pro intelligencia questionis huius

Notandū pmo **¶ Postq̄** **Aristo. determinat**
de solucione apparenti. nūc sequēter dēmiat de solucione
recta. cui⁹ ordinis ratio est ista. Quia licet solucio recta pfectior
sit q̄ apparens. tamen solucio apparens est pueniēior in dispu-
tatione sophistica. eo q̄ respōdēs nō soluit palogismos nisi idō
q̄ opponens non videatur enim redarguere. Apparet. sed hoc
fit velocius et citius per apparentem solucionem q̄ rectam

Notandū scdo **¶ Solucio recta in textu diffi-**
nitur sic. Est manifestacio sylli falsi scdm quālibz interrogacionē
accidit falsum. Id est. solucio recta est manifestacio sylli falsi et
pre cuiuscūqz pueniat illa falsitas. Et capit hic interrogacio pro
pmissa. q̄a sophista interrogat de suis pmissis anteq̄ eas syllo-
giset sicut apparens dyalectic⁹. Et additur notanter in diffini-
cione. scdm quālibet interrogacionē accidit falsum. qd differen-
ciam solucionis apparentis. q̄a licet in solucione apparētis sit ma-
nifestacio falsitatis sylli. tamen non ostendit ppter qd est falsus.
Et dicta sequit corollarie. q̄ Duplex est solucio recta. Quia so-
lucio recta est manifestacio sylli falsi. s̄ duplex est syllus falsus.
Quia vel est falsus ppter falsitatē alicui⁹ pmissē. sic est syllus pec-
cans in materia. Vel est syllus falsus ex pre celonis. sicut syllus
peccans in forma. Itē duplex est solucio recta. Quia vel est sylli
peccans in forma. vel in materia. Seq̄ corollarie. Q̄ solucio
sylli peccans in materia sit itēz dupliciter. Quia vel ille syllus
habet falsitatē in pmissis ratiō. Et sic debet solui p interēpti-
onem alicui⁹ pmissē. Vel est falsus ex falsitate premissarum ⁊

Secundi Elenchorum

conclusionis si nūl. Et sic debet solui ostendendo falsitatem utriusq;
scilicet premisse, et conclusionis false

Notandū tertio Quod secundū Aristotelem in
textu. Dis solutio recta syllogizōz sophizōz: debet esse p interrepti-
onem vel distinctionē, pbat Arist. sic. qā oīs solutio recta vel est
syllogizō peccant; in materia. Et sic est solutio p interreptionē. eo q
talīs syllogizō assumit falsum. quo interrepto: ostendit falsitas eius
et sua solutio. Vel solutio recta est syllogizō peccant; in forma. et tūc
sic solutio p distinctionē. Ideo qā falsitas ei⁹ puenit ex aliquo ap-
parenti et ex aliqua causa apparente et multiplicitate unde pro-
bante dubietas. Et omīs dubietas debet solui p distinctionē vel
etiam p interreptionē. magis tamen p distinctionē. Quare p
cluditur. Q oīs solutio recta est p distinctionē vel p interreptio-
nem. Sed q syllogizō debet solui p distinctionē. ut etiam illi q sunt ex-
tra dictionē. Notat Egidi⁹. q Duplex est multiplicitas. vna no-
minis. et alia rei. Sicut ergo in palogizōis in dictione est mul-
tiplicitas nominis vel vocis. eo q dictio vel oīs facit plura. Sic in pa-
ralogizōis extra dictionē est multiplicitas rei scdm qd aliqua
res potest diuersimode capi vel apprehendi ab intellectu. Qua-
re tam palogizōis in dictione. q extra dictionē solūdi sunt per
distinctionē. eo q in utriusq; est multiplicitas. licet modo dixer-
so. ut dictū est. Sequē corollarie. Q. solvere p distinctōz est aliqd
multiplex resolvere in quo sensu est pcedendū. et in quo sensu est
negandū. siue talis multiplicitas sit ex pte vocis. ut in fallacijs
in dictione vel ex pte rei. ut in fallacijs extra dictionē. Sed sol-
uere p interreptionem: est pmissse falsē oppositū sumere. quo sum-
pto: eius falsitas apparebit manifeste. Duo enim pectoria non
possunt simul esse vā nec falsa. Sequē corollarie scdo. Q. si
solum⁹ aliquā oīonē soluere. pmo debem⁹ videre si est syllogizō.
et vel non. Si nō est syllogizō: poterit solui p distinctionē. qā
peccat in forma: dū infert aliqd falsum. Et si est syllogizō. respon-
dendum est ad aliqz pmissas. Falsitas em⁹ pconis nō puenit ni-
si ex falsitate alicui⁹ pmissse. Debet ergo interimi aliqua pmissa

Notandū qarto Quod Arist. in textu ostendit. q
utile et necessariū est ponere in hoc libro scdo: solutionē palogi-
zōz: nō tantū in generali s etiam in speciali. Cui⁹ rationem assi-
gnat istā. Ad cognoscendū em⁹ aliquid pfecte et cōplere: nō suffi-

cit ipm cognoscere. in genere. in vti ⁊ puse. oportet ei⁹ cognito-
nem accipe in speciali ⁊ determinare. ergo etiā ad habendum
sufficientē ⁊ cōpletā solucionē palogismoz: oportet eoz solucionez
inquere in speciali. Et em Arist. docet in textu. omēs palogismi
possunt solui solucione speciali ⁊ p̄a. quod pbat inductive. Falla
em. equocationis. amphibologie. cōpōsicionis. diuisionis. ⁊ accē-
tus: possunt solui solucione speciali. scz p distinctionem psonis
vel alieu⁹ pmissaz. ostendendo qd ibi sunt diuersa scata. ex qua
diuersitate puenit falsitas talis palogismi. Similiter. oēs palo-
gismi figure dictionis ⁊ fallaciaz extra dictionē possunt solui so-
lucione speciali: negādo p̄nam: ⁊ subiugendo causam defect⁹ il-
lius palogismi in quo sit. Sicut em quelibet falla habz specialē
causam apparencie. sic etiā habet specialē defectū sub illa appen-
cia latente. Si aut querat. An palogismi ducentes ad methā
nugacionis ⁊ soleocismi: possunt solui solucione speciali. Arist.
respondit in textu qd sic. Et dicit. qd palogismi ducentes ad nuga-
cionē: debēt solui dicendo. qd nomē nō fac idē p se sumptū ⁊ alte-
ri pinctum. loquēdo de facione scdaria. vt dictū etiā est ante. li-
cet in facione pmaria ⁊ essentiali dictio idē fac p se sumpta ⁊ al-
teri p̄iuncta. Sed palogismi ducentes ad metham soleocismi de-
bent solui dicendo ⁊ ostendendo. qd dictio nō habet eundē modū
significandi in vno casu sicut in alio. nec in vno genere sicut in a-
lio. Et poci⁹ p̄bas ostēdit hic modū soluēdi palogismos ducentes
ad nugacionē ⁊ soleocismum: qd ducentes ad alias methas. vt
falsi ⁊ inopinabiles. eo qd nugacio et soleocism⁹ important defe-
ctum ex pre oionis. ⁊ nō ex pre rei. ideo non habēt eundē modū
soluēdi cū palogismis ducentib⁹ ad methā redargacionis

Conclō respōsalis Dis recta solucio palogi-

smoz: sit. vel p distinctionē. vel p inecrēptionē. Veritas hui⁹
p̄lōis patz ex dictis. ⁊ maxime ex his que dicta sūt in notabili cō-

Arguit p̄mo Plures sunt modi soluendi qd

isti duo. pbat. tot sunt modi soluēdi quot sunt modi male arguē-
di. s. modi male arguēdi sunt multi ⁊ quasi infiniti. Dicit em se-
cundo ethicor. male agere ptingit multis modis. bene aut agē-
re solū vno modo. ⁊ maior. qd solucio debet correspondere modo
arguendi. Dico qd duo sunt modi soluendi in genere solucioe
recta. possunt tamen plures esse in specie

Secundi Elenchorum

Arguit scdo Aliqs est mod⁹ soluēdi p⁹ cessi
onem. igitur plures sunt modi soluēdi q̄ duo. pbat a⁹ s. q^a sicut
p⁹tingit arguere ex falsis & multiplicib⁹, sic etiā arguit ex veris, er
go sicut solunt p⁹alogismi p⁹ interēptionē. q̄ si sūt ex falsis, sic de
bent solui p⁹ cessionē: quādo sunt ex veris. ¶ Dico q^d argumen
tum nō p⁹cludit. q^a p⁹cessio fit respectu alicui⁹ veri. p⁹cedendo an
tem verum non fit manifestacio alienius falsi. Et ergo per con
cessionem veri non fit recta solucio. Contra

Arguit tercio Solucio scdm p⁹cessionem veri
debet esse solucio & poni p⁹ solucione. pbat autoritate Arist. octa
uo thopic⁹. qui ponit p⁹cessionē spēs respōsionis. ergo etiā p⁹cessio
veri debet esse spēs solucionis. tenet p⁹ia. q^a non videt ratio di
u⁹ersitatis. ¶ Dico q^d hoc non optet. q^a responsio est sup⁹ ad so
lucio⁹. & sic h⁹ p⁹cedit q^d p⁹cessio fit spēs respōsionis s̄ nō soluciois

Arguit q⁴to Ois syllus debet solui p⁹ interē
ptionem. igit. pbat. Ois syllus habēs falsitatē debet solui p⁹ in
terēptionē. s̄ ois syllus q^d soluit est falsus. igit ois soluit p⁹ interē
ptionem. Maior est Arist. in t⁹terc⁹. & minor. q^a si non esset falsus
non solueret. ¶ Dico q^d Duplex est syllus falsus. q^dā habet fal
sitate sine multiplicitate. & ille debet solui p⁹ interēptionem.
Alter est q^d habet falsitatē cū multiplicitate. & ille debz solui per
distinctionē magis q̄ p⁹ interēptionē. Talis em̄ multiplicitas est
causa ynde puenit talis falsitas. Ad talē ergo falsitatē manife
standam: solucio magis debet fieri p⁹ distinctionē q̄ p⁹ interēptio
nem. Et si sit syllus peccans in vtroq⁹: potest solui vtroq⁹ modo
tam per interemptionem q̄ distinctionem

Utrum diuisio oracionum in faciles et diffici
les ad soluendum ab Aristotele sit sufficienter assignata.

Pro intelligencia istius questionis mote

Notandū p⁹mo Q^d postq⁹ Aristoteles proba
nit utilitatē huius doctrine de speciali solucione p⁹alogismo⁹.
& etiam determinauit de solucione apparenti & recta p⁹alogismo
rum. Jam hic p⁹sequenter et finaliter ostendit: quomodo quedā
o⁹iones sunt faciles & quedā difficiles ad soluendū. Et dicit. q^d o
raciones faciles nō sunt digne solucione. vt in egnocacione hec
oracio v⁹ ferebat gradatim sedens, que est multiplex. Quia gra

datim potest venire a gradior grader? Et sic est falsa. Quia va-
let tantū. vir sedens ferebat et iuit gradatim. et hoc est falsū. nul-
lus em sedens ambulat. Scdo gradatim potest venire a nomine
grad'. et sic est vera. et sensus est. q. vir sedēs ferebat et portabat
per grad'. et hoc est verū. Sic similiter dicitur de ista. Boreas est
pur'. q. purus quādoq. valet tantū sicut innocens. et sic est fal-
sa. q. Boreas venit' q. est r'igid' affligit pauperē: qui panca in-
dumentia habet. et sic nō est innocens. Alio modo pur' valet tan-
tum sicut purgās. et sic ē vera q. Boreas purgat anrā a nubib'

Notandū scdo Quia oraciones difficiles digne
sunt solucione. Ratio. Quia difficile est videre scdm quē locū so-
phisticum sunt. et que sit causa eorū apparencie. Unde vidēt qbus
dam peccare in dictione et qbusdā extra dictionē. aliq' scdm
vnam fallaciā. alijs vō scdm aliā. Ita q. multi periri de suis cau-
sis apparencie adinuicē ligāt. Sicut etiā aliquid dicit de illis
nomib'. eis vñ: q. vñ scēt. Alij dicit q. non. s. plura. vt ostē-
ditur circa p'mū phisicoz circa rationes Permenidis et Aristoteli

Notandū tercio Quia oracionū difficilū. quedā
dicitur acris. Quia si ut sapor acer realiter pungit gustū: Sic
talis oracio pungit et mordet respōdentē facies ipm dubitare.
Et diuidit talis oracio scdm diuisionē dubitationū: que sunt re-
spondenti p. talē oracionē ab opponēte. Unde. quedā sunt oraci-
ones syllogistica: que debēt solui per interēptionē. et alie per di-
stinctionē. Et quādoq. nescit que oionū est interimēda si est syl-
logistica. et si nō est oracio syllogistica: quādoq. nescit respōdēs
quo modo soluit vel p. distinctio. ē. vel p. interēptionē. Et p. hoc
aliq. oiones possunt dici aciores et quedā acerrime

Notandū q'rto Quia ista oracio maxime dicit
acris: que ex maxime pbabilib' maxime impbabilē pcludit ap-
parenter. vel maximū pbabile interemit. q. in tali p'cessu difficilē
est noscere quid sit interimendū. Sed ista oracio dicit minus
acris. quādo pcludit impbabile ex pmissis nō multū pbabilib'.
s. ex eque impbabilib'. Et tunc respondens bene p'cipit: q. talis
oracio debet solui p. interemptionem. s. non bene scit que pmissa
zmm debet interimi: propter hoc. quia in pmissis est equalis
improbabilitas

Conclusio responsalis Diuisio oracionū pe

Secundi Elenchorum

nes facilitatem et difficultatem soluendi ab Aristotele est sufficienter assignata. Veritas huius personis patet ex dictis

Arguit primo Ista diuisio non valet. probatur. omnis diuisio debet dari per opposita. sed ista non est huiusmodi. ergo. Maior est Boetij in libro diuisionum. Minor. quia eadem oratio potest esse facilis respectu opponētis et difficilis respectu respondētis. ¶ Dico quod eadem oratio materialiter potest esse facilis et difficilis. sed non formaliter. Et licet aliqua oratio respectu opponētis sit facilis. et respectu respondētis difficilis. Tamen datur aliqua oratio que etiam de se est difficilis. quia habet causam sue apparencie occulte. Et alia est que habet causam sue apparencie manifeste. et ideo dicuntur faciles et difficiles

Arguit secundo Nulla est oratio insolubilis sed quilibet est digna ad soluendum. probatur. respondens debet sustinere oppositiones opponētis. ut dicitur in textu. sed hoc non potest facere nisi soluendo omnes orationes sophisticas. quare concluditur. quod omnis oratio est digna ad soluendum ¶ Dico quod respondens debet omnes orationes soluere vere vel apparenter. siue solutione recta vel non recta. sed orationes ridiculas non tenentur soluere solutione recta

Arguit tertio Nulla oratio est acris ad soluendum. igitur. probatur. sophistria est sciencia communis. et sophista est artifex apparens. sed sciencia communis potest vti communibus. igitur nulla est acris ad soluendum ¶ Dico quod respectu respondētis exercitati nihil est difficile. sed respectu inexercitati et orationum in se. quia in eis latet causa apparencie occulte. tunc sunt difficiles et graves ad soluendum

Arguit ultimo Nulla oratio est indigna ad soluendum. probatur. Nullum opus sapientis est indignum. sed proponere orationes sophisticas est opus sapientis saltem sophiste. igitur nulla oratio est indigna. Maior. quia sapiens tenetur prudenter et solerter agere nihil vicij proponens. Dictum est in principio. sapientis non est mentiri et indigne agere ¶ Dico quod nulli vere sapientis est opus indignum simpliciter. sed illius que sapiens apparenter potest esse aliquod opus indignum aliquo modo. ut velle decipere respondentem. victoriam acquirere de respondente. est aliquantulum indignum. et hoc intendit opponēs sophista.

Finaliter considerandū est. Quid pbus in textu dicit. Quid hec sciencia siue ars non est inuenta sicut alie artes. **Quia** inuencio aliarum artium ab ista talis fuit. Quid aliqui primo inuenerunt principia: et consequenter alij inuenerunt ea que sequuntur ex principijs: et sic successiue per multum tempus creuit sciencia: quousque quilibet sciencia fuit completa. et quousque inuenta fuerat erant difficiliora et utiliora. Erant enim principia: que licet sint parua in quantitate: magna tamen sunt in uirtute. Unde etiam magis reuerentiam duntaxat illis: qui inuenerunt principia quam conclusiones. Quid autem alie sciencie ab ista sic sunt inuente: probat Aristoteles exemplariter de rethorica. Nam primi inuectores rethorice parum inuenerunt. Sed alij supponentes inuenta auxerunt et addiderunt: quousque ars fuit completa. Et Theophrastus principia rethorice cepit a Poribus. post quem Symachus. post quem Theodorus: arte rethorice successiue complerunt. Sciencia autem vel ars dyalectice non est sic inuenta: quia una eius pars fuisse ante tempus Aristotelis: immo ante ipsum nihil de ea per modum artis traditum est. sed Aristoteles eam suo proprio labore compluit et eius inuentor fuit. Unde dicitur. quod logica eorum quoniam precesserunt erit similis doctrine Platonis in Megara. ubi multe orationes rethorice sine arte tradebantur. Ideo talis doctrina sine arte tradita fuit labilis a memoria. Sicut in simili. aliquis uolens tradere artem vel disciplinam scolasticam. ut non doleant pedes: daret et proponeret multa genera calceorum. et non daret modum determinatum faciendi calciamenta. sed Aristoteles non sic fecit. sed artificiose tradidit. et ex toto fuit huius sciencie inuentor. in cuius inuencione et ordinatione multum temporis cum fatigis expleuit et laboribus. Unde et Aristoteles in fine quia laboribus suis artem logice regulauit. si que omisit: ut uenia sit petita de quibus uero bene dicit: multas grates referendas exoptat. Unde et dicit in cetero. Reliquum erit omnium vestrum vel eorum qui hoc opus audierint. omittis quidem artis indulgentiam inuentis antequam multas grates habere. Insulte itaque grates habende sunt a nobis Aristoteli. Incomparabiliter tamen maiores illi a quo esse intelligentiā virtutemque nostram ratiocinativam accepimus. Cuius lumine illustrati: errores omnes ac deceptiones vitare possumus. Quies deus benedictus in secula seculorum Amen

Tobie Mily Boje Lbwala

Z hij

Questiones in libros Priorum ⁊ Henchorum
Aristotelis Per magistrum Joannem de Blo
gonia In studio Craconiensi collecte
Imprimisq; Domini Joannis Hal
ler nouiter recognite ac im
presse. Feliciter explici
unt. Anno domini

1511

Quarta die mensis Ianij
Craconie

Questiones Primi libri Priorum
secundū numerum folioꝝ annotare

- 1 Alex. Sylus simplr dicitur sit subiectū sciencie libri fol. 2
- 2 U. Diffinitio pponis et ei? omisso a philosopho in
litera sit bene assignata Fol. 5
- 3 U. Tantū tria sunt genera propositionū. scz syllo-
gistica-dialectica et demonstratiua Fol. 8
- 4 U. Diffinitio sylli sit bona Fol. 10
- 5 U. Diffinitio syllogismi in syllogismum pfectū et im-
perfectum sit puenienter assignata Fol. 13
- 6 U. Quilibet syllogismus reguletur per dici de omni
vel per dici de nullo Fol. 15
- 7 U. Sylus expostitor? sit psequēcia formalis Fol. 17
- 8 U. Tantum due sint species questionis scilicet sim-
plex et per accidens Fol. 19
- 9 U. Quilibet sylus syllicet ex ptingacione vtili Fol. 22
- 10 U. Tantū tres sunt figure syllogistice Fol. 23
- 11 U. quinqz regule generales pueniētes modis omni-
um figuraz sint bene assignate Fol. 26
- ¶ Circa hanc questioneꝝ Notabile terciū patit parū defectū
ex ptingenti in fine. qui vt nō ascribat pro vicio: sic: illa oratio
vbi dicitur. modo. arguendo ex puris negatinis: compleat: non
est debita qualitas
- 12 U. Nouē modi pme figure sint pñe formales Fol. 28
- 13 U. modi scde et ecie figure sint sufficiēter assignati Fol. 30
- 14 U. Quilibz sylus imperfectus reducibilis sit ad syl-
logismum perfectum Fol. 32
- 15 U. Ex vna pponē de necessario et alla de inesse seq-
tur pto de necessario in pma figura. scda. et teta Fol. 35
- 16 U. Diffinitio ptingēt? sit bñ assignata. et U. ppo de
ptingēti puertibilis sit in oppositā qualitatē Fol. 37
- 17 U. Adixiones quas Aristoteles ostendit in lite-
ra sint bene assignate Fol. 39
- 18 U. Quilibz sylus in aliqua triū figuraz existēs in
tres fminos et duas pponēs sit resoluibilis Fol. 41
- 19 U. Ars de innēciōe mediij sit sufficiēt ab Ari. tradita Fo. 43
- 20 U. Eodē modo valeat syltare in abstractis sicut in
cretis in obliquis sicut in rectis Fo. 47

Index

- 21 Quidam arguendi ex reduplicatōis et terminis in finitis pphm sit puenienter assignatus fol. 49

Questiones Secundi libri Priorum

- 1 Q. Tantū sex sint potestates syllogistice, et an pti me tres sint sufficienter assignate fol. 52
 2 Q. Ultime tres pates syllogistice sint bñ assignate fol. 54
 3 Q. Tres defectus syllogismorum ab Aristotele in textu sint sufficienter assignati fol. 57
 4 Q. Tantū quattuor sint species argumentatiōis scilicet syllogismus, exemplum, enthymema, et inductio fol. 59

Questiones Primi libri Elenchorum secundū numerū foliorū annotate

- 1 Q. De elenchis sophistico q sciēcie libri elenchorū ē subiectam attribucionis: sit sciencia specialis ab alijs ptiō logicē distincta fol. 63
 2 Q. Necesse sit unū nomē plura significare fol. 65
 3 Q. Tantū quattuor sint genera disputatiōnū fol. 68
 4 Q. Tm quāz sint methē disputatiōis sophistice fol. 71
 5 Q. Tantū sex sint fallē in dictione fol. 74
 6 Q. Falla equocatiōis et ei⁹ modi sint sufficienter ab Aristotele assignati fol. 78
 7 Q. Fallacia amphibologie et eius modi ab Aristotele sint sufficienter assignati fol. 81
 8 Q. Falla cōpositiōis et divisiōis sint fallē in dictiōne a se et ab alijs realiter distincte. Et v. modi dī fallē cōpositiōis sint ab Ari. suffici. assignati fol. 84
 9 Q. Falla divisiōis cū modis suis sit suffi. assignata fol. 88
 10 Q. Falla accēt cū suis modis sit suffi. posita fol. 90
 11 Q. Falla figurē dictiōis et ei⁹ mo. ab Ari. sint suf. al. fol. 93
 12 Q. Tm septē sint fallē extra dictionem fol. 95
 13 Q. Falla scōz accēt ab Ari. cū ei⁹ mo. sit suff. assi. fol. 97
 14 Q. Falla scōz qd ad siplr cū ei⁹ mo. ab Ari. sit su. al. fo. 100
 15 Q. Falla scōm ignoranciāz elenchī et eius modi ab Aristotele sint sufficienter assignati fol. 103
 16 Q. Fall. pericōis pncipiū ē su. mo. ab Ari. sit bñ assi. fo. 106
 17 Q. Fall. pntē ab Ari. cū suis modis sit suffi. assignata fo. 109
 18 Q. Fall. scōz nō causā vt causā ē l. m. ab Ari. sit su. assi. fol. 111

- 19 Q. Falla scōm plures interrogaciones vt vnā facere cū suis modis ab Ari. sit sufficiēt assignata fol. 113
- 20 Q. Qēs fallē ad ignorāciā elēchi habeāt reduci fol. 116
- 21 Q. Pertineat ad hanc scienciā defmiare modum quo generātur in nobis fallacie fol. 118
- 22 Q. Syllī sophistici peccantis in materia sint eadē pncipia cū syllīs sophisticis peccantib⁹ in forma fol. 120
- 23 Q. Orōs litigiose bñ distinguāt. qā aliqre sūt ad nomē disputabiles. ⁊ aliqre ad intellectum fol. 122
- 24 Q. Syllīs tentatū sit litigiosus ⁊ sophisticus fol. 124
- 25 Q. Lautele ducentes ad methā falsi ⁊ inopinabilis ab Aristotele sint bene posite fol. 126
- 26 Q. Lautele ducentes ad metham negacionis et soleocismi sint bene assignate fol. 127
- 27 Q. Lautele qb⁹ ducit respōdens ad methā redargucionis ab Arist. in textu sint sufficiēter assignate fol. 129

Questiones Secundi libri Elenchor

- 1 Q. In hoc scōlo libro liceat determinare de solucione paralogismorum fol. 130
- 2 Q. Respondens dando solucioem apparentem debeat vti cautelis fol. 131
- 3 Q. Dis solucō recta fiat p interēptioz vt distictioz fol. 133
- 4 Q. Diuisio orionū in oriones faciles ⁊ difficiles ad solnendū ab Arist. sit sufficiēter assignata fol. 134

Finis

P. P. DOM KSIĄŻKI
— ANTYKWARIAT —

❁ 077725

Biblioteka Śląska

228324

I
MF

CIMELIA

XV/w